

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 13.02.2023

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastaminen	4
3 § Kokouksen selostukset	5
4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset	6
5 § Kaupunginvaltuuston 30.1.2023 pitämän kokouksen täytäntöönpanot	7
6 § Eron myöntäminen Klaus Kojolle kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkielisen jaoston varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen	9
7 § Eron myöntäminen Terhi Salmiselle Vantaan käräjäoikeuden lautamiehen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen	10
8 § Kaupunginjohtajan sijaiset	12
9 § Vuoden 2023 eduskuntavaaleja varten nimettyjen vaalitoimikuntien kokoonpanojen muutoksia	13
- Vaalitoimikuntien kokoonpanomuutokset – Eduskuntavaalit 2023	14
10 § Kaksikielisyystyöryhmän raportti 2022	15
- Tvåspråkighetsarbetsgruppens rapport 2022	16
- Tvåspråkighetsarbetsgruppens rapport 2022	22
11 § Päivitetyt Vantaan kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset	34
- Päivitetyt Vantaan kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset	36
12 § Vastaus Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 8 muun valtuutetun aloitteeseen: Vantaalla huumetyöhön etunoja – käyttöhuoneet mahdolliseksi, vertaistoimintaa huumeiden käytön vähentämiseksi	98
- Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 8 muun valtuutetun aloite Vantaalla huumetyöhön etunoja – käyttöhuoneet mahdolliseksi, vertaistoimintaa huumeiden käytön vähentämiseksi	100
13 § Vastaus Oskari Iivarisen ja Maarit Raja-ahon sekä 27 muun valtuutetun aloitteeseen väestönsuojasta Länsi-Vantaalle	102
- Oskari Iivarisen ja Maarit Raja-ahon sekä 27 muun valtuutetun aloite väestönsuojasta Länsi-Vantaalle	107
14 § Vastaus Lauri Kairan ja Jukka Nevalan sekä 11 muun valtuutetun aloitteeseen Linnaisten metsän suojelutarpeen uudelleen arvioinnista	108
- Lauri Kairan ja Jukka Nevalan sekä 11 muun valtuutetun aloite Linnaisten metsän suojelutarpeen uudelleen arvioinnista	111
- Liitekartta	112
15 § Vastaus Vihreän valtuustoryhmän ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen säilytetään Linnaisten metsä	114
- Vihreän valtuustoryhmän ja 15 muun valtuutetun aloite säilytetään Linnaisten metsä	117
- liitekartta	118
16 § Vastaus Keskustan valtuustoryhmän ja 27 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan on edistettävä puurakentamista nykyistä määrätietoisemmin	120
- Vantaan puurakentamisen linjaukset	124
- Keskustan valtuustoryhmän ja 27 muun valtuutetun aloite Vantaan on edistettävä puurakentamista nykyistä määrätietoisemmin	147

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 13.02.2023

17 § Vastaus Antero Eerolan ja 21 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan liityttävä kansainväliseen ydinaseiden vastaiseen kaupunkivetoomukseen	149
- Antero Eerolan ja 21 muun valtuutetun aloite Vantaan liityttävä kansainväliseen ydinaseiden vastaiseen kaupunkivetoomukseen	153
18 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 16 / 2023	155
19 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 153/2022	157
20 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 205/2022	161
21 § Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 220/2022	164
22 § Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen 20.10.2022 § 166/2022	167
23 § Oikaisuvaatimus terveydenhuollon laskuun nro 4011520527	171
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus	173
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	174
Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	175
Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus	176
Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa	181
Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa	182
Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuusto-oikeuden käyttämisestä koskevassa asiassa	183
Muutoksenhakuohje Hallintovalitus hallinto-oikeudelle	184

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 13.2.2023 klo 17.00–18.40
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Multala Sari, puheenjohtaja	x	Rehnström Kristian	
Tahvanainen Säde, I varapuheenjohtaja	x	Haapalainen Tuija	
Niikko Mika, II varapuheenjohtaja	x (§ 3-23, klo 17.25-18.40)	Virkamäki Pekka	
Abdi Faysal	x	Hilden Joni	
Karinen Ville	x	Nguyen Chau	
Kasonen Mika	x	Hakala Heli	
Kaukola Ulla	x	Vesa Tiina	
Lundell Kai-Ari	x	Aidanjuuri Tanja	
Luukkala Pirjo	x	Nummela Nina	
Norrena Vaula	x	Seppänen Tia	
Orpana Anitta	x	Kanerva Sami	
Rokkanen Sakari	x	Kaiju Susanna	
Saimen Tuukka	x (§ 3-23, klo 17.05-18.40)	Kärki Niilo	
Tammi Visa	x	Kähkönen Osmo	
Valtanen Hanna	x	Kuusela Minna	
Nuorisovaltuuston edustaja		Varajäsenet	
Godlewski Filip	x		
Muut osallistujat			Läsnä
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja			x (§ 3-23, klo 17.05-18.40)
Kaira Lauri, valtuuston I varapuheenjohtaja			x (§ 3-23, klo 17.15-18.40)
Veltheim Erika, valtuuston II varapuheenjohtaja			-
Viljanen Ritva, kaupunginjohtaja			x
Kalske Katri, apulaiskaupunginjohtaja			-
Kalo Ilkka, apulaiskaupunginjohtaja vs.			x
Åstrand Riikka, apulaiskaupunginjohtaja			-
Kallistahti Veli-Matti, apulaiskaupunginjohtaja vs.			x
Anttila Tero, apulaiskaupunginjohtaja			x (§:t 1-7, 9-23, klo 17.00-17.46, klo 17.47-18.40)
Kalmari Mari, viestintäjohtaja			x
Ruusula Matti, talous- ja strategiajohtaja			x

Pennanen Sari-Anna, kaupunginlakimies		x
Isotalus Birgit, hallintosihteeri		x
Lentämäki Tiina, hallintosihteeri		x
Jokinen Eeva, pöytäkirjanpitäjä		x
Vikström Anders, ruotsinkielisten palveluiden johtaja		x (§ 3, klo 17.05-17.15)

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Sari Multala

Pöytäkirjanpitäjä Eeva Jokinen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 20.2.2023, sähköisesti.

Pykälä 9, tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Sakari Rokkanen

Säde Tahvanainen

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 22.2.2023, Vantaan kaupungin internetsivuilla paatokset.vantaa.fi.

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 20.2.2023 klo 16.00 ja

Jäsenet	Kokous pvä
Abdi Faysal	
Karinen Ville	
Kasonen Mika	
Kaukola Ulla	
Lundell Kai-Ari	
Luukkala Pirjo	
Niikko Mika	13.2.2023
Norrena Vaula	30.1.2023
Orpana Anitta	30.1.2023
Rokkanen Sakari	13.2.2023
Saimen Tuukka	
Tahvanainen Säde	
Tammi Visa	
Valtanen Hanna	

- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 22.2.2023 lähtien.

Päätös:

Päätettiin

- a) valita Sakari Rokkanen ja Säde Tahvanainen pöytäkirjantarkastajiksi toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisesti maanantaina 20.2.2023 klo 16.00 ja
- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/paatoksenteko) keskiviikosta 22.2.2023 lähtien.

3 §

Kokouksen selostukset

Kokouksessa annetaan seuraavat selostukset:

- kaksikielisyysohjelman raportointi / ruotsinkielisten palveluiden johtaja Anders Vikström
- talouskatsaus / talous- ja strategijahtaja Matti Ruusula

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 3

Käsittely:

Kokouksessa annettiin seuraavat selostukset:

- Kaksikielisyystyöryhmän raportti / ruotsinkielisten palveluiden johtaja Anders Vikström
- Talouskatsaus: Tilinpäätöksen 2022 ennakkotiedot / talous- ja strategijahtaja Matti Ruusula

Päätös:

Merkittiin tiedoksi saadut selostukset ja niistä käyty keskustelu.

4 § Kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset

RV/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Tarkastuslautakunnan pöytäkirja nro 1/19.1.2023

Kaupunginjohtajan päätös

§ 10 Suojavarustekustannusten korvaaminen Vantaan kaupungin perhe- ja sosiaalipalvelujen palveluntuottajille

Henkilöstö- ja konsernijohtajan päätös

§ 9 Sarastia Oy:n osakkeiden lunastusoikeuden käyttämättä jättäminen

Hankintajohtajan päätökset

§ 8 Päätös tulkkaukspalveluiden hankinnan väliaikaisesta järjestämisestä (noin 470 340 euroa, alv 0 %)

§ 9 Katujen ylläpitokaluston harjojen hankinta (70 000 €, alv 0 %)

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavilla päätöksillä:

Hallintojohtajan päätös

§ 2 Vantaan kaupungin ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen välinen yhdyspintasopimus tietoineiston ja arkiston siirtymisestä sekä tiedonhallintapalveluista

Henkilöstö- ja konsernijohtajan päätös

§ 10 Sarastia Oy:n osakkeiden lunastusoikeuden käyttämättä jättäminen

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

5 § Kaupunginvaltuuston 30.1.2023 pitämän kokouksen täytäntöönpanot

RV/EJ

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta (39 §). Päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, kuitenkin niin, että täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi tai jos valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon (143 §). Jos kunnanhallitus katsoo, että valtuuston päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen, kunnanhallituksen on jätettävä päätös täytäntöön panematta. Asia on tällöin viipymättä saatettava valtuuston uudelleen käsiteltäväksi (96 §).

Kaupunginvaltuusto teki 30.1.2023 päätökset seuraavissa asioissa:

- 3 § Eron myöntäminen Miro Vauhoselle kaupunkilautakunnan varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
- 4 § Eron myöntäminen Arto Mieskolaiselle Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen toimialueen kuntien poliisin neuvottelukunnan 2021-2025 varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen
- 5 § Keskusvaalilautakunnan uusien varavaltuutettujen määräämistä koskevat päätökset
- 6 § Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset
- 7 § Kiinteistön 92-408-1-54 ostaminen Hakkilassa / Kiinteistö Oy Sandkil (c/o Sponda Oy)
- 8 § Asemakaavan muutos 002428, 63 Viertola / Viertolankuja 4
- 9 § Vastaus Markku Weckmanin ja 19 muun valtuutetun aloitteeseen Ulkopuolisen asiantuntijan arvio ja ehdotus Vantaan kestävän talouden ohjelmaksi
- 10 § Vastaus Keskustan valtuustoryhmän ja 24 muun valtuutetun aloitteeseen hoiva- ja asumisyksiköiden asiakkaiden ja potilaiden omaisuuden kirjaaminen, säilyttäminen ja palauttaminen nykyistä huolellisemmin
- 11 § Vastaus Elina Nykyrin ja 20 muun valtuutetun aloitteeseen esteettömästä uimarannasta Vantaalle
- 12 § Vastaus Mikko Viilon ja 32 muun valtuutetun aloitteeseen esiselvityksestä aurinkovoimala Silvolan tekojärvelle
- 13 § Vastaus Markku Weckmanin ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen Tikkuraitin ja Asematien saneeraus / lämmitys
- 14 § Vastaus Tuomas Mutasen ja 23 muun valtuutetun aloite sähköinen kaavanseurantapalvelu
- 15 § Vastaus Keskustan valtuustoryhmän ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen ketterämmällä rakennuslupaprosessilla lisää vetovoimaa ja elinvoimaa Vantaalle
- 16 § Vastaus Markku Weckmanin ja 24 muun valtuutetun aloitteeseen Pisa-tuloksista / johtopäätöksistä
- 17 § Vastaus Liike Nyt valtuustoryhmän ja 22 muun valtuutetun aloitteeseen määräaikaisten opettajien ja avustajien kesäkeskeytyksen ja -loman palkka
- 18 § Juha Järän ja 15 muun valtuutetun aloite Helsingin malli sähköpotkulautojen käyttöön Vantaallekin, myös vuokrapyörät huomioitava
- 19 § Antero Eerolan ja 12 muun valtuutetun aloite varhaiskasvatuksen työolot kuntoon

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja 1/30.1.2023 on kokonaisuudessaan nähtävänä kaupunginvaltuuston extranet-sivuilla ja kaupungin internet-sivuilla.

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) todeta, että kaupunginvaltuuston 30.1.2023 tekemät päätökset voidaan panna täytäntöön,
ja
- b) lähettää päätökset ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu/ ao. toimialat

6 §

Eron myöntäminen Klaus Kojolle kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkielisen jaoston varajäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

VD/6996/00.00.01.00/2021

RV/EJ

Klaus Kojo on 1.2.2023 saapuneella viestillään pyytänyt eroa kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkielisen jaoston varajäsenen tehtävästä henkilökohtaisesta syystä.

Hallintosäännön 7 luvun 6 §:n mukaan kasvatuksen ja oppimisen lautakunnassa on ruotsinkielinen jaosto. Jaostossa on vähintään viisi kaupunginvaltuuston toimikaudekseen valitsemaa jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Jaoston jäsenet ja varajäsenet on valittava ruotsinkieliseen kieliryhmään kuuluvista henkilöistä. Valitsemistaan jäsenistä kaupunginvaltuusto nimeää jaoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Tasa-arvolain 4 a §:n 1 momentin mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia.

Kaupunginvaltuusto on päätöksellään 23.8.2021 § 15 valinnut kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkielisen jaoston jäseniksi ja heidän henkilökohtaisiksi varajäseniksensä toimikaudelle 2021–2025 seuraavat henkilöt:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Kristian Rehnström, puheenjohtaja	Michael Ek
Tiina Nurmi-Kokko, varapuheenjohtaja	Barbara Westman
Sanni Hilpinen	Susanna Lindfors
Sixten Granroth (kv 10.10.2022 § 4)	Hanna Höglund (kv 28.2.2022 § 6)
Max Mannola	Klaus Kojo

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- myönnettäväksi Klaus Kojolle ero kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan ruotsinkielisen jaoston varajäsenen tehtävästä, ja
- toimitettavaksi täydennysvaali Max Mannolan henkilökohtaiseksi varajäseneksi jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2025.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7 §

Eron myöntäminen Terhi Salmiselle Vantaan kärjäoikeuden lautamiehen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

VD/7114/00.00.01.00/2021

RV/EJ

Terhi Salminen on 7.2.2023 saapuneella viestillään pyytänyt eroa kärjäoikeuden lautamiehen tehtävästä henkilökohtaisesta syystä.

Itä-Uudenmaan kärjäoikeus on vuoden 2019 alusta lukien muodostettu yhdistämällä neljä kärjäoikeutta; Itä-Uudenmaan, Tuusulan ja Vantaan kärjäoikeus sekä osa Hyvinkään kärjäoikeudesta. Itä-Uudenmaan kärjäoikeus on asiakasmäärältään Suomen suurin ja henkilöstömäärältään toiseksi suurin kärjäoikeus.

Kärjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 4 §:n mukaan kunnanvaltuusto valitsee lautamiehet valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Jos pääkäsittely on kesken 1 momentissa säädetyn toimikauden loppuessa, lautamiehen tehtävä jatkuu, kunnes asia on kärjäoikeudessa ratkaistu. Kärjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 2 §:n mukaan lautamiehen tulee olla kärjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa asuva Suomen kansalainen, joka ei ole konkurssissa, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jota on pidettävä sopivana toimimaan lautamiehenä.

Lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta. Lautamiehenä ei saa olla henkilö, jolla on virka yleisessä tuomioistuimessa tai Rikosseuraamuslaitoksessa taikka joka virassaan suorittaa ulosottotehtäviä, rikosten esitutkintaa taikka tull- tai poliisivalvontaa, eikä myöskään syyttäjää, asianajaja taikka muu ammatikseen asianajoa harjoittava henkilö.

Kärjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 10 §:n mukaan, jos lautamies menettää kelpoisuutensa tai muuten tulee sopimattomaksi lautamiehen tehtävään, kärjäoikeuden on oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetussa kokoonpanossa vapautettava hänet tehtävästään tai määrättävä, ettei lautamies määräaikana saa hoitaa lautamiehen tehtävää. Ennen tehtävästä vapauttamista lautamiehelle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Kunnasta valittavien lautamiesten tulee mahdollisimman tasapuolisesti edustaa kunnan väestön ikä-, elinkeino-, sukupuoli- ja kielijakaumaa.

Tuomioistuinvirasto on määrännyt Vantaan kärjäoikeuden lautamiesten lukumääräksi 60. Lautamiesten valinnassa tulee korostaa lautamiehen tuomarintehtävää ja että lautamies ei ole poliittisella valtakirjalla toimiva kunnallinen luottamushenkilö, vaan hänen tulee olla riippumaton.

Kaupunginvaltuusto on päätöksellään 23.8.2021 § 21 valinnut kärjäoikeuden lautamiehiksi toimikaudelle 2021–2025 seuraavat henkilöt:

Antti Kortesalmi	Calle Viteli (kv 14.11.2022 § 5)
Eeva Wetterstrand-Pihola	Ari Siponen
Hannu Puranen	Sari Linnansalmi
Ilkka Meriläinen	Juha-Pekka Mäkelä (kv 31.1.2022 § 3)

Irina Alanne	Markku Naumanen
Jenny Nyman	Peter Nyström
Kari Anttila	Eeva Lammenranta
Mikko Ilmonen	Hannu Savolainen
Outi Tulosmaa	Teemu Uimonen
Pasi Hakala	Ari Jussila
Susanna Issakainen	Sanna Puuppo-Ponomarev
Terhi Salminen	Kai Laaksonen
Virpi Kuorikoski	Taina Raitanen
Pekka Äikäs	Kalle Kivimaa
Siv Lindfors	Paavo Airaksinen
Anatoly Lvov	Mira Sten
Tiina-Maaria Päivinen	Anni Salonen
Lars-Peter Bäckström	Nina Ndukwe
Emilia Vesanto	Heini Salmela (kv 22.8.2022 § 4)
Marko Tuppurainen	Jari Pellinen
Vesa-Pekka Meskanen	Jarmo Lahti
Hanna Koivula	Martti Vilpas
Ulla-Maija Kopra	Tiina Arlin
Juha Kähärä	Pia Heikkinen
Nina Uskola	Georgiana Forsang
Timo Jelekäinen	Anne Lehto
Paula Leppäkoski	Pirkko Kotila (kv 28.3.2022 § 4)
Päivi Viljasalo	Saara Antturi
Juha Lahdensuu	Tommi Bäckström
Kalle Eklund	Martti Paavilainen

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- a) myönnettäväksi Terhi Salmiselle ero Vantaan käräjäoikeuden lautamiehen tehtävästä, ja
- b) toimitettavaksi Vantaan käräjäoikeuden lautamiehen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2025.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

8 § Kaupunginjohtajan sijaiset

VD/3943/00.01.01.03/2020

RV/MT/EJ

Hallintosäännön 14 luvun 9 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien sijaisista.

Kaupunginhallituksen aiempaa kaupunginjohtajan sijaisia koskevia päätöksiä on aiheellista muuttaa, koska hyvinvointialueuudistus on muuttanut merkittävästi kaupungin organisaatiota.

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) nimetä kaupunginjohtajan sijaiset seuraavassa järjestyksessä:
 - 1. apulaiskaupunginjohtaja Katri Kalske
 - 2. apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila
 - 3. apulaiskaupunginjohtaja Riikka Åstrand
- b) valtuuttaa kaupunginhallituksen puheenjohtaja tarvittaessa tilapäisesti päättämään muusta kuin kohdassa a) nimetystä kaupunginjohtajan sijaisesta

Käsittely:

Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila poistui osallisuusjäävinä kokoushuoneesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

9 § Vuoden 2023 eduskuntavaaleja varten nimettyjen vaalitoimikuntien kokoonpanojen muutoksia

VD/452/00.00.00.01/2023

RV/NK/EJ

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 30.1.2023 § 6 asettanut vuoden 2023 eduskuntavaalien vaalilautakunnat ja vaalitoimikunnat. Tämän jälkeen osa vaalitoimikuntiin nimetyistä jäsenistä on ilmoittanut esteestä, ja heidän tilalleen on nimettävä uudet jäsenet, jotta vaalitoimikuntien kokoonpanot ovat vaalilain mukaisia. Vaalilain mukaan vaalitoimikunnassa tulee olla kolme varsinaista jäsentä ja vähintään kolme varajäsentä.

Kunnan keskusvaalilautakunnan tulee kouluttaa vaaliviranomaiset tehtävänsä. Vaalitoimikunnat toimittavat laitosäänestyksen kaupunginhallituksen määäämissä erityisissä ennakkoäänestyspaikoissa ennakkoäänestysviikon aikana. Ennakkoäänestys järjestetään 22-28.3.2023. Keskusvaalilautakunnan alaisuudessa toimiva vaalitoimisto järjestää vaalitoimikuntien jäsenille koulutuksen 21.2.2023.

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) muuttaa liitteen mukaisesti vaalitoimikuntien kokoonpanot, ja
- b) ilmoittaa päätöksestä keskusvaalilautakunnalle.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti tässä kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Vaalitoimikuntien kokoonpanomuutokset – Eduskuntavaalit 2023 (sisältää henkilötietoja)

Täytäntöönpano: Vaalitoimisto

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

lakimies Niina Kolju, puh. 040 5598 621, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vaalitoimikuntien kokoonpanomuutokset – Eduskuntavaalit 2023

Vaalitoimikunta III

- jäsen Lindqvist Noa (KOK) estynyt, tilalle tullut Fleisch Pentti (KOK)

Vaalitoimikunta IV

- varajäsen Juurinen Timo (KOK) estynyt, tilalle tullut Luostarinen Timo (KOK)

Vaalitoimikunta V

- jäsen Kahilainen Otto (KOK) estynyt, tilalle tullut Porthen Onni (KOK)

10 § Kaksikielisyystyöryhmän raportti 2022

VD/994/00.02.01.00/2023

KK/NM/EJ

Kaupunginhallitus hyväksyi Vantaan kaksikielisyysohjelman 14.2.2022 § 17. Kaksikielisyysohjelman tavoitteena oli kuvata kansalliskielten asemaa kunnassa ja määritellä tapoja panna kielilain vaatimukset täytäntöön seuraavan neljän vuoden aikana sekä seurata kansallista kielistrategiaa.

Vantaan ensimmäisen kaksikielisyysohjelman (kaupunginhallitus 28.1.2013 § 8) yhtenä toimenpide-ehdotuksena oli nimetä kaupunkitasoinen viranhaltijatyöryhmä (kaksikielisyystyöryhmä). Vantaan kaksikielisyysohjelman mukaisesti kaksikielisyystyöryhmä raportoi vuosittain kaupunginhallitukselle työn etenemisestä. Kaksikielisyysohjelman työryhmän raportissa käsitellään työryhmän tekemiä päätöksiä ja käytännön toimia vuonna 2022.

Vuonna 2022 kaksikielisyystyöryhmä on keskittynyt toteuttamaan 23 toimenpidettä kaksikielisyysohjelmasta, erityisen paljon työtä vaatinut toimenpide on ollut käännöksiä käytäntöjen selvittäminen ja Vantaan kaupungin uusien internetsivujen käännöstilanteen seuraaminen. Yhteistyö svenska kommitténin kanssa on jatkunut keskinäisen tiedonvaihdon sekä yhteisen infotilaisuuden merkeissä.

Kaupunginhallitus 13.2.2022 § 10

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi liitteen mukainen Vantaan kaksikielisyystyöryhmän raportti 2022.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Tvåspråkighetsarbetsgruppens rapport 2022 Powerpoint esitys
- Tvåspråkighetsarbetsgruppens rapport 2022 Word-tiedosto

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Ruotsikielisten palvelujen koordinaattori Nicole Mattsson +358 40 6145 967
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Inledning

Språklagen som trädde i kraft i början av år 2004 ålägger tvåspråkiga kommuner att betjäna invånarna på finska och svenska och ska både i sin service och i annan verksamhet utåt visa att de använder båda språken. Lagen utgår från att myndigheterna i sin verksamhet självmant ska se till att de språkliga rättigheterna förverkligas i praktiken. Enligt språklagen är en stad tvåspråkig om minst 8 % av invånarna eller 3 000 invånare är svenskspråkiga. Vanda hade 5 532 invånare med svenska som modersmål 1.1.2022 (2,3 %). I och med detta räknas Vanda officiellt som en tvåspråkig stad.

Uppdraget och arbetsgruppens sammansättning

I Vanda stads strategiska mål för 2012 skrevs det in att ett tvåspråkighetsprogram skulle utarbetas. Stadsstyrelsen godkände det första tvåspråkighetsprogrammet 28.1.2013 § 8 och det andra tvåspråkighetsprogrammet 14.2.2022. Uppdateringen av tvåspråkighetsprogrammet sammanföll och korrelerade med justitieministeriets förnyande av nationalspråksstrategin. Målet med det nya tvåspråkighetsprogrammet var att beskriva nationalspråkens ställning i kommunen och fastställa arbetssätt för de kommande fyra åren för att förverkliga språklagens krav och följa nationalspråksstrategin.

Tvåspråkighetsprogrammet uppdaterades och övervakas av tvåspråkighetsarbetsgruppen, vars uppgift enligt stadsdirektörens tjänsteinnehavarbeslut 17.6.2013 (56/2013) är att:

- följa upp genomförandet av Vanda stads tvåspråkighetsprogram,
- verka aktivt för att främja programmets mål,
- följa upp den språkliga servicens utveckling,
- underrätta vederbörande instanser om uppdagade brister och lägga fram förslag inriktade på en för-bättring av beredskapen för språklig service,
- årligen avge en rapport till stadsstyrelsen, som enligt tvåspråkighetsprogrammet ansvarar för genomförandet, utvecklingen och uppföljningen av programmet,
- söka efter och lyfta fram god praxis inom olika verksamhetsområden, så att man kan införa och dela med sig av god praxis på stadsnivå.

Arbetsgruppens medlemmar under år 2022 var:

- Verksamhetsområdet för fostran och lärande, Anders Vikström, direktör för svenskspråkiga servicen, ordförande,
- Nicole Mattsson, koordinator för svenskspråkiga servicen, sekreterare.
- Verksamhetsområdet för stadens strategi och ledning, Hanna Ormio, förvaltningsdirektör.
- Stadskulturens verksamhetsområde, Christine Langinauer, utställningsmanuens, suppleant Ulla Hairo-Lax, biträdande rektor, Vanda musikinstitut.

- Social- och hälsovårdens verksamhetsområde, Tiia Viljanen, utvecklingschef, suppleant Liisa Örrä, utvecklingsassistent.
- Stadsmiljöns verksamhetsområde, Pasi Salo, fastighetschef, 1.1-4.5.2022, Henry Westlin, stadsingenjör, suppleant Katariina Nummi, administrativ sakkunnig 23.5-31.12.2022.
- Informatör Ann-Mari Berlin

Till samtliga sammanträden kallades från och med 13.6.2022 Tea Brusas, koordinator för språklig likvärdighet inom social- och hälsovårdens verksamhetsområde för att trygga informationsgången om nationalspråkens ställning mellan kommunen och Vanda och Kervo välfärdsområde.

Under år 2022 har arbetsgruppen hållit fyra möten samt ett informationstillfälle, Svenskspråkig service inom det nya välfärdsområdet, tillsammans med svenska kommittén 16.2.2022.

Vanda satds webbsidor

Tvåspråkighetsarbetsgruppen har följt utvecklingen av stadens nya webbsidor och bjöd in webbproducent Marja Loukoma till sammanträdet 24.11 för att redogöra för webbsidornas översättningssituation. Under sammanträden har det informerats om respons kring webbsidorna.

Samarbete med svenska kommittén

Sekreteraren har informerat tvåspråkighetsarbetsgruppen om ärenden som tagits upp på svenska kommitténs möten och även informerat svenska kommittén om tvåspråkighetsarbetsgruppens arbete. Utöver seminariet 16.2.2022 har inte andra gemensamma aktiviteter ordnats.

Genomförandet av tvåspråkighetsprogrammet

Nedan beskrivs hur åtgärderna i tvåspråkighetsprogrammet har genomförts. Åtgärdernas grad av genomförande beskrivs genom kategoriseringen: förverkligades, förverkligades delvis och förverkligades inte. 23 åtgärder från tvåspråkighetsprogrammet hade planerats genomföras under år 2022, varav 8 förverkligades, 14 förverkligades delvis och 1 förverkligades inte. Åtgärderna som ännu inte är helt genomförda planeras att genomföras under strategiperioden.

Gemensamma åtgärder för år 2022 i tvåspråkighetsprogrammet

Åtgärd: Alla översättningar språkgranskas (vilket leder till en jämn kvalitet på översättningar).

Resultat: Förverkligades delvis. Under år 2022 genomfördes en kartläggning av hur översättningar genomförs på serviceområdesnivå inom de olika verksamhetsområden. Språkgranskningarna kommer att följas upp år 2023. Samtliga verksamhetsområden

språkgranskar lagstadgade texter, men praxisen för övrigt material är väldigt varierande. Inom vissa serviceområden finns svenskspråkiga eller -kunniga arbetstagare som granskar texterna, medan andra serviceområden förlitar sig på stadens översättningstjänster eller köpta översättningstjänster. Gratis översättningstjänster används till en viss del speciellt för inlägg på sociala media.

Åtgärd: De digitala tjänsternas tillgänglighet på de båda inhemska språken tryggas.

Resultat: Förverkligades delvis. Samtliga verksamhetsområden följde med uppdateringen av stadens webbsidor som lanserades 16.3.2022, men en stor del av innehållet på webbsidorna finns fortfarande inte på svenska.

Verksamhetsområdenas åtgärder från tvåspråkighetsprogrammet: Bra service som utgår ifrån invånarna

Verksamhetsområdet för fostran och lärande

Åtgärd: De finskspråkiga vårdnadshavarna som har barn i svenskspråkiga enheter tas bättre i beaktande.

Resultat: Förverkligades inte. Verksamhetsområdet bedömde att denna åtgärd hade överbelastat personalen, som lider av frånvaro och dålig återhämtning. Fokus år 2022 har varit välmående. Verksamhetsområdet strävar efter att kunna bättre beakta de finskspråkiga vårdnadshavarna under strategiperiodens resterande tid.

Åtgärd: Språkbadsverksamheten i Vanda utvecklas

Resultat: Förverkligades delvis. En plan för verksamheten år 2023 skapades under år 2022.

Stadskulturens verksamhetsområde

Åtgärd: Anordnande av tvåspråkiga evenemang inom biblioteksservicen, kulturservicen, kundservicehelheten, kommunikationen och musikinstitutet i samarbete med olika aktörer.

Resultat: Förverkligades delvis. Stadskulturens verksamhetsområde har ordnat en del tvåspråkiga evenemang inom bibliotekstjänster, vuxenutbildningsinstitut, kulturtjänster, kundtjänsthelheten och det svenskspråkiga musikinstitutet i samarbete med olika aktörer, i enlighet med det givna målet. Svenskspråkiga evenemang är dock bara en liten del av alla kulturevenemang som ordnas i Vanda och de genomförs med begränsade resurser (exempelvis bibliotekstjänsterna har endast 2 anställda som arbetare med svenskspråkiga tjänster).

Åtgärd: Marknadsföring av de svenskspråkiga evenemangen även till finskspråkiga

Resultat: Förverkligades delvis. Svenskspråkiga evenemang marknadsförs för närvarande bland annat med hjälp av Vandas evenemangskalender, där evenemangen är kategoriserade som "svenska". Detta bidrar till att lyfta fram svenskspråkiga och även tvåspråkiga evenemang. Dessutom publicerades till exempel höjdpunkter från Svenska veckan på sociala medier och informationstavlor på både svenska och finska. Några av bibliotekstjänsternas evenemang och temadagar har lyfts fram på Helmet, som flerspråkiga dagar.

Barnkulturcentret bykstugans aktiviteter och kommunikation har varit genuint tvåspråkiga, men inom idrottsservicen där det genomfördes många projekt och aktiviteter hängde kommunikation på svenska på den enskilda arbetstagaren som genomförde evenemanget.

Många evenemang hade till exempel inte alls tagit hänsyn till svenskspråkiga deltagare, och de svensk- eller tvåspråkiga kurser som tidigare ingick i kursutbudet av idrottstjänster har överförs till föreningarnas serviceutbud. Detta har haft en negativ inverkan på tillgången till svensk- eller tvåspråkiga kurser.

Stadsmiljöns verksamhetsområde

Åtgärd: Felöversatta skyltar korrigeras.

Resultat: Förverkligades. När verksamhetsområdet får felöversättningar till kännedom korrigeras skyltarna.

Verksamhetsområdet för stadens strategi och ledning

Åtgärd: Den svenskspråkiga kommunikationen ökar i stadens alla kanaler.

Resultat: Förverkligades delvis. Den svenskspråkiga kommunikatören inom verksamhetsområdet för fostran och lärande bidrog även till en ökad mängd stadsomfattande inslag på svenska, men bland annat inom sociala media har det inte informerats mera på svenska än förut och de svenskspråkiga webbsidorna är bristfälliga.

Åtgärd: Flaggor eller liknande som avslöjar språkkunskaper kan användas i stadens fastigheter och av kundbetjäningsspersonal.

Resultat: Förverkligades.

Åtgärd: I stadsledningens officiella tal finns också en svenskspråkig del.

Resultat: Förverkligades.

Social- och hälsovårdens verksamhetsområde

Åtgärd: Det samlas in feedback om såväl de svenskspråkiga som de finskspråkiga vårdtjänsterna.

Resultat: Förverkligades. Kunderna hade möjlighet att ge respons också på svenska och det berörde hela verksamhetsområdets tjänsteproduktion.

Åtgärd: Det ordnas informationstillfällen om hur den svenskspråkiga och den finskspråkiga servicen ordnas i det nya välfärdsområdet.

Resultat: Förverkligades delvis. Det ordnades ett informationstillfälle om den svenskspråkiga servicen för tvåspråkighetsarbetsgruppen och svenska kommittén 16.2.2022, men informationstillfällen för övriga målgrupper planeras och kommer att förverkligas av Vanda och Kervo välfärdsområde. Det ordnades även finskspråkiga informationstillfällen för föreningar och samfund.

Verksamhetsområdenas åtgärder från tvåspråkighetsprogrammet: Blomstrande stadscentrum

Verksamhetsområdet för fostran och lärande

Åtgärd: Samarbetet mellan den finsk- och svenskspråkiga ungdomsverksamheten ökar (inkluderar Stadskulturens verksamhetsområde).

Resultat: Förverkligades delvis. Samarbetet ökade genom att den svenskspråkiga

uppsökande ungdomsarbetaren besökte skolungdomsarbetarna i några finska skolor. Men det har inte skapats vidare planer för mera systematiskt samarbete och de gemensamma sommarlägren har uteblivit. Den svenskspråkiga uppsökande ungdomsarbetaren deltar med jämna mellanrum på gemensamma träffar för ungdomsarbetarna.

Stadskulturens verksamhetsområde

Åtgärd: Anordnande av tvåspråkiga evenemang i stadscentren, speciellt inom biblioteksservicen, kulturservicen, kundservicehelheten, kommunikationen och musikinstitutet.

Resultat: Förverkligades delvis. Stadskulturens verksamhetsområde ordnar en del svenskspråkiga evenemang. Det finns dock väldigt få tvåspråkiga evenemang: till exempel har bibliotekstjänsterna ibland ordnat tvåspråkiga evenemang, men ofta i branschen har evenemang antingen inte tagit hänsyn till svenska alls eller så berörs tvåspråkigheten bara ytligt, som i form av en hälsning i början av evenemanget. Det räcker inte för att skapa en jämlik och öppen stämning bland deltagarna för invånare med svenska som modersmål. När det gäller exempelvis bibliotekstjänsterna har evenemangen i huvudsak koncentrerats till vissa stadskärnor (Dickursby, Myrbacka, Mårtensdal), även om biblioteks bilen också har nått invånare i andra områden. Vuxenutbildningsinstitutets svenskspråkiga och tvåspråkiga kursutbud finns i Myrbacka och Dickursby.

Stadsmiljöns verksamhetsområde

Åtgärd: Den försäkras att det i stadscentren finns information och namn synligt på både finska och svenska.

Resultat: Förverkligades delvis.

Åtgärd: Det skapas en skyltnings- och informationsplan för att se till att de svenskspråkiga översättningarna är korrekta och att den svenskspråkiga informationen stämmer.

Resultat: Förverkligades.

Verksamhetsområdet för stadens strategi och ledning

Åtgärd: Invånarevenemang som hålls i stadscentren ordnas så att en del av programmet går på svenska.

Resultat: Förverkligades.

Social- och hälsovårdens verksamhetsområde

Åtgärd: Service på både finska och svenska tryggas i synnerhet i stadscentrens enheter

Resultat: Förverkligades. Tillgången till svenskspråkiga tjänster tryggs genom lagen för hela tjänsteproduktionen. Var de olika tjänsteproduktionsställena kommer att ligga i framtiden är en omfattande fråga kopplad till utvecklingen av hela servicenätverket.

Verksamhetsområdenas åtgärder: Meningsfullt arbete genom effektivt ledarskap

Verksamhetsområdet för fostran och lärande

Åtgärd: Konceptet för tvåspråkiga fortbildningsdagar för personalen utvecklas

Resultat: Förverkligades delvis. Konceptet har diskuterats, men konkreta planer för utbildningsdagarna skapas under år 2023.

Stadskulturens verksamhetsområde

Åtgärd: Språkkurser och diskussionstillfällen på svenska ordnas för personalen.

Resultat: Förverkligades delvis. Under det senaste året har stadskulturens verksamhetsområde inte ordnat några språkkurser eller svenskspråkiga diskussionsevenemang enbart för personalen. Innan coronapandemin hölls en del svenskspråkiga diskussionsevenemang. Våren 2021 ordnade Vanda vuxenutbildningsinstitut två separata svenskspråkiga kurser för anställda inom stadskulturen. Bibliotekstjänsterna har dock på veckobasis ordnat ett språkcafé som är tillgängligt för alla, som har fungerat på distans under coronapandemin och i övrigt ansikte mot ansikte i Dickursby bibliotek.

Stadsmiljöns verksamhetsområde

Åtgärd: Regelbundna diskussionstillfällen på svenska fortsätts att ordnas för personalen.

Resultat: Förverkligades. Månatliga diskussionsträffar på svenska ordnades via Microsoft Teams för hela personalen.

Verksamhetsområdet för stadens strategi och ledning

Åtgärd: Lockande av tvåspråkig arbetskraft uppmärksammas.

Resultat: Förverkligades delvis. En del rekryteringar har skett på finska och svenska.

Social- och hälsovårdens verksamhetsområde

Åtgärd: Fortbildning erbjuds till personalen där språktillägg och de lagliga skyldigheterna om att erbjuda finsk- och svenskspråkig service behandlas.

Resultat: Förverkligades delvis. Valfärdsområdenas ledning och personal erbjuds fler möjligheter än tidigare att till exempel stärka sina kunskaper i svenska med hjälp av språkkurser.

Kaksikielisyystyöryhmän raportti Tvåspråkighets- arbetsgruppens rapport

Anders Vikström, Nicole Mattsson 13.2.2022 kl. 17

Kaksikielisyystyöryhmä

- seuraa kaksikielisyysohjelman toteutusta ja toimii aktiivisesti ohjelman tavoitteiden edistämiseksi.
- seuraa kielipalvelun kehitystä.
- saattaa havaitut puutteet asianomaisten tietoon ja tekee kielipalveluvalmiuden parantamiseen tähtääviä esityksiä.
- raportoi vuosittain kaupunginhallitukselle, joka vastaa kieliohjelman toteuttamisesta, kehittämisestä ja seurannasta.
- etsii ja tuo esille hyviä käytäntöjä eri toimialoilla jotta ne voidaan jakaa ja ottaa käyttöön kaupunkitasoisesti.
- Työryhmä kokoontui 4 kertaa vuonna 2022

Kaksikielisyystyöryhmän kokoonpano

Kaksikielisyystyöryhmä 2022

- Ruotsinkielisten palvelujen johtaja Anders Vikström, kasvatuksen ja oppimisen toimiala (puheenjohtaja)
 - Ruotsinkielisten palvelujen koordinaattori Nicole Mattsson, kasvatuksen ja oppimisen toimiala (sihteeri)
- Hallintojohtaja Hanna Ormio, kaupunkistrategian ja johdon toimiala
- Toimitilapäällikkö Pasi Salo 1.1-4.5.2022, Henry Westlin, kaupunkiinsinööri, varajäsen Katariina Nummi, hallintoasiantuntija 23.5-31.12.2022, kaupunkiympäristön toimiala.
- Museoamanuenssi Christine Langinauer, varajäsen Vanda musikinstitutin apulaisrehtori Ulla Hairo-Lax, kaupunkikulttuurin toimiala
- Kehittämispäällikkö Tiia Viljanen, varajäsen Liisa Örrä, kehittämisassistentti, sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Kaksikielisyysohjelman tausta

Vantaan kaupungin strategiaan tavoitteisiin vuodelle 2012 kirjattiin kaksikielisyysohjelman laatiminen.

Kaupunginhallitus hyväksyi kaksikielisyysohjelman 28.1.2013

- Ohjelman tavoitteena oli kuvata kaupungin ruotsinkielisten palvelujen nykytilaa sekä ruotsinkielisten asemaa Vantaalla.
- Lisäksi tavoitteena oli kartoittaa ja määritellä toimenpiteet ruotsinkielisten palveluiden turvaamiseksi kielilain asettamien vaatimusten pohjalta.

Viranomaisen tulee toiminnassaan oma-aloitteisesti huolehtia siitä, että yksityishenkilön kielelliset oikeudet toteutuvat käytännössä.

*Kaksikielisen viranomaisen tulee palvella yleisöä suomeksi ja ruotsiksi
Viranomaisen tulee sekä palvelussaan että muussa toiminnassaan osoittaa yleisölle käyttävänsä molempia kieliä.*

Kielilaki § 23 (423/2003)

-> Kaupunginjohtaja asetti kaupunkitasoinen viranhaltijatyöryhmä
17.6.2013

Kaksikielisyysohjelma 2022-2025

Kaksikielisyysohjelma uudistettiin ja hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 28.2.2022, koska:

- Nykytilanne on muuttunut vuodesta 2013
- Vantaan kaupungilla on uusi strategia vuosille 2022-2025
- Kansalliskielistrategia on päivitetty vuonna 2021

Kaksikielisyysohjelma keskittyy seuraaviin Vantaan strategian painopisteisiin

- Hyvät asukaslähtöiset palvelut
- Kukoistavat kaupunkikeskukset
- Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella

Kaksikielisyysohjelmassa on yhteensä 31 toimenpidettä painopisteiden alla

Kaksikielisyysohjelman toteutus 2022

Kaksikielisyysohjelmasta oli suunniteltu toteutettavaksi 23 toimenpidettä vuonna 2022

- 8 toteutuivat
- 14 toteutuivat osittain
- 1 ei toteutunut

Toimenpiteet, joita ei ole vielä toteutettu täysin, on suunniteltu toteutettavaksi strategiakauden aikana.

Kaksikielisyysohjelma: Hyvät asukaslähtöiset palvelut

Toimenpide	Kuka	Milloin toteutus alkaa	Miten hyvin on toteutettu
Kaikille käännöksille tehdään kielentarkistus (mikä johtaa käännösten tasaiseen laatuun) Kartoitetaan ensin nykytilaa	KAIKKI	2023 2022	Toteutui osittain
Digitaalisten palvelujen saatavuuden varmistaminen molemmilla kotimaisilla kielillä	KAIKKI, uudet kotisivut 2022, muut palvelut 2023	2022	Toteutui osittain
Suomenkieliset huoltajat, joilla on lapsia ruotsinkielisissä yksiköissä, otetaan paremmin huomioon	KASO	2022	Ei toteutunut
Kielikylpytoiminta Vantaalla kehittyy	KASO	2022	Toteutui osittain
Kaksikielisten tapahtumien järjestäminen kirjastopalveluissa, kulttuuripalveluissa, asiakaspalvelukokonaisuudessa ja ruotsinkielisessä musiikkiopistossa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	KAKU	2022-2025	Toteutui osittain
Ruotsinkielisten tapahtumien markkinointi myös suomenkielisille	KAKU	2022	Toteutui osittain

Kaksikielisyysohjelma: Hyvät asukaslähtöiset palvelut

Toimenpide	Kuka	Milloin toteutus alkaa	Miten hyvin on toteutettu
Väärin käännettyjä kylttejä korjataan	KATO	2022-2025	Toteutui
Ruotsinkielistä viestintää lisätään kaikissa kaupungin viestintäkanavissa	KAJO	2022	Toteutui osittain
Kielitaitoa ilmaisevia lippuja (ja/tai lappuja)	KAJO	2022	Toteutui
Kaupungin johdon virallisissa puheissa on aina myös ruotsinkielinen osuus	KAJO	2022	Toteutui
Palautetta kerätään sekä ruotsin- että suomenkielisistä terveydenhuoltopalveluista	SOSTER	2022	Toteutui
Järjestetään tiedotustilaisuuksia siitä, miten ruotsin- ja suomenkieliset palvelut järjestetään uudella hyvinvointialueella	SOSTER	2022	Toteutui osittain

Kaksikielisyysohjelma: Kukoistavat kaupunkikeskukset

Toimenpide	Kuka	Milloin toteutus alkaa	Miten hyvin on toteutettu
Suomen- ja ruotsinkielisen nuorisotoiminnan yhteistyö lisääntyy	KASO, KAKU	2022	Toteutui osittain
Kaksikielisten tapahtumien järjestäminen kaupunkien keskustoissa, erityisesti kirjastopalveluissa, kulttuuripalveluissa, asiakaspalvelukokonaisuudessa, viestinnässä ja musiikkiopistossa	KAKU	2022	Toteutui osittain

Kaksikielisyysohjelma: Kukoistavat kaupunkikeskukset

Toimenpide	Kuka	Milloin toteutus alkaa	Miten hyvin on toteutettu
Varmistetaan, että tiedot ja (kadun)nimet näkyvät sekä suomeksi että ruotsiksi	KATO	2022	Toteutui osittain
Luodaan kyltti- ja tietosuunnitelma sen varmistamiseksi, että ruotsinkieliset käännökset ovat oikein ja että ruotsinkieliset tiedot ovat oikein	KATO	2022	Toteutui
Kaupungin asukasfoorumeissa osa ohjelmasta pidetään ruotsin kielellä	KAJO	2022	Toteutui
Palvelu sekä suomeksi että ruotsiksi varmistetaan erityisesti kaupunkien keskustojen yksiköissä	SOSTER	2022	Toteutui

Kaksikielisyysohjelma: Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella

Toimenpide	Kuka	Milloin toteutus alkaa	Miten hyvin on toteutettu
Henkilöstön kaksikielisten koulutuspäivien käsitettä kehitetään	KASO	2022	Toteutui osittain
Henkilökunnalle järjestetään kielikursseja ja ruotsinkielisiä keskustelutilaisuuksia	KAKU	2022	Toteutui osittain

Kaksikielisyysohjelma: Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella

Toimenpide	Kuka	Milloin toteutus alkaa	Miten hyvin on toteutettu
Henkilöstölle järjestetään edelleen säännöllisiä ruotsinkielisiä keskustelutilaisuuksia	KATO	2022	Toteutui
Kaksikielisen työvoiman houkutteleva korostuu	KAJO	2022	Toteutunut osittain
Koulutusta tarjotaan henkilöstölle, jossa käsitellään kielilisiä ja lakisääteisiä velvoitteita tarjota suomen- ja ruotsinkielisiä palveluja	SOSTER	2022	Toteutui osittain

11 § Päivitetyt Vantaan kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

VD/7620/10.00.00.00/2022

RV/TeA/AK/TH/AVP/ER/EV/EJ

Esitetään merkittäväksi tiedoksi päivitetyt Vantaan kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset.

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa vuonna 2018. Linjausten tavoitteena on antaa kaupungille tuki maankäytön ja tonttimarkkinoiden hallintaan, varmistaa riittävän ja monipuolisen asuntotuotannon edellytykset sekä luoda mahdollisuuksia elinkeinoelämän tarpeisiin. Vuosille 2022–2025 laaditun valtuustosopimuksen talous- ja strategiaohjelmaan kirjattiin, että maa- ja asuntopoliittiset linjaukset päivitetään osana uuden valtuuston strategiaa. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt päivitykset maa- ja asuntopoliittisten linjausten toimenpiteisiin ja selostusteksteihin 10.10.2022 § 7 ja oikeuttanut kaupunkiympäristön toimialan tekemään maa- ja asuntopoliittisten linjausten selostusteksteihin merkitykseltään vähäisiä korjauksia ja tarkistuksia. Kaupunginvaltuuston päätökseen on kirjattu, että päivitetyt maa- ja asuntopoliittiset linjaukset tuodaan kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimenpiteiden muutokset sekä niihin liittyvät selostustekstit on päivitetty talvella 2022 Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset -dokumenttiin. Näiden muutosten lisäksi kaupunkiympäristön toimiala on tehnyt valtuuston päätöstä noudattaen luonteeltaan teknisiä päivityksiä maa- ja asuntopoliittisten linjausten selostusteksteihin. Tekniset päivitykset ovat koskeneet muun muassa toimintaympäristön kuvausta, tilastotietoja sekä viittauksia vanhentuneisiin asiakirjoihin tai sopimukseen. Päivityksistä maa- ja asuntopoliittisista linjauksista otetaan painoerä ja tämän lisäksi päivitetyt maa- ja asuntopoliittiset linjaukset viedään julkisesti saataville kaupungin verkkosivuille.

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 11

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää liitteen mukaiset päivitetyt maa- ja asuntopoliittiset linjaukset kaupunginvaltuustolle tiedoksi merkittäväksi.

Käsittely:

Esittelijä poisti asian esityslistalta.

Liite:

- Päivitetyt Vantaan kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus ja valituskielto

Lisätiedot:

kiinteistökehityspäällikkö Tomi Henriksson, puh. 050 318 0992

asumisasioiden päällikkö Elisa Ranta, puh. 043 826 9419

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VANTAAN MAA- JA ASUNTOPOLIITTISET LINJAUKSET

Kaupunginvaltuusto 10.10.2022

Vantaan kaupunki

Kaupunkiympäristön toimiala
Kiinteistöhallinta ja asuminen
Kielotie 28
01300 Vantaa

Taitto

Kari Tervo

Valokuvat

Hannu Vallas, Joel Haapamäki, Pekka Turtiainen,
Pertti Raami, Sakari Manninen

VANTAAN MAA- JA ASUNTOPOLIITTISET LINJAUKSET

Sisällys

Esipuhe	6
----------------------	---

1. Päämäärä. Vantaan maa- ja asuntopolitiikka on vastuullista, pitkäjänteistä ja taloudellisesti kestävä	9
---	---

1.1. Maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista	10
Omalla maalla lisää päätösvaltaa ja taloudellista hyötyä	10

1.2. Maa- ja asuntopolitiikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista	11
Kohti yhteisiä seudullisia tavoitteita	11
Nostureita ympäri Vantaata	11

1.3. Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävä.	
Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti.	14
Asukkaiden Vantaa	14
Omakotitalosta keskustaan	16
Oma tupa vai vuokrakoti?	18
Hyvinvointi on tärkeää kaikille alueille	19
Koti kultan kallis – vai liian kallis?	20
Lisää asuntoja erilaisiin tarpeisiin	21
Hisseillä kohti esteetöntä asumista	23
Jokaiselle oma ovi	23

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen 28

- 2.1.** Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti 28
Oikeaan paikkaan, oikeaan aikaan 28

- 2.2.** Sujuva kaupunkisuunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asuntotuotannolle ja menestykselle yrityksille 30
Kaavoitus ohjaa maankäyttöä 30
Ihmisille asuntoja ja yrityksille paikkoja toimia, ympäristöä unohtamatta 31
Kaavat toteutukseen 32
Selvät linjat poikkeamiseen 33

- 2.3.** Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin 35
Keskusten uusi aika 35
Täydennysrakentamisella elinvoimaa ja eheyttä 36

- 2.4.** Maankäyttösopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa 39
Kaupungin ja maanomistajan sopimus 39
Maankäyttösopimus edistää maa- ja asuntopoliittista 41

- 2.5.** Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkailleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää. 43
Hyvän ympäristön edellytykset 43
Katse tulevaisuudessa - historiaa unohtamatta 44
Vaikuttamalla vahvempaa 45

3. Päämäärä. Vantaan tontinluovutus on avointa, tasapuolista ja kilpailua edistävää 47

- 3.1.** Tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin 48
Tontteja asuntorakentamiseen ja yrityksille 48
Myyntiä ja vuokrausta käypään hintaan 49

- 3.2.** Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti 52

Linjausten seuranta ja raportointi 53

Lähteet 54

- Liite 1.** Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet 55

- Liite 2.** Vantaan maanomistus -kartta 59

- Liite 3.** Maa- ja asuntopoliittisten linjaukset -työhön osallistuneet 60

Esipuhe

Vantaalla on pitkät perinteet maankäytön ja asuntopolitiikan ohjaamisesta. Yleiskaavat sekä asunto-ohjelmat sekä vuodesta 2012 alkaen maapoliittiset ohjelmat ovat suunnanneet rakentamista ja asuntopolitiikkaa. Nyt käsillä oleva asiakirja on kesäkuussa 2018 hyväksytyn ensimmäisen maa- ja asuntopoliittisen ohjelman päivitys.

Maa- ja asuntopoliittikka on kaupungin toimintaan laajalti säteilevä ohjauskeino, jolla on vaikutusta fyysisen ympäristön rakentumiseen, kaupungin tuloihin sekä asuntopolitiikan kautta myös sosiaalisten tavoitteiden saavuttamiseen. Yhdessä kaavoituksen ja rakennusvalvonnan kanssa se muodostaa kuntalaisille ja yrityksille palvelukokonaisuuden, jonka avulla perheet ja yksityiset kuntalaiset voivat toteuttaa unelmiaan ja yritykset kehittää liiketoimintaansa. Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset ovat myös pitkäjänteisen ja ennustettavan toimintapolitiikan mahdollistaja sekä samalla myös tärkeä taustatuki virkamiesvalmisteluna tehtävälle valmistelutyölle.

Vantaan kaupungille on hyväksytty uusi yleiskaava vuonna 2021 sekä uusi kaupunkistrategia alkuvuodesta 2022. Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset toteuttavat näissä asiakirjoissa asetettuja pitkän tähtäimen tavoitteita paitsi maankäytön suunnittelussa myös laajemmin. Keskeisenä tavoitteena on kestävä kasvu raideliikenteen varteen, nykyisten alueiden täydennysrakentaminen sekä lähiluonnon säilyttäminen. Edellä mainittujen strategisten tavoitedokumenttien lisäksi maa- ja asuntopoliittisen ohjelman päivityksessä on otettu huomioon ilmastonmuutoksen aikaan saamat paineet kehittää yhdyskuntia toisaalta hillitsemään ilmastonmuutosta sekä toisaalta torjumaan sen seurauksia,

mm. sään ääri-ilmiöitä. Maa- ja asuntopoliittisilla linjauksilla tavoitellaan siten yhdyskuntien kestäväyyden ja resilienssin lisäämistä.

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivitystyö valmisteltiin vuoden 2022 aikana valtuustostrategian sekä talousarvion sitovien tavoitteiden mukaisesti. Valmistelun aikana kuultiin laajasti kaupunkiorganisaation sisäisiä ja ulkoisia sidosryhmiä Vantaan maa- ja asuntopoliittisten kehittämissuunnitelmista. Osallisten näkemyksistä heijastuu vahvasti se, että maankäytön prosesseilta toivotaan tasapuolisuutta ja läpinäkyvyyttä. Kaupungin kehittäminen maankäytön keinoin on pitkäjänteistä työtä, jossa ennakoitavuudella on suuri merkitys.

Kuluneet vuodet ovat näyttäneet, että toimintaympäristössä tapahtuu ajoittain merkittäviä ja nopeita muutoksia. Sitä tärkeämpää on, että kaupungin näkemys taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävästä maa- ja asuntopoliitikasta on kirkas sekä kaupungille itselleen että sen yhteistyökumppaneille. Strategisen tavoitteen tulee olla selkeä ja siihen ohjaavat toimenpiteet on muotoiltava mahdollisimman vaikuttaviksi, mutta samalla joustaviksi ja kulloiseenkin toimintaympäristöön sopiviksi.

Ohjelman keskeiset muutokset kohdistuvat ensisijaisesti niihin konkreettisiin linjauksiin, joilla kaupunki ohjaa maankäyttöä haluamaansa suuntaan. Muutoksilla pyritään entistä vahvemmin suuntaamaan maa- ja asuntopoliittistä siten, että se antaa työkaluja kaupungin monipuoliseen kehittämiseen. Vantaa on strategiansa mukaisesti monien keskuksen kaupunki, jonka eri alueita halutaan kehittää tasapuolisesti mutta

samalla alueiden omia vahvuuksia kunnioittaen ja vahvistaen. Tämä diversiteetti näkyy mm. asumismuodon, huoneistokoon ja asuntojen hallintajakauman monipuolisuutena sekä palveluprosessien ketteryyden kehittämisenä. Vantaalla tarjotaan asumisen sekä yrittämisen mahdollisuuksia erilaisille ihmisille ja yritysille vaihteleviin tilanteisiin.

Jatkossa on tärkeää seurata maa- ja asuntopoliittisten linjausten vaikuttavuutta ja raportoida aiheesta säännöllisesti kaupunginvaltuustolle. Asukastyytyväisyyden seurannassa ensisijainen väline on säännöllisin väliajoin tehtävä asukasbarometri. Elinkeinoelämän kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä kaupungin elinvoiman kehittämiseksi. Keskeinen osa seurantaa on myös kaupungin maankäytön toiminnanohjausjärjestelmä MATTI, jonka jatkuvasti kehittyvät tilannekuvat mahdollistavat kaavoituksen, kiinteistö- ja infraomaisuuden sekä rakentamisen tilanteen seurannan liki reaaliaikaisesti.

Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivityksen 10.10.2022.

Vantaalla 10.10.2022

Tero Anttila

Apulaiskaupunginjohtaja
Kaupunkiympäristön toimiala

1. PÄÄMÄÄRÄ

**Vantaan maa- ja asuntopolitiikka
on vastuullista, pitkäjänteistä ja
taloudellisesti kestävää**

1.1

Maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista

Tehokkain keino, jolla kaupunki voi vaikuttaa eri toimintojen sijoittumiseen, yhdyskuntarakenteen muotoutumiseen sekä asunto- ja elinkeinopolitiikkaan alueellaan, on omistaa maata ja luovuttaa sitä omien ehtojensa mukaisesti. Tämän vuoksi yksi tärkeimmistä maapolitiikan keinoista on maanhankinta.

Omalla maalla lisää päätösvaltaa ja taloudellista hyötyä

Ennakoiva ja kauaskantoinen maanhankinta auttaa kaupunkia varautumaan tuleviin yhdyskuntarakentamisen tarpeisiin ja varmistamaan asunto- ja työpaikkarakentamiseen soveltuvan maan riittävyyden tulevaisuudessa unohtamatta yleisen virkistyskäytön ja luonnonsuojelun tarpeita. Maanhankinnan taustalla on kaupungin pitkän aikavälin strategiset tavoitteet, kuten esimerkiksi yleiskaavasta nousseiden maankäyttötavoitteiden saavuttaminen. Riittävän ajoissa ja järkevään hintaan hankitut asemakaavoittamattomat maat ovat Vantaan kaupungille taloudellista hyötyä tuova tekijä. Kaupunki saa aikanaan kaavoituksen tuomasta maan arvonnoususta hyötyä, joka korvaa maan hankinnasta ja kaavan toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset sekä tuo kaupungille maanmyyntivoittoja. Aktiivinen maanhankinta edellyttää, että kiinteän omaisuuden ostoon osoitetaan kaupungin talousarviossa riittävät määrärahat.

Vantaa hankkii ensisijaisesti uusia maa-alueita ostamalla niitä vapaaehtoisilla kaupoilla yksityisiltä maanomistajilta. Tarpeen vaatiessa perustellusta syystä kaupunki voi käyttää myös muita lain sallimia keinoja, kuten etuosto-oikeutta ja lunastusta. Kaupungilla on mahdollisuus käyttää etuosto-oikeutta alueellaan sijaitsevan yli 3 000 m²:n suuruisen

kiinteistön kaupassa, jolloin kaupungilla on oikeus saada myyty kiinteistö omistukseensa myyjän ja ostajan sopimasta kauppahinnasta ja -ehdoin asettumalla ostajan tilalle. Yleisen tarpeen vaatiessa on kaupungilla mahdollisuus käyttää myös lunastusta maanhankintakeinona. Asemakaava antaa usein lunastusperusteen asemakaavassa yleisiksi alueiksi osoitettujen alueiden, kuten esimerkiksi puistojen ja katujen osalta. Asemakaavoittamattoman maan lunastaminen edellyttää ympäristöministeriön myöntämää lunastuslupaa. Lunastettavasta omaisuudesta määrätään lähtökohtaisesti sen käyvän hinnan mukainen korvaus. Maata voidaan ottaa myös sopimuskorvauksena maankäyttösopimusten yhteydessä maanomistajalta neuvotteluiden tuloksena. Maankäyttösopimuksilla Vantaa on saanut maaomaisuutta strategisesti tärkeiltä paikoilta.

Toimenpiteet:

- Hankimme maata alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä
- Käytämme maanhankinnassa ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppiaita sekä perustellusta syystä etuosto-oikeutta ja lunastusta

1.2 Maa- ja asuntopolitiikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista

Vantaa on kiinteä osa kehittyvää Helsingin seudun metropolialuetta, joka vetää puoleensa yhä kasvavassa määrin asukkaita muualta Suomesta ja ulkomailta. Maankäyttöä, liikkumista ja asumisen tarpeita alueella on tärkeää suunnitella seudun kuntien yhteisten päämäärien mukaisesti, sillä alue on yhtenäistä asunto-markkina- ja työssäkäyntialuetta.

Kohti yhteisiä seudullisia tavoitteita

Pääkaupunkiseudun suuret kaupungit sekä Helsingin seudun 14 kehyskuntaa ovat sitoutuneet yhteisesti maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseen ja tavoitteisiin MAL-sopimuksella. Tämänhetkinen sopimuskauti on voimassa vuosina 2020–2023. Sopimuksen keskeisenä tavoitteena on hiilineutraali, menestyvä ja hyvinvoiva Helsingin seutu. Seudun kuntien yhteisenä tavoitteena on sopimuskaudella rakentaa alueelle noin 66 000 uutta asuntoa ja kaavoittaa asumista 6 000 000 asuinkerrosalaa.

Vantaan kaupunki on sitoutunut MAL-sopimuskaudella vähintään 2 640 uuden asunnon vuosittaiseen tuotantoon. Tästä kokonaistavoitteesta 20 prosenttia (528 asuntoa) toteutetaan valtion tukemana pitkän korkotuen vuokra-asuntotuotantona. Asuntojen uustuotannosta kymmenen prosenttia (264 asuntoa) toteutetaan valtion tukemana muuna kohtuuhintaisena tuotantona, kuten asumisoikeustuotantona ja lyhyen korkotuen vuokra-asuntotuotantona. Uusien asuntojen vuosituotannon lisäksi Vantaa on sitoutunut MAL-sopimuksessa myös vuosittaiseen 240 000 asuinkerrosalan asemakaavoitettavaan tavoitteeseen. Kaupungin omana

tavoitteena on, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 50 prosenttia (1320) asuntoa toteutetaan vapaarahoitteisina omistusasuntoina.

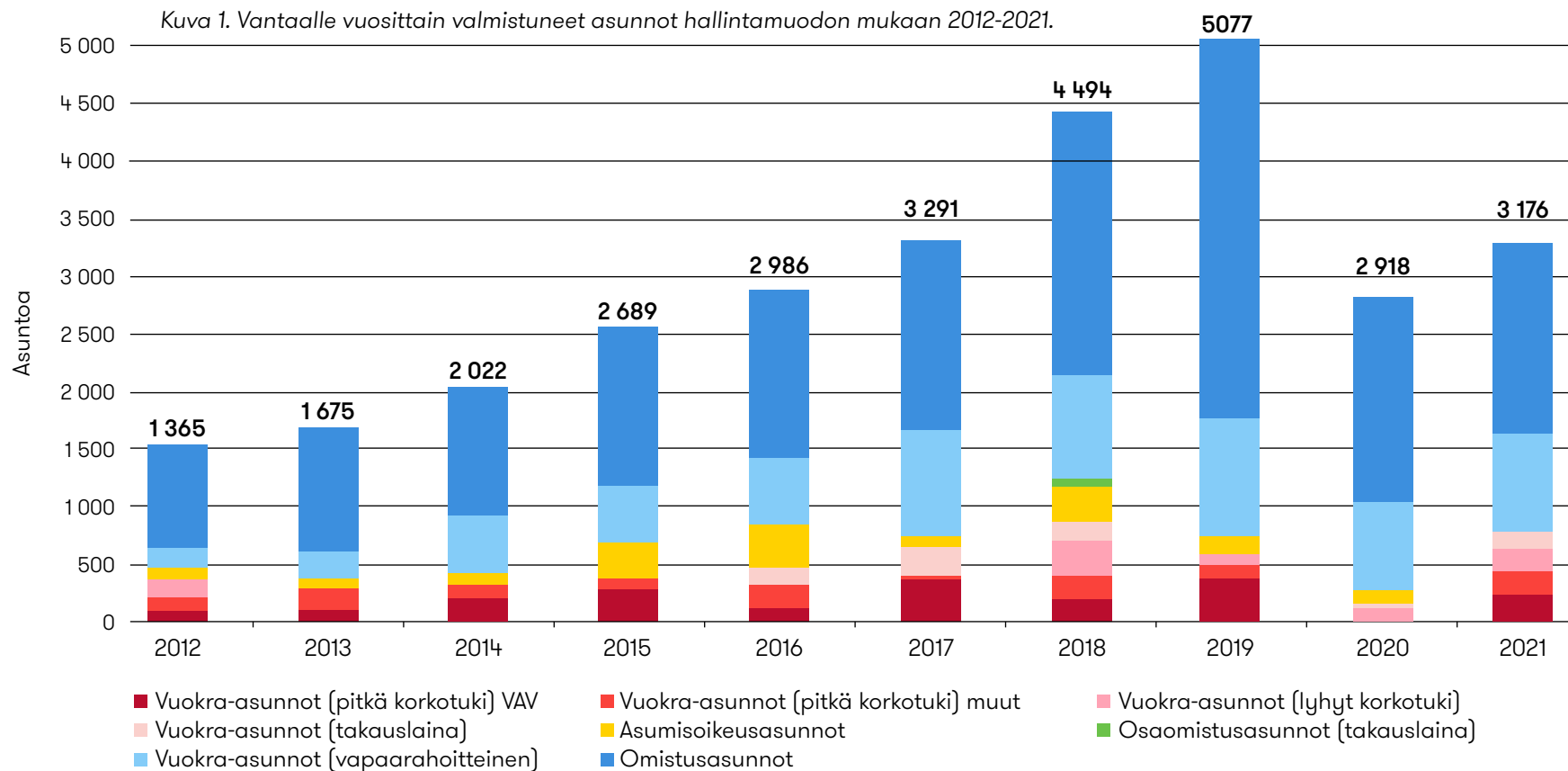
Nostureita ympäri Vantaata

Vantaan kaupunki on kasvanut viime vuosien aikana ennätysvauhtia. Vuoden 2019 asuntotuotanto ylitti kaikki aikaisempien vuosikymmenten ennätykset. Asuntotuotanto on ollut maltillisempaa vuosina 2020 ja 2021. Valtion pitkän korkotuen vuokra-asuntotuotannon vuosittaiseen tavoitemäärään ei ole päästy vuosina 2020 ja 2021. Vantaalle rakentuu lähi-vuosina myös valtion takauslainalla ja lyhyellä korkotuella rahoitettuja vuokra-asuntokohteita.

Vantaalla tehdään vuosittain asuntorakentamisennuste, jossa arvioidaan kaavavarannosta ja käynnissä olevista hankkeista mahdollisimman realistinen valmistuvien asuntojen määrä ja volyymi kaupunginosittain seuraavalle kymmenelle vuodelle. Asuntorakentamisennuste on tärkeä tietolähde myös kaupungin väestöennusteen ja investointisuunnitelmien laadinnalle. Vuonna 2021 Vantaalle valmistui yhteensä 3 121 asuntoa, mikä on huomattavasti yli kaupungille asetetun seudullisen MAL-tavoitteen (kuva 1). Valtaosa valmistuneista uusista asunnoista on kerrostaloasuntoja (88 prosenttia). Myös tulevat vuodet näyttävät asuntorakentamisennusteen mukaan muodostavan Vantaalle vilkkaan asuntorakentamisen ja väestönkasvun vuosiksi aina pitkälle 2030-luvulle saakka yli 3 600 asunnon vuosivauhdilla.

Asuntorakentamisennusteen mukaan kaupunkiin arvioidaan rakentuvan seuraavan kymmenen vuoden aikana (2022–2031) noin 36 000 uutta asuntoa. Ennustekauden aikana rakentuvista asunnoista valtaosa (87 %) sijoittuu kerrostaloihin ja painopiste valmistuvien asuntojen sijainnille on juna-asemien läheisyydessä. Keskeisimmät asuntorakentamisen

Kuva 1. Vantaalle vuosittain valmistuneet asunnot hallintamuodon mukaan 2012-2021.

paikat Vantaalla ovat Kehäradan varrella Tikkurilassa, Kivistössä, Myyrmäessä ja lentoaseman läheisyydessä Aviapoliksessa. Uutta asuntorakentamista syntyy kuitenkin kaikilla kaupungin suuralueilla tulevaisuudessa.

Helsingin seudun kasvaessa Vantaa sitoutuu jatkossakin seudullisiin asuntotuotannon ja kaavoituksen tavoitteisiin. Maankäytön ja palveluverkon pitkäjänteisen kehittämisen vuoksi kaupunki tarkistaa myös omat kasvutavoitteet ja -näkömät vuosittain. Kaupungin kasvumahdollisuuksiin vaikuttaa oleellisesti myös valtion rahoituspäätökset liikennehankkeisiin ja asuntotuotantoon.

Toimenpiteet:

- Edistämme aktiivisella maa- ja asuntopolitiikalla alueiden rakentamista, toimivia tonttimarkkinoita ja vahvistamme kaupungin taloutta
- Varmistamme valtion kanssa solmitun MAL-sopimuksen Vantaalle asetettujen tavoitteiden toteutumisen
- Mahdollistamme Vantaalle MAL-sopimuksen tai kaupungin erikseen päättämän asuntotuotantotavoitteen toteutumisen vuosittain

1.3 Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävää. Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti.

Vantaa on tarjonnut vuosikymmenien varrella kotipaikan erilaisille ihmisille läheltä ja kaukaa. Historia ja yhteiskunnan muutokset sekä liikenneyhteydet ovat muokanneet kaupungin ominaispiirteitä ja asuntotarjontaa ajan saatossa.

Asukkaiden Vantaa

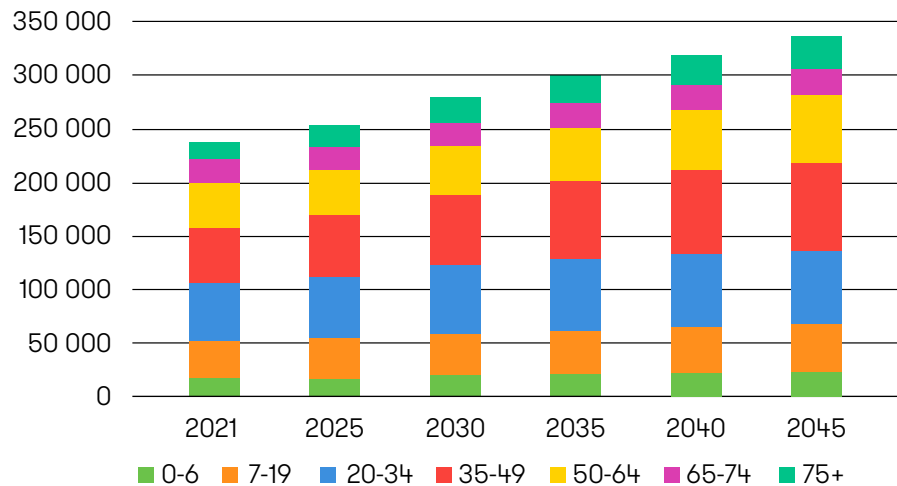
Suuren maaltamuuton aika 1960- ja 1970 -luvuilla on ollut Vantaan historiassa voimakkaimman väestönkasvun jakso. Tällöin syntyivät lähiöt, joiden perintö näkyy edelleen vahvasti vantaalaisessa kaupunkikuvassa ja asuntotarjonnassa. Vantaa tarjoaa myös lukuisia mahdollisuuksia pientaloasumiselle ja pääkaupunkiseudun naapurikuntiin verrattuna usein kohtuuhintaisen asumisvaihtoehdon erilaisille asukkaille ja perheille. Raide- ja autoliikenteen yhteydet ovat avanneet asuntorakentamisen mahdollisuuksia Vantaalla niin lähiöiden syntyäikoina kuin viime vuosinakin Kehäradan liikennöinnin käynnistymisen myötä. Tulevaisuuden työ -ja asumismahdollisuudet saavat lisäpontta Vantaan ainutlaatuisesta piirteestä valtakunnan tärkeimmän lentokentän kotikaupunkina.

Talouden korkeasuhdanteen myötä kaupunkiin on rakentunut asuntoja ennätysmäärät vuosina 2015-2021. Muun pääkaupunkiseudun ohella Vantaa on ollut vetovoimainen asuinpaikka ja väestönkasvua on saatu niin kotimaan kuin ulkomaan muuttovoitosta. Kaupungin väestö on kasvanut jo usean vuoden ajan voimakkaasti ja viimeisen viiden vuoden aikana kasvu on ollut keskimäärin hieman alle kaksi prosenttia vuosittain. Vantaan väestö kasvoi voimakkaasti vuosina 2018 ja 2019 väestönkasvun ollessa noin 2,5 % kumpanakin vuonna. Vuodet 2020 ja 2021 olivat poikkeuksellisia maailmanlaajuisen koronapandemian vuoksi ja pandemia vaikutti useiden kaupunkien väestönkehitykseen. Vantaan

väestö kasvoi kuitenkin vuoden 2020 aikana määrällisesti enemmän kuin missään toisessa kunnassa (3 460 asukkaalla), vaikka asukasmäärän kasvu oli vajaat 2 200 henkilöä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Väestönkasvu hidastui ja väestö kasvoi poikkeuksellisen vähän vuonna 2021. Hiipuneeseen väestönkehitykseen 2020-luvun alussa ovat vaikuttaneet erityisesti koronapandemia ja vuonna 2022 alkanut Ukrainan sota, joka on tuonut rakentamisen alalle huomattavia epävarmuustekijöitä.

Vantaalla asui 239 206 henkilöä vuoden 2021 lopussa. Vuonna 2021 väestö kasvoi 1 975 asukkaalla (0,8 %), mikä oli lähes 1 500 asukasta vähemmän kuin vuonna 2020. Väestönkasvu hidastui, koska Vantaa menetti väestöään pääkaupunkiseudun ulkopuoliseen Suomeen. Vantaan on tehtävä asuntopoliittisesti viisaita ratkaisuja jatkuvasti nousevien asuntojen hintapaineiden hillitsemiseksi sekä monipuolisten asumisvaihtoehtojen mahdollistamiseksi, jotta yhä useammalla nykyisellä ja tulevalla vantaalaisella olisi mahdollisuus löytää kaupungista tarpeitaan ja maksukykyään vastaava koti.

Vantaan tuoreimman väestöennusteen 2022 mukaan kaupungin väestönkasvun ennustetaan jatkuvan, mutta ennätysvuosia hitaammin. Vantaan vuosittaisen väestönkasvun ennustetaan olevan keskimäärin 1,6 prosenttia seuraavan vuosikymmenen aikana, mikä vastaa noin 4 100 uutta vantaalaista vuodessa. Uudisrakentamisen myötä kasvun arvioidaan olevan voimakkainta vuosina 2025–2027. Väestöennusteen mukaan Vantaalla ylitettäisiin 260 000 asukkaan raja vuoden 2027 aikana. Vuoden 2031 lopussa Vantaalla arvioidaan olevan yli 280 000 asukasta (kuva 2). Väestön ennustetaan kasvavan määrällisesti eniten Kivistön, Aviapoliksen, Myyrmäen ja Tikkurilan suuralueilla runsaan asuntorakentamisen myötä. Suurin osa Vantaan väestönkasvusta muodostuu muuttoliikkeestä. Vantaa on menettänyt eniten väestöään Helsingin seudun kehysalueelle viime vuosina, muuttoliike on kuitenkin pysynyt positiivisena Helsingistä ja ulkomailta muuttavien ansiosta.

Kuva 2. Vantaan väestö ikäluokittain vuonna 2021 ja ennuste vuosille 2025-2045.

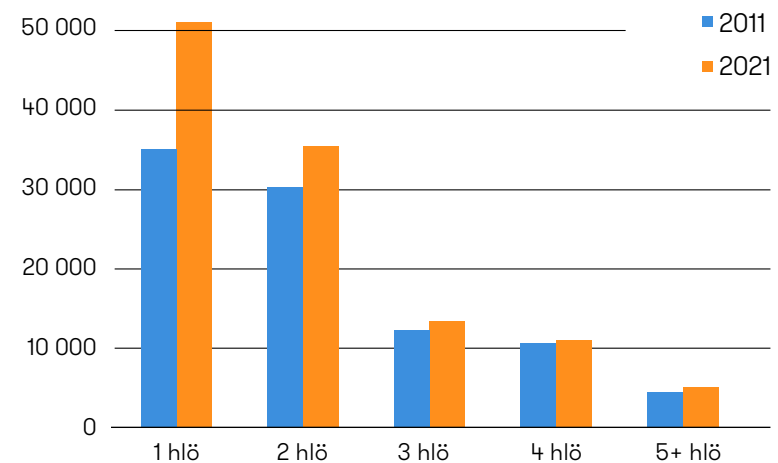
Väestön määrä nousee Vantaalla väestöennusteen (2022) mukaan lähes kaikissa ikäryhmissä tulevina vuosikymmeninä. Henkilömäärällisesti nopeimmin kasvava ikäryhmä ovat 30–44-vuotiaat sekä yli 75-vuotiaat, sen sijaan kouluikäisten määrän arvioidaan muuttuvan hyvin vähän. Suomen väestö ikääntyy sekä pienen syntyvyyden että elinajanodotteen kasvun takia. Eliniän noustessa ja ikääntyneiden määrän kasvessa yhä useamman odotetaan pärjäävän kotona entistä pidempään. Asumisen kannalta ikääntyneiden osuuden kasvu väestössä tarkoittaa, että kaupunkiin tarvitaan yhä enemmän esteettömiä asuntoja hyvien palveluiden ja joukkoliikenneyhteyksien äärelle.

Väestön ikääntymisen lisäksi toinen ajankohtainen koko Suomen laajuinen sosiodemografinen ilmiö on asutokuntien koon pieneneminen. Yhden ja kahden henkilön asutokuntien määrä on kasvanut jo usean vuosikymmenen ajan. Lapsiperheiden määrän väheneminen ja yksinasujien määrän kasvu ovat yksi suurimmista asutokuntien kokoon vaikuttavista muutoksista. Yksinasumisen yleistymisen on globaali trendi. Vantaalla erityisesti pienten, yhden ja kahden henkilön asutokuntien lukumäärä on kasvanut viime vuosina. Vuoden 2021 lopussa yhden hengen kotitalouksia oli kaupungissa 44 prosenttia ja kahden hengen koti-

talouksia 31 prosenttia (kuva 3). Kotitalouksien määrä on kasvanut kaikissa asutokuntien kokoluokissa vuosien 2010–2020 välillä. Vuosi 2021 oli poikkeuksellinen, kun perheiden määrä vähentyi Vantaalla ensimmäisen kerran 30 vuoteen. Muutos on merkittävä, sillä aiempina vuosina Vantaa on saanut muuttovoittoa lapsiperheistä. Koronapandemia on luultavasti vaikuttanut perheiden muuttokäyttäytymiseen.

Asutokuntien pieneneminen heijastuu väistämättä asuntomarkkinoihin. Pienten asuntojen kysyntä kasvaa, kun yhä useampi asuu yksin tai kaksin. Pienten asutokuntien määrä tulee kasvamaan todennäköisesti tulevaisuudessakin, mutta Vantaalla riittää kuitenkin myös lapsiperheitä, joiden tarpeisiin kaupungin täytyy vastata niin asunto- kuin palvelutarjonnan osalta.

Vantaa on nopeasti kasvava monikulttuurinen kaupunki. Väestönkasvu Vantaalla nojautuu yhä vahvemmin vieraskielisten nopeasti kasvavaan osuuteen. Kaupungissa asui vuonna 2021 lähes 55 000 vieraskielistä henkilöä (äidinkieli muu kuin suomi, ruotsi tai saame), mikä oli 23 prosenttia koko väestöstä. Vieraskielisten osuus kasvoi vuodesta 2020 1,4 prosenttiyksikköä.

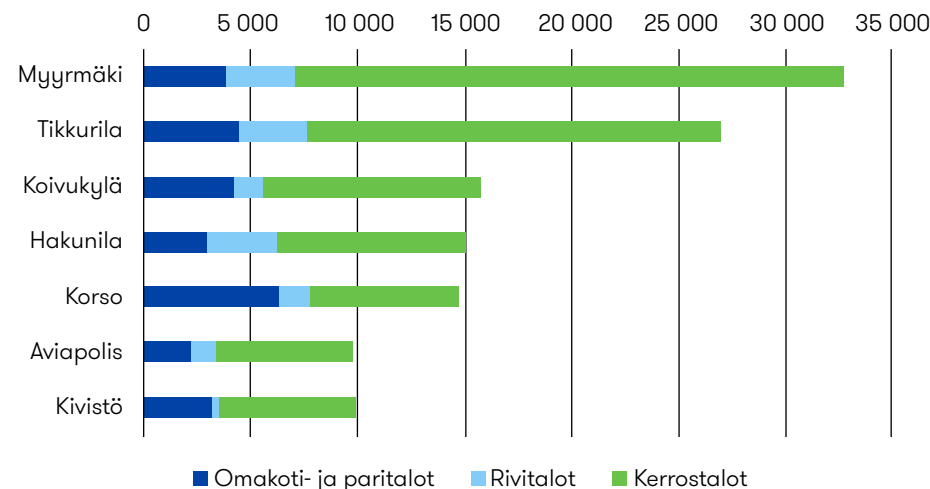

Kuva 3. Asutokunnat Vantaalla henkilöluvun mukaan vuosina 2011 ja 2021.

Vieraskielisten joukkoon sisältyy hyvin monenlaisia, erilaisessa elämäntilanteessa ja erilaisista lähtökohdista tulevia ihmisiä. Maahanmuuton odotettu kasvu tarkoittaa kaupungillemme tarvetta varmistaa kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tarjonta markkinoilla. Vuokra-asumisessa myös asumisohjauksen ja sosiaalisen isännöinnin merkitys on tärkeä kulttuurien yhteensovittamisessa. Maahanmuuttajataustaisten perheiden toimeentulon vakiintuessa ja taloudellisen tilanteen parantuessa, halutaan asumistasoa yleensä nostaa. Tällöin maahanmuuttajataustaisten henkilöiden asumisura noudattaa kantaväestön asumisuraa. Vantaalle muuttaa työn perässä myös kansainvälisiä osaajia, jotka haluavat asettua asumaan kansainvälisen liikenteen solmukohtaan Vantaalle. Heidän toiveenaan on usein laadukas asuminen mielekkäässä ympäristössä ja Vantaan tulee tarjota myös heille kiinnostavia asumisen mahdollisuuksia. Asuinalueiden monipuolisen asuntotarjontan varmistaminen mahdollistaa asunnon löytämisen samalta alueelta asumis- tarpeiden tai elämäntilanteiden muuttuessa.

Omakotitalosta keskustaan

Vantaalla oli vuonna 2021 yhteensä noin 125 600 asuntoa. Vantaan asuntokanta on verrattain nuorta, sillä 90 prosenttia asunnoista on rakennettu viimeisen 50 vuoden aikana. Asunnoista valtaosa, eli 67 prosenttia, sijaitsee kerrostaloissa. Erillisissä pientaloissa, kuten omakoti- ja paritaloissa sijaitsee 22 prosenttia ja rivitaloissa vajaa 11 prosenttia asunnoista. Talotyyppien osuus vaihtelee kaupungin eri suuralueilla (kuva 4.) Asuntorakentaminen on painottunut 2020-luvulla vahvasti kerrostaloasuntoihin, joihin sijoittui 72 prosenttia vuoden 2021 asuntotuotannosta. Omakoti- ja rivitalorakentamisen määrä on Vantaalla pysynyt viime vuosina melko tasaisena, kuitenkin viime vuosina hieman noussut. Pientaloasumisen osuus koko asuntotuotannosta on hieman kasvanut 2010-lukuun verrattuna. Omakoti- ja paritaloja on viime vuosina valmistunut kaupunkiin noin 400 kappaletta vuosittain ja rivitaloasuntoja noin 100–150 vuosittain.

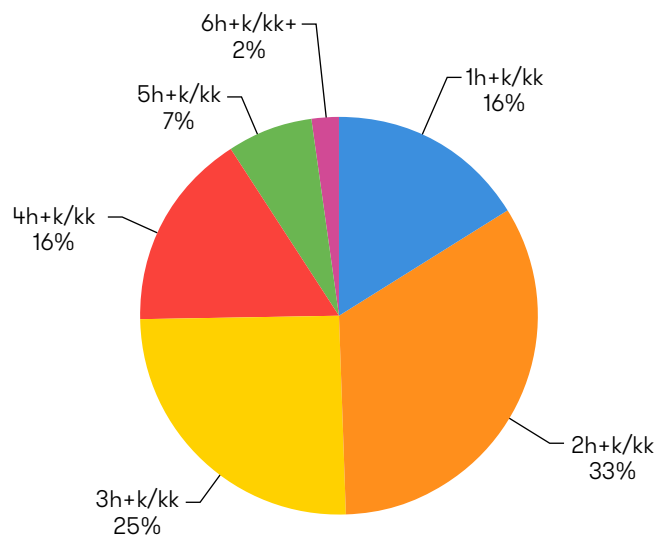

Kuva 4. Asuntokanta talotyyppin mukaan Vantaan suuralueilla vuoden 2021 lopussa.

Julkisessa keskustelussa on viime vuosina puhuttu paljon kaupunki- ja kerrostaloasumisen ihanteen uudesta noususta (esim. Strandell 2017). Kerrostaloasumisen vaivattomuus, esteettömyys ja hyvä sijainti suhteessa palveluihin ja joukkoliikenteeseen on voittanut puolelleen jo monet asukkaat. Maailmanlaajuisen koronapandemian myötä myös pientaloasuntojen kysyntä on kasvanut voimakkaasti. Syitä pientalojen kysynnän kasvulle ovat todennäköisesti toive omasta pihasta, etätöiden myötä tullut mahdollisuus asua kauempana työpaikasta sekä lisääntynyt tilan tarve kotona työskentelyn myötä. Pientaloasumiselta kaupunkiseudulla tullaan todennäköisesti tulevaisuudessa odottamaan yhä enemmän helppoutta ja edellyttämään hyvää sijaintia toimivien liikenneyhteyksien sekä palveluiden ääressä. Tästä johtuen markkinassa tulee olla tarjolla myös yhtiömuotoista pientalotarjontaa, kuten rivi-, pari- ja erillistalotuotantoa. Vantaalla lisätään pientaloasumisen kaavoitusta. Pientalojen tarjonnan kehityksestä ja strategian pientalotavoitteen toteutumisesta raportoidaan valtuustolle vuosittain.

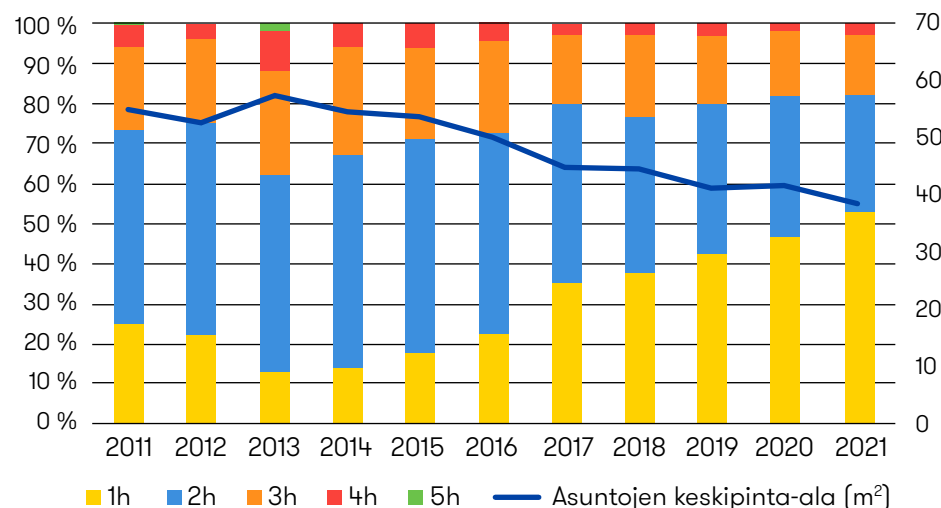
Koronapandemian myötä perheasuntojen kysyntä on myös kasvanut ja etenkin asuntojen uudistuotannosta on vaikea löytää isompia perheasuntoja. Vantaalla tämä ilmiö saattaa näkyä perhekuntien siirtyessä etsimään isompaa ja edullisempaa asuntoa pääkaupunkiseudun kehyskunnista. Vantaalla tulee jatkossa kiinnittää huomiota siihen, että kaupunginosista ja asuinalueilta löytyy myös eri kokoisia ja erilaisiin elämänvaiheisiin sopivia asuntoja monipuolisesti eri talotyypeissä.

Yleisimpänä huoneistotyyppinä Vantaalla on kaksio, joita on koko kaupungin asuntokannasta yli kolmasosa. Toiseksi yleisin on kolmen huoneen huoneistotyyppi, joita on asuntokannasta 25 prosenttia. Suuria, vähintään neljän huoneen asuntoja asuntokannasta on 16 prosenttia ja yksiöitä puolestaan noin 26 prosenttia kaikista huoneistotyypeistä (kuva 5).

Kuva 5. Vantaan asuntokanta asunnon huoneluvun mukaan vuoden 2021 lopussa.

Yksiöiden osuus huoneistotyypeistä on kasvanut etenkin vuosina 2017–2021. Yli puolet kaikista vuonna 2021 valmistuneista kerrostaloasunnoista oli huoneistotyyppijakaumaltaan yksiöitä. Kaksioiden osuus uusien kerrostalojen huoneistotyyppijakaumasta on 29 prosenttia eli pieniä huoneistotyyppejä on uusista vantaalaisista kerrostaloasunnoista jo yhteensä 82 prosenttia (kuva 6). Uusien asuntojen keskipinta-ala oli 45 h-m² ja kerrostaloasuntojen keskipinta-ala on kutistunut jo 38 neliöön. Vantaalta löytyy siis monipuolisesti asuntoja eri huoneistotyypeissä, mutta huomionarvoista on se, että uusiin kerrostaloasuntoihin on rakennut viime vuosina paljon pieniä yksiöitä ja kaksioita. Tämä osaltaan yksipuolistaa uudessa asuntokannassa olevien asuntojen tarjontaa sekä vaikuttaa mahdollisesti tulevaisuudessa näiden talojen ja niissä sijaitsevien asuntojen kysyntään markkinoilla.

Kuva 6. Vantaalle valmistuniden kerrostaloasuntojen huoneistotyyppijakauma ja keskipinta-alat vuosina 2011-2021.

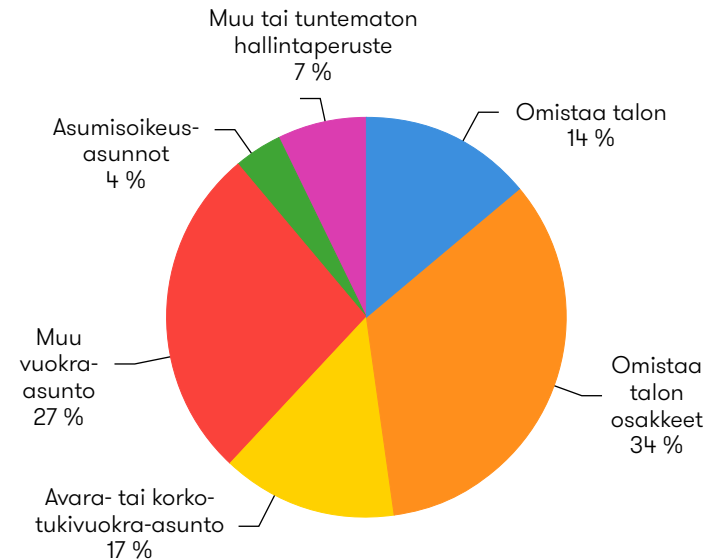
Vantaan keväällä 2017 tekemän asukaskyselyn mukaan uusien pienien kerrostaloasuntojen asukkaat ovat tyytyväisiä asuntoonsa ja asuinympäristöönsä, mutta heidän toiveenaan tulevaisuudessa on asua isommassa asunnossa. Kyselyyn vastanneet katsoivat, että pieni asunto ei pysty todennäköisesti vastaamaan elämäntilanteen, kuten perheeseen muutoksiin. (Virtanen 2017.)

Asumisväljyys on Vantaalla pysynyt viimeiset kymmenen vuotta melko samana. Vuonna 2021 asumisväljyys Vantaalla henkilöä kohti oli 35 huoneistoneliömetriä. Asumisväljyyteen vaikuttaa osaltaan väestön ikääntyminen ja perheeseen pienentyminen.

Oma tupa vai vuokratyö?

Kaupungin asuntokannasta noin puolet on omistusasuntoja joko omakotitalon tai osakehuoneiston muodossa. Yhä enenevässä määrin moni vantaalainen perustaa kodin vuokra-asuntoon, joiden määrä kaupungin asuntokannasta lähestyy 40 prosenttia (kuva 7). Tilastot osoittavat, että mitä pienemmästä asuntokunnasta on kyse, sitä todennäköisemmin asutaan vuokra-asunnossa. Tämä kehitys on voimistunut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Yhden henkilön asuntokunnista yli puolet asui vuokra-asunnossa vuonna 2021 (Tilastokeskus 2022).

Uudistuotannossa 2010- ja 2020-lukujen ilmiöinä näkyvät erityisesti vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen kasvava määrä. Vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen osuus kaupungin asuntotuotannosta oli vuonna 2020 noin neljäsosa kaikista hallintamuodoista. Markkinaehtoisten vuokra-asuntojen määrän kasvu johtuu osaltaan pienten asuntojen kysynnästä kotitalouksien koon pienentyessä sekä siitä, että talouden matalasuhdanteessa asuntosijoittajat ovat etsineet vuokra-asuntosijoituksista parempaa ja varmempaa tuottoa kuin muista sijoituskohteista. Asuntosijoittajina toimii usein vakuutusyhtiöitä, asuntosijoitusrahastoja sekä yksityisiä henkilöitä. Suomalaisten perinteiset näkemykset oman asunnon ostamisen tavoitteesta ovat varovaisesti muuttumassa kohti yleiseurooppalaista näkemystä siitä, että vuokralla asuminen on hyvä vaihtoehto omistusasumiselle. Epävarman talous- tai elämäntilanteen

Kuva 7. Vantaan asuntokanta asunnon hallintamuodon mukaan vuoden 2021 lopussa.

vuoksi ihmiset eivät halua välttämättä ostaa omaa asuntoa ja asuvat mieluummin vuokralla ilman suurta lainaa sekä sitoutumista tiettyyn asuntoon tai tiettyyn asuinalueeseen.

Perinteisten omistus- ja vuokra-asuntojen rinnalle markkinoille on tarjottu uusia asuinmuotoja, jotka tarjoavat lisää houkuttelevia ja rahoitusjärjestelmällään järkeviä asumisen hallintamuotoja. Asumisoikeus- ja osuusasuntojen lisäksi uutena vaihtoehtona Suomessa mietitään asumisen osuuskuntamallia, joka on Keski-Euroopassa suosittu asumismuoto. Monipuoliset asuntojen omistus- ja hallintamuotojärjestelmät antavat kaupunkilaisille enemmän vaihtoehtoja elämäntilanteeseen ja varallisuuteen sopivan asumisratkaisun löytämiseen ja mahdollisuuden edetä asumisuralla.

Vantaan tavoitteena on edistää asumisen laatua kaikessa asumisessa riippumatta siitä, ovatko asunnot omistus- vai vuokratyössä. Laadukas asuminen ei välttämättä tarkoita aina kalliita rakentamiskustannuksia ja -materiaaleja, vaan hyvää arkkitehtuuria ja asuntosuunnittelua, viihtyisää kaupunkiympäristöä, toimivia palveluita sekä mahdollisuutta nauttia lähellä olevasta luonnosta ja virkistysalueista. Vantaa edistää asumisen laatua esimerkiksi suunnittelemalla ja toteuttamalla yhä laajempaa pyörätieverkostoa ja lisäämällä virkistyskäyttömahdollisuuksia jokiversoilla.

Toimenpiteet:

- Edistämme laatua kaikenhintaaisessa asuntotuotannossa niin omistus- kuin vuokra-asumisessa

Hyvinvointi on tärkeää kaikille alueille

Vantaan tavoitteena on, että erilaiset asukkaat voisivat löytää kaupungista juuri itselleen sopivan kodin. Asuntotuotannon monipuolisella tarjonnalla eri kaupunginosissa on suuri merkitys alueiden viihtyisyydelle, palveluntarjonnalle ja sosiaaliselle eheydelle. On myös tärkeää, että samalla asuinalueella voi halutessaan asua elämän eri vaiheissa ja esimerkiksi perhekoon muuttuessa alueelta löytyy eri kokoisia asuntoja aina yksioitista isompiin perheasuntoihin. Vantaa varmistaa asuntojen monipuolisuuden asuinalueillaan kaavoituksen lisäksi muun muassa erilaisilla kilpailuilla asuntorakennuttajille, kaavoihin liittyvillä merkittävillä maankäyttösopimuksilla sekä tontinluovutuksen yhteydessä myydessä tai vuokratessaan maata.

Vantaalla on tunnistettavissa asuinalueita, joilla korostuu kielteisen eriytymiskehityksen merkkejä. Tällaisilla asuinalueilla esimerkiksi työttömien

ja pienituloisten asuntokuntien osuus on suurempi kuin muilla alueilla. Alueellinen eriytyminen Vantaalla -tutkimuksen mukaan asuinalueiden välinen sosioekonominen eriytyminen Vantaalla on kasvanut vuosien 1995–2015 välillä. Erityisesti pienituloisuus on yhä tyyppillisempää lähiöissä ja 1980- ja 1990-lukujen kerrostaloalueilla, ja myös eri tuloryhmien sijoittuminen erillisille asuinalueille on voimistunut. Vuokra-asuntokannan keskittyminen ja vieraskielisten korkeampi osuus tietyillä alueilla ovat osin havaitun eriytymisen taustalla. (Ala-Mantila 2018.)

Eriytymiskehityksen kierteessä olevien alueiden taustalta ja historiasta löytyy selittävinä tekijöinä usein aikanaan tehdyt asuntopoliittiset ratkaisut ja vanheneva, korjausvelkainen rakennuskanta. Asuntorakentamisen ja erityisesti omistusasuntotuotannon pullonkaulana on alueen matala hintataso, jonka vuoksi rakentajat eivät uskalla ottaa riskiä mahdollisesti kannattamattomista hankkeista. Ongelma ei koske vain asuntorakentamista, vaan liittyy yksityiseen toimitilarakentamiseen yhtä lailla.

Asuntojen hallintamuotojen monipuolisuuden varmistaminen ja ohjaaminen on tärkeää erityisesti eriytyvillä alueilla. Asuntojen hallintamuotojakaumaa ohjataan kaupungin omassa tontinluovutuksessa, mutta myös merkittävien yksityisen maan kaavoitushankkeiden yhteydessä tehtävissä maankäyttö-sopimuksissa. Paikoittain on tärkeää lisätä omistusasumista, asumisoikeusasumista tai osaomistukseen perustuvia asunmisratkaisuja kaupunginosissa, joissa vuokra-asumisen osuus on suuri. Täydennysrakentamisella ja harkinnan mukaan myös purkavalla uudistamisella on tärkeä merkitys asuntojen hallintamuotojakauman uudistamisessa eriytyvillä alueilla. (Valtuustokauden strategia 2022–2025.)

Maa- ja asuntopoliitikalla on erityinen merkitys uusien asuinalueiden sosiaalisen eheyden varmistamisessa huolehtimalla alueen vuokra- ja omistusasumisen tasapainosta ja asuntotarjonnan monipuolisuudesta niin huoneisto- kuin talotyyppien osalta. Jo rakennetuilla alueilla alkaneen eriytymiskehityksen pysäyttäminen on haastavaa, sillä esimerkiksi asuntojen hallintamuotoihin on vaikeaa vaikuttaa jälkikäteen. Näissä tapauksissa Vantaan maankäyttö on suunnitelmallisesti tukenut täydennysrakentamista ja purkavan uudistamisen hankkeita, joiden yhteydessä voidaan monipuolistaa esimerkiksi vuokratalovaltaisista

alueita edellyttämällä alueelle myös omistusasuntojen rakentamista. Eriytymisuhan alla oleville alueille valtion tukeman vuokra-asunto-tuotannon lisäämisessä Vantaa noudattaa erityistä harkintaa. Asunto-politiikalla tehdyt ratkaisut asuinalueiden hallintamuodossa eivät yksin riitä sosiaalisen eriytymiskehityksen ehkäisemiseen tai vähentämiseen, vaan lisäksi tarvitaan erilaisia sosiaalipoliittisia toimenpiteitä. Vantaa seuraa jatkuvasti sosiaalisen eheyden tilannetta asuinalueilla. Eheyttä tukevia toimenpiteitä tehdään aina räätälöidysti alueittain yhdessä eri toimijoiden sekä kaupungin hallinnonalojen yhteistyönä.

Vantaa on rohkeasti käyttänyt erilaisia maapoliittisia keinoja halutun asuntopolitiikan, kuten esimerkiksi hallintamuotojakauman toteutta-miseen. Kaupunki on asettanut myös sopimussakkoja tavoitteidensa toteutumisen varmistamiseksi. Maankäyttösopimuksia ja tontinluovu-tusta käytetään myös jatkossa systemaattisesti tavoitteiden toteutta-misen välineenä.

Toimenpiteet:

- Varmistamme, että kaupunginosista ja asuinalueilta löytyy riittävästi monipuolisia asumisen vaihtoehtoja ja asuntorakentamisessa huomioidaan asuinalueiden erityispiirteet
- Toteutamme maa- ja asuntopolitiikkaa aktiivisesti maankäyttösopimuksissa, kilpailuissa ja tontin-luovutuksessa
- Lisäämme omistusasumista, asumisoikeusasumista tai osaomistukseen perustuvia asunintarkaisuja kaupunginosissa, joissa vuokra-asumisen osuus on suuri
- Varmistamme monipuolisen pientaloasumisen mahdollisuudet Vantaalla

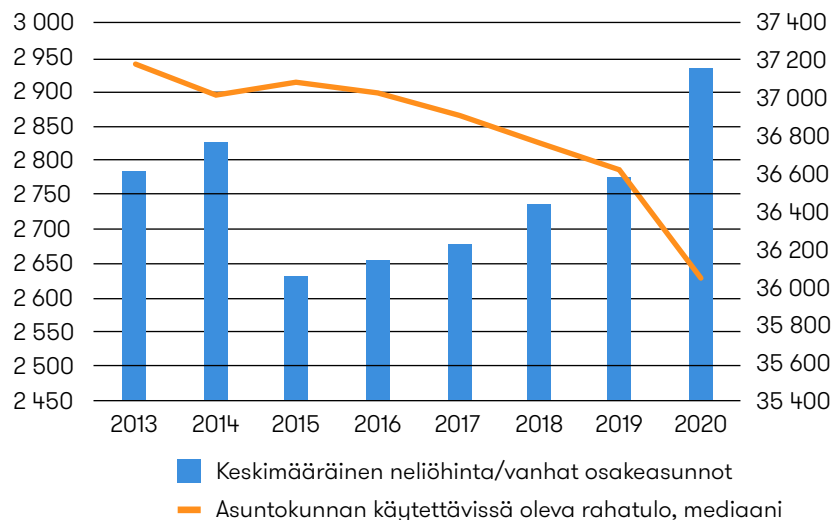
Koti kullaa kallis – vai liian kallis?

Moni pääkaupunkiseudun asukas tietää, että oli sitten kyse asuntolai-nasta, vuokrasta tai vastikkeesta, omista tuloista melkoinen osa kuluu kuukaudessa asumiseen. Vantaa saa muun Helsingin seudun ohella uusia asukkaita kaupungistumisen myötä ja väestömäärän kasvaessa. Tämä kasvattaa asuntojen kysyntää ja pitää asuntojen hinnat sekä vuokratason korkealla.

Vilkkaiden asuntorakentamis- ja asuntokauppavuosien jälkeen asunto-markkinat ovat hiipuneet merkittävästi vuonna 2022 korkojen ja raken-tamiskustannusten nousun takia. Poikkeuksellisesti etenkin pääkaupun-kiseudun asuntojen hintojen ennustetaan laskevan lähitulevaisuudessa. Vuoden 2022 tammikuussa vanhojen kerrostaloasuntojen keskineliö-hinta Vantaalla oli 3 087 euroa (Tilastokeskus 2022). Uusien asunto-jen neliöhinnat tonttikustannuksien kanssa vaihtelevat Vantaalla noin 3 500–6 000 euron välillä. Asuntojen hinnat Vantaalla ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana olleet nousussa. Vuosien 2013–2021 aikana vanhojen osakehuoneistojen hinta nousi Vantaalla 9 prosenttia neliöltä (Tilastokeskus 2022). Sen sijaan vantaalaisten asuntokuntien käytettä-vissä olevat tulot ovat jopa hieman laskeneet (kuva 8).

Vantaa on muun voimakkaasti kasvavan pääkaupunkiseudun tapaan pyrkinyt vähentämään asuntojen hintojen nousupaineita kasvattamalla asuntotuotannon määrää muuan muassa lisäämällä kaavoitusta, nos-tamalla rakentamistehokkuutta, mahdollistamalla täydennysrakenta-mista ja luovuttamalla tontteja monipuolisesti asumiseen. Vantaa on toteuttanut näitä toimenpiteitä aktiivisesti ja onnistunut hyvin asunto-tuotannon määrän nostamisessa viime vuosina.

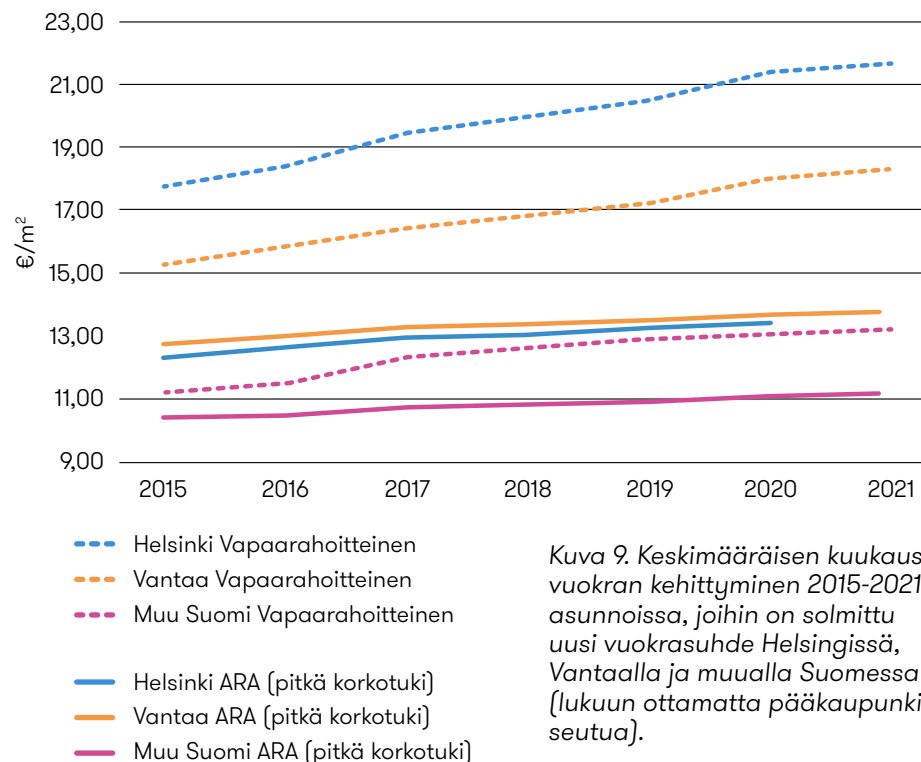
Kaupunki on kilpailuttanut myytäviä asuntotontteja myös edellyttä-mällä kilpailuun osallistuvia toimijoita esittämään asuntojen lopulliset myyntihinnat ehdotuksissaan ja noudattamaan niitä asuntojen kulutta-jamyynnissä. Näin kaupungin luovuttamalle maalle on saatu tuotettua myös yleisiä markkinahintoja edullisempia omistusasuntoja.

Kuva 8. Vanhojen osakehuoneistojen hinnat Vantaalla ja vantaalaisten asuntokuntien käytettävissä olevat tulot 2013-2020.

Vuokramarkkinoilla hinnat ovat nousseet viime vuosina suuren kysynnän vuoksi. Vuosien 2015–2021 välillä vantaalaisten vapaarahoitteisten asuntojen kuukausivuokra on noussut uusissa vuokrasopimuksissa lähes 25 prosenttia neliöltä (kuva 9) (Tilastokeskus 2022). Erilaisten sijoittajien tulo markkinoille on lisännyt vuokra-asuntojen tarjontaa, mutta myös osaltaan pitänyt hintoja korkealla tuotto-odotusten vuoksi. Vuonna 2022 vapaarahoitteiset vuokrat nousivat koko Suomen laajuisesti vain hieman, selvästi yleistä hintatasoa hitaammin (Tilastokeskus 2022). Pienituloisen väestön vuokra-asumisen turvaamiseksi Vantaalle tarvitaan edelleen lisää valtion tukemia tai muita edullisia vuokra-asuntoja.

Asuntojen kohtuuhintaisuudesta puhutaan paljon, mutta termiä on vaikea määritellä, koska se vaihtelee ihmisten maksukyvyyn mukaan. Vantaan tavoitteena on, että jokainen vantaalainen voi löytää kaupungista omaa tarvettaan ja maksukykyään vastaavan asunnon. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupungin kaikilta alueilta löytyy monipuolisesti erilaisia asuntotyyppisiä eri hintaluokissa, niin vuokra, omistus- kuin asumisoikeusasumisen vaihtoehtoisissa.

Kuva 9. Keskimääräisen kuukausivuokran kehittyminen 2015-2021 asunnoissa, joihin on solmittu uusi vuokrasuhde Helsingissä, Vantaalla ja muualla Suomessa (lukuun ottamatta pääkaupunkiseutua).

Lisää asuntoja erilaisiin tarpeisiin

Merkittävässä roolissa kaupungin asuntopolitiikassa ovat kohtuuhintaiset, valtion erilaisilla tukimekanismeilla rakennetut vuokra-asunnot. Vantaalla on noin 18 000 asuntoa, jotka on rakennettu valtion pitkällä korkotuella. Tavallisten vuokra-asuntojen lisäksi pitkän korkotuen asuntokannassa on myös opiskelija- ja nuorisotasuntoja sekä erityisryhmille kohdennettuja asuntoja. Pitkän korkotuen vuokra-asuntoissa noudatetaan vuosikymmeniä kestävästä sääntelyn ajan asukasvalintaa, joka perustuu hakijoiden asunnon tarpeeseen ja varallisuusrajoihin. Pitkän korkotuen vuokratilat vapautuvat lainan ehtoina olleista rajoituksista.

noin 40 vuoden kuluttua ja tällöin asuntoja koskeva säätely päättyy. Rajoituksista vapautuneet valtion tukemat asunnot jäävät usein vuokra-asuntokäyttöön vapaarahoitteisina kohteina tai ne saatetaan myydä omistusasunnoiksi.

Suurin valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon omistaja ja rakennuttaja Vantaalla on kaupungin omistama VAV-konserni (mm. VAV-asunnot Oy), jolla on kaupungissa noin 11 000 vuokra-asuntoa. Sen lisäksi myös muutama muu yleishyödyllinen toimija rakennuttaa valtion tukemia vuokra-asuntoja kaupunkiin. Kaupunki tähtää siihen, että MAL-sopimuskauden (2020–2023) vuosittaisesta asuntotuotannon kokonaismäärän tavoitteesta 20 prosenttia syntyy kaupunkiin pitkäaikaisina kohtuuhintaisina vuokra-asuntoina valtion tuella toteutettuina. Kaupungin lähtökohtana on, että VAV-konserni toteuttaisi 2/3 vuosittaisesta kohtuuhintaisen vuokra-asuntojen tuotantotavoitteesta Vantaalle.

Kysyntä VAV-konsernin omistamiin vuokra-asuntoihin on ollut viime vuosina suurta ja vireillä olevia asuntohakemuksia on noin 5 000 kappaletta. Pääosa hakijoista on pieniä yhden tai kahden hengen ruokakuntia ja suurin kysyntä on pienistä asunnoista. Vapaita vuokra-asuntoja on tarjolla noin 80-100 kappaletta kuukausittain, joten vain murto-osa asunnonhakijoista saa asunnon. Kaupunki ja VAV-konserni tekevät tiivistä yhteistyötä, jotta uudelle vuokra-asuntotuotannolle löytyy Vantaalta riittävästi tontteja sopivilta paikoilta. Kaupunki myös tukee VAV-konsernia vuokra-asuntokannan uudistamisessa, jotta asuntokanta vastaa paremmin nykyiseen ja tulevaan kysyntään.

Vantaa haluaa monipuolistaa asuntojen hallintamuotojakaumaa ja kannustaa erilaisiin asuntojen hallinta- ja omistumuotoihin perinteisten vuokra- ja omistusasumisen lisäksi. Asumisoikeusasuntoja on Vantaalla noin 5 400 kappaletta ja niiden suosio kertoo edelleen jatkuva kysyntä uudisasuntotuotannossa. Asumisoikeus on kiinnostava asumismuoto myös senioreille, sillä yli 55-vuotiaita eivät koske varallisuusrajat ja näin heillä on mahdollisuus päästä asumaan hyväkuntoiseen, esteettömään asuntoon asumisoikeusmaksulla, joka on 15 prosenttia asunnon hinnasta. Viime aikoina Vantaa asuntomarkkinoille on palannut myös osaomistusvaihtoehto.

Valtakunnalliseen keskusteluun asumisen uusista hallintamuodoista on noussut myös ehdotus eurooppalaisesta asunto-osuuskuntamallista. Mallissa asukas pääsisi kiinni asuntoon pienellä omalla pääomalla ja vastike olisi omakustannusperiaatteella kohtuullinen, ilman voiton tavoittelua. Vantaa suhtautuu näihin niin kutsuttuihin asumisen välimalleihin positiivisesti ja tavoitteena on, että kaupungin vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 10 prosenttia toteutetaan asumisoikeus- tai osaomistusasuntoina sekä mahdollisilla uusilla rahoitusmalleilla.

Suomalaiseen tapaan perinteisellä omistusasumisella asunto-osakeyhtiöissä tai omakotitalossa on jatkossakin merkittävä sija vantaalaisessa asumisessa. Asunto-osakeyhtiö on monella tapaa asukkailleen kustannustehokas ja pitkällä tähtäimellä kohtuuhintainen asumisen vaihtoehto ollessaan voittoa tavoittelematon ja osakkaitensa etua ajava demokraattinen yhteisö. Lainaa lyhentäessä asukkaille kertyy samalla

pysyvää omaisuutta asunnon muodossa. Vuokra-asumisen kysynnän noususta huolimatta monen vantaalaisen tavoitteena on ennen pitkää ostaa oma asunto. Kaupungin tavoitteena on, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 50 prosenttia toteutetaan vapaarahoitteisina omistusasuntoina.

Toimenpiteet:

- Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta vähintään 20 prosenttia toteutetaan pitkäaikaisina kohtuuhintaisina vuokra-asuntoina valtion tuella tai muilla rahoitusmalleilla
- Varmistamme, että VAV-konserni pystyy tuottamaan 2/3 vuosittaisesta kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotantotavoitteesta
- Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 10 prosenttia toteutetaan asumisoikeus- tai osa-omistusasuntoina sekä mahdollisilla uusilla rahoitusmalleilla
- Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 50 prosenttia toteutetaan vapaarahoitteisina omistusasuntoina
- Varmistamme, että kaupungin vuokra-asuntokanta vastaa kysyntää ja VAV-konsernilla on aktiivinen rooli kaupungin asuntopolitiikan toteuttajana

Hisseillä kohti esteetöntä asumista

Vantaan kaupungilla on asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, jota hallinnoi konsernihallinnon ja rahoituksen yksikkö. Vantaalla on linjattu, että asuntolainarahastosta voidaan jatkossa myöntää lainoja VAV-konsernin kohteiden toteuttamiseen sekä hissiavustuksia taloyhtiöille hissien jälkiasennukseen ja perusparantamiseen. Myös hissien rakentamisen esiselvitysten teettämiseen voidaan myöntää avustusta.

Hissiavustusten jakaminen on keino, jolla kaupunki voi tukea kotien esteettömyyttä ja edesauttaa monien iäkkäiden asukkaiden kotona asumista mahdollisimman pitkään.

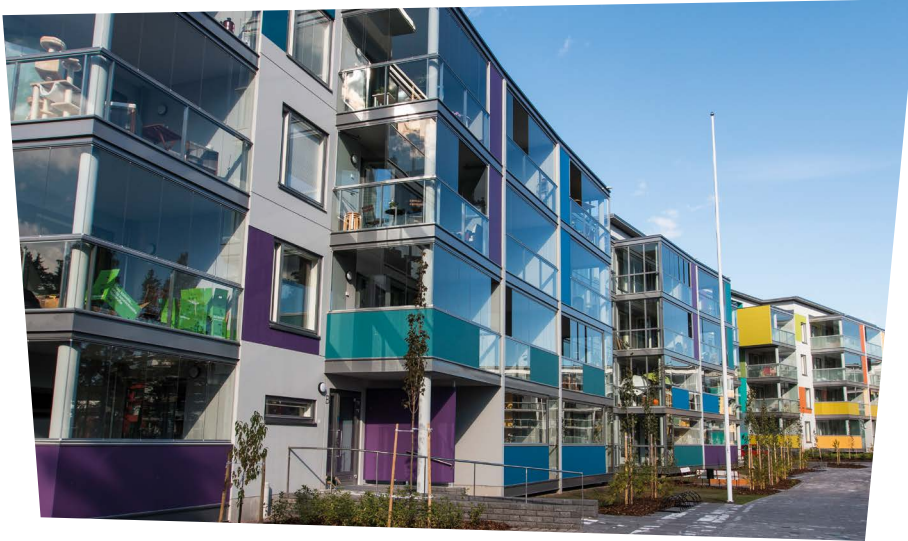
Toimenpiteet:

- Myönnämme kaupungin asuntolainarahastosta lainoja VAV-konsernille ja lisäksi hissiavustuksia esteettömyyden edistämiseksi

Jokaiselle oma ovi

Osa vantaalaisista tarvitsee tukea elämäänsä ja apua asumiseensa tai sen järjestämiseen. Kaupungin tavoitteena on, että mahdollisimman moni ikäihminen ja vammainen voi asua omassa asunnossaan tavallisessa asuntokannassa ja tarvittavat palvelut tuodaan omaan kotiin.

Kehitysvammaisten osalta valtakunnallisena tavoitteena on laitostasumisen lakkauttaminen ja siirtyminen kodinomaiseen asumiseen vuoteen 2020 mennessä. Vantaalla on sijoitettu uusiin VAV-konsernin taloihin vammaisille tarkoitettuja asuntoja muiden vuokra-asuntojen sekaan. Kussakin talossa on noin 15 vammaisille henkilöille tarkoitettua asuntoa ja asunnot on sijoitettu eri puolille taloa.

Ikäihmisten osalta kaupungin pyrkimyksenä on niin ikään tukea kotona asumista mahdollisimman pitkään. Kaupunki kannustaa senioreita pohtimaan hyvissä ajoin oman asumisen esteettömyyttä ja vaivattomuutta tulevaisuutta ajatellen ja etsimään ajoissa itselleen kodin, jossa voi viettää pitkään vanhuudenpäiviään. Raskaasta laitospaikkaisesta vanhusten hoidosta on pitkälti luovuttu ja siirrytty tehostettuun palveluasumiseen, jossa asukkailla on käytössään oma yksityinen huone ryhmätilojen ohella. VAV-konsernin suuri, 199 asuntoa sisältävä palveluasumisen hanke valmistuu vuonna 2019 Myyrmäkeen. Vastaavanlainen vanhusten palvelukeskus on tarpeen rakentaa todennäköisesti tulevaisuudessa myös Tikkurilan suuralueelle.

Vantaalla oli vuonna 2021 asunnottomana 219 henkilöä, joista pitkäaikasasunnottomia oli 76 henkilöä. Yksinelävien asunnottomuus vähentyi Vantaalla, mutta pitkäaikasasunnottomien määrä lisääntyi 43 henkilöllä vuoteen 2020 verrattuna. Vantaan kaupungilla on käynnissä vuosina 2021–2023 asunnottomuuden ehkäisyhanke, jossa kehitetään palveluja kaikkein heikoimmassa asemassa sekä monialaisen ja laajan tuen tarpeessa oleville vantaalaisille. Asunnottomuuden ennaltaehkäisyn keinoja Vantaalla ovat muun muassa asumisneuvonta, jolla on saatu hyviä

tuloksia esimerkiksi häätöjen ehkäisyssä. Asumisneuvontaa ollaan kohdentamassa myös erityisesti maahanmuuttajien asumisen tukemiseen. Vantaa on luovuttanut tontteja ja tehnyt yhteistyötä Helsingin seudun opiskelija-asuntosäätiön (HOAS) ja Nuorisotasuntoliiton (NAL Asunnot) kanssa asuntokohteiden toteutumiseksi nuorille.

Asunnottomuustyön lähtökohtana on Vantaalla turvata kunnan asukkaan asuminen Asunto ensin -periaatteen mukaisesti. Kunnan palvelut rakentuvat niin, että kuntalainen saa tarvittavan tuen ja palvelut, myös niissä tilanteissa kuin asunnottomuus uhkaa. Asunnottomuusuhan alla on usein myös päihde- ja mielenterveyskuntoutujia. Vantaalla on käynnissä työ- ja päivätoimintaa sekä asumista yhdistävä Koisoniitty-hanke, jossa kuntoutusta ja elämänhallintaa tukevia toimintoja tarjoava keskus sisältää myös 40 asuntoa.

Vantaalle on viime aikoina rakentunut myös lukusia yksityisiä erityisryhmien asumishankkeita, joista osaa kaupunki on tukenut tontinluovutuksella. Tuleva sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudistus siirtää erityisryhmien asumisen maakunnan vastuulle. Monet uudistuksen yksityiskohdat ovat vielä käytännön järjestelyiden osalta avoinna. Vantaan kaupunki sitoutuu tulevaisuudessa varmistamaan erityisryhmien asuntojen rakentumisen alueelleen sekä tekemään tarvittavat tonttivaraukset seudullisten tavoitteiden mukaisesti.

Toimenpiteet:

- Vähennämme asunnottomuutta Vantaalla seudullisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti
- Varmistamme tarpeita vastaavien erityisryhmien asuntojen rakentumisen Vantaalle seudullisten tavoitteiden mukaisesti

2. PÄÄMÄÄRÄ

**Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia
asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen**

2.1 Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti

Maankäytön toteuttamisen ohjelmoinnilla pidetään yllä kokonaisnäkemyistä kaupungin kehittämisestä ja siinä otetaan kantaa rakentamisen ajoitukseen, mitoitukseen sekä palveluiden ja infrastruktuurin yhteensovittamiseen kaupunginosatasolla. Vantaan viime vuosien voimakkaan kasvun ja asuntorakentamisen myötä kaupungin toimialojen ja tulosalueiden määrätietoisesta suunnittelusta ja yhteistyöstä merkitys korostuu entisestään. Maankäytön ohjelmointityötä kehitetään Vantaalla edelleen.

Oikeaan paikkaan, oikeaan aikaan

Vantaalla toimivien rakennuttajien kannalta on olennaista, että kaupunki on ennakoivasti rakentamisen ajoittamisen ja varannut riittävät määrärahat kunnallistekniikan investointeihin alueilla, jotta esimerkiksi tarvittavat kadut, vesihuollon runkolinjat, melusuojaukset ja maanpuhdistukset saadaan tehtyä. Alueille muuttaville asukkaille ja kaupungissa toimiville yrityksille on tärkeää, että palvelut toimivat ja asuinympäristö rakennetaan viihtyisäksi sekä toimivaksi. Maankäytön toteuttamisen ohjelmointi on toimialojen yhteistyötä, jolla voidaan yhteisesti koordinoida hankkeita, varmistaa niiden hyvä suunnittelu, toimia taloudellisesti järkevästi ja varmistaa oikea-aikainen infrastruktuurin ja palveluiden rakentaminen alueilla.

Vantaan tavoitteena on vahvistaa nykyistä kaupunkirakennetta ja rakentua yhä enemmän vahvojen keskusten varaan. Pääosa uudesta rakentamisesta sijoitetaan tiivistyville keskusta-alueille ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle. Maankäytön ohjelmoinnilla näille alueille

suunnitellaan erityisesti täydennysrakentamista, joka on kaupungin kannalta kustannustehokkain vaihtoehto hyödyntäen olemassa olevaa kunnallistekniikkaa ja palveluverkkoa sekä minimoiden kalliita uusinvestointeja.

Vantaan palveluverkon suunnittelussa varmistetaan palveluiden riittävyys suhteessa väestökehitykseen. Kaupungin nykyinen poikkeuksellisen suuri asuntorakentamisen volyymi ja väestön kasvu asettavat uudenlaisia haasteita kaupungin mahdollisuuksille vastata kasvavaan palvelutarpeeseen. Kaupungille kasvusta aiheutuvien investointien määrä riippuu kunnallistekniikan investointien osalta esimerkiksi siitä, miten pitkälti rakentaminen tukeutuu olemassa olevaan infrastruktuuriin. Toimitilainvestointeihin vaikuttavat myös uuden asuntorakentamisen tuoman muuttoliikkeen vaikutukset väestöön: nuorimpien ikäluokkien palvelutarpeet tulevat vastaan nopeimmin lisääntyneenä päivähoiton kysyntänä ja viiveellä koulupaikkojen tarpeena. Palvelutarvetta arvioidaan kokonaisuutena, sillä pääsääntöisesti uudisrakentamisen muuttoliikevaikutuksia voimakkaammin palvelutarpeeseen vaikuttavat muutokset nykyisessä asutokannassa ja väestössä. Maankäytön toimialalla kaavoituksen ja tontinluovutuksen tehtävänä on turvata palvelutonttien riittävyys eri alueilla.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ottaa vastuulleen 1.1.2023 alkaen Vantaan ja Keravan alueen sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisen. Vantaa tekee palveluverkkosuunnittelua esimerkiksi erityispalvelutonttien ja muiden palvelutonttien osalta hyvinvointialueen kanssa vastaten myös jatkossa tuleviin tonttitarpeisiin kaupungin alueella.

Tärkeinä taustatietoina kaupungin maankäytön toteuttamisen ohjelmoinnissa ja palveluverkon suunnittelussa on vuosittain laadittavat asuntorakentamisennuste ja kaupungin väestöennuste. Vantaalla on otettu käyttöön vuonna 2018 maankäytön uusi toimintamalli ja tietojärjestelmä (MATTI), joka sisältää maankäytön suunnittelun, kuntatekniikan rakentamisen ja elinkaaren hallinnan sekä kartta- ja paikkatiedon tuotannon ja hallinnan. Uuden kaupunkitietomallin tavoitteena on koota eri toimialojen prosessit yhteen helpommin hallittavaksi kokonaisuudeksi, joka palvelee myös maankäytön toteuttamisen ohjelmointia ja palveluverkon suunnittelua.

Toimenpiteet:

- Teemme kaupungin toimialojen yhteistyönä määrätietoista maankäytön toteuttamisen ohjelmointia ja palveluverkkosuunnittelua sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa palveluverkkosuunnittelua
- Varaamme riittävästi tontteja palveluille ja mitoitamme sekä ajoitamme kaupungin tarjoamat palvelut suhteessa asuinalueiden väestökehitykseen
- Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille

2.2

Sujuva kaupunkisuunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asuntotuotannolle ja menestyksekkäälle yritystoiminnalle

Vantaan kasvaessa nopeasti korostuu kaupunkisuunnittelun ja kaavoituksen merkitys toimivan sekä vetoimaisen kaupunkiympäristön varmistamisessa. Kaavoituksen tavoitteena on luoda edellytykset kaupungin kehittämiselle ja sijoittaa kasvu siten, että Vantaa on viihtyisä asuinpaikka asukkaille sekä yritysten näkökulmasta kansainvälinen ja menestyksellä paikka harjoittaa liiketoimintaa. Hyvä ja suunnitelmallinen kaavoitus on myös tärkeä osa toimivaa maa- ja asuntopolitiikkaa. Kokonaisvaltainen alueiden tarkastelu ja suunnittelu varmistavat julkisten ja yksityisten palveluiden saatavuuden, kunnallisteknisten verkostojen taloudellisuuden, pysäköinnin tehokkaan järjestelyn ja sosiaalisesti monipuolisen ympäristön rakentumisen.

Kaavoitus ohjaa maankäyttöä

Kaupungin tehtävänä on vastata alueensa kaavoituksen järjestämisestä eli kaavoitukseen liittyvästä päätöksenteosta, kaavoituksen laadusta, määrästä ja kohdentumisesta sekä siihen liittyvästä lakien ja määräysten noudattamisesta. Kaupungilla on niin kutsuttu kaavoitusmonopoli eli kaupungin päätösvallassa on, milloin ja missä laajuudessa kaavahankkeet aloitetaan.

Yhdyskuntarakenteen peruslinjat määritellään yleiskaavassa. Vantaan yleiskaavan 2020 tavoitevuosi on 2050 ja kaavan tavoitteissa korostuvat paikallinen elinympäristö, mutta myös kansainvälisyys. Keskeisiksi maankäytön suunnitteluun vaikuttaviksi ilmiöiksi yleiskaavassa on nos-

tettu kaupungin vahva kasvu, ilmastonmuutos ja segregaaation ehkäisy. Merkittävin ratkaisu yleiskaavassa on tulevan kasvun ohjaaminen nykyiseen kaupunkirakenteeseen: asemanseutujen ja uusien joukkoliikennekäytävien hyödyntämiseen, nykyisten keskustien vahvistamiseen ja olemassa olevien alueiden täydentämiseen. Yleiskaavan ajantasaisuus on tärkeää kaupungin pitkän aikavälin maankäytön tavoitteiden kannalta ja maanhankinnan toimenpiteiden suuntaamiseksi oikeille alueille riittävän aikaisessa vaiheessa.

Yleiskaavan aluevarausten ja merkintöjen pohjalta alueita asemakaavoitetaan eri toimintoihin. Vantaalla rakennetaan pääsääntöisesti vain asemakaavoitetulle alueille. Asemakaavoituksen painopiste on alueilla, jotka tukevat tiivistyvää kaupunkirakennetta tai edistävät kaupungin strategisia, taloudellisia ja elinkeinopoliittisia tavoitteita edistäviä alueita sekä asemakaavoitetulla alueella sijaitsevista täydennysrakentamiskohteista.

Kaupunki kaavoittaa sekä omaa että yksityisten maanomistajien omistamaa maata. Sekä omalle että yksityiselle maalle kaavoitettaessa huomioidaan kaavatalous (mm. infran rakentaminen ja kaupunkirakenne) sekä palveluverkko (esim. päiväkodit, koulut ja terveydenhuolto). Kaupunki saa merkittäviä maanmyyntivoittoja jalostamalla alun perin raakamaana hankittuja alueita kaavoituksen myötä ja tämän jälkeen myymällä tai vuokraamalla tontit. Maanmyyntivoitot, maankäyttökorvaukset ja vuokratulot ovat yksi merkittävistä kaupunkistrategian sitovista tavoitteista. Yksityisten maanomistajien kaavoitushankkeita edistetään etenkin niissä tapauksissa, kun ne tukevat tiivistyvän kaupungin strategisia, taloudellisia ja elinkeinopoliittisia tavoitteita tai ovat asemakaavoitetulla alueella sijaitsevia täydennysrakentamiskohteita. Yritysalueiden asemakaavoitus ei vaadi pääsääntöisesti palvelurakenteen investointeja. Yritysalueilla yksityisten maanomistajien kaavoitushankkeita voidaan edistää, mikäli kaavoituksella voidaan mahdollistaa mer-

kittävän yrityksen sijoittuminen Vantaalle tuoden lisää työpaikkoja ja yritysverotuloja kaupungille. Kaavoitettavat alueet määritellään kaavoituksen työohjelmassa, joka valmistellaan yhteistyössä ja hyväksytetään vuosittain kaupunkisuunnittelulautakunnassa. Lautakunnalle tuodaan tiedoksi myös kaikki kaavoitusaloitteet, jotka eivät ole työohjelmassa.

Toimenpiteet:

- Kaavoitamme ensisijaisesti kaupungin strategisia ja taloudellisia tavoitteita edistäviä alueita sekä asema-kaavoitettuja täydennysrakentamisaalueita
- Pidämme yleiskaavan ajan tasalla

Ihmisille asuntoja ja yrityksille paikkoja toimia, ympäristöä unohtamatta

Vantaan tavoitteena on, että kaupungilla olisi jatkuvasti viiden vuoden asuntotuotantoa vastaava asemakaavavaranto. Tämä tarkoittaa vuoden 2022 asuntotuotantotavoitteilla noin 1,2 miljoonan k-m² suuruista asumisen asemakaavavarantoa. Kaavoituksessa ja tonttutuotannossa tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus ja toteuttamiskelpoisuus. Suunnittelun laatu varmistetaan muun muassa selvittämällä kaavan ekologiset, taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset. Asumisen laatua kehitetään Vantaalla määrätietoisesti järjestämällä erilaisia arkkitehtuuri- ja tontinluovutuskilpailuja.

Kaavoituksella kehitetään alueita myös yrityselämän tarpeisiin. Vantaan tavoitteena on luoda aktiivisesti uutta työtä, aktivoida yrityksiä sekä rakentaa, profiloita ja markkinoida kiinnostavia yritysalueita. Maapolitiikalla ja kaavoituksella luodaan edellytyksiä vetovoimaisille yritys- ja

työpaikka-alueille. Tonttien luovutuspolitiikalla kaupunki voi suunnata yritystoimintaa sinne, missä edellytykset toiminnan harjoittamiseen ovat parhaimmat ja alueen muut yritykset tukevat sijoittuvan yrityksen menestymisen mahdollisuuksia. Erityisesti pienet ja keski suuret yritykset ovat riippuvaisia kaupungin tonttitarjonnasta ja sen kohtuuhintaisuudesta. Tästä syystä on tärkeää, että kaupunki suunnittelee, kaavoittaa ja luovuttaa tontteja myös pk-sektorin yritysten tarpeisiin.

Asukkaille tehdyssä Vantaan tulevaisuuskuvat 2017 -kyselyssä nousi esiin, että vantaalaisille lähimetsät ja -luonto ovat hyvin tärkeitä. Ihmiset arvostavat mahdollisuutta päästä helposti rauhoittumaan luontoon ja kokevat tärkeäksi luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen. Kaupunkisuunnittelussa huomioidaan toiveet lähivirkistysalueista ja asukkaiden helposta yhteydestä lähiluontoon. Kaavoituksessa otetaan myös huomioon riittävät aluevaraukset monimuotoisen luontoympäristön varmistamiseksi. Arvokkaat luontokohteet säilytetään kartoittamalla luontoalueita sekä turvaamalla mahdollisuuksien mukaan monimuotoisesti arvokkaat alueet kaavoituksessa ja maanhankinnassa.

Asuinalueiden viihtyvyyden kannalta vehreä ja monipuolinen ympäristö on tärkeää. Uusilla, rakentuvilla alueilla olemassa olevan puuston ja kasvillisuuden säilyttäminen on haasteellista, mutta kaavoituksen ja rakentamisen yhteydessä on mahdollista huomioida, että ainakin osa alueella olevasta puustosta ja kasvillisuudesta säilytetään.

Vantaan valtuustokauden strategiassa 2022–2025 on nostettu esiin vahvasti kaupungin resurssiviisauden sekä hiilineutraaliuden tavoitteet. Vantaan resurssiviisauden tiekartta ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia. Resurssiviisaus huomioidaan rakennusten, tuotteiden ja palveluiden hankinnoissa sekä käytössä niiden koko elinkaaren ajan. Kaupunki edistää toiminnassaan kiertotaloutta ja samalla luo edellytyksiä alan yrittäjyydelle. Vantaan kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. Kaupunki hillitsee toimillaan ilmastonmuutosta ja sopeutuu muutoksiin ennakoivasti. Tämä tarkoittaa kaupunkisuunnittelussa esimerkiksi luonnonmukaisten hulevesi- ja viherrakennerratkaisujen suosimista. Kaupunkirakenteen tiiviys, hyvät joukkoliikenneyhteydet sekä toimivat pyöräilyverkot kannustavat asukkaita liikkumaan vähäpäästöisemmin ilman autoa.

Toimenpiteet:

- Pidämme yllä viiden vuoden asuntotuotantotarvetta vastaavaa asemakaavavarantoa
- Tavoitteenamme kaavoituksessa ja tonttituotannossa on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys
- Kehitämme yritysalueita joustavasti kaavoituksen ja profiloinnin keinoin
- Turvaamme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa ja tarvittaessa maanhankinnassa
- Edistämme ekologisuutta ja asuinalueiden viihtyvyyttä säilyttämällä olemassa olevaa puustoa ja kasvillisuutta. Turvaamme viheralueiden riittävyyden rakentuvilla ja rakentuneilla alueilla sekä ekologisten yhteyksien jatkuvuuden
- Turvaamme riittävät aluevaraukset luonnon monimuotoisuuden varmistamiseksi

Kaavat toteutukseen

Asemakaavoitettujen alueiden rakentumisen edistäminen on kaupungin näkökulmasta oleellista. Asemakaavojen toteutumisen varmistamiseksi maankäyttösopimuksiin ja tontin luovutuskirjoihin liitetään rakentamisvelvoite, jolla maanomistajat veloitetaan rakentamaan tontit tietyssä ajassa. Jotta rakentamisvelvoite olisi tehokas, veloitteen rikkominen on välttämätöntä sanktoida sopimussakoin.

Maankäyttö- ja rakennuslain (97§) mukainen rakentamiskehotus on yksi keino rakentamisen edistämiseen. Kun asemakaava on ollut voimassa vähintään kaksi vuotta, kunta voi antaa rakentamiskehotuksen, mikäli tontin sallitusta kerrosalasta ei ole käytetty vähintään puolta. Rakentamiskehotus on erityisen tärkeä silloin, kun halutaan hyödyntää esimerkiksi rakennettua kunnallistekniikkaa tai palveluverkkoa.

Alueet, joilla kaavat ovat vanhentuneet ja alueen maankäytön ajanmukaistamiseksi tarvitaan uutta suunnittelua, voidaan määrätä maankäyttö- ja rakennuslain perusteella rakennuskieltoon. Rakennuskielto voidaan määrätä sekä yleis- että asemakaavan laatimisen ajaksi ja sitä on myös Vantaalla käytetty.

Selvät linjat poikkeamiseen

Mikäli rakentamisessa halutaan poiketa asemakaavasta tai muista maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista tai sen nojalla annetuista rakentamista tai muuta toimenpidettä koskevista säännöksistä, määräyksistä, kielloista tai muista rajoituksista, tarvitaan ennen rakennuslupaa poikkeamispäätös.

Poikkeaminen ei saa aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle, vaikeuttaa luonnon-suojelun tavoitteiden saavuttamista eikä vaikeuttaa rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Poikkeamisesta päättää kaupunkisuunnittelujohtaja. Mikäli poikkeaminen on vähäinen eikä siinä poiketa kaavan keskeisistä periaatteista, voi rakennusvalvontaviranomainen myöntää poikkeuksen rakennuslupan yhteydessä.

Vantaan rakennusjärjestyksen mukaan koko kaupungin asemakaavoittamaton alue on maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n mukaista suunnittelutarvealuetta. Ennen kuin rakennuslupa voidaan myöntää alueelle, jolla ei ole voimassa asemakaavaa, tarvitaan suunnittelutarveratkaisu, jossa harkitaan edellytykset rakennuslupan myöntämiselle. Suunnittelutarveratkaisuista päättää yleiskaavapäällikkö. Poikkeamispäätöksissä ja suunnittelutarveratkaisuissa tulee ottaa huomioon maanomistajien tasapuolinen ja yhdenvertainen kohtelu.

Asemakaavoitusyksikkö kehittää asiakaspalvelua asemakaavamuutoksen hakuprosessissa niin, että tuloksena on selkeä ja avoin toimintatapa. Vantaa ottaa käyttöön selkeän prosessin kaavoituksen aloittamiseksi (kaavoitusaloite) sekä luo ohjeistuksen täydennysrakentamiseen.

Asemakaavaprosessia kehitetään esimerkiksi kokemus- ja palvelumuo-
toilun keinoin yhteistyössä korkeakoulujen kanssa. Lisäksi kumppanuus-
kaavoitusta kehitetään yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Vantaalla tiiviiden keskusta-alueiden ja laajojen pientaloalueiden ulko-
puolelle jää alueita, joilla on vanhoja kyliä, pieniä asutuskeskittymiä,
maataloutta palvelevia alueita ja yksittäisiä pientaloja. Näiden alueiden
maankäyttö on määritelty yleiskaavassa, mutta tulevien rakennuspai-
neiden vuoksi niiden käyttöönotto on suunniteltava huolellisesti. Kysei-
sten alueiden rakentaminen ilman suunnitelmaa saattaa johtaa näiden
alueiden tulevien mahdollisuuksien menettämiseen. Vantaa ei salli maa-
seutumaisille alueille haja-asutusluonteista rakentamista, vaan ainoas-
taan maaseutuyrittäjyyteen liittyvä täydennysrakentaminen on mah-
dollista. Nämä periaatteet ovat maatalousalueiden (MT) sekä maa- ja
metsätalousvaltaisten alueiden (M) yleiskaavamääräysten mukaisia.

Toimenpiteet:

- Voimme asettaa alueet rakennuskieltoon, mikäli kaavat ovat vanhentuneet, eivätkä vastaa kaupungin tavoitteita
- Rakennamme pääsääntöisesti asemakaavoitetulle alueille. Poikkeamispäätösten ja suunnittelutarveratkaisuiden linjaukset ovat yhtenäisiä ja tasa-
puolisia maanomistajille.
- Kehitämme asemakaavamuutoksen hakuprosessia ja sen läpinäkyvyyttä
- Mahdollistamme maaseutumaisille alueille maaseutuyrittäjyyteen liittyvän täydennysrakentamisen, mutta emme haja-asutusluonteista rakentamista

2.3 Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin

Vantaalla on useita keskuksia, joiden ytimiin ja ympärille pääosa asumisesta ja elinkeinoelämän toiminnoista sijoittuu. Tulevaisuuden Vantaa rakentuu yhä vahvemmin näiden keskusten varaan ja tavoitteena on hyödyntää entistä rohkeammin kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuuksia.

Keskusten uusi aika

Vantaalla on erinomaiset edellytykset vahvistaa entisestään olemassa olevan kaupunkirakenteen tiivistymistä ja suunnata rakentamista keskusta-alueille ja joukkoliikennevyöhykkeille. Merkittävässä roolissa keskusten uudessa nousussa on ollut Kehäradan avaaminen liikenteelle vuonna 2015, minkä ansiosta asemanseudut ovat saaneet uudenlaista vetovoimaa. Rakentamisen nousukiidossa ovat vahvasti Tikkurila, Myyrmäki ja Martinlaakso, mutta myös Korso, Koivukylä sekä Hakunila tulevat saamaan lähivuosina uutta nostetta erilaisten uudistushankkeiden myötä. Uutena merkittävänä keskuksena tulevana vuosina korostuu Keski-Vantaalla Aviapolis, joka on tulevaisuudessa elinkeinoelämän ja asumisen keskus kiitoteiden kainalossa. Niin ikään Kivistön asemanseutu jatkaa voimakasta kasvuaan tulevana vuosina.

Vantaan yleiskaavan 2020 mukainen kasvu painottuu erityisesti keskuksiin, joista varsinkin pääkeskukset Tikkurila, Aviapolis ja Myyrmäki vahvistuvat ja laajentuvat merkittävästi. Keskusten vahvistamisen sekä tiiviin ja korkean rakentamisen puolesta puhuu moni asia. Yhä useampi asukas arvostaa asunnon sijaintia hyvien liikenneyhteyksien ja palveluiden äärellä ja myös kaupungille täydennysrakentaminen on järkevää, sillä keskusta-alueilla palveluverkon ja kaupungin kunnallistekniikan kustannukset eivät nouse niin kalliiksi kuin uusille alueille rakennettaessa.

Tästä syystä Vantaan maankäytössä painotetaan aina kaavoitusta ja rakentamista olemassa olevan infrastruktuuriin yhteyteen ennen uusien alueiden avaamista rakentamiselle. Vaikka yleiskaavassa korostetaan tiivistä kaupunkirakentamista, kehittyy Vantaa asuinympäristöiltään jatkossakin vahvasti myös vehreiden pientaloalueiden kaupunkina.

Asumisen, työpaikkojen ja palveluiden tiivistäminen keskuksiin vähentää myös autoilun tarvetta ja liikenteestä syntyvien kasvihuonekaasupäästöjen määrää. Ihmisten asumistoiveet ovat viimeisimmissä tutkimuksissa painottuneet kohti urbaanimpaa kerrostaloasumista ja toiveet omakotitaloasumisesta ovat puolestaan hieman vähentyneet. Väestörakenteen ikääntyminen näkyy asumistoiveissa, sillä moni seniori-ikäinen haluaa asua vaivattomasti kerrostalossa lähellä palveluja. Toisaalta edelleen lähes puolella suomalaisten kaupunkiseutujen asukkaista on edelleen toiveissa asua pientalossa, tosin omakotitalojen sijaista halutaan yhä useammin huolettomampaa yhtiömuotoista asumista esimerkiksi paritalo- tai rivitalossa (Strandell 2017). Keskusten vetovoiman kasvaessa suunnittelussa pitää myös huomioida Vantaan lähiöt sekä pientaloalueet, joissa suurin osa vantaalaisista asuu. Näillä alueilla elinvoimaisuus turvataan muun muassa täydennysrakentamisen ja purkavan uudistamisen avulla.

Vantaan halutaan nostaa esille uusien sekä vanhojen kaupunkikeskustojen elinvoiman tärkeys. Kaupunkikeskusten kehityksen suunnitelmallisuuden vahvistamiseksi ja yksityisten sekä julkisten investointien kokoamiseksi kaupungissa laaditaan jokaiseen suuralueen keskusta oma kehittämissuunnitelma, jossa korostuvat alueen myönteiset ominaispiirteet. Niiden lähtökohtana ovat kaupungin eri toimialojen yhteistyössä määritellyt kehittämiskohteet.

Vantaalaisista asuinalueista erityisesti Kartanonkoski koetaan viihtyisäksi ja yhteisölliseksi alueeksi, jossa on onnistuttu yhdistämään tiivis pientaloasuminen ja kerrostaloasuminen. Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päivitystyön yhteydessä tavoitteeksi nousi vastaavanlaisten asuinalueiden suunnittelu ja toteuttaminen Vantaalle. Kartanonkoski 2.0 -ajatuksen tarkoituksena on luoda uusia omaleimaisia asuinalueita, joissa yhdistetään tiivistä kerrostaloasumista, kaupunkipientaloja sekä erillistaloja erilaisissa elämäntilanteissa olevien asukkaiden tarpeisiin, viihtyisyyteen ja luontoon panostaen.

Toimenpiteet:

- Rakennamme Vantaata vahvojen keskusten varaan varmistaen myös ympäröivän yhdyskunnan elinvoimaisuuden
- Lisäämme korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut
- Hyödynnämme olemassa olevan infrastruktuurin ja palveluverkon ennen uusien alueiden avaamista

Täydennysrakentamisella elinvoimaa ja eheyttä

Vantaalla täydennysrakentaminen olemassa olevan kaupunkirakenteen yhteyteen on merkittävässä roolissa uusien asuntojen syntyisessä kaupunkiin. Vaikka täydennysrakentaminen voi monin paikoin olla pitkä, vaikea ja ristiriitainen prosessi, sen lopputulos on usein sekä asukkaita että kaupunkia hyödyttävä ja asuinalueita eheyttävä. Täydennysrakentamisella voidaan saada vanhalle asuinalueelle olevaa asuntokantaa täydentäviä asuntoja esimerkiksi esteettömyyden tai huoneistotyyppin osalta ja näin mahdollistaa jatkossakin erilaisille asukkaille omia asumistarpeita vastaavan kodin löytäminen omalta asuinalueelta. Täydennysrakentaminen lisää kaupunkiin rakentamisen kerrostuneisuutta ja tuo kaivattua uudistusta alueille. Uusien asuntojen myötä alueen palvelut saavat uutta asiakaskuntaa, joten täydennysrakentaminen vahvistaa nykyisten palveluiden säilymismahdollisuuksia ja tuo alueelle mahdollisesti lisää palveluita.

Täydennysrakentaminen lähtee usein käyntiin taloyhtiön tarpeesta tehdä esimerkiksi remontti tai peruskorjaus, jolloin täydennysrakentamisesta saatavilla tuloilla korjausten kustannuksia pystytään osittain kattamaan. Monilla esimerkiksi 1960- ja 1970- luvuilla rakennetuilla kerrostaloyhtiöillä on suuria pysäköintialueita, joita voidaan ottaa täydennysrakentamiskäyttöön uusien pysäköintijärjestelyiden ansiosta. Kaupunki hakee myös itse kaavamuutoksia rakennetuille asuinalueille, kun tonttien käyttötarkoitus muuttuu tai tehokkuutta halutaan nostaa. Näin kaupungin omistamalle maalla saadaan käynnistettyä täydennysrakentamishankkeita. Vantaalla on myös selvitetty pientaloalueiden täydennysrakentamismahdollisuuksia ja kannustettu nykyisiä asukkaita tonttien jakamiseen, lohkomiseen ja myymiseen. Täydennysrakentamisessa tulee aina tarkastella kutakin hanketta omana kokonaisuutenaan alueen ja tontin lähtökohdista. Kaupunki suhtautuu täydennysrakentamishankkeisiin lähtökohtaisesti myönteisesti ja kannustavasti.

Vanhoilla asuinalueilla voidaan joutua pohtimaan rakennusten purkamista peruskorjauksen vaihtoehtona. Purkava uudistaminen nousee esiin hankkeissa, joissa rakennukset ovat tulleet elinkaarensa päähän ja korjauskustannukset ovat suuret tai mahdollisesti jopa suuremmat

kuin purkamisen ja uuden rakentamisen tilalle. Lisäksi olemassa oleva asuntokanta ei välttämättä vastaa nykypäivän kysyntää laadun tai asuntojen koon osalta. Asuinalue saattaa olla myös jossain määrin sosiaalisesti eriytynyt, mikä voi johtaa segregatioon. Purkamisen kautta on mahdollista nostaa aluetehokkuutta, järjestää pysäköinti uudelleen sekä uudistaa huoneisto- ja hallintamuotojakaumaa alueella. Tämä tarkoittaa, että esimerkiksi erittäin vuokra-asuntovaltaiselle alueelle saadaan lisättyä omistus- ja asumisoikeusasumista. Purkavan uudistamisen hankkeissa on tärkeää tarkastella hanketta monesta eri näkökulmasta ja laskea yhteen purkamisen edut ja haitat. Rakennusten purkaminen ja uuden rakentaminen aiheuttavat vanhan korjaamiseen verrattuna huomattavan määrän enemmän kasvihuonekaasupäästöjä. Toisaalta alueen tehokkuuden, energiansäästön ja viihtyvyyden kasvattaminen sekä tarkoituksenmukaisempi asuntokanta vähentävät tulevaisuudessa ilmastovaikutusta.

Toistaiseksi purkavan uudistamisen hankkeita on suunnittelussa ja toteutuneina Vantaalla vielä vähän ja ne ovat lähinnä vuokratyöryhmien isompia muutostyökokonaisuuksia. Asunto-osakeyhtiöissä purkamisvaihtoehto on vielä toistaiseksi vaikea toteuttaa, sillä purkupäätöksen vaaditaan jopa yhtiön kaikkien osakkaiden yhteinen myönteinen päätös. Mikäli päätöksenteko asunto-osakeyhtiöissä tulevaisuudessa helpottuu, saattaa hankkeita syntyä jatkossa enemmänkin Vantaalle. Vuokratyöryhmien puolella purkavan uudistamisen hankeaihoita on odotettavissa niin ikään lisää lähivuosina. Vantaa suhtautuu myönteisesti purkavan uudistamisen hankkeisiin, mikäli syyt ovat riittävän painavia ja perusteltuja. Jokainen purkavan uudistamisen hanke harkitaan ja tutkitaan ennen puoltoa tapauskohtaisesti.

Valtio on asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) kautta tukenut viime vuosina niin kutsutuilla infra-avustuksilla muun muassa täydennysrakennettavia asuinalueita, jotka sijaintinsa puolesta edistävät joukkoliikenteen runkoyhteyksiin tukeutuvaa tiiviimpää ja eheämpää yhdyskuntarakennetta. Avustukset ovat kohdistuneet laajoihin täydennysrakentamiskohteisiin, jotka vaativat suuria kunnallisteknisiä investointeja ja joilla on suuri asuntorakentamisen potentiaali. Vantaa on saanut avustusta esimerkiksi vuosille 2016-2019 yhteensä yli neljä miljoonaa euroa. Kaupunki aikoo myös jatkossa hakea aktiivisesti asuinalueiden kehittämiseen ja kunnallistekniikan investointeihin haettavana olevia avustuksia.

Toimenpiteet:

- Suhtaudumme myönteisesti täydennysrakentamiseen ja perustelluista syistä purkavaan uudistamiseen
- Haemme aktiivisesti valtion avustuksia asuinalueiden kehittämiseen ja kunnallistekniikan investointeihin
- Lisäämme uusien ja vanhojen keskustojen elinvoimaisuutta kehittämisohjelmien avulla
- Edistämme uuden ”Kartanonkoski 2.0:n” suunnittelua ja toteutumista

2.4

Maankäyttösopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa

Alueiden arvo nousee kaavoituksen myötä, kun niitä voidaan ottaa käyttöön esimerkiksi asumisen tai elinkeinoelämän tarpeisiin. Maanomistaja saa näin ollen omistamalleen maalle hyötyä, kun taas kaupungille koi- tuu kustannuksia uuden alueen rakentamisesta osaksi yhdyskuntaa. Maankäyttösopimuksella kaupunki ja maanomistaja sopivat maanomistajan osallistumisesta kyseistä kaava-aluetta palvelevan kunnallistekniikan rakentamisen kustannuksiin, mutta sopimuksessa on mahdollisuus sopia laajemminkin kaavan toteuttami- seen liittyvistä velvoitteista. Vantaa perii korvausta yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvista kustannuksis- ta yksityisiltä maanomistajilta enimmillään puolet kaa- voituksen tuomasta arvonnoususta.

Kaupungin ja maanomistajan sopimus

Maankäyttösopimuksilla pyritään turvaamaan kaavan toteuttami- sen kannalta tärkeät asiat sopimalla muun muassa kunnallistekniikan suunnittelusta ja – rakentamisesta, yleisten alueiden luovutuksesta, mahdollisista maakaupoista, rakentamisvelvoitteista ja -aikataulusta sekä mahdollisista rakentamisohjeiden ja lähiympäristösuunnitelman laatimisesta. Lisäksi voidaan sopia alueella tarvittavista asuntopoliitti- sista tavoitteista. Maankäyttösopimusneuvotteluita käydään samanai- kaisesti kaavoitusprosessin kanssa, mutta sopimus voidaan tehdä osa- puolista sitovasti vasta, kun kaavaluonnos tai -ehdotus on ollut julkisesti nähtävillä. Sopimuksen toteutumisen ehtona on kaavan voimaantulo.

Laajamittaisissa rakentamishankkeissa voidaan tehdä jo ennen kaa- vatyön aloittamista maanomistajien kanssa yhteistoiminta- ja aiesopi- muksia suuren hankkeen yhteisten periaatteiden varmistamiseksi ennen varsinaisen asemakaavoituksen aloittamista.

Asemakaavoitettavan alueen maanomistajalla, jolle asemakaavasta aiheutuu merkittävää hyötyä, on maankäyttö- ja rakennuslain mukaan velvollisuus osallistua kunnalle yhdyskuntarakentamisesta aiheutu- viin kustannuksiin. Merkittävä hyöty arvioidaan aina kaavakohtaisesti. Maanomistajia kohdellaan yhdenvertaisesti velvollisuuden täyttämi- sessä ja kustannuksiin osallistumisesta on pyrittävä sopimaan ensisi- jaisesti neuvotteluiden kautta maanomistajan kanssa. Mikäli kustan- nuksiin osallistumisesta ei synny sopimusta, on kunnalla lain mukaan mahdollista toissijaisesti periä maanomistajalta kehittämiskorvausta (Maankäyttö- ja rakennuslaki 1999/132 § 91). Päätös maankäyttösopi- musmenettelystä tai kehittämiskorvausmenettelyn käytöstä tehdään asemakaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta päätettäessä. Alueita kaavoitettaessa yhdyskuntarakentamisen korvausta peritään ja sopi- mus maanomistajan kanssa tehdään Vantaalla aina, kun rakennusoi- keus lisääntyy tai käyttötarkoitus muuttuu yli 500 k-m², ja maanomis- taja saa merkittävää hyötyä. Mikäli asemakaavasta aiheutuu välitöntä kunnallistekniikan rakentamista, joka pääosin palvelee toteutettavaa hanketta, voidaan kustannukset aina periä maanomistajalta.

Maankäyttösopimuksissa, jotka tehdään työpaikka-alueille ja yrityston- teille, peritään maanomistajalta sisäiset ja ulkoiset kunnallistekniikan kustannukset. Sisäisen ja ulkoisen kunnallistekniikan yhteenlaskettu kokonaiskustannus ei saa ylittää kuitenkaan 50 prosenttia kaavoituksen alueelle tuomasta arvonnoususta.

Sisäisillä kustannuksilla tarkoitetaan sopimusalueella hankkeen toteutta- misesta aiheutuvia menoja, kuten katu-, hulevesi- tai viherrakentamista.

Sisäisen kunnallistekniikan korvaus muodostuu hankkeesta aiheutuvan, välttämättömän kunnallistekniikan rakentamisen kustannuksista.

Ulkoisilla kunnallistekniikan kustannuksilla tarkoitetaan varsinaisen sopimusalueen ulkopuolella olevan kunnallistekniikan rakentamisesta muodostuvia kustannuksia, joita aiheuttavat esimerkiksi pääkadut, rampit, asemat, sillat tai joukkoliikennejärjestelyt. Ulkoisen kunnallistekniikan kustannusten korvaus on alueellinen taksamuotoinen maksu.

Asuntotonttien osalta peritään korvausta yhdyskuntarakentamisen kustannuksina puolet kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Poikkeuksena ovat kuitenkin asunto-osakeyhtiöt omistamat tontit, joiden osalta peritään vain 35 prosenttia kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Tällöin asuntotontin jo kaavoitetusta rakennusoikeudesta tulee olla käytettynä yli puolet ja asunto-osakeyhtiön osakkaina tulee pääsääntöisesti olla talon asukkaat. Tällä huojennuksella Vantaan kaupunki haluaa kannustaa ja tukea asunto-osakeyhtiöitä täydennysrakentamishankkeisiin tonteillaan. Erillispientaloja ja paritaloja kaavoitettaessa maankäytösopimuksessa peritään sopimuskorvausta vain uuden asuntorakennusoikeuden 500 k-m² ylittävältä osalta.

Kaavoituksen myötä tulevaa arvonnousua laskettaessa on päätetty huomioida arvoa vähentävinä tekijöinä maa-alueen kohtuullinen käypä nykyarvo, rakennusten mahdolliset purkukulut ja erityistapauksissa maanpuhdistuskuluja. Kaupunki hyvittää asumisen täydennysrakentamiskohteiden arvonnoususta rakenteellisten autopaikkojen rakentamiskustannukset säilytettävien asuinrakennusten osalta. Tämä kannustaa asunto-osakeyhtiöitä siirtymään maantasopysäköinnistä rakenteelliseen pysäköintiin ja edesauttaa täydennysrakentamishankkeiden toteutumista.

Vantaan maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden mukaisesti kaupunki ottaa maankäytösopimuksissa korvaukset maana silloin, kun sen arvioidaan tukevan kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista. Näin kaupunki saa tontteja omaan hallintaansa ja voi luovuttaa niitä eteenpäin haluamillaan ehdoilla.

Toimenpiteet:

- Perimme maanomistajalta yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta, mikäli laadittavassa asemakaavassa maanomistaja saa yli 500 k-m² uutta rakennusoikeutta
- Perimme maanomistajalta korvausta yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvista kustannuksista, joka on enimmillään 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
- Kohdistamme yksityiselle hankkeelle kunnallistekniikan rakentamisen aikaistamisesta aiheutuvat kustannukset
- Voimme aina periä sisäisen kunnallistekniikan rakentamisen aiheuttamat kustannukset maanomistajalta
- Perimme pääsääntöisesti asuntotonttien osalta 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
- Perimme asunto-osakeyhtiön omistamien tonttien osalta vain 35 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Tällöin asuntotontin jo kaavoitetusta rakennusoikeudesta tulee olla käytetty yli 50 %, ja asunto-osakeyhtiön osakkaina tulee pääsääntöisesti olla talon asukkaat.
- Perimme yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta erillispientaloja ja paritaloja kaavoitettaessa vain uuden asuntorakentamisoikeuden 500 k-m² ylittävältä osalta
- Huomioimme arvonnousua laskettaessa arvoa vähentävinä tekijöinä tontin kohtuullisen käyvän arvon, purkukulut ja maanpuhdistuskuluja
- Hyvitämme asumisen täydennysrakentamiskohteiden arvonnoususta rakenteellisten autopaikkojen rakentamiskustannukset säilytettävien asuinrakennusten osalta
- Otamme korvaukset maana maankäytösopimuksissa silloin, kun alueen arvioidaan tukevan kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista

Maankäyttösopimus edistää maa- ja asuntopolitiikkaa

Alueiden toteuttamisen kustannussopimisen lisäksi maankäyttösopimuksissa voidaan sopia myös muista aluetta koskevista tavoitteista. Asuinalueiden sosiaalisen eheyden varmistamiseksi Vantaan kaupunki säätelee sopimusalueen asuntojen rahoitus- ja hallintamuotojakaumaa merkittävässä maankäyttösopimuksissa. Erityisesti vuokra-asuntovaltaisissa kortteleissa ja asuinalueilla aloitetaan asuntojen rahoitus- ja hallintamuodon säätely kaavahankkeissa tarvittaessa rakennuskohtaisesti. Merkittävässä maankäyttösopimuksissa, joissa kaavamuutoksen laajuus on noin 10 000 kerrosneliometriä, varmistetaan asuntotuotannon monipuolisuus hallintamuotojakauman ohjauksen kirjauksilla. Eriytyvillä alueilla hallintamuotojakauman ohjausta voidaan tehdä myös kerrosneliömetreiltään pienemmissä asemakaavoissa.

Vantaalla rakentuu tällä hetkellä paljon pieniä asuntoja ja etenkin yksiöiden osuus huoneistotyypeistä on kasvanut uusissa asuntokohteissa. Asuntojen keskipinta-alat ovat viimeisen vuosikymmenen aikana pienentyneet huomattavasti. Etenkin kolmioiden tai sitä suurempien perheasuntojen huoneistoala on uudistuotannossa varsin pientä: kolmiot ovat paikoin alle 55-neliöisiä ja neljän huoneen asuntoja on toteutettu jopa alle 65 neliön kokoon. Monipuolisen ja laadukkaan asuntotuotannon turvaamiseksi asuntokohteiden huoneistotyyppijakaumaa ja suurempien perheasuntojen riittävää tarjontaa säädellään maankäyttösopimuksissa sekä tarvittaessa asemakaavoissa.

Huoneistotyyppijakauman ohjauksen ja suurempien perheasuntojen tarjonnan varmistavan sääntelyn periaatteista valmistellaan päätöksentekoon erilliset päätökset. Sääntelyn ulkopuolelle jätetään erityisryhmien kohteet, kuten esimerkiksi opiskelijaasunnot tai hoiva-asumisen kohteet, sekä kaupungin hyväksymät, tiettyyn asumiskonseptiin perustuvat erityiskohteet. Sääntelyn tulee myös huomioida asuntomarkkinoiden erot eri alueiden välillä sekä rakennusalan suhdannetilanteen vaihtelut.

Maankäyttösopimukseen asetetaan tarvittavia sopimussakkoja varmistamaan, että kaavan toteuttajaosapuoli sitoutuu sopimuksessa säädettyyn alueen rakentamisaikatauluun, asuntojen rahoitus- ja hallintamuotoon, huoneistotyyppijakaumaan sekä asuntojen muuhun sääntelyyn.

Toimenpiteet:

- Varmistamme merkittävässä maankäyttösopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman
- Varmistamme maankäyttösopimuksissa sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman sekä riittävän suurempien kolmioiden tai sitä suurempien asuntojen tarjonnan
- Varmistamme maankäyttösopimusten toteutumisen rakentamisvelvoitteilla ja sopimussakkoilla
- Vantaa valmistelee palvelulupaukset rakennuslupiin, kaavoitusprosesseihin ja työpaikkatonttien tiedusteluun. Lautakunnalle raportoidaan vuosittain työpaikkatonttien tarjontatilanne ja tehdyt sopimukset. Kaupungin tulee edistää työpaikkatonttien ja toimitilojen tarjontaa myös pk-yrityksille

2.5 Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkailleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää.

Vantaan tavoitteena on olla kaupunki, johon sen asukkaat ovat juurtuneet ja jossa he viihtyvät sekä toteuttavat itselleen tärkeitä asioita. Vantaan tulevaisuuskuvat -kyselyn mukaan kaupunkilaiset haluavat omaleimaisen kaupungin, josta löytyy kaikkea kaupunkimaisista keskustoista vehreisiin omakotialueisiin, maaseutuun ja metsiin. Vantaalaisille on tärkeää olla hyvien kulkuyhteyksien ja palveluiden äärellä, mutta myös luonnon halutaan olevan helposti saavutettavissa ja lähellä. Kaupunkisuunnittelulla on avainasema hyvän elinympäristön luomisessa vantaalaisille asukkaille niin rakkaimpien paikkojen säilyttämisessä kuin uusien mahdollisuuksien luomisessa.

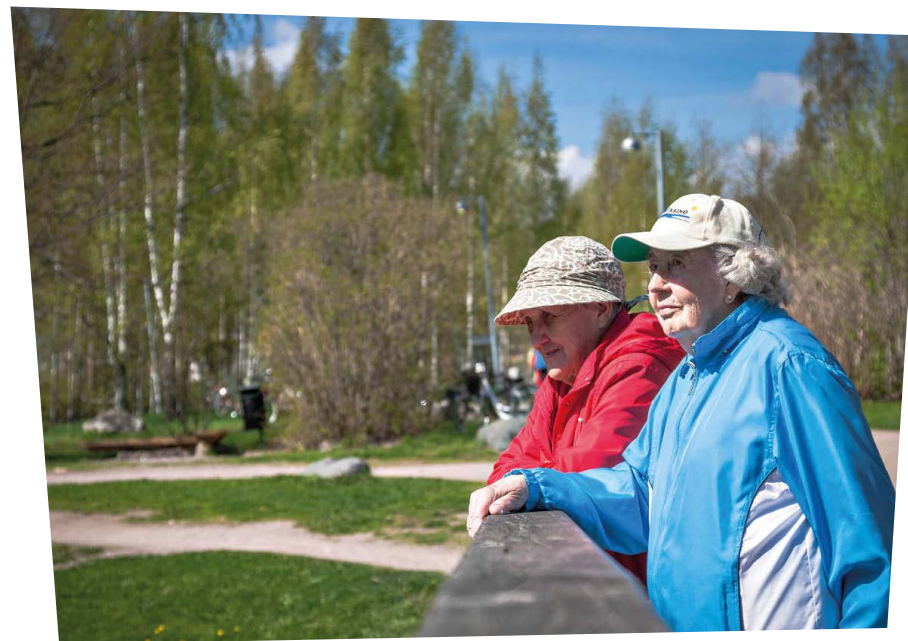
Hyvän ympäristön edellytykset

Asukkaiden viihtyvyyden kannalta ensiarvoisen tärkeää on suunnitella ja toteuttaa asuinalueita, jotka ovat eri-ikäisille ja erilaisia tarpeita omaaville ihmiselle terveellisiä ja turvallisia. Liikenneyhteyksien solmukohdassa Vantaan haasteena on huomioida asuinalueiden suunnittelussa lento-, raide- ja autoliikenteen melu sekä pienhiukkaset. Nämä rajoitteet ohjaavat monin paikoin asumisen sijoittamista Vantaalla ja vaikuttava kaupungin kasvumahdollisuuksiin. Monia liikenteen aiheuttamia meluhaittoja voidaan kuitenkin ratkaista rakennusten järkevällä sijoittelulla, meluesteillä ja talojen hyvällä äänieristyksellä.

Kaupunkisuunnitteluun ja kaavoitukseen liittyvillä ratkaisuilla, kuten esimerkiksi jalankulkureiteillä, näkymillä, materiaaleilla, valaistuksella ja

viheralueilla, vaikutetaan tulevan alueen viihtyisyyteen, terveellisyys- sekä turvallisuuteen. Esteettömäksi suunniteltu ympäristö ja asuinrakennukset ovat kaikkien asukkaiden etu, josta nauttivat etenkin seniorit, lapsiperheet sekä liikuntarajoitteiset. Asuinalueilla asukkaiden koettuun turvallisuudentunteeseen vaikuttaa myös asumisen monipuolisuus niin hallintamuoto- kuin huoneistotyyppijakauman osalta. Eri ikäisten ja erilaisessa elämäntilanteessa olevien ihmisten sekoittuneisuus alueella on rikkaus ja mahdollistaa juurtumisen samalle asuinalueelle elämäntilanteen ja asumistarpeiden vaihdellessa.

Hyvään vantaalaiseen elinympäristöön kuuluu erottamattomana osana läheisyys ympäröivään luontoon ja viheralueisiin. Viheralueverkosto

asemakaavoitetuilla alueilla on kaupungissamme erinomainen: kaupunkimaisesti rakennetun alueen asukkaista 96 prosenttia asuu 300 metrin vaikutusalueella virkistysalueesta. Asukkaiden toiveena on pitää kiinni tästä helposta pääsystä viheralueille ja täydennysrakentamisessa on huomioitava, että läheisyys puistoihin ja luontoon säilyy hyvänä. Luonnon monimuotoisuuden ja toimivan viheralueverkoston säilymiseksi tarvitaan riittävän leveitä viheryhteyksiä, mikä mahdollistaa myös niiden virkistyskäytön ulkoilureitteinä. Tulevina vuosina Vantaan jokivarsien virkistyskäyttöä lisätään ja purojen sekä ojien merkitystä asuinalueilla korostetaan. Uudet leikkialueet pyritään toteuttamaan laajempina toimintapuistoina, joista saavat virikkeitä kaikenikäiset asukkaat. Viheralueilla ja metsillä on myös tärkeä merkitys ilmastonmuutoksen torjunnassa ja siihen sopeutumisessa: ne toimivat elinvoimaisina hiilinieluinä ja oikein suunnitellut viheralueet kestävät sään ääri-ilmiöitä sekä auttavat hulevesien hallinnassa.

Viihtyisäksi ja toimivaksi rakennettu ympäristö vaatii myös jatkuvaa ylläpitoa ja huoltoa. Vantaa varaa katujen, teiden, puistojen ja kaupungin vastuulla olevien rakennusten kunnossapitoon vuosittain kuntatekniikan ja tilakeskuksen tulosalueiden käyttöön riittävät määrärahat. Hyvin huolehditu ja siisti ympäristö kannustaa myös asukkaita pitämään huolta omasta kaupungistaan ja asuinympäristöstään.

Asuinalueiden viihtyvyyden ja toimivuuden yhtenä tekijänä on pysäköinnin järjestelyt. Erilaiset pysäköintivaihtoehdot vaikuttavat paljolti alueen kaupunkimaisuuteen sekä rakennusten sijoitteluun, mutta myös alueen pysäköinnin ja asuntojen hintatasoon. Maantasopysäköinti on usein rakennuttajalle ja käyttäjälle edullisin ratkaisu. Laajat pysäköintikentät ovat kaupunkikuvallisesti kuitenkin haastavia ja antavat vaikutelman autovaltaisesta maankäytöstä, jossa on tehostamisen varaa. Keskuksissa ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä, joissa on kevennetty pysäköintinormi, kaupunki edellyttää usein rakennuttajilta rakenteellista pysäköintiratkaisua. Täydennysrakentamisalueilla pysäköinnin siirtäminen kenttäpaikoilta laitoksiin tai kansien alle on yleensä edellytys uusien hankkeiden toteuttamiselle. Vantaa on päättänyt kehittää uusia pysäköinnin malleja uusien asuinalueiden ja täydennysrakentamiskohteiden toteuttamisen helpottamiseksi.

Katse tulevaisuudessa - historiaa unohtamatta

Viihtyisä ja rakas kotikaupunki muodostuu monipuolisesta ja mielenkiintoisesta ympäristöstä, jossa näkyy rakennusten ja toimintojen historiallinen kerrostuneisuus, mutta tuntuu samalla tulevaisuuden mahdollisuuksien jännittävä odotus. Kaupunkimme menneisyyden parhaat palat tulee kaupunkisuunnittelussa ottaa huomioon ja suojella tulevia asukkaita varten, mutta toisaalta alueita täytyy uudistaa ja kehittää vastaamaan nykypäivän tarpeita.

Kaupunkiympäristön muutoksen lisäksi tulevaisuuden asumisen toiveita ja tarpeita on syytä miettiä suunnittelun kannalta. Yksinasuvien ja pienten perheiden määrä on ollut viime vuosina kasvussa. Asunnolta saatetaan kuitenkin vaatia yhä enemmän muuntojoustavuutta esimerkiksi lasten asuessa vanhemmillaan vuoroviikoin. Etätömahdollisuuksien kasvaessa työnteko siirtynee työpaikoilta yhä enemmän kotiin ja ihmiset saattavat kaivata erilaisia tiloja työntekoon joko asunnossaan tai kotikorttelissaan.

Kaupunkielämässä on sosiaalisen median tavoitettavuuden myötä kasvanut innostus erilaisten tapahtumien järjestämiseen ja vahvempaan yhteisöllisyyteen. Osalla kaupunkilaisista toive yhteisöllisyydestä voi näkyä myös asumisessa, jossa yhteiselämästä innostuneet ihmiset jakavat yhdessä isomman asunnon tai ryhtyvät esimerkiksi ryhmärakentamishankkeeseen. Asumistoiveiden moninaisuus, elämäntapojen muuttuminen ja yhteisöasumisen toiveet ikäihmisten ja erityisryhmien osalta ovat tärkeitä asioita huomioida vantaalaista asumista suunniteltaessa.

Joukkoliikenneyhteydet Vantaalla ovat jo erittäin hyvät ja monet vantaalaiset voivat elää ja hoitaa asioitaan mutkattomasti ilman omaa autoa. Vantaalle suunnitellaan yleiskaavan yhteydessä uutta pikaraitiotieverkkoa, joka sujuvoittaa kaupungin poikittaisliikennettä. Vantaa haluaa olla entistä vahvemmin pyöräilykaupunki, jossa yhä useampi asukas taittaa työmatkansa polkupyörällä. Pyöräilyn ja kevyenliikenteen infrastruktuurin parantamiseen panostetaan jatkuvasti.

Autoliikenteen tulevaisuutta on haasteellista ennustaa: toisaalta asuminen hyvien joukkoliikenneyhteysien äärellä vähentää autojen tarvetta ja tulevaisuus voi viedä autonomistajuuden yhä enemmän yhteiskäyttöisiin autoihin.

Pysäköintipaikkojen määrän riittävyyttä ja käytössä olevan pysäköintinormin toimivuutta seurataan Vantaalla. Kaupungilla oli vuoden 2018 loppuun käytössä pysäköintinormin määräaikainen kokeilu, jossa useilla asemanseuduilla rakennuttajat ovat voineet rakentaa vähemmän auto-paikkoja kaavamääräyksistä poiketen. Kokeilu on osaltaan edesauttanut asuntorakentamisen kasvua Vantaalla, mutta paikoittain asukkaat ovat kokeneet parkkipaikkojen määrän liian pieneksi tai pysäköinnin hinnan liian korkeaksi (Virtanen 2017). Vantaan asuinalueille ontäsmennetty vuoden 2019 alusta uudet pysäköintitoimitukset.

Toimenpiteet:

- Otamme uusilla sekä olemassa olevilla asuinalueilla ja asuinkehteissa turvallisuuden, terveellisuuden sekä esteettömyyden lähtökohdaksi
- Suunnittelemme ja rakennamme viheralueverkoston monipuoliseksi, turvalliseksi ja helposti saavutettavaksi
- Varaamme riittävän rahoituksen elinympäristön, infrastruktuurin ja rakennusten kunnossapidolle
- Varmistamme toimivat pysäköintijärjestelyt, lisäämme kadunvarsipysäköintiä keskustoissa, pyrimme kaavoittamaan liiketilojen läheisyyteen riittävästi asiakaspysäköintipaikkoja ja kehitämme uusia malleja pysäköinnin järjestämiseen

Vaikuttamalla vahvempaa

Muuttuvassa kaupungissa on tärkeää antaa mahdollisuus nykyisille ja tuleville kaupunkilaisille kertoa mielipiteensä ja vaikuttaa kaupungissa tapahtuviin asioihin. Vantaa kannustaa asukkaita osallistumaan kaupungin suunnitteluun ja vaikuttamaan oman asuinalueensa asioihin Osallistuva Vantaa -toimintamallin avulla.

Vantaan maankäytön suunnittelussa on viime vuosina otettu mukaan asukkaita suunnitteluun lakisäätöisen osallistumisen lisäksi esimerkiksi vantaalaisissa kouluissa ja päiväkodeissa, joissa oppilaat ovat päässeet itse vaikuttamaan leikkialueen tai lähiympäristön suunnitteluun. Kaupunki järjestää säännöllisesti lapsille ja nuorille Vaikuttaja-päivän, jossa voidaan keskustella myös kaupunkisuunnitteluun liittyvistä asioista. Vantaalla toteutettiin 2017 Vantaan Tulevaisuuskuvat- hanke, jossa selvitettiin asukkaiden ajatuksia hyvästä kotikaupungista. Hankkeesta saatuja tuloksia hyödynnettiin myös kaupungin valtuustokauden strategian 2018-2021 laadinnassa.

Jatkossa Vantaa selvittää kerran valtuustokaudessa asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometri-kyselytutkimuksella. Vuosina 2018 ja 2020 toteutettujen asukasbarometrien perusteella vantaalaiset asukkaat ovat keskimäärin tyytyväisiä asumiseensa ja Vantaa koetaan hyvänä kaupunkina asua. Vastaajat ovat tyytyväisimpiä asuntonsa kokoon ja pohjaratkaisuun sekä valoisuuteen. Vantaalaisilla asuinalueilla viihtyvyyttä luovat erityisesti sijainti ja liikenneyhteydet, rauhallisuus ja turvallisuus sekä luonnonympäristö. Tulosten perusteella kaupungin toimintaa linjataan tarvittaessa uudelleen.

Toimenpiteet:

- Seuraamme ja mittaamme asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometrillä
- Kaupungin määrittelemillä segregatiouhan alaisilla alueilla pilotoidaan uusia täydennysrakentamisen malleja

3. PÄÄMÄÄRÄ

Vantaan tontinluovutus on avointa,
tasapuolista ja kilpailua edistävää

3.1 Tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin

Parhaita keinoja, jolla Vantaa voi vaikuttaa alueellaan tapahtuvaan maankäyttöön ja halutun asuntopolitiikan toteuttamiseen on kaupungin oma tontinluovutus. Maaomaisuus on voimavara, jonka arvon säilyttäminen ja kehittäminen on kaupungin tärkeä tehtävä. Vantaa luovuttaa asuntotontit ensisijaisesti erilaisten suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailuiden kautta löytääkseen sopivat kumppanit toteuttamaan kohteet kaupungin reunaehto- ja tavoitteiden mukaisesti. Tontteja voidaan luovuttaa myös neuvottelumenettelyiden tai arvontojen kautta.

Tontteja asuntorakentamiseen ja yrityksille

Toimijoiden kiinnostus Vantaan kaupungin luovuttamia tontteja kohtaan on ollut viime vuosina suurta. Yleinen taloustilanne vaikuttaa oleellisesti kaupungin vuosittain luovuttamien tonttien kysyntään ja lukumäärään. Periaatteena on, että tontinluovutus on tasapuolista ja avointa kaikille toimijoille.

Vantaalla järjestetään vuosittain useita tontinluovutus- tai suunnittelukilpailuja, joiden avulla valitaan kaavakehityskumppanit tai tontinsaaajat kohdealueille. Tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutuksensaajat valitaan tarjous- tai laatukilpailulla tai näiden yhdistelmällä. Tontinluovutuskilpailun sisältöä ja tavoitetta muokataan aina kilpailukohteen mukaan. Kilpailuissa voidaan hakea esimerkiksi edullisinta myyntihintaa asunnon ostajille, parasta kaupunkikuvallista laatua, yhteisöllisyyden konsepteja, hyvää asuntosuunnittelua tai energiatehokkuutta. Kilpailut

ovat avoimia kaikille rakennuttajille ja erityyppisillä kilpailukokonaisuuksilla kaupunki haluaa antaa sekä isoille että pienille rakennuttajille mahdollisuuden rakentaa asuntoja Vantaalle.

Vantaan kaupunginhallitus on 5.3.2018 hyväksynyt toistaiseksi voimassa olevat tuottajamuotoisten asuntotonttien ja erityispalvelutonttien luovutusperiaatteet, -ehdot ja -hinnat, jotka päivitetään tarvittaessa. Selkeät luovutusperiaatteet varmistavat tontinsaaajien tasapuolisen kohtelun ja kertovat toimijoille tarkemmin kaupungin toimintatavoista ja periaatteista tontinluovutuksessa.

Kaupungilla on myös mahdollisuus luovuttaa tontti toimijalle ilman kilpailutusta, mikäli kyseessä on erityisen innovatiivinen asumisen kehittämishanke, jonka halutaan toteutuvan Vantaalle. Tonttien luovutuksesta päättää pienissä tonttikohteissa ja hankkeissa kaupunkisuunnittelulautakunta ja merkittävissä kohteissa kaupunginhallitus.

Vantaa haluaa tarjota mahdollisuuden omakotitalojen rakentamiseen luovuttamalla pientalotontteja omatoimirakentajille monipuolisesti eri kaupunginosista. Kaupunki luovuttaa vuosittain noin 20-50 erillispientalotonttia. Vuosittain luovutettavien pientalotonttien määrään vaikuttaa kysynnän lisäksi kaupungin mahdollisuudet investoida kunnallistekniikkaan ja palveluverkkoon uusilla pientaloalueilla. Pientalotontit voidaan luovuttaa pisteytyksellä, tarjouskilpailulla tai arvonnalla riippuen kohdetonteista ja niiden kiinnostavuudesta. Mikäli tontteja jää luovuttamatta yleisestä hausta ja tarjouskilpailusta, voidaan ne laittaa niin sanottuun jatkuvaan hakuun, josta ne ovat heti varattavissa ilman erillistä hakuaikaa.

Työpaikkarakentamisen edellytyksiä tuetaan luovuttamalla yritystontteja. Tonttien luovuttamisessa halutaan turvata kaikenkokoisten yritysten menestymismahdollisuudet Vantaalla. Erityisesti pienet ja keskisuur-

ret yritykset ovat riippuvaisia kaupungin luovuttamista kohtuuhintaisista tonteista. Kaupunki myy yritystontit suoraan loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän valitsemalle yhteistyötaholle varmistaakseen yritystoiminnan perustamisen ja sijoittumisen Vantaalle. Yritystonttien saajat voidaan valita myös tarjouskilpailulla.

Kilpailuissa ja tontin kauppakirjoissa sekä vuokrasopimuksissa Vantaa edellyttää rakennuttajalta kaupungin kanssa sovittujen asuntopoliittisten tavoitteiden toteutumista, kuten asuntojen hallintamuoto- ja huoneistotyyppijakaumaa. Kaupunki myös edistää resurssiviisautta, energiatehokkuutta ja puurakentamista kilpailuissa ja tontinluovutuksessa kohteesta riippuen. Sovittujen asuntopoliittisten sekä muiden kaupungin asettamien tavoitteiden toteutuminen varmistetaan asettamalla tontin kauppakirjoihin ja vuokrasopimukseen riittävät sopimussakkolausekkeet.

Myyntiä ja vuokrausta käypään hintaan

Kaupunki voi luovuttaa tontteja myymällä ja vuokraamalla. Vantaan talouden kannalta on ollut tärkeää saada tontinluovutuksesta maanmyyntituloja ja tästä syystä kaupunki on viime vuodet pääsääntöisesti edellyttänyt toimijoilta tonttien ostoa. Myydessään tontit toimijoille, kaupunki kuitenkin samalla luopuu maan pitkäaikaisesta tuotosta ja tontin tulevaisuuden käyttöpotentiaalista. Tontin vuokraamisen etuna kaupungille ovat tasaiset ja hyvin ennustettavissa olevat vuokratulot. Johdonmukaisella tonttien vuokraamisella vuosittaisista vuokratuotoista on saatavissa tasaisesti kasvava tulolähde, joka ohittaa kymmenien vuosien aikana tontin myyntitulon.

Tonttien luovuttamistapaa valitessa on huomioitava, että maanmyyntivoitot ovat keskeisessä osassa kaupungin talousarviossa ja strategiassa. Näin ollen tonttien luovuttamisessa myyminen tulee jatkossakin olemaan ensisijaisesti käytetty vaihtoehto. Luovutustavaksi katsotaan tapauskohtaisesti kaupungin kannalta kussakin tilanteessa paras vaihtoehto. Tontti myydään tai vuokrataan aina suoraan tontin loppukäyttäjälle, kuten esimerkiksi perustetulle asunto-osaakeyhtiölle.

Lakien ja säännösten mukaan kaupungin tulee tonttien arvonmäärityksessä käyttää aina käypää hintaa ja varmistaa ettei kauppaan sisälly julkista tukea hinnanmäärityksen kautta. Vantaa luovuttaa vapaarahoitteiseen tuotantoon tulevat asuntotontit, pientalotontit sekä yritystontit aina käypään hintaan. Valtion tukeman pitkän korkotuen vuokra-asuntotuotannolle, asumisoikeustuotannolle ja tai valtion tukemalle erityisasumiselle tontit vuokrataan tai myydään valtion asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) hyväksymällä enimmäishinnalla. Vuosivuokra näissä kohteissa määritellään ARA:n hyväksymien periaatteiden mukaisesti ja vuokra-aika on pääsääntöisesti 40 vuotta.

Kaupungilla on mahdollisuus myydä tai vuokrata tontti ARA:n hyväksymällä enimmäishinnalla sellaiseen vapaarahoitteiseen asuntotuotantoon, jonka pyrkimyksenä on estää asuinalueiden sosiaalisen rakenteen eriytymistä sekä rakentamiseen, jonka tavoitteena on kehittää uusia malleja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon.

Vaparaohoitteisten, tuottajamuotoisten asuntotonttien käypä arvo määräytyy tontin rakennusoikeuden, rakennusoikeudelle määritettävän yksikköhinnan sekä tonttikohtaisten ominaisuuksien mukaan. Tonttien vuosivuokra on 4,5 % tontin käyvästä arvosta. Tonttien vuokra-aika on pääsääntöisesti 40 vuotta. Valtion takauslainalla ja 10 vuoden korkotuella toteutettavien kohteiden tontit luovutetaan vaparaohitteisen tuotannon periaatteiden mukaisesti.

Vantaa voi vuokrata tontin suoraan rakennuttajan toimesta perustetavalle asunto-osakeyhtiölle. Vuokrauksen mahdollistaminen saattaa edesauttaa joidenkin asutokohteiden rakentumista vähentäen rakennuttajan painetta sitoa pääomaa tonttiin. Kaupunki on tontin vuokrantajana luotettava, pitkäaikainen ja kohtuulliseen tuottoon tyytyvä, mikä on myös asukkaan etu.

Erityispalvelutontit, jotka luovutetaan esimerkiksi yksityisen päiväkodin tai hoivakodin rakentamiseksi, luovutetaan käypään hintaan. Erityispalvelutontit pääsääntöisesti vuokrataan, mutta myös niiden myynti on mahdollista. Myynnin on oltava kaupungin edun mukaista ja hyvin perusteltavissa, sillä tontit on kannattavaa pitää kaupungin omistuksessa tulevaisuuden tarpeita varten. Samalla mahdollinen kiinteistökehityksen tuoma arvonnousu jää kaupungille. Erityispalvelutonttien vuokra-aika on pääsääntöisesti 30 vuotta.

Pientalotontit omakoti- ja paritalorakentamiseen hinnoitellaan alueen kiinnostavuuden ja hintatason sekä tonttien ominaisuuksien perusteella käyvän hinnan mukaisesti. Pientalotonttien vuokrausvaihtoehto selvitetään. Pientalotonttien vuokra-aika on pääsääntöisesti 50 vuotta ja vuosivuokra on 4 % tontin käyvästä arvosta.

Yritystontit myydään tai vuokrataan suoraan loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän yhteistyötaholle, jotta varmistetaan yritystoiminnan perustaminen ja sijoittuminen Vantaalle. Vuosivuokrana käytetään 5-7 % tontin käyvästä hinnasta.

Tonttien vuokra sidotaan elinkustannusindeksiin ja tarkistetaan puolessa välissä vuokratutta. Vuokratukauden päättyessä tarkistetaan ase-

makaavan ajantasaisuus sekä täydennysrakentamisen mahdollisuudet, jonka perusteella päätetään sopimusten uusimisesta. Vuokratukauden päättyttyä uusittavat vuokrasopimukset tarkastetaan käypään arvoon ja muut vuokrausehdot määritellään uusimisajankohtana voimassa olevien kaupungin päättämien periaatteiden mukaan.

Toimenpiteet:

- Pidämme ajan tasalla kaupungin tonttien luovutusperiaatteet ja varmistamme tontinluovutuksessa tasapuolisuuden ja avoimuuden toteutumisen
- Luovutamme tontit myymällä tai vuokraamalla
- Valitsemme tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutuksensaajat pääosin tarjous- tai laatukilpailulla tai niiden yhdistelmällä
- Mahdollistamme harkiten innovatiivisia asumisen kehittämishankkeita luovuttamalla tontteja ilman kilpailutusta
- Luovutamme pientalotontit ensisijaisesti tarjoukilkpailulla tai jatkuvalla haulla ja toissijaisesti pisteytyksellä tai arvonnalla
- Valitsemme tarvittaessa yritystonttien luovutuksensaajat tarjoukilkpailulla
- Varmistamme tontinluovutuksessa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman ja tarvittaessa huoneistotyyppijakauman
- Edistämme kilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa resurssiviisautta, energiatehokkuutta ja puurakentamista
- Luovutamme erityispalvelutontit pääsääntöisesti vuokraamalla
- Luovutamme yritystontit käyväällä hinnalla loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän yhteistyötaholle
- Sidomme tonttien vuokran elinkustannusindeksiin ja tarkistamme vuokran puolessa välissä vuokratutta

3.2 Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti

Vantaa omistaa erilaisia maa-alueita sekä oman kaupunkialueensa sisällä, että muiden kuntien alueella. Kaupunki huolehtii aktiivisesti maaomaisuutensa arvon säilymisestä ja kehittymisestä tehden tarvittavia toimenpiteitä. Osa näistä alueista on asemakaavoittamattomia tai kaavassa muuhun kuin rakentamiseen tarkoitettuja, kuten esimerkiksi virkistys- ja suoja-alueita. Kaupungin omistamat käyttämättömät alueet saattavat odottaa tulevaisuuden kaavoitusta ja rakentamista, mutta maa-alueille, joilla ei ole tulevaisuudessa odotettavaa arvonnousua, on järkevää miettiä muuta käyttöä tai niistä on syytä luopua turhien kustannusten välttämiseksi.

Kaupunki ei luovuta asemakaavoittamattomia alueita yksityisille tahoille kuin joissakin erityisen poikkeuksellisissa tapauksissa. Tällainen syy voi olla esimerkiksi rakennuksen sijoittumisesta johtuva vähäisen lisäalueen tarve tai kulkuyhteyden järjestäminen kiinteistölle. Kaupunki hankkii yleensä omistukseensa asemakaavoissa yleisiksi ja kunnan toteutettaviksi tarkoitetut alueet ja myös pitää ne omistuksessaan.

Rakennetut kiinteistöt, jotka eivät ole aktiivisessa palveluverkkokäytössä, aiheuttavat kaupungille monenlaisia kuluja. Tällaisista kiinteistöistä on tarkoituksenmukaista luopua, mikäli kiinteistölle ei ole nyt tai vastaisuudessa kaupunkia palvelevaa käyttöä tai muuta odotettavissa olevaa merkittävää hyötyä. Kaupunki omistaa myös muissa kunnissa kiinteistöjä, jotka ovat monipuolisessa käytössä. Näille alueille sijoittuu

muun muassa Kuninkaanlähteen vedenottamo ja Kaunialan sairaala sekä ulkoilu- ja leirintäalueita. Kiinteistöomaisuuden hallinta vaatii aina ylläpitokustannuksia ja kohteiden hyötyä tulee tarkastella kokonaisvaltaisesti.

Mikäli kaupungin omistuksessa oleva kiinteistö ei vastaa enää tarvetta, on järkevää pohtia sen realisointia myymällä, vuokraamalla tai kehittämällä se vastaamaan nykytarvetta. Vantaan palveluverkosta poistuvat kiinteistöt ja vajaasti rakennetut yleisten rakennusten tontit tutkitaan ennen mahdollista myyntiä tai vuokrausta siltä varalta, että ne voidaan muuttaa asuin- tai työpaikkakäyttöön kaavamuutoksella. Osa tonteista on kuitenkin tarkoituksenmukaista jättää odottamaan varantona tulevia yleisiä tarpeita. Kaupunki hakee aktiivisesti kaavamuutoksia passiivisen maaomaisuuden kehittämiseksi ja käyttöön ottamiseksi.

Maaomaisuus on yksi Vantaan arvokkaimmista ja tärkeimmistä varallisuuden muodoista, jonka avulla on mahdollista vaikuttaa kaupungin kehitykseen. Kaupungin velvollisuutena on huolehtia maaomaisuuden arvon säilymisestä ja sen järkevästä käytöstä oikeaan aikaan, oikeassa paikassa. Pitkäjänteisesti ja harkitusti hoidetusta maaomaisuudesta saatavia hyötyjä ja tuloja käytetään vantaalaisten asukkaiden hyvinvoinnin lisäämiseen ja kaupungin talouden vahvistamiseen.

Toimenpiteet:

- Emme myy lähtökohtaisesti asemakaavoittamatonta maata, emmekä asemakaavoissa kunnan toteutettaviksi tarkoitettuja alueita
- Myymme, vuokraamme tai kehitämme passiivisen ja kuluja aiheuttavan maaomaisuuden
- Huolehdimme kaupungin maaomaisuudesta, sen järkevästä käytöstä ja arvon säilymisestä

Linjausten seuranta ja raportointi

Vantaan maa- ja asuntopoliittisissa linjauksissa on löydetty erilaisia tavoitetiloja ja toimenpiteitä, joiden avulla kaupungin tahtotilaa maankäytön ja asumisen edistämiseksi voidaan toteuttaa. Maa- ja asuntopoliittisten linjausten tavoitteet ovat pitkäjänteisiä ja linjaukset ovat voimassa toistaiseksi.

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten toteutumista seurataan säännöllisesti raportilla, jossa luodaan laaja-alainen katsaus kaupungin maa- ja asuntopoliitiikan tilanteeseen ja raportoidaan linjausten tavoitteiden toteutuminen viime vuosilta.

Seurantaraportissa tarkasteltavia aihealueita ovat:

- Asuntotuotannon määrä ja kaupungin omien sekä seudullisten asuntotuotantotavoitteiden toteutuminen
- Asuntojen huoneistotyyppi- ja hallintamuotojakauma uudistuotannossa
- Asukasbarometrillä mitattu asukastyytyväisyys
- Kootut tiedot maanhankinnasta, myytyjen yritys- ja asuntotonttien määrä sekä vuodessa asemakaavoitetun asumisen kaavojen kerrosneliömetrimäärä
- Asuntorakentamisennuste, jossa arvioidaan asuntotuotannon volyymi kymmenen vuoden aikajänteellä

Lähteet

Ala-Mantila, S. (2018). Alueellinen eriytyminen Vantaalla 1995–2015. Vantaan kaupungin julkaisu.

Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2015-2030. (2016). Helsingin kaupungin tietokeskuksen julkaisu.

Hirvonen, J. & Vanhatalo, M. (2018). Ympäristöasenteet ja kaupunkikehitys Helsingissä ja Vantaalla. Helsingin kaupungin tutkimus.

Maankäyttö- ja rakennuslaki 1999/132. Annettu Helsingissä 5.2.1999.

Strandell, A. (2017). Asukasbarometri 2016 – Kysely kaupunkimaisista asuinympäristöistä. Suomen ympäristökeskuksen raportti.

Tilastokeskus (2022). StatFin -tilastotietokannat. Viitattu 1.12.2022.
<https://pxdata.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/>

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-aiesopimus 2020–2023. (2020). Ympäristöministeriö.

Vantaan tulevaisuuskuvat – kaupunkilaisten näkemyksiä strategia-työhön. (2017). Vantaan kaupungin raportti.

Vantaan valtuustokauden strategia 2022–2025.

Virtanen, E. (2017). Asumiskokemuksia uusista vantaalaisista kerrostaloasunnoista ja -alueista. (2017). Vantaan kaupungin selvitys.

Vantaan asukasbarometri 2018 ja Vantaan asukasbarometri 2020. Vantaan kaupungin raportteja.

Vantaan väestöennuste 2022. Vantaan kaupungin julkaisu.

Maa- ja asuntopoliittisten linjausten päämäärät, tavoitetilat ja toimenpiteet

1. Päämäärä. Vantaan maa- ja asuntopoliittikka on vastuullista, pitkäjänteistä ja taloudellisesti kestävä		
Tavoitetila	Toimenpide	
1.1. Maanhankinta on ennakoivaa sekä kaupungin ja asukkaiden edun mukaista	Hankimme maata alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä	
	Maanhankinnassa käytämme ensisijaisesti vapaaehtoisia kauppvoja sekä perustellusta syyistä etuosto-oikeutta ja lunastusta	
1.2. Maa- ja asuntopoliittikka on seudullisesti vastuullista ja asetettujen tavoitteiden mukaista	Edistämme aktiivisella maa- ja asuntopoliitikalla alueiden rakentumista, toimivia tonttimarkkinoita ja vahvistamme kaupungin taloutta	
	Varmistamme valtion kanssa solmitun MAL-sopimuksen Vantaalle asetettujen tavoitteiden toteutumisen	
	Mahdollistamme Vantaalle MAL-sopimuksen tai kaupungin erikseen päättämän asuntotuotantotavoitteen toteutumisen vuosittain	
1.3. Asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävä. Asukkailla löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti	Edistämme laatua kaikenhintaissa asuntotuotannossa niin omistus- kuin vuokra-asumisessa	
	Varmistamme, että kaupunginosista ja asuinalueilta löytyy riittävästi monipuolisia asumisen vaihtoehtoja ja asuntorakentamisessa huomioidaan asuinalueiden erityispiirteet	
	Toteutamme maa- ja asuntopoliittikkaa aktiivisesti maankäyttösopimuksissa, kilpailuissa ja tontinluovutuksessa	
	Lisäämme omistusasumista, asumisoikeusasumista tai osaomistukseen perustuvia asumisratkaisuja kaupunginosissa, joissa vuokra-asumisen osuus on suuri	
	Varmistamme monipuolisen pientaloasumisen mahdollisuudet Vantaalla	
	Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta vähintään 20 prosenttia toteutetaan pitkäaikaisina kohtuuhintaisina vuokra-asuntoina valtion tuella tai muilla rahoitusmalleilla	
	Varmistamme, että VAV-konserni pystyy tuottamaan 2/3 vuosittaisesta kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tuotantotavoitteesta	
	Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 10 prosenttia toteutetaan asumisoikeus- tai osaomistusasuntoina sekä mahdollisilla uusilla rahoitusmalleilla	
	Mahdollistamme, että vuosittaisesta asuntotuotannosta noin 50 prosenttia toteutetaan vapaarahoitteisina omistusasuntoina	
	Varmistamme, että kaupungin vuokra-asuntokanta vastaa kysyntää ja VAV-konsernilla on aktiivinen rooli kaupungin asuntopoliittikan toteuttajana	
	Myönnämme kaupungin asuntolainarahastosta lainoja VAV-konsernille ja lisäksi hissiavustuksia esteettömyyden edistämiseksi	
	Vähennämme asunnottomuutta Vantaalla seudullisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti	
	Varmistamme tarpeita vastaavien erityisryhmien asuntojen rakentumisen Vantaalle seudullisten tavoitteiden mukaisesti	

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen

Tavoitetila	Toimenpide
2.1. Maankäyttöä ja palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisvaltaisesti	Teemme kaupungin toimialojen yhteistyönä määrätietoista maankäytön toteuttamisen ohjelmointia ja palveluverkko-suunnittelua sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa palveluverkkosuunnittelua
	Varaamme riittävästi tontteja palveluille ja mitoitamme sekä ajoitamme kaupungin tarjoamat palvelut suhteessa asuin-alueiden väestökehitykseen
	Toteutamme tarvittavan kunnallistekniikan oikea-aikaisesti ja riittävässä laajuudessa ja edistämme kunnallistekniikan tuloa vanhoille alueille
2.2. Sujuva kaupunki-suunnittelu luo mahdollisuudet viihtyisille asuinalueille, monipuoliselle asuuntuotannolle ja menestyksekkäälle yritystoiminnalle	Kaavoitamme ensisijaisesti kaupungin strategisia ja taloudellisia tavoitteita edistäviä alueita sekä asemakaavoitettuja täydennysrakentamisalueita
	Pidämme yleiskaavan ajan tasalla
	Pidämme yllä viiden vuoden asuntotuotantotarvetta vastaavaa asemakaavavarantoa
	Tavoitteenamme kaavoituksessa ja tonttituotannossa on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys
	Kehitämme yritysalueita joustavasti kaavoituksen ja profiloinnin keinoin
	Turvaamme monimuotoisesti arvokkaat luontoalueet kaavoituksessa ja tarvittaessa maanhankinnassa
	Edistämme ekologisuutta ja asuinalueiden viihtyvyyttä säilyttämällä olemassa olevaa puustoa ja kasvillisuutta. Turvaamme viheralueiden riittävyyden rakentuvilla ja rakentuneilla alueilla sekä ekologisten yhteyksien jatkuvuuden
	Turvaamme riittävät aluevaraukset luonnon monimuotoisuuden varmistamiseksi
	Voimme asettaa alueet rakennuskieltoon, mikäli kaavat ovat vanhentuneet, eivätkä vastaa kaupungin tavoitteita
	Rakennamme pääsääntöisesti asemakaavoitetulle alueille. Poikkeamispäätösten ja suunnittelutarveratkaisuiden linjaukset ovat yhtenäisiä ja tasapuolisia maanomistajille.
	Kehitämme asemakaavamuutoksen hakuprosessia ja sen läpinäkyvyyttä
	Mahdollistamme maaseutumaisille alueille maaseutuyrittäjyyteen liittyvän täydennysrakentamisen, mutta emme haja-asutusluonteista rakentamista
2.3. Rakentaminen painottuu keskuksiin, raideliikenteen yhteyteen ja olemassa olevaan infrastruktuuriin	Rakennamme Vantaata vahvojen keskusten varaan varmistaen myös ympäröivän yhdyskunnan elinvoimaisuuden
	Lisäämme korkeaa rakentamista asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut
	Hyödynnämme olemassaolevan infrastruktuurin ja palveluverkon ennen uusien alueiden avaamista
	Suhtaudumme myönteisesti täydennysrakentamiseen ja perustelluista syistä purkavaan uudistamiseen
	Haemme aktiivisesti valtion avustuksia asuinalueiden kehittämiseen ja kunnallistekniikan investointeihin
	Lisäämme uusien ja vanhojen keskustojen elinvoimaisuutta kehittämisohjelmien avulla
	Edistämme uuden ”Kartanonkoski 2.0:n” suunnittelua ja toteutumista

2. Päämäärä. Vantaalle suunnitellaan vetovoimaisia asunto- ja työpaikka-alueita palveluineen

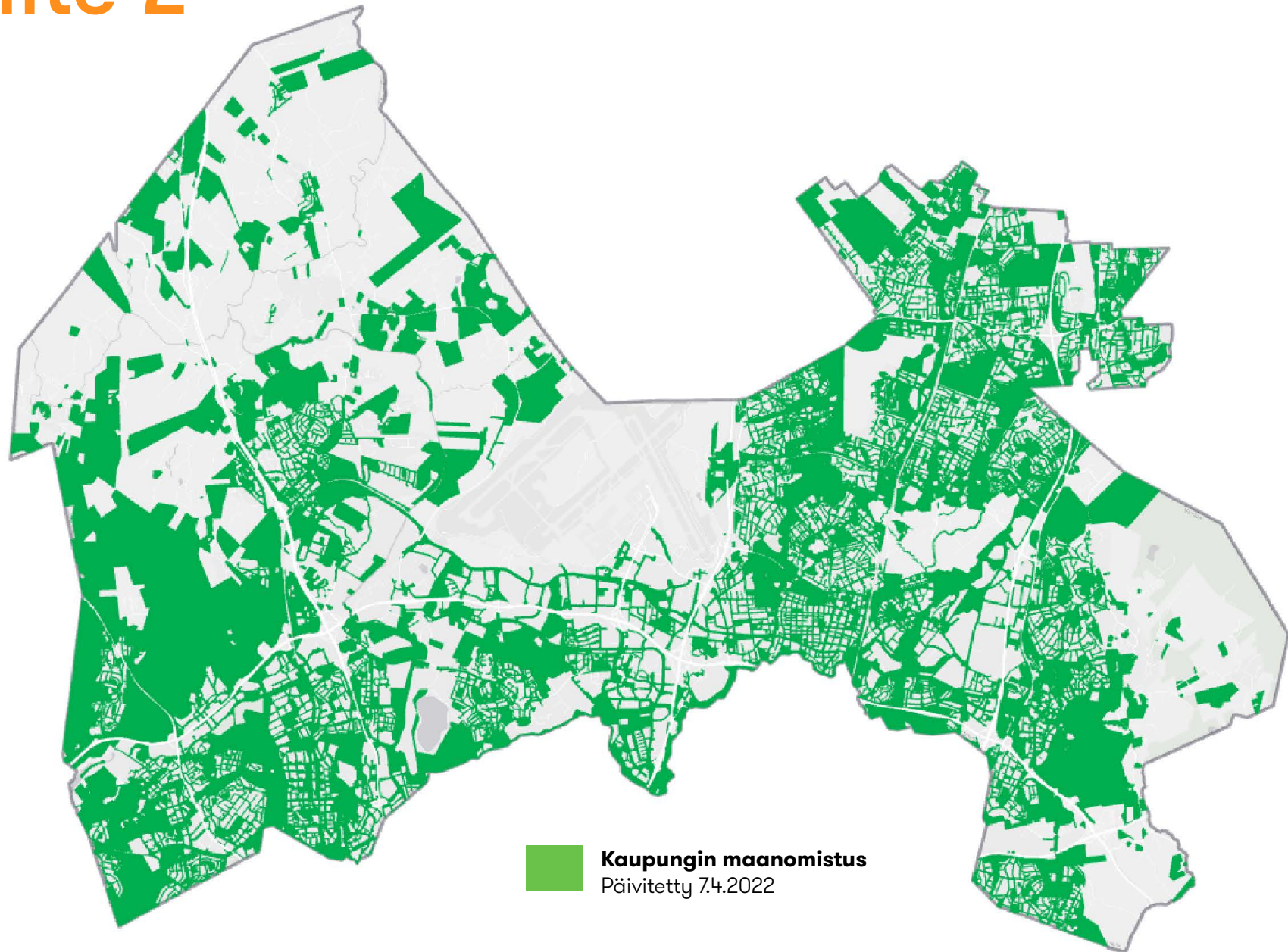
Tavoitetila	Toimenpide
2.4. Maankäyttö-sopimuksia käytetään aktiivisesti maa- ja asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamisessa	Perimme maanomistajalta yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta, mikäli laadittavassa asemakaavassa maanomistaja saa yli 500 k-m ² uutta rakennusoikeutta
	Perimme maanomistajalta korvausta yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvista kustannuksista, joka on enimmillään 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
	Kohdistamme yksityiselle hankkeelle kunnallistekniikan rakentamisen aikaistamisesta aiheutuvat kustannukset
	Voimme aina periä sisäisen kunnallistekniikan rakentamisen aiheuttamat kustannukset maanomistajalta
	Perimme pääsääntöisesti asuntotonttien osalta 50 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta
	Perimme asunto-osakeyhtiön omistamien tonttien osalta vain 35 % kaavoituksen tuomasta arvonnoususta. Tällöin asuntotontin jo kaavoitetusta rakennusoikeudesta tulee olla käytetty yli 50 %, ja asunto-osakeyhtiön osakkaina tulee pääsääntöisesti olla talon asukkaat
	Perimme yhdyskuntarakentamisen kustannusten korvausta erillispientaloja ja paritaloja kaavoitettaessa vain uuden asuntorakentamisoikeuden 500 k-m ² ylittävältä osalta
	Huomioimme arvonnousua laskettaessa arvoa vähentävinä tekijöinä tontin kohtuullisen käyvän arvon, purkukulut ja maanpuhdistuskuluja
	Hyvitämme asumisen täydennysrakentamiskohteiden arvonnoususta rakenteellisten autopaikkojen rakentamiskustannukset säilytettävien asuinrakennusten osalta
	Otamme korvaukset maana maankäyttösopimuksissa silloin, kun alueen arvioidaan tukevan kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista
	Varmistamme merkittävässä maankäyttösopimuksissa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman
	Varmistamme maankäyttösopimuksissa sekä tarvittaessa asemakaavoissa huoneistotyyppijakauman sekä riittävän suurempien kolmioiden tai sitä suurempien asuntojen tarjonnan
	Varmistamme maankäyttösopimusten toteutumisen rakentamisvelvoitteilla ja sopimussakoilla
	Vantaa valmistelee palvelulupaukset rakennuslupiin, kaavoitusprosesseihin ja työpaikkatonttien tiedusteluun. Lautakunnalle raportoidaan vuosittain työpaikkatonttien tarjontatilanne ja tehdyt sopimukset. Kaupungin tulee edistää työpaikkatonttien ja toimitilojen tarjontaa myös pk-yrityksille
2.5. Asuinalueet ovat turvallisia, viihtyisiä ja sisältävät asukkaalleen rakkaita paikkoja. Vantaalla on hyvä elää.	Otamme uusilla sekä olemassa olevilla asuinalueilla ja asuinalueissa turvallisuuden, terveellisuuden sekä esteettömyyden lähtökohdaksi
	Suunnittelemme ja rakennamme viheralueverkoston monipuoliseksi, turvalliseksi ja helposti saavutettavaksi
	Varaamme riittävän rahoituksen elinympäristön, infrastruktuurin ja rakennusten kunnossapidolle
	Varmistamme toimivat pysäköintijärjestelyt, lisäämme kadunvarsipysäköintiä keskustoissa, pyrimme kaavoittamaan liiketilojen läheisyyteen riittävästi asiakaspysäköintipaikkoja ja kehitämme uusia malleja pysäköinnin järjestämiseen.
	Seuraamme ja mittaamme asukkaiden tyytyväisyyttä asukasbarometrillä
	Kaupungin määrittelemillä segregatiouhan alaisilla alueilla pilotoidaan uusia täydennysrakentamisen malleja

3. Päämäärä. Vantaan tontinluovutus on avointa, tasapuolista ja kilpailua edistävää

Tavoitetila	Toimenpide
3.1. Tontteja luovutetaan monipuolisesti asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin	Pidämme ajan tasalla kaupungin tonttien luovutusperiaatteet ja varmistamme tontinluovutuksessa tasapuolisuuden ja avoimuuden toteutumisen
	Luovutamme tontit myymällä tai vuokraamalla
	Valitsemme tuottajamuotoisten asuntotonttien luovutuksensaajat pääosin tarjous- tai laatukilpailulla tai niiden yhdistelmällä
	Mahdollistamme harkiten innovatiivisia asumisen kehittämishankkeita luovuttamalla tontteja ilman kilpailutusta
	Luovutamme pientalotontit ensisijaisesti tarjouskilpailulla tai jatkuvalla haulla ja toissijaisesti pisteytyksellä tai arvonnalla
	Valitsemme tarvittaessa yritystonttien luovutuksensaajat tarjouskilpailulla
	Varmistamme tontinluovutuksessa tasapainoisen asuntojen hallintamuotojakauman ja tarvittaessa huoneistotyyppijakauman
	Edistämme kilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa resurssiviisautta, energiatehokkuutta ja puurakentamista
	Luovutamme erityispalvelutontit pääsääntöisesti vuokraamalla
	Luovutamme yritystontit käyvällä hinnalla loppukäyttäjälle tai loppukäyttäjän yhteistyötaholle
	Sidomme tonttien vuokran elinkustannusindeksiin ja tarkistamme vuokran puolesta välissä vuokratutta
3.2. Maaomaisuutta hallitaan järkevästi ja kustannustietoisesti	Emme myy lähtökohtaisesti asemakaavoittamatonta maata, emmekä asemakaavoissa kunnan toteutettaviksi tarkoitettuja alueita
	Myymme, vuokraamme tai kehitämme passiivisen ja kuluja aiheuttavan maaomaisuuden
	Huolehdimme kaupungin maaomaisuudesta, sen järkevästä käytöstä ja arvon säilymisestä

Liite 2

Vantaan maanomistus -kartta

Liite 3

Maa- ja asuntopoliittisten linjaukset -työhön osallistuneet

Tomi Henriksson
Elisa Ranta
Armi Vähä-Piikkiö
Antti Kari
Tarja Laine
Mari Siivola
Mika Vähämaa
Aino Leino
Tina Kristiansson
Wilma Toljander
Ilkka Rekonen
Pasi Salo
Kirsi Vaten
Henrik Lönnqvist
Heini Koskensalo-Kleemola
Eila Tanninen
Teija Ojankoski
Jonna Kurittu
Elina Virtanen
Lea Varpanen
Timo Kallaluoto
Sanna Ala-Mantila
Larissa Franz-Koivisto
Marja Hannikainen
Juho Lumme

asumisasioiden päällikkö
asumisen erityisasiantuntija
tonttipäällikkö
kiinteistöjohtaja
kaupunkisuunnittelujohtaja
yleiskaavapäällikkö
kehitysinsinööri
puistopäällikkö
ympäristösuunnittelija
erityisasumisen asiantuntija
lupapäällikkö
toimitilapäällikkö
erityisasiantuntija
tutkimuspäällikkö
erityisasiantuntija
talous- ja hallintojohtaja
toimitusjohtaja, VAV Asunnot Oy
yleiskaavasunnittelija
suunnittelijaharjoittelija
kehittämispäällikkö
aluearkkitehti
tutkija
koordinaattori
asuntoinsinööri
tontti-insinööri

Maa- ja asuntopoliittisten linjaukset -päivitystyöhön 2022 osallistuneet

Elisa Ranta	asumisasioiden päällikkö
Tomi Henriksson	kiinteistökehityspäällikkö
Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö
Antti Kari	kiinteistöjohtaja
Tero Anttila	apulaiskaupunginjohtaja
Tarja Laine	kaupunkisuunnittelujohtaja
Henry Westlin	kaupungininsinööri
Elina Virtanen	asumisen erityisasiantuntija
Jasmin Bayar	asumisen erityisasiantuntijan toimensijainen
Wilma Toljander	asumisen erityisasiantuntija

12 §

**Vastaus Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 8 muun valtuutetun aloitteeseen:
Vantaalla huumetyöhön etunoja – käyttöhuoneet mahdolliseksi, vertaistoimintaa
huumeiden käytön vähentämiseksi**

VD/10669/00.02.00.03/2022

RÅ/JP/EJ

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä sekä 8 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Tämän valtuustoaloitteen allekirjoittajat haluavat Vantaalle aktiivisempaa otetta huumepolitiikkaan, esittävät Vantaan kannattavan ja edistävän aktiivisesti käyttöhuoneiden kokeilua sekä vaativat selvitystä erillisen radanvarsiin liittyvän Huudikoutsin -vertaistoiminnan käyttöönotosta Vantaalla.

Aloitteen perustelut:

Kesällä 2022 eteni kohti eduskuntaan lakialoite, jonka tavoitteena on käynnistää lainvalmistelu huumausaineiden käyttötilakokeilusta. Esimerkiksi Vantaan naapurikaupunki Helsinki on jo vuonna 2019 esittänyt erillislakia, joka mahdollistaisi käyttöhuoneiden käyttöönottoa, mutta se ei ole edennyt. Käyttöhuoneiden osalta esimerkiksi THL on suositellut käyttöhuoneiden käyttöönottoa ja todennut, että se on yksi keino huumekuolemien vähentämiseksi. Käyttöhuoneet on tarkoitettu syvällä huumemaailmassa oleville, eivätkä ne lisää huumeiden käyttöä.

Nyt kansalaisaloitteen edetessä olisi tärkeää, että Vantaa kaupunkina toimisi huumeiden käyttöhuoneiden kokeilun mahdollistamiseksi valtakunnallisesti sekä Vantaalla.

--> Tämän aloitteen allekirjoittajat esittävät, että Vantaa toimii aktiivisesti sen eteen, että valvottujen käyttöhuoneiden käyttöönoton selvittämistä ja niiden kokeilua selvitetäisiin ja Vantaa kaupunkina edistäisi käyttöhuonekokeilun toteutumista myös kevään 2023 vaalien jälkeisissä hallitusneuvotteluissa.

Keväällä 2021 Vantaan päihdetilannekysely kertoi karuja lukuja: 53 % vastaajista oli sitä mieltä, että omalla asuinalueella käytetään liikaa päihteitä. Huumeista tehtiin kyselyn mukaan havaintoja lähes yhtä paljon kuin alkoholista. Huumeet ja päihteet ovat yhä useammin kaikkien näkyvillä. Kyselyn mukaan erityisesti asemilla tapahtuva päihdekäyttö luo asukkaiden keskuudessa turvattomuutta.

Helsingissä ja Espoossa toimii erityisen jalkautuvan vertaistoiminnan toimintamalli (Huudikoutsit / Irti huumeista ry sekä Kukunori ry), jotka kohtaavat julkisissa tiloissa aikaa viettäviä päihteitä käyttäviä ihmisiä ja ohjaavat heitä palveluiden piiriin. Huudikoutsit ovat koulutettuja vertaistojen toimijoita. Huudikoutsien tavoite on tehdä julkisista tiloista viihtyisiä ja turvallisia kaikille asukkaille. Vertaistukeen perustuvilla kohtaamisilla, voi olla suuri merkitys päihderiippuvuudesta irrottautumisesta.

--> Tämän aloitteen allekirjoittajat esittävät, että Vantaan on panostettava entistä enemmän jalkautuvaan, huumeidenkäyttäjien parissa tehtävään työhön. Toiminta voidaan toteuttaa yhteishankkeena jonkin päihdetyötä tekevän järjestön kanssa.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaa selvittää osana tätä työtä Huudikoutsin toiminnan aloittamista Vantaalla.”

(Lisätietoa käyttöhuoneista ja huudikoutseista:

<https://thl.fi/fi/web/alkoholi-tupakka-jariippuvuudet/huumeet/huumeetutkimus/huumetyotameilla-ja-maailmalla/huumeiden-kayttohuoneet>

<https://huudikoutsit.fi/hanke/>)

Kaupunginvaltuusto 19.9.2022 § 20

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite:

- allekirjoitettu Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän sekä 8 muun valtuutetun aloite Vantaalla huumetyöhön etunoja – käyttöhuoneet mahdolliseksi, vertaistoimintaa huumeiden käytön vähentämiseksi

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Huumeiden käyttäjät ja heidän erityispalvelunsa kuuluvat vuoden alusta alkaen hyvinvointialueen toimivaltaan. Tällä hetkellä lainsäädäntö estää huumeiden käyttöhuoneiden kokeilun kunnissa. Seuraamme kuitenkin lainsäädännön kehittymistä ja hyvinvointialueen kantaa käyttöhuoneiden osalta.

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 12

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa sosiaalidemokraattiselle valtuustoryhmälle ja 8 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Liite:

- Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 8 muun valtuutetun aloite Vantaalla huumetyöhön etunoja – käyttöhuoneet mahdolliseksi, vertaistoimintaa huumeiden käytön vähentämiseksi

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

apulaiskaupunginjohtaja Riikka Åstrand, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaalla huumetyöhön etunoja – käyttöhuoneet mahdolliseksi, vertaistoimintaa huumeiden käytön vähentämiseksi	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Tämän valtuustoaloitteen allekirjoittajat haluavat Vantaalle aktiivisempaa otetta huumepolitiikkaan, esittävät Vantaan kannattavan ja edistävän aktiivisesti käyttöhuoneiden kokeilua sekä vaativat selvitystä erillisen radanvarsiin liittyvän Huudikoutsin - vertaistoiminnan käyttöönotosta Vantaalla. Aloitteen perustelut: Kesällä 2022 eteni kohti eduskuntaan lakialoite, jonka tavoitteena on käynnistää lainvalmistelu huumausaineiden käyttötilakokeilusta. Esimerkiksi Vantaan naapurikaupunki Helsinki on jo vuonna 2019 esittänyt erillislakia, joka mahdollistaisi käyttöhuoneiden käyttöönottoa, mutta se ei ole edennyt. Käyttöhuoneiden osalta esimerkiksi THL on suositellut käyttöhuoneiden käyttöönottoa ja todennut, että se on yksi keino huumekuolemien vähentämiseksi. Käyttöhuoneet on tarkoitettu syvällä huumemaailmassa oleville, eivätkä ne lisää huumeiden käyttöä. Nyt kansalaisaloitteen edetessä olisi tärkeää, että Vantaa kaupunkina toimisi huumeiden käyttöhuoneiden kokeilun mahdollistamiseksi valtakunnallisesti sekä Vantaalla. --> Tämän aloitteen allekirjoittajat esittävät, että Vantaa toimii aktiivisesti sen eteen, että valvottujen käyttöhuoneiden käyttöönoton selvittämistä ja niiden kokeilua selvitetäisiin ja Vantaa kaupunkina edistäisi käyttöhuonekokeilun toteutumista myös kevään 2023 vaalien jälkeisissä hallitusneuvotteluissa. Keväällä 2021 Vantaan päihdetilannekysely kertoi karuja lukuja: 53 % vastaajista oli sitä mieltä, että omalla asuinalueella käytetään liikaa päihteitä. Huumeista tehtiin kyselyn mukaan havaintoja lähes yhtä paljon kuin alkoholista. Huumeet ja päihteet ovat yhä useammin kaikkien näkyvillä. Kyselyn mukaan erityisesti asemilla tapahtuva päihdekäyttö luo asukkaiden keskuudessa turvattomuutta.	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> <i>Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä</i> <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Sirpa Siru Kauppinen 2. Hanna Valtanen 3. Reija Friman 4. Tuire Kaimio 5. Marjo Vacker 6. Maija Rautavaara 7. Mikko Viilo 8. Antero Eerola

Helsingissä ja Espoossa toimii erityisen jalkautuvan vertaistoiminnan toimintamalli (Huudikoutsit / Irti huumeista ry sekä Kukunori ry), jotka kohtaavat julkisissa tiloissa aikaa viettäviä päihteitä käyttäviä ihmisiä ja ohjaavat heitä palveluiden piiriin. Huudikoutsit ovat koulutettuja vertaistojen toimijoita. Huudikoutsien tavoite on tehdä julkisista tiloista viihtyisiä ja turvallisia kaikille asukkaille. Vertaistukeen perustuvilla kohtaamisilla, voi olla suuri merkitys päihderiippuvuudesta irrottautumisesta.

--> Tämän aloitteen allekirjoittajat esittävät, että Vantaan on panostettava entistä enemmän jalkautuvaan, huumeidenkäyttäjien parissa tehtävään työhön. Toiminta voidaan toteuttaa yhteishankkeena jonkin päihdetyötä tekevän järjestön kanssa. Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaa selvittää osana tätä työtä Huudikoutsin toiminnan aloittamista Vantaalla.

(Lisätietoa käyttöhuoneista ja huudikoutseista:

<https://thl.fi/fi/web/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/huumeet/huumeetutkimus/huumetyotameilla-ja-maailmalla/huumeiden-kayttuhuoneet>
<https://huudikoutsit.fi/hanke/>)

13 §

Vastaus Oskari Iivarisen ja Maarit Raja-ahon sekä 27 muun valtuutetun aloitteeseen väestönsuojasta Länsi-Vantaalle

VD/3877/00.02.00.03/2022

TeA/TH/PW/RL/MH/KN/EJ

Oskari Iivarinen ja Maarit Raja-aho sekä 27 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Moni länsivantaalainen pientaloasukas on esittänyt huolen väestönsuojien puutteesta pientalovaltaisilla alueilla (Askisto, Hämeenkylä, Hämevaara, Linnainen, Pähkinärinne ja Varisto).

Tällä hetkellä Länsi-Vantaalla on yksi kalliosuoja Rajatorpassa, samoin alueen kerrostaloissa on omat lainmukaiset suojansa. Ne on tarkoitettu pääasiallisesti alueen rakennusten omien asukkaiden käyttöön. Pientaloasukkailla tällaista suojautumismahdollisuutta ei ole, vaan asukkaita ohjeistetaan suojautumaan koteihinsa. Ääritapauksissa väestöä voidaan tuki alkaa evakuoida.

Ukrainan sota on jo osoittanut, että sotatoimien aiheuttama tuho on paikoitellen totaalista. Väestö olisi saatava nopeasti suojaan soveltuviin tiloihin tarpeen niin vaatiessa (esim. pommitus, radioaktiivinen laskeuma). Ajanmukaiset väestönsuojelutilat lähialueella nopeuttaisivat siirtymistä turvaan poikkeustilanteen sattuessa. Tilojen olemassaolo myös loisi asukkaille mielenrauhaa.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan kaupunki selvittää yhteistyössä pelastustoimen ja hyvinvointialueen kanssa uuden, nykyaikaiset turvallisuusstandardit täyttävän yleisen väestönsuojan rakentamista Länsi-Vantaalle, esimerkiksi Hämevaaraan tai Pähkinärinteeseen, mahdollisimman pian.

Kaupunginvaltuusto 28.3.2022 § 19

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää aloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Pelastuslakia (379/2001) muutettiin vuonna 2011 siten, että asuinrakennusten väestönsuojien rakentamisvelvoitteen laukaiseva alaraja nostettiin 1 200 kerrosneliömetriin rajan oltua aikaisemmin 600 kerrosneliömetriä. Samalla luovuttiin kuntien rakentamisvastuulla olleiden yleisten väestönsuojien rakentamisesta. Lakimuutoksella on ollut vaikutusta väestönsuojien suojapaikkojen kertymään erityisesti pienemmissä, 600–1 200 kerrosneliömetrin kokoisissa rakennuksissa. Näin ollen esimerkiksi erillispientaloihin ja pieniin rivitaloihin ei väestönsuojia pääosin Suomessa tai Vantaalla rakenneta. Normaalioloissa väestönsuoja on yleensä harrastustilana, varastona tai jossain muussa käytössä. Lain mukaan suoja tulee ottaa käyttöön 72 tunnin kuluessa, jos viranomainen niin käsklee.

Teollisuus-, tuotanto-, varasto- ja kokoontumisrakennusta varten väestönsuoja on rakennettava, jos rakennuksen tai rakennusryhmän kerrosala on vähintään 1500 neliömetriä. Rakentamisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos tontilla tai rakennuspaikalla tai yhteisessä väestönsuojassa on ennestään pelastuslaissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa säädetty määrä vaatimukset täyttäviä suojapaikkoja.

Pelastuslaissa on lisäksi erikseen säädetty poikkeuksesta väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta sekä helpotusten myöntämisestä väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta väestönsuojan teknistä vaatimuksista sekä sijainti ja koko vaatimuksista. Jos väestönsuojan rakentamisesta aiheutuu tavanomaista huomattavasti korkeampia rakentamiskustannuksia suhteessa asianomaisen rakennuksen rakentamiskustannuksiin tai väestönsuojan rakentaminen ilman suuria teknisiä vaikeuksia ei käy päinsä, voidaan vapautusta rakentamisvelvollisuudesta harkita. Vapautuksen myöntäminen edellyttää, että väestönsuojan kustannukset olisivat yli 4 % rakentamisen kokonaiskustannuksista. Kokonaiskustannuksilla tarkoitetaan rakennettavan rakennuksen kustannuksia ja väestönsuojan kustannuksia yhteensä. Asiasta päättää rakennusluvan myöntävä viranomainen, Vantaalla kaupunkiympäristön lautakunnan lupajaosto. Keskeisenä menettelyn osana helpotuksissa ja vapautuksissa on pelastusviranomaisen kuuleminen, jota laki edellyttää.

Rakennusluvan myöntävä viranomainen voi pelastuslain 75 § 3 momentin nojalla pelastusviranomaista kuultuaan myöntää vapautuksen myös väestönsuojien rakentamisesta tietyllä alueella, jos alueella on pelastusviranomaisen arvion mukaan ennestään riittävä määrä suojapaikkoja tai väestön suojaaminen on turvattu muulla tavoin. Käytännössä alueellinen vapautus koskee jotain kunnan osaa. Määrittelyn tulee aina perustua pelastusviranomaisen arvioon siitä, että väestönsuojien rakentamisesta vapauttaminen ei heikennä väestön suojaustasoa eli käytännössä alueella tulee olla pelastusviranomaisen arvion mukaan ennestään riittävä määrä suojapaikkoja tai väestön suojaaminen on turvattu muulla tavoin.

Rakennus- tai kiinteistökohtaisten väestönsuojien lisäksi on olemassa erilaisia yhteisväestönsuojia, jotka ovat yleensä taloyhtiöiden tai yritysten, virastojen ja laitosten henkilöille varattuja kalliosuojia. Vantaallakin on joillain alueilla rakennuskohtaisten väestönsuojien sijaan rakennettu yhteiskäytössä olevia kalliosuojia, kuten Rajatorpan ja Hakunilan kalliosuojat. Nämä väestönsuojat on tarkoitettu ja suunniteltu yhteissuojan perustamisvaiheen rahoittaneille kiinteistöille.

Vantaan väestönsuojat on kartoitettu vuonna 2022 ja niitä on Vantaalla yhteensä 2 677 ja suojapaikkoja niissä on yhteensä 276 838. Suojat on pääsääntöisesti rakennettu kerrostaloihin ja liikekiinteistöihin. Kaupungin omistamissa rakennuksissa väestönsuojia on 137. Vantaalla ole yhtään ns. yleistä väestönsuojaa, joka olisi tarkoitettu muille asukkailla tai alueella muuten oleskeleville henkilöille. Pelastuslaitos valvoo suojien kunnossapitoa palotarkastusten yhteydessä.

Pientaloasukkaiden suojautuminen

Suomessa ja Vantaalla on alueita, joiden asukkailla ei ole osoitettua väestönsuojapaikkaa. Tämä ei tarkoita sitä, että näillä alueilla väestöä ei kyettäisi suojaamaan. Väestönsuojat ovat vain yksi suojaamisen keinoista. Muita keinoja ovat väestön siirtäminen turvallisemmalle alueelle, tilapäisten väestönsuojien rakentaminen sekä eri alueilla olevan väestönsuojakapasiteetin ottaminen käyttöön joustavasti. Kaikkia keinoja voidaan käyttää myös yhtä aikaa. Väestön suojaamiseen on varauduttu myös niillä alueilla, joille ei ole rakennettu väestönsuojia. Erillispientaloissa ja pienissä rivitaloyhtiössä, joissa väestönsuojapaikkoja ei yleensä ole, aluksi suojatoimista vastaavat asukkaat itse suojautuen tilapäisiin suojiin eli käytännössä kotona sisätiloihin. Tarvittaessa näiden alueiden väestö varaudutaan siirtämään pelastusviranomaisten toimesta turvallisemmille alueille. Pelastusviranomaisten antaessa ohjeen laittaa väestönsuojat suojautumiskuntoon, annetaan samassa yhteydessä ohjeet tilapäisten suojien rakentamiseen.

Väestön suojaamisen ohjeiden ja suunnitelmien päivittäminen

Valmiuslaissa määritellään pelastuslain mukaisten väestönsuojelun järjestelyjen toteuttamisen edellytykset ja väestönsuojelussa tarvittavat toimivaltuudet. Väestönsuojelun valmiutta ylläpidetään viranomaisten toimesta sekä omatoimisen varautumisen kautta. Muuttunut kansainvälinen turvallisuustilanne on korostanut tarpeita väestönsuojelun suunnitelmien päivittämiseen ja kehittämiseen. Pelastuslain mukaan pelastustoimen viranomaisten on varauduttava toimialaansa kuuluvien väestönsuojelutehtävien hoitamiseen. Valtion ja kunnan viranomaisen, laitoksen ja liikelaitoksen sekä muun julkisyhteisön vastuulla olevat väestönsuojelutehtävät ja niihin varautuminen kuuluvat niissä palvelevan viran- tai toimenhaltijan virkavelvollisuuksiin ja työsuhteessa olevan henkilön tehtäviin. Edelleen viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset, jotka ovat velvollisia varautumaan väestönsuojeluun, ovat velvollisia laatimaan pelastuslaitoksen johdolla ja yhteistoiminnassa keskenään tarpeelliset suunnitelmat tehtäviensä hoitamisesta väestönsuojelussa ja pitämään ne ajan tasalla.

Valtion tasolla väestönsuojelun nykytilaa on selvitetty sisäministeriössä pelastustoimen ja siviilivalmiuden suorituskykyhankkeessa, jonka tulokset julkaistiin vuoden 2022 helmikuussa. Lisäksi on aloitettu selvitys sisäministeriön johdolla väestönsuojelun tilasta Suomessa ja työ valmistuu viimeistään elokuussa 2023. Selvitysten tulosten pohjalta suunnitellaan tarkemmin tarvittavat kehittämistoimenpiteet ottaen huomioon muuttunut kansainvälinen turvallisuustilanne.

Vantaan kaupunkikonsernin valmiusohjeessa sekä toimialojen ja liikelaitosten valmiussuunnitelmissa on kuvattu kaupungin väestönsuojelutoiminnan käynnistämistä. Suunnitelmien mukaan kaupungin alueelle muodostetaan kolme väestönsuojelualuetta alajohtokeskuksineen johtamaan väestönsuojelumuodostelmien perustamista ja tukemaan kaupungin johtokeskusta vakavia uhkia sisältävissä turvallisuustilanteissa. Valmiussuunnitelmissa on kuvattu myös toimialojen väestönsuojelutehtävät, kuten ensiapumuodostelmien ja huoltomuodostelmien perustaminen ja ylläpito toimintakykyisinä.

Hyvinvointialueuudistus on muuttanut kaupungin roolia väestönsuojelutilanteessa. Hyvinvointialueen pelastuslaitos johtaa pelastustoimintaan ja väestönsuojeluun liittyvien suunnitelmien tekemistä ja niiden yhteensovittamista. Laki edellyttää, että suunnitelmat laaditaan yhteistyössä siihen velvoitettujen kesken, joten suunnitelmien laatimista tulisi koordinoita laajassa alueellisessa yhteistyössä. Vastuu evakuoitujen majoituksesta, muonituksesta ja muusta huollosta ja siirretyn väestön tilapäisestä majoittamisesta sekä muista mahdollisista kiireellisistä sosiaali- ja terveydenhuollon toimenpiteistä kuuluu hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisille. Kaupungin vastuulle väestönsuojelun ja evakuoinnin kokonaisuudessa kuuluu lähinnä väestönsuojat sekä muut tilajärjestelyt ja tiloihin liittyvät tukipalvelut kuten vesi-, sähkö-, lämpö- ja jätehuolto sekä ulkoalueiden kunnossapito.

Vantaan kaupungin väestönsuojelusuunnitelmat on tarkoituksenmukaista päivittää pelastuslaitoksen johdolla yhdessä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa. Päivitys edistäisi kaupungin ja hyvinvointialueen sekä muiden toimijoiden luontevan varautumisyhdyspinnan syntymistä muutostilanteessa ja vahvistaisi toimijoiden välistä verkostoa paikallisesti. Samalla voidaan varmistaa riittävät yhteistyörakenteet varautumiseen.

Kaupungin mahdollisuudet investoida yleiseen väestönsuojaan Länsi-Vantaalle

Kaupunki rakennuttaa toimitiloja kaupungin omien palvelujen tarpeisiin. Rakennushankkeet perustuvat kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan ja toimialojen tilatarve- ja investointiesityksiin. Kiinteistöjä hankitaan ja ylläpidetään kiinteistöjohtamisen linjausten mukaisesti. Toimitilojen yhteyteen rakennetaan väestönsuojia voimassa olevien lakien edellyttämässä laajuudessa. Mitoitus perustuu ko. kohteen laajuuteen ja henkilömäärään. Joissakin tapauksissa väestönsuojat voivat palvella lähellä olevia useampaa toimitila- tai palvelurakennusta, mutta ei asuinrakennuksia.

Uudisrakennuksia toteutetaan valtuuston vuosittain hyväksymän investointiohjelman ja talousarvion puitteissa. Ohjelmassa ei ole ollut yleisiä väestönsuojia eikä määrärahavaroja sellaisten rakentamiseen. Yleisten väestönsuojien rakentaminen ei sisälly viime vuonna valtuuston hyväksymiin palveluverkkosuunnitelmaan eikä kiinteistöjohtamisen linjauksiin.

Kaupunkilaisten yhdenvertainen kohtelu väestönsuojien rakentamisessa ja rahoittamisessa

Vantaalla on laskennallisesti riittävästi väestönsuojapaikkoja, 276 838, suhteessa asukasluvuun, 242 300 (11/2022), mutta ne ovat taloyhtiöiden, yritysten, virastojen ja laitosten henkilöille varattuja suojapaikkoja. Nykyistä väestönsuojakapasiteettia voidaan kuitenkin ottaa viranomaistoimenpitein käyttöön myös joustavasti kriisitilanteissa. Kerrostaloasukkaat ja suurempien rivitaloyhtiöiden asukkaat suojautuvat lähtökohtaisesti kiinteistön omaan väestönsuojaan tai yhteisväestönsuojaan, johon kiinteistö on liittynyt (kuten Rajatorpan ja Hakunilan kalliosuojat). He myös maksavat asunnon hinnassa ja yhtiövastikkeissa tai vuokrassa väestönsuojan rakentamisen ja ylläpidon kustannukset, joista Suomessa vastaavat rakennusten omistajat ja haltijat. Väestönsuojan omistajan vastuulla on sekä suojan ylläpito että kunnostus. Myös pelastussuunnitelmista vastaa kiinteistön omistaja tai haltija.

Asukkaiden yhdenvertaisen kohtelun kannalta on haastavaa, mikäli kaupunki päätyisi rakennuttamaan ns. yleisen väestönsuojan palvelemaan Länsi-Vantaalla asuvia pientaloasukkaita. Käytännössä sama tarve väestönsuojelulle ole olemassa kaikilla Vantaan pientaloalueilla. Suurin osa vantaalaisista maksaa väestönsuojaan liittyvät kustannuksensa jo nyt itse eli pääosin kerrostalojen ja rivitalojen asukkaat. Erillispientalossa ja pienessä rivitaloyhtiössä asuvat on käytännössä vapautettu voimassa olevien lakien kautta väestönsuojapaikkojen rahoittamisesta. Pois lukien kaupungin omistamissa rakennuksissa olevat väestönsuojat, joita rahoitetaan verovaroin. Siihen, että kaupunki rakennuttaisi uusia väestönsuojapaikkoja vain tietyille väestönsuolalle (Länsi-Vantaan pientaloasukkaille tai ylipäänsä pientaloasukkaille) liittyy kuntalaisten yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta hankalia kysymyksiä, jotka pitäisi kyetä ratkaisemaan ennen mahdollisia muutoksia väestönsuojien nykyisiin rakentamisperiaatteisiin.

Jatkotoimenpiteet

Väestönsuojan rakentamista Länsi-Vantaan pientaloasukkaiden tarpeisiin ei nähdä kaupunkiympäristön toimialalla tässä vaiheessa tarkoituksenmukaisena. Yleisten väestönsuojien rakentaminen ei olisi taloudellisestikaan mahdollista valtuuston hyväksymän investointikehyksen puitteissa. Vantaan kaupungin väestönsuojelusuunnitelmat tullaan päivittämään pelastuslaitoksen johdolla yhdessä Vantaa-Kerava hyvinvointialueen kanssa mahdollisten uusien suositusten tai lainsäädännön muutosten myötä ja tämä koskee myös pientaloasukkaiden väestönsuojelua.

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 13

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Oskari Iivariselle, Maarit Raja-aholle sekä 27 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Oskari Iivarisen ja Maarit Raja-ahon sekä 27 muun valtuutetun aloite väestönsuojasta Länsi-Vantaalle

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kiinteistökehityspäällikkö Tomi Henriksson, puh. 050 318 0992

rakennusvalvontapäällikkö Risto Levanto, puh. 050 401 1382

tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius, puh. 040 749 2592

turvallisuuspäällikkö Markus Hammarström, puh. 040 610 9850

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite Aloite väestönsuojasta Länsi-Vantaalle	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
<i>Moni länsivantaalainen pientaloasukas on esittänyt huolen väestönsuojien puutteesta pientalovaltaisilla alueilla (Askisto, Hämeenkylä, Hämevaara, Linnainen, Pähkinärinne ja Varisto).</i> <i>Tällä hetkellä Länsi-Vantaalla on yksi kalliosuoja Rajatorpassa, samoin alueen kerrostaloissa on omat lainmukaiset suojansa. Ne on tarkoitettu pääasiallisesti alueen rakennusten omien asukkaiden käyttöön. Pientaloasukkailla tällaista suojautumismahdollisuutta ei ole, vaan asukkaita ohjeistetaan suojautumaan koteihinsa. Ääritapauksissa väestöä voidaan toki alkaa evakuoita.</i> <i>Ukrainan sota on jo osoittanut, että sotatoimien aiheuttama tuho on paikoitellen totaalista. Väestö olisi saatava nopeasti suojaan soveltuviin tiloihin tarpeen niin vaatiessa (esim. pommitus, radioaktiivinen laskeuma). Ajanmukaiset väestönsuojelutilat lähialueella nopeuttaisivat siirtymistä turvaan poikkeustilanteen sattuessa. Tilojen olemassaolo myös loisi asukkaille mielenrauhaa.</i> <i>Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan kaupunki selvittää yhteistyössä pelastustoimen ja hyvinvointialueen kanssa uuden, nykyaikaiset turvallisuusstandardit täyttävän yleisen väestönsuojan rakentamista Länsi-Vantaalle, esimerkiksi Hämevaaraan tai Pähkinärinteeseen, mahdollisimman pian.</i> <i>Valtuuston kokoukseen 28.3.2022</i>	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> <i>Oskari Iivarinen</i> <i>Maarit Raja-aho</i> <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Mika Kasonen 2. Faysal Abdi 3. Kai-Ari Lundell 4. Tiina Tuomela 5. Siri Ahokas 6. Nina Nummela 7. Sirpa Siru Kauppinen 8. Antti Suni 9. Tuire Kaimio 10. Reija Friman 11. Mikko Viilo 12. Jouko Jääskeläinen 13. Suvi Karhu 14. Markku Weckman 15. Manav Phull(ylästä) 16. Erika Veltheim 17. Anitta Orpana 18. Anssi Aura 19. Lauri Kaira 20. Juha Suoniemi 21. Paula Lehmuskallio 22. Katja Siniketo-Pietilä 23. Pirjo Luokkala 24. Jussi Vähäkangas 25. Milad Dehghan 26. Stefan Åstrand 27. Minna Heikkinen

14 §

Vastaus Lauri Kairan ja Jukka Nevalan sekä 11 muun valtuutetun aloitteeseen Linnaisten metsän suojelutarpeen uudelleen arvioinnista

VD/10668/00.02.00.03/2022

TeA/TLA/JHo/TKa/KN/EJ

Lauri Kaira ja Jukka Nevala sekä 11 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kaupunginvaltuuston hyväksymä kaava uusien asuntojen rakentamisesta Linnaisten metsän alueella on herättänyt alueella kritiikkiä. Linnaisten metsän laajempaa suojelua ajava asukasliike on saattanut tietoon professori Harri Vasanderin asiantuntijalausunnon, jonka mukaan osa alueesta on lain velvoittamaa suojelua vaativaa. Tämä on vakava väite, joka tulee selvittää ja varmistaa, että luonnon monimuotoisuutta ja ympäristön viihtyisyyttä suojellaan lain edellyttämällä tavalla Linnaisten kaavaa toteutettaessa.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Linnaisten metsän suojelutarve arvioidaan uudelleen ennen kuin Vantaan kaupunki lähtee toteuttamaan nykyisen asemakaavan mukaista rakentamista.

Kaupunginvaltuusto 19.9.2022 § 19

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Linnaisten asemakaava 100400 Linnaisten omakotialueen laajennus on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.8.2018. Helsingin hallinto-oikeus hylkäsi päätöksellään 10.6.2019 asemakaavasta tehdyt valitukset ja vaatimukset täytäntöönpanon kieltämisestä.

Korkein hallinto-oikeus hylkäsi valituslupahakemuksen 9.6.2020. Siten asemakaava on kuulutettu voimaan 30.6.2020 ja on lainvoimainen. Valtuustoaloitteessa mainittu suometsätieteen professorin lausunto 8.7.2019 on ollut korkeimmalle hallinto-oikeudelle toimitetun valituslupahakemuksen liitteenä.

Asemakaavassa 100400 on katu- ja korttelialueiden lisäksi osoitettu lähivirkistysalue VL, joka on merkitty kokonaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi, luo-alueeksi.

Kaupungin rakentamisalueet on ratkaistu yleiskaavassa, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.1.2021 ja on kuulutettu voimaan 11.1.2023. Linnaisten omakotialueen laajennuksen asemakaava on hyväksytty ennen uuden yleiskaavan voimaantuloa, mutta sen ratkaisu on myös uuden yleiskaavan mukainen. Yleiskaavassa on esitetty myös Linnaistenmetsän luonnonsuojelualue, SL-alue, joka ei ole ristiriidassa asemakaavoitettujen kortteli- ja katualueiden kanssa. Kaupunkiympäristön toimiala kuitenkin huomauttaa, että maankäyttö- ja rakennuslain mukaan yleiskaava ei lähtökohtaisesti ole voimassa asemakaavoitetulla alueella, vaan uusi yleiskaava tulee lain mukaan ottaa huomioon vasta asemakaavaa muutettaessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 60 §:n mukaan asemakaavan ajanmukaisuuden arviointi tulee tehdä, kun kaava on ollut voimassa 13 vuotta ja kaava on merkittävältä osalta edelleen toteuttamatta.

Kuntalaisaloitteen mukaan asemakaava-alueella on muun muassa kaksi harvinaista suoluontotyyppiä: jouhivihviläaro ja korpikarhunsammalero. Nämä eivät ole luonnonsuojeluasetuksessa mainittuja suojeltavia luontotyyppiä. Suoaret ovat tosin Suomen luontotyyppien uhanalaisuustarkastelun mukaan väheneviä ja vesitalouden häiriöille herkkiä luontotyyppiä. Kaava-alueen eteläosassa on lahokaviosammalen ydinaluetta, mutta pohjoisosassa on lahokaviosammalen potentiaalista aluetta. Kaupunki on tehnyt lahokaviosammalen esiintymisselvityksen ja suojelusuunnitelman (Faunatica 2020, Kala 17.3.2020). Linnaisten metsässä oli 3 lahokaviosammalen esiintymispaikkaa, joissa 36 itiöpesäkettä. Lahokaviosammalen suojelutaso on Vantaalla suotuisa.

Luonnonsuojelulain 20.12.1996/1096 48 §:n 1 momentin mukaan – poiketen 39 ja 42 §:n säännöksistä – laki ei estä alueen käyttämistä rakennustoimintaan, eikä rakennuksen tai laitteen tarkoituksenmukaista käyttämistä. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia.

Uusi luonnonsuojelulaki 5.11.2023/9 on annettu 5.1.2023 ja tulee voimaan 1.6.2023 alkaen. Alueella on Suomen luontotyyppien uhanalaisuustarkastelun mukaisia uhanalaisia korpityyppejä, mutta ei tunnettuja uuden lain 64 §:ssä mainittuja luontotyyppiä. Lain 82 §:n 1 momentin mukaan – poiketen 70 ja 74 §:n säännöksistä – aluetta saa käyttää rakennustoimintaan ja rakennuksia sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. Momentissa 1 tarkoitettu poikkeus ei koske lintulajeja eikä 78 §:ssä tarkoitettuja tiukkaa suojelua edellyttäviä lajeja, joita tämän kaavan kortteli- ja katualueilla ei ole.

Uudenmaan ELY-keskus on todennut 30.11.2022, että kaavaa voidaan toteuttaa liitteenä olevan kartan punaiseen viivaan asti. Punaisen viivan itäpuolella on palokärjen pesimäalue ja todennäköinen noro. Palokärki ei ole luonnonsuojeluasetuksessa mainittu uhanalainen laji, mutta on EU:n lintudirektiivin laji. Todennäköisen vesilain 11 §:n mukaisen noron ja palokärjen osalta tehdään selvitys keväällä 2023. Muilta osin lainvoimaisen asemakaavan toteuttamiselle ei ole lain mukaista estettä.

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 14

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Lauri Kairalle, Jukka Nevalalle ja 11 muulle allekirjoittaneelle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Lauri Kairan ja Jukka Nevalan sekä 11 muun valtuutetun aloite Linnaisten metsän suojelutarpeen uudelleen arvioinnista
- liitekartta

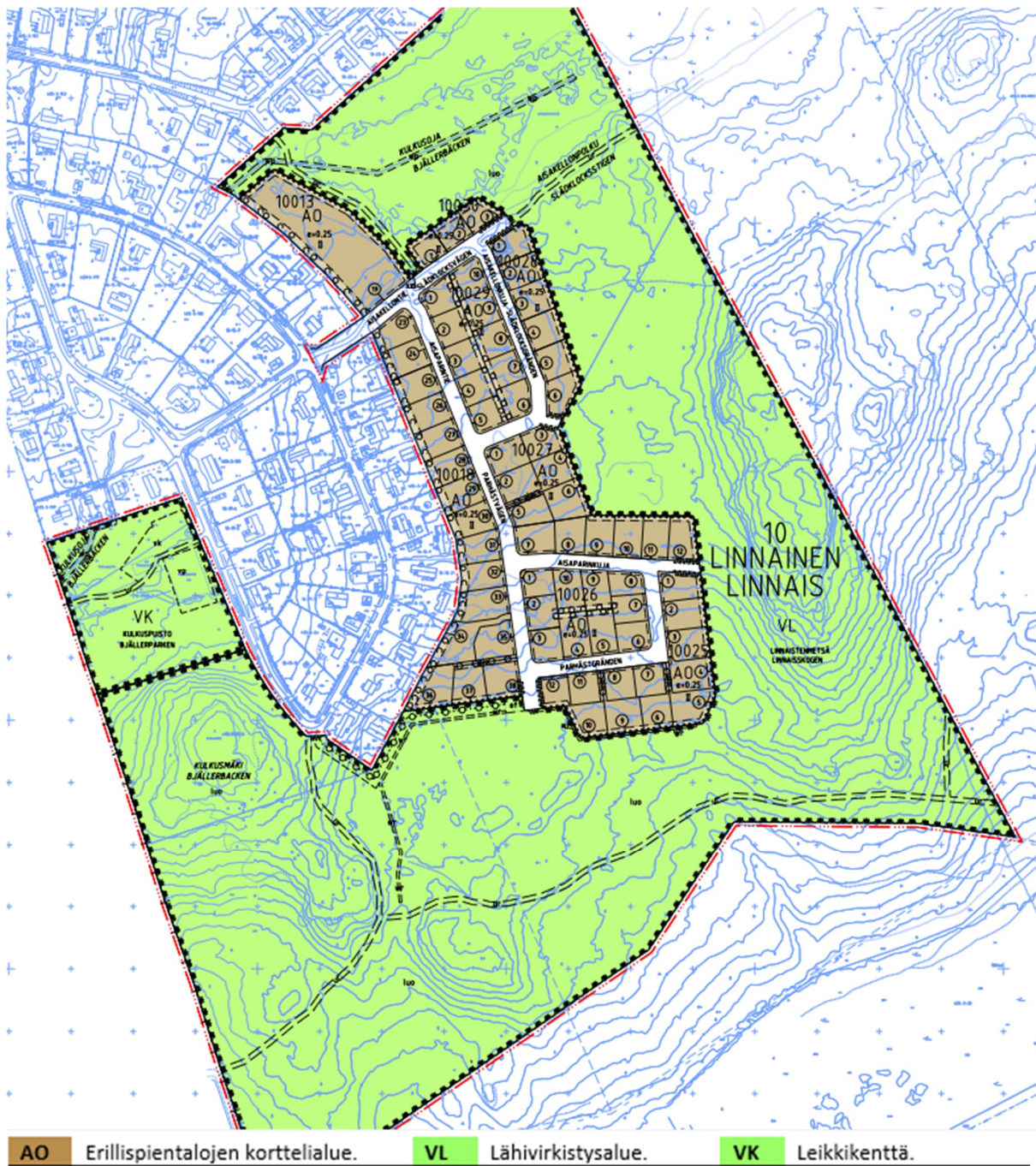
Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

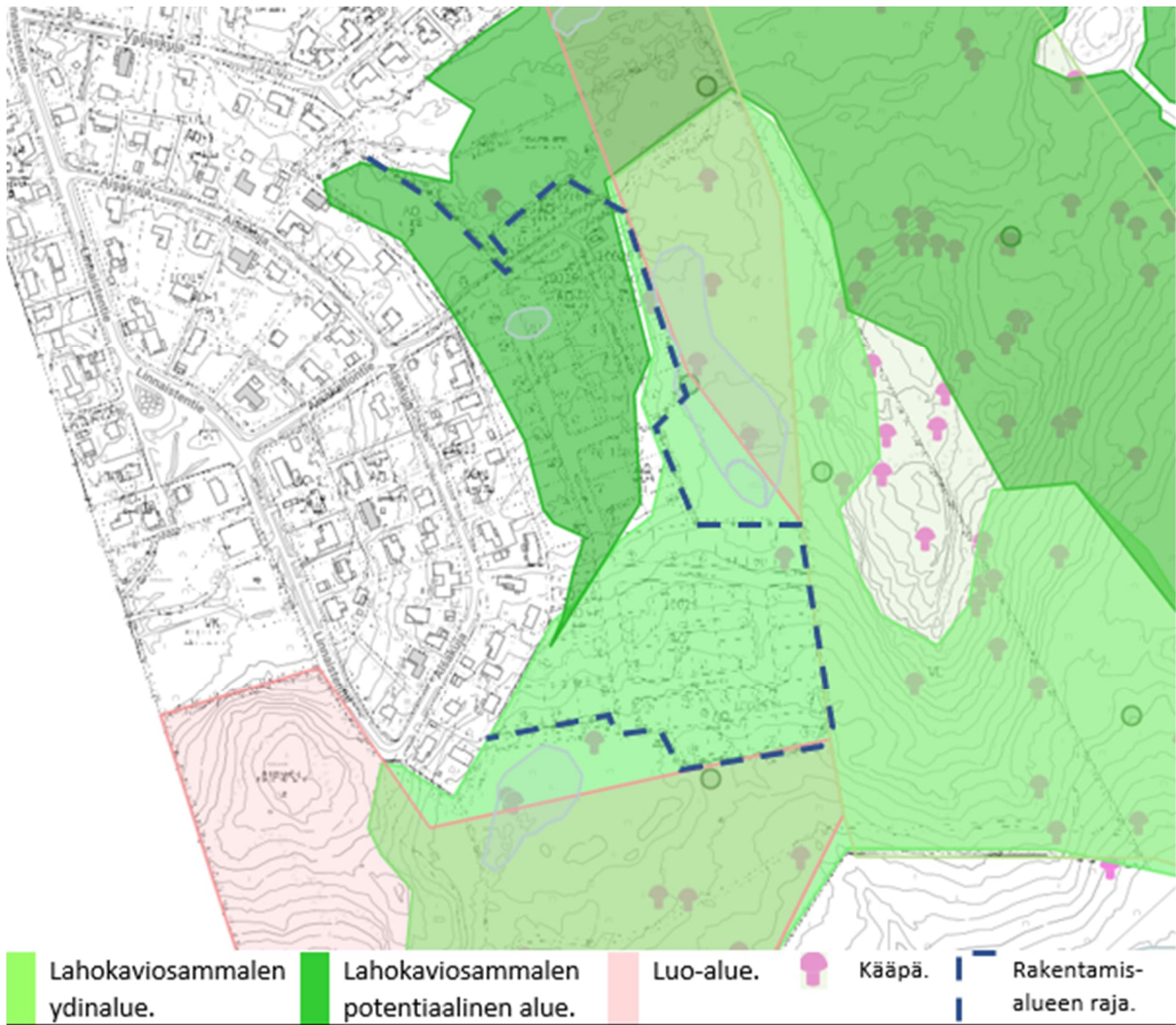
Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 050 312 2132, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

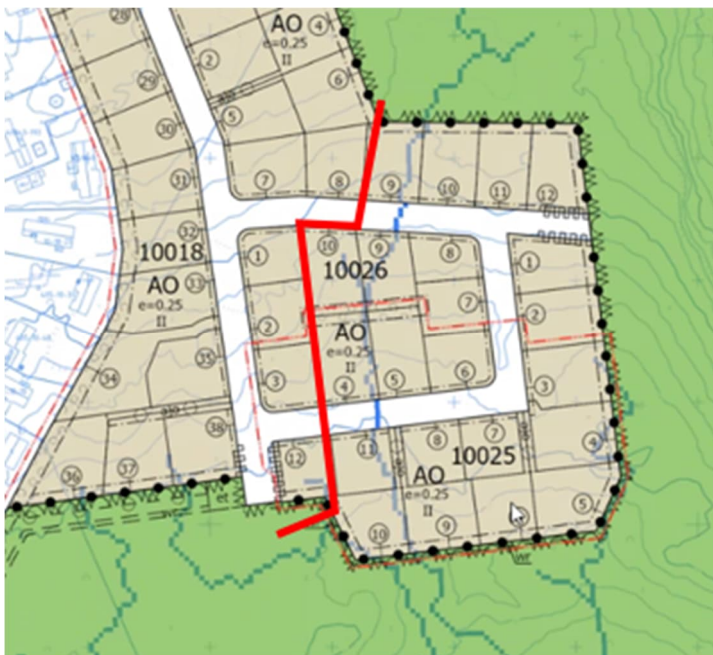
Valtuustoaloite Linnaisten metsän suojelutarpeen uudelleen arvioinnista.	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Kaupunginvaltuuston hyväksymä kaava uusien asuntojen rakentamisesta Linnaisten metsän alueella on herättänyt alueella kritiikkiä. Linnaisten metsän laajempaa suojelua ajava asukasliike on saattanut tietoon professori Harri Vasanderin asiantuntijalausunnon, jonka mukaan osa alueesta on lain velvoittamaa suojelua vaativaa. Tämä on vakava väite, joka tulee selvittää ja varmistaa, että luonnon monimuotoisuutta ja ympäristön viihtyisyyttä suojellaan lain edellyttämällä tavalla Linnaisten kaavaa toteutettaessa. <i>Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Linnaisten metsän suojelutarve arvioidaan uudelleen ennen kuin Vantaan kaupunki lähtee toteuttamaan nykyisen asemakaavan mukaista rakentamista.</i> Vantaalla 19.9.2022	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> <i>Lauri Kaira</i> <i>Jukka Nevala</i> <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Oskari Iivarinen 2. Jouko Jääskeläinen 3. Anitta Orpana 4. Katja Siniketo-Pietilä 5. Juha Järä 6. Marjo Vacker 7. Nina Nummela 8. Pirjo Luokkala 9. Susanna Kaiju 10. Maarit Raja-Aho 11. Eeva Tikkanen

Asemakaava 100400, Kv 27.8.2018.

Luontokohteet.

Punainen viiva, jonka itäpuolelta selvitetään norot ja palokärki. Länsidepuolen toteuttamiselle ei ole lain mukaista estettä.

15 § Vastaus Vihreän valtuustoryhmän ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen säilytetään Linnaisten metsä

VD/10667/00.02.00.03/2022
TeA/TLA/JHo/TKa/KN/EJ

Vihreä valtuustoryhmä sekä 15 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Linnaisten omakotialueen laajennusta koskeva kaava (nro 100400) hyväksyttiin vuonna 2018 kaupunginvaltuustossa. Sen jälkeen on ilmennyt ainakin seuraavia oleellisia muutoksia, jotka vaikuttavat kaavaan Linnaisten metsän osalta:

- Luonnon monimuotoisuuden ja hiilivarastojen merkitys on noussut entistä tärkeämpään asemaan sekä yhteiskunnallisesti että Vantaan kaupungin toimintaa ohjaavassa strategiassa. Vuonna 2021 hyväksytty yleiskaava painottaa kaupunkirakenteen tiivistymistä ja kaupungin luonto- ja viheralueiden merkitystä asukkaiden hyvinvoinnille. Muutos näkyy myös vuonna 2022 hyväksytyssä resurssiviisauden tiekartan päivityksessä.
- EU valmistelee lainsäädäntöä, joka voimaan tullessaan edellyttäisi, että maa-alueiden puupeatteisuuden tulee olla sama vuonna 2030 kuin vuonna 2021. On selvää, että useiden metsähehtaarien rakentamiseen ei pidä lähteä ilman suunnitelmaa siitä, miten uuden direktiivin vaatimukset täytettäisiin edes muodollisesti. Puhumattakaan siitä, että metsäluonto on todellisuudessa niin monimuotoinen lajien kokonaisuus, ettei sen kompensointi ole mahdollista vain pelkkiä puita istuttamalla.

Kaavan kohteena oleva metsä arvokkaine luontoympäristöineen ja lajistoineen on tällä hetkellä onneksi vielä ennallaan. Metsä on yhä olennaisen tärkeä osa laajempaa, eläinten liikkumisen ja lajien säilymisen kannalta välttämätöntä viherkäytävää. Mitään ei ole vielä menetetty, ja vanhaa päätöstä kaavasta pitää nyt tarkastella uudelleen nykytiedon huomioiden.

Pro Linnaisten Metsä ry on laatinut kuntalaisaloitteen 28.4.2022 ”Linnaistenmetsä säästettävä rakentamiselta”. Aloite on hyvin perusteltu ja siinä huomioidaan myös vuoden 2019 jälkeen saadut uudet luontohavainnot. Vihreä valtuustoryhmä yhtyy Pro Linnaisten Metsä ry:n aloitteeseen. Esitämme kaavan uudelleenarviointia nykytilanteen valossa.”

Kaupunginvaltuusto 19.9.2022 § 18

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Linnaisten asemakaava 100400 Linnaisten omakotialueen laajennus on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.8.2018. Helsingin hallinto-oikeus hylkäsi päätöksellään 10.6.2019 asemakaavasta tehdyt valitukset ja vaatimukset täytäntöönpanon kieltämisestä. Korkein hallinto-oikeus

hyökkäsi valituslupahakemuksen 9.6.2020. Siten asemakaava on kuulutettu voimaan 30.6.2020 ja on lainvoimainen.

Asemakaavassa 100400 on katu- ja korttelialueiden lisäksi osoitettu lähivirkistysalue VL, joka on merkitty kokonaan luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi, luo-alueeksi.

Kaupungin rakentamisalueet on ratkaistu yleiskaavassa, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.1.2021 ja on kuulutettu voimaan 11.1.2023. Asemakaava on lainvoimaisen yleiskaavan mukainen. Yleiskaavassa on esitetty myös Linnaistenmetsän luonnonsuojelualue, SL-alue, joka ei ole ristiriidassa asemakaavoitettujen kortteli- ja katualueiden kanssa. Kaupunkiympäristön toimiala kuitenkin huomauttaa, että maankäyttö- ja rakennuslain mukaan yleiskaava ei lähtökohtaisesti ole voimassa asemakaavoitetulla alueella, vaan uusi yleiskaava tulee lain mukaan ottaa huomioon vasta asemakaavaa muutettaessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain 60 §:n mukaan asemakaavan ajanmukaisuuden arviointi tulee tehdä, kun kaava on ollut voimassa 13 vuotta ja kaava on merkittävältä osalta edelleen toteuttamatta.

Kuntalaisaloitteen mukaan asemakaava-alueella on muun muassa kaksi harvinaista suoluontotyyppiä: jouhivihviläaro ja korpikarhunsammalero. Nämä eivät ole luonnonsuojeluasetuksessa mainittuja suojeltavia luontotyyppiejä. Suoaret ovat tosin Suomen luontotyyppien uhanalaisuustarkastelun mukaan väheneviä ja vesitalouden häiriöille herkkiä luontotyyppiejä. Kaava-alueen eteläosassa on lahokaviosammalen ydinaluetta, mutta pohjoisosassa on lahokaviosammalen potentiaalista aluetta. Kaupunki on tehnyt lahokaviosammalen esiintymisselvityksen ja suojelusuunnitelman (Faunatica 2020, Kala 17.3.2020). Linnaisten metsässä oli 3 lahokaviosammalen esiintymispaikkaa, joissa 36 itiöpesäkettä. Lahokaviosammalen suojelutaso on Vantaalla suotuista.

Luonnonsuojelulain 20.12.1996/1096 48 §:n 1 momentin mukaan – poiketen 39 ja 42 §:n säännöksistä – laki ei estä alueen käyttämistä rakennustoimintaan, eikä rakennuksen tai laitteen tarkoituksenmukaista käyttämistä. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia.

Uusi luonnonsuojelulaki 5.11.2023/9 on annettu 5.1.2023 ja tulee voimaan 1.6.2023 alkaen. Alueella on Suomen luontotyyppien uhanalaisuustarkastelun mukaisia uhanalaisia korpityyppejä, mutta ei tunnettuja uuden lain 64 §:ssä mainittuja luontotyyppiejä. Lain 82 §:n 1 momentin mukaan – poiketen 70 ja 74 §:n säännöksistä – aluetta saa käyttää rakennustoimintaan ja rakennuksia sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. Momentissa 1 tarkoitettu poikkeus ei koske lintulajeja eikä 78 §:ssä tarkoitettuja tiukkaa suojelua edellyttäviä lajeja, joita tämän kaavan kortteli- ja katualueilla ei ole.

Uudenmaan ELY-keskus on todennut 30.11.2022, että kaavaa voidaan toteuttaa liitteenä olevan kartan punaiseen viivaan asti. Punaisen viivan itäpuolella on palokärjen pesimäalue ja todennäköinen noro. Palokärki ei ole luonnonsuojeluasetuksessa mainittu uhanalainen laji, mutta on EU:n lintudirektiivin laji. Todennäköisen vesilain 11 §:n mukaisen noron ja palokärjen osalta tehdään selvitys keväällä 2023. Muilta osin lainvoimaisen asemakaavan toteuttamiselle ei ole lain mukaista estettä.

Kaupunkiympäristön toimiala seuraa tiiviisti toimialaa koskevia vireillä olevia lainsäädäntöhankkeita, mukaan lukien Euroopan unionin ennallistamisasetuksen valmistelua. Osittain tähän liittyen vuoden 2023 kaavoitusohjelmassa (kaupunkiympäristölautakunta 17.1.2023 § 6) on hyväksytty

yleiskaavoituksen alkavaksi työksi kokonaisheikentymättömyyden Vantaan malli, jolla tavoitellaan sitä, että luonnon tila ja monimuotoisuus ei heikkene. Mallilla pyritään etsimään keinot luontoalueiden ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi kasvavan kaupungin kontekstissa.

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 15

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Vihreiden valtuustoryhmälle ja 15 muulle allekirjoittaneelle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Vihreän valtuustoryhmän sekä 15 muun valtuutetun aloite säilytetään Linnaisten metsä
- liitekartta

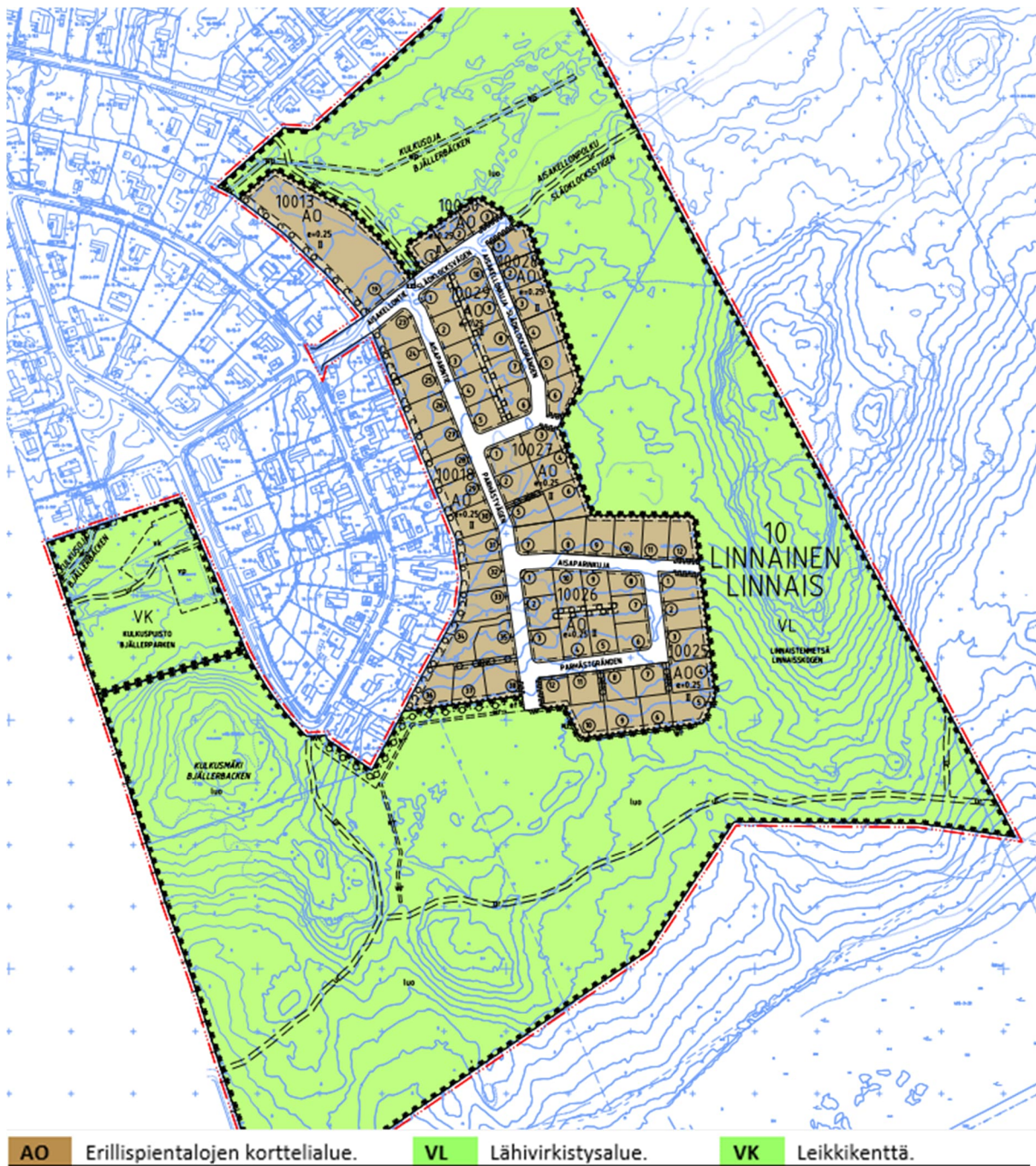
Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys kaupunginvaltuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

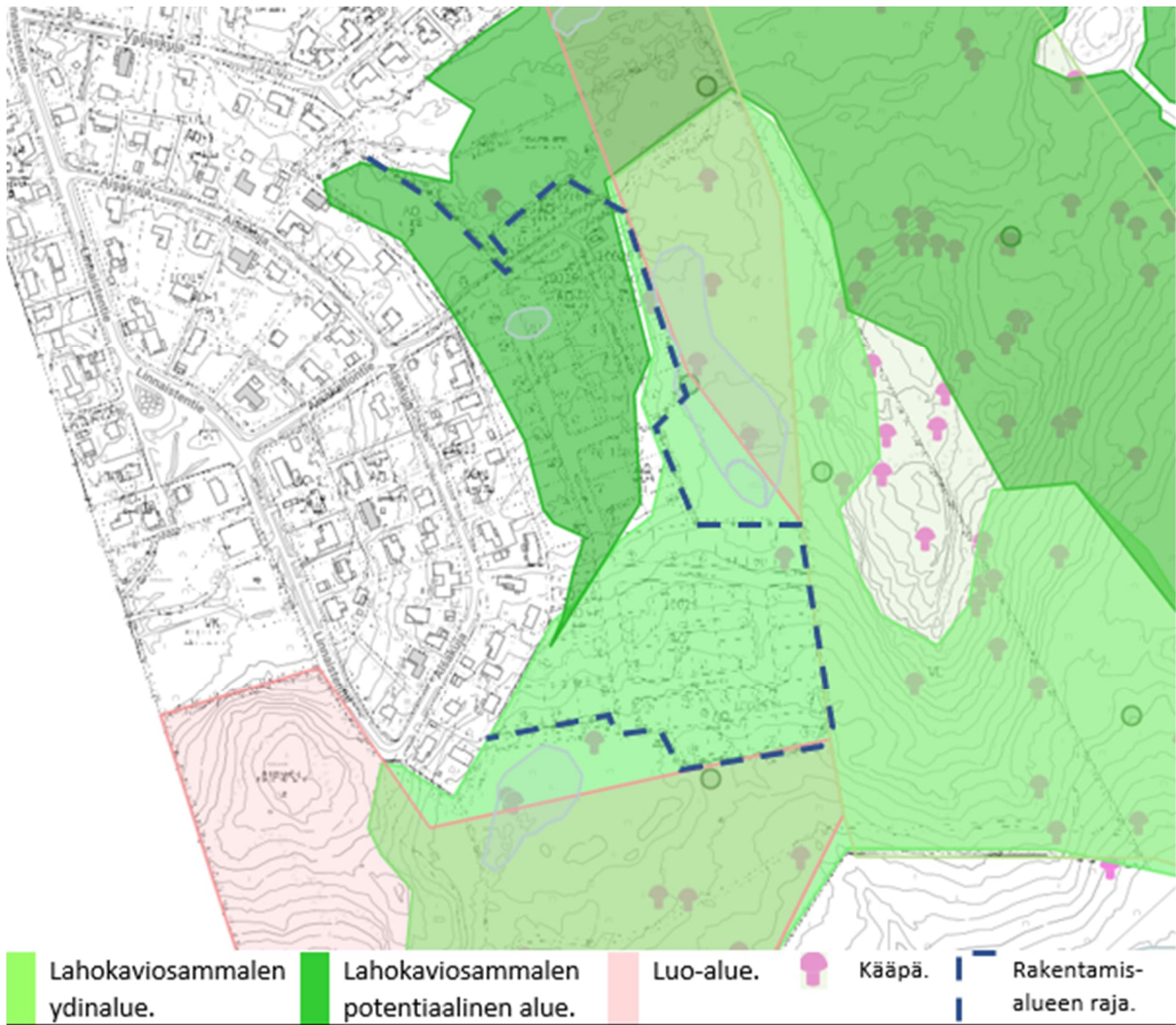
Lisätiedot:

aluearkkitehti Timo Kallaluoto, puh. 050 312 2132
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

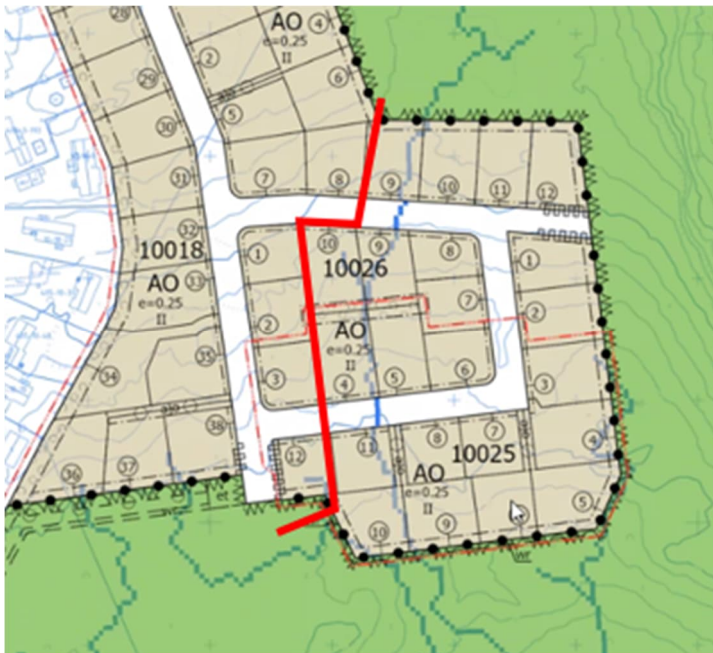
Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Valtuustoaloite: Säilytetään Linnaisten metsä Linnaisten omakotialueen laajennusta koskeva kaava (nro 100400) hyväksyttiin vuonna 2018 kaupunginvaltuustossa. Sen jälkeen on ilmennyt ainakin seuraavia oleellisia muutoksia, jotka vaikuttavat kaavaan Linnaisten metsän osalta: • Luonnon monimuotoisuuden ja hiilivarastojen merkitys on noussut entistä tärkeämpään asemaan sekä yhteiskunnallisesti että Vantaan kaupungin toimintaa ohjaavassa strategiassa. Vuonna 2021 hyväksytty yleiskaava painottaa kaupunkirakenteen tiivistymistä ja kaupungin luonto- ja viheralueiden merkitystä asukkaiden hyvinvoinnille. Muutos näkyy myös vuonna 2022 hyväksytyssä resurssiviisauden tiekartan päivityksessä. • EU valmistelee lainsäädäntöä, joka voimaan tullessaan edellyttäisi, että maa-alueiden puupeatteisuuden tulee olla sama vuonna 2030 kuin vuonna 2021. On selvää, että useiden metsähehtaarien rakentamiseen ei pidä lähteä ilman suunnitelmaa siitä, miten uuden direktiivin vaatimukset täytettäisiin edes muodollisesti. Puhumattakaan siitä, että metsäluonto on todellisuudessa niin monimuotoinen lajien kokonaisuus, ettei sen kompensointi ole mahdollista vain pelkkiä puita istuttamalla. Kaavan kohteena oleva metsä arvokkaine luontoympäristöineen ja lajistoineen on tällä hetkellä onneksi vielä ennallaan. Metsä on yhä olennaisen tärkeä osa laajempaa, eläinten liikkumisen ja lajien säilymisen kannalta välttämätöntä viherkäytävää. Mitään ei ole vielä menetetty, ja vanhaa päätöstä kaavasta pitää nyt tarkastella uudelleen nykytiedon huomioiden. Pro Linnaisten Metsä ry on laatinut kuntalaisaloitteen 28.4.2022 "Linnaistenmetsä säästettävä rakentamiselta". Aloite on hyvin perusteltu ja siinä huomioidaan myös vuoden 2019 jälkeen saadut uudet luontohavainnot. Vihreä valtuustoryhmä yhtyy Pro Linnaisten Metsä ry:n aloitteeseen. Esitämme kaavan uudelleenarviointia nykytilanteen valossa. Vantaalla 19.9.2022	Aloitteen tekijän nimi: Vihreä valtuustoryhmä 1. Kai-Ari Lundell 2. Juha Järä 3. Niilo Kärki 4. Juha Suoniemi 5. Erika Veltheim 6. Markku Weckman 7. Janne Hartikainen 8. Pirjo Luokkala 9. Marjo Vacker 10. Tiina Tuomela 11. Suvi Karhu 12. Eeva Tikkanen 13. Jouko Jääskeläinen 14. Antero Eerola 15. Mika Niikko

Asemakaava 100400, Kv 27.8.2018.

Luontokohteet.

Punainen viiva, jonka itäpuolelta selvitetään norot ja palokärki. Länkipuolen toteuttamiselle ei ole lain mukaista estettä.

16 §

Vastaus Keskustan valtuustoryhmän ja 27 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan on edistettävä puurakentamista nykyistä määrätietoisemmin

VD/11591/00.02.00.03/2021

TeA/TLA/IL/EJ

Keskustan valtuustoryhmä sekä 27 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan kunnianhimoisena tavoitteena on saavuttaa hiilineutraalisuus vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan merkittäviä toimia monilla aloilla, erityisesti energiantuotannossa ja -kulutuksessa sekä liikenteessä, mutta myös rakentamisessa. Yli kolmasosa Suomen kasvihuonepäästöistä syntyy rakentamisesta ja rakennuksista.

Vantaa ilmastotoimia ohjaa Resurssiviisauden tiekartta (https://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/ymparistopalvelut/resurssiviisas_vantaa), johon on koottu kaupungin toimenpiteet hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suunnitelmassa jaoteltu neljään kaistaan, joita ovat energiankulutus ja -tuotanto, yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, kulutus ja materiaalit sekä vastuullinen vantaalainen.

Valitettavasti puurakentaminen ja sen edistäminen puuttuvat Vantaan ilmastosuunnitelman toimenpiteistä käytännössä kokonaan.

Puurakentaminen on tehokas keino vähentää rakentamisesta syntyviä ilmastopäästöjä. Puun käyttö alentaa rakentamisen hiilijalanjälkeä, kun tarkastellaan rakennuksen koko elinkaarta materiaalin valmistuksesta rakentamiseen, käyttöön ja kierrätykseen. Puun sitoma hiili myös säilyy rakenteissa ja kalusteissa pitkään hiilivarastona.

Edistämällä puun käyttöä rakennusmateriaalina voidaan tukea metsien kestävää käyttöä sekä edistää kotimaan taloutta ja arvonnäköä. Puurakennukset ovat myös sisäilmaltaan terveellisiä ja turvallisia ratkaisuja.

Puun käytön edistäminen julkisessa rakentamisessa on yksi ympäristöministeriön puurakentamisen ohjelman painopisteistä (<https://ym.fi/puurakentaminen>). Valtio on asettanut julkiselle puurakentamiselle kansalliset tavoitteet ja tarjoaa kuntatoimijoille erilaisia työkaluja tavoitteiden saavuttamiseen.

Vantaan Keskustan valtuustoryhmä esittää seuraavaa:

- Puurakentamisen edistäminen on nostettava kaupungin ilmastosuunnitelmassa huomattavasti nykyistä vahvemmin esille
- Vantaan on tartuttava määrätietoisemmin Ympäristöministeriön kuntatoimille tarjoamiin työkaluihin julkisen puurakentamisen edistämiseksi
- Kaupungin on edistettävä puurakentamista kuntastrategiassa, kaavoituksessa sekä maankäyttö- ja tontinluovutussovimuksissa sekä hankintapäätöksissään

Me allekirjoittaneet haluamme vahvistaa puurakentamista Vantaalla.”

Kaupunginvaltuusto 15.11.2021 § 22

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaa on sitoutunut saavuttamaan hiilineutraaliuden vuonna 2030. Kaupungin tavoitteet ja toimet ilmasto- ja ympäristötyön toteuttamiseksi ja ympäristövastuun kantamiseksi kirjattiin vuonna 2018 resurssiviisauden tiekarttaan. Toimenpiteeksi silloiselle valtuustokaudelle asetettiin mm. puurakentamisen linjausten laatiminen sekä puurakentamisen kaava-alueen pilotointi. Resurssiviisauden tiekartta on päivitetty valtuustokaudelle 2021–25 ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 28.2.2022. Tiekartan tavoitteena on mm. edistää vähähiilistä rakentamista, ja tavoitteen indikaattorina on mm. puurakentamisen kehittyminen Vantaalla.

Myös Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset (2018, päivitetty 2022) pitävät sisällään tavoitteen puurakentamisen lisäämisestä. Linjausten toimenpiteisiin kuuluu, että kaupunki edistää kilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa resurssiviisautta, energiatehokkuutta ja puurakentamista.

Kansallisen tavoitteen mukaan puurakentamisen osuus kaikesta julkisesta uudisrakentamisesta on 31 prosenttia vuonna 2022 ja 45 prosenttia vuonna 2025. Julkisen rakennuttajan toiminta kattoi vuonna 2019 noin 18 % kaikesta uudisrakentamisesta. Ympäristöministeriö kehittää parhaillaan rakentamisen hiilijalanjäljen arviointimallia ja tavoitteena on, että rakennuksen elinkaaren aikaista hiilijalanjälkeä ohjataan lainsäädännöllä jo vuoteen 2025 mennessä.

Rakennusvalvonnan tilastojen mukaan tammikuussa 2021 Vantaan rakennuskannan kokonaiskerrosalasta puurakenteisia rakennuksia oli 22 % ja puujulkisivuisia 10 %. Valtaosa puujulkisivuisista ja puurakenteisista taloista on omakotitaloja. Omakotitalojen osuus puurakenteisista rakennuksista oli 81 % ja puujulkisivuisista 76 %.

Kaupunki voi edistää puurakentamista kaavoituksessa, maankäyttösopimuksissa, tontinluovutusehdoissa ja -kilpailutuksissa sekä kaupungin omissa rakennushankkeissa. Myös kaupungin asettamalla hankintakriteereillä kuten rakennuksen hiilijalanjälkikriteerillä on vahva ohjaava vaikutus.

Vantaan puurakentamisen linjaukset valmisteltiin poikkihallinnollisena yhteistyönä 2020–21. Kaupunkiympäristön toimialan johtoryhmä on hyväksynyt linjausraportin 26.5.2021. Raportti sisältää puurakentamisen yleiset linjaukset ja toimenpiteet palveluysiköittäin ryhmiteltynä. Toimialan yhteisenä toimenpiteenä puurakentamisen edistämiseksi on vähähiilisten tai puurakentamisalueiden toteuttaminen kaikille Vantaan suuralueille Puu-Kivistön jatkoksi. Toimenpiteet on liitetty Vantaan resurssiviisauden tiekartan toteutussuunnitelmaan. Vantaan puurakentamisen linjaukset -raportti on lausunnon liitteenä.

Vantaan puurakentamisen yleiset linjaukset ovat seuraavat:

- Puurakentamisen päätavoite on rakentamisen hiilijalanjäljen pienentäminen. Tavoitteena on vähähiilinen ja tulevaisuudessa hiilineutraali rakentaminen.
- Keskeinen keino rakentamisen hiilijalanjäljen pienentämiseen on hiilijalanjälkikriteerien käyttöönotto. Hiilijalanjälkikriteerit ovat tasapuolinen keino edistää vähähiilistä rakentamista,

koska ne ovat rakennusmateriaalin suhteen neutraaleja. Käytännössä kriteerit kannustavat puun ja puupohjaisten materiaalien käyttöön, mutta mahdollistavat myös muiden erilaisten vähähiilisten innovaatioiden hyödyntämisen.

- Puun ja puupohjaisten materiaalien käyttöä lisätään siellä, missä siitä on hyötyä ja missä se on järkevää. Rakennusmateriaalien suhteen toimitaan joustavasti niin, että materiaalit voidaan optimoida käyttökohteen ja vähähiilisyyden kannalta järkevästi.
- Puurakentamista lisäävien toimenpiteiden pääpaino on kaupungin omissa rakennushankkeissa ja tontinluovutuksessa. Kaavoituksen tehtävänä on mahdollistaa joustavasti erilaiset vähähiiliset rakenneratkaisut. Tällä painotuksella kaupunki voi hyödyntää mahdollisuudet puun käytön lisäämiseen joustavasti rakennushankkeen ja tilanteen mukaan.

Vähähiilisen ja puurakentamisen kannalta keskeistä on tiedon ja osaamisen lisääminen, joten keskiössä on myös kaupungin henkilöstön koulutus. Toimiala järjesti yhdessä Metropolian kanssa puurakentamisen koulutusohjelman henkilöstölleen, johon osallistui lähes 20 asiantuntijaa. Koulutusohjelmassa käsiteltiin laajasti puurakentamisen tekniikkaa teoriassa ja käytännössä. Oppeja on tarkoitus soveltaa omassa suunnittelun ohjauksessa, rakentamisessa ja rakentamisen valvonnassa.

Kaupunkiympäristön toimiala osallistui Puu tulee kaupunkiin –hankkeeseen, joka oli ympäristöministeriön ja kymmenen kaupungin rahoittama Tampereen yliopiston hanke, joka tarkastelee kaupunkien kokemuksia puukerrostalojen kaavoituksesta ja asemakaavojen toteutuspoluista. Tarkasteltavina ovat etenkin kaavoitus, tontinluovutus ja rakennusvalvonta. Tutkimushanke valmistui syksyllä 2022. Toimiala osallistuu parhaillaan asemakaavojen vähähiilisyyden arviointimenetelmän kehittämishankkeeseen yhteistyössä muiden kaupunkien ja Sitowise Oy:n kanssa. Arviointimenetelmää pilotoidaan 2022 ja se on tarkoitus ottaa käyttöön 2023.

Puu-Kivistö on Vantaan kaupungin nimeämä puurakentamisen erityiskohde, ja alueelle on laadittu Puu-Kivistön ja Puu-Kivistön aloituskortteleiden asemakaavat. Kaupunki etsi vuonna 2019 avoimella Puu-Kivistön aloituskortteleiden suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailulla kahdelle asuinkorttelille toteuttajia, mutta hankkeet eivät käynnistyneet. Puu-Kivistön toteutus on kuitenkin käynnistymässä, kun alueelta löytyneet lahokaviosammaleesiintymät on siirretty toukokuussa 2022. Puurakenteisen päiväkodin rakentaminen alkaa, kun tarvittavat liikenneyhteydet ja kunnallistekniikka on saatu rakennettua. Puu-Kivistön ohella ajankohtainen hanke tontinluovutuksessa on vähähiilisen rakentamisen tontinluovutuskilpailu Kelokuusenmäen kaava-alueelle.

Toimitilajohtamisen ajankohtaisia puurakennushankkeita ovat Patotien päiväkotit, Kelokuusen päiväkotit, Korson päiväkotit, Lauhatien päiväkotit, Elmon uimahalli ja Hakunilan urheilupuiston huoltorakennus (CLT) sekä Kuusijärven tulevat uudisrakennukset. Näiden lisäksi suunnitteilla ja rakenteilla on ollut useita puurakenteisia paviljonkipäiväkoteja sekä kouluja sekä Leppäkorven puukoulun peruskorjaus. Viimeisenä valmistunut Länsimäen päiväkotit toteutettiin puurunkoisena paikalla rakentaen. Useat tätä ennen valmistuneet päiväkodit ovat olleet myös puurakenteisia joko rungoltaan (esim. Simonskylän päiväkotit) tai julkisivuiltaan (esim. Vaaralanpuiston päiväkotit). Ensimmäinen hirsirakenteinen päiväkotit nousee parhaillaan Koivukylään ja seuraava Kivistöön.

Yhteenvedon voidaan todeta, että kaupungin organisaatio edistää määrätietoisesti puurakentamista osana vähähiilisen rakentamisen keinovalikoimaa. Puurakentamista edistävät toimenpiteet on kirjattu tälle valtuustokaudelle päivitettyyn Vantaan resurssiviisauden tiekarttaan ja kaupunkiympäristön toimialan toteutussuunnitelmaan. Puurakentamista edistetään strategiatasolla, kaavoituksessa, maankäyttö- ja tontinluovutussopimuksissa, kaupungin rakennushankkeissa sekä hankintapäätöksissä.

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 16

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa aloitteen allekirjoittaneille keskustan valtuustoryhmälle ja 27 muulle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- allekirjoitettu Keskustan valtuustoryhmän sekä 27 muun valtuutetun aloite Vantaan on edistettävä puurakentamista nykyistä määrätietoisemmin
- Vantaan puurakentamisen linjaukset -raportti

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus – ja valituskielto

Lisätiedot:

Asemakaavapäällikkö Ilkka Laine, 050 540 2254,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

VANTAAN PUURAKENTAMISEN LINJAUKSET

Vantaa

Sisältö

1. Johdanto	3
2. Ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä puurakentaminen	4
2.1 Ekologisesti kestävä puurakentaminen	4
2.1.1 Rakennuksen elinkaaren vaiheet	4
2.2 Puurakentamisen sisäilma- ja muut terveysvaikutukset	5
2.3 Puurakentamisen taloudelliset vaikutukset	6
3. Puurakentamisen edistämiskeinot	7
4. Puurakentaminen Vantaalla	8
5. Vantaan puurakentamisen linjaukset ja toimenpiteet	9
5.1. Kiinteistöt ja tilat palvelualue	10
5.1.1 Toimitilajohtaminen	10
5.1.2 Kiinteistöhallinta ja asuminen	11
5.2. Kaupunkirakenne ja ympäristö palvelualue	12
5.2.1 Asemakaavoitus	12
5.2.2 Rakennusvalvonta	14
5.2.3 Ympäristökeskus	14
5.3 Kadut ja Puistot palvelualue	15
6. Seuranta ja raportointi	16
7. Toimenpiteet	17
Lähteet	22

Puurakentamisen linjaukset -työryhmä

Laine Ilkka, asemakaavapäällikkö kaupunkisuunnittelu, pj.
Kujala Anna-Riitta, aluearkkitehti, kaupunkisuunnittelu
Eskelinen Sirpa, energia erityisasiantuntija, tilakeskus
Wallenius Pekka, tilakeskusjohtaja, tilakeskus
Rekonen Ilkka, lupapäällikkö, rakennusvalvonta
Henriksson Tomi, asumisasioiden päällikkö, kiinteistöt ja asuminen
Viinanen Jari, ympäristöpäällikkö, ympäristökeskus
Vuorinen Marja, ympäristösuunnittelija, ympäristökeskus
Suonio Taina, kehitysinsinööri, kuntatekniikan keskus
Koskinen Sini, rakennuttaja-arkkitehti, tilakeskus
Kiiskinen Ari, projektipäällikkö, tilakeskus
Tiira Hanna, lupa-arkkitehti, rakennusvalvonta
Muukka Laura, johtava maisema-arkkitehti, kaupunkisuunnittelu
Kristiansson Tina, ympäristösuunnittelija, ympäristökeskus, siht.

Kansikuva

Koivukylän päiväkot, Rekola / Koivukylä 2022. Hirsirunkoinen.
Kilpailijaryhmä: Mediset Hoivarakentajat Oy, Arkkitehtuuri Oy
Lehtinen Miettunen. Kilpailuehdotuksen havainnekuva

1. Johdanto

Kunnilla on merkittävä rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä. Rakentaminen ja rakennukset tuottavat noin kolmanneksen Suomen kasvihuonekaasupäästöistä. Jotta ilmastotavoitteet pystytään saavuttamaan, on myös rakennussektorin päästöjä vähennettävä. Monessa kunnassa puun käyttö rakentamisessa on tunnustettu tehokkaaksi keinoksi pienentää kunnan hiilidioksidipäästöjä ja päästä lähemmäksi asetettuja ilmastotavoitteita.

Vantaan kaupunki on sitoutunut lisäämään puurakentamista. Kesällä 2018 hyväksytyn Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteena on puurakentamisen edistäminen kaupungissa. Toimenpiteeksi kuluvalle valtuustokaudelle on asetettu puurakentamisen linjausten laatiminen sekä puurakentamisen kaava-alueen pilotointi. Toimenpide tukee kaupungin strategista tavoitetta olla hiilineutraali vuonna 2030.

Vantaan maa- ja asuntopoliittiset linjaukset pitävät sisällään tavoitteen puurakentamisen lisäämisestä. Linjausten toimenpiteisiin kuuluu, että kaupunki edistää kilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa resurssiviisautta, energiatehokkuutta ja puurakentamista.

Helsingin seudun MAL-sopimuksen 2019-2050 (Maankäytön, asumisen ja liikenteen seudullinen suunnitelma) tavoitteena on parantaa sekä olemassa olevan asunto- ja muun rakennuskannan että uudistustannon energiatehokkuutta seudulla muun muassa puurakentamista ja resurssiviisautta lisäämällä.

Vantaan puurakentamisen linjauksia tukee myös voimassa oleva, vuoden 2019 valtion hallitusohjelma, jonka tavoitteena on luoda Suomesta sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä kehityksen yhteiskunta vuoteen 2030 mennessä. Hallitusohjelmaa toteutetaan toimenpiteillä, joiden tehtävänä on pienentää asumisen ja rakentamisen hiilijalanjälkeä. Ohjelmassa todetaan myös, että puurakentamista edistetään, sillä puurakennus toimii myös hiilivarastona.

Kilpailuehdotuksen havainnekuva

Koivukylän päiväkotii, Rekola / Koivukylä 2022. Hirsirunkoinen. Kilpailijaryhmä: Mediset Hoivarakentajat Oy, Arkkitehtuuri Oy Lehtinen Miettunen

Ympäristöministeriön ylläpitämä puurakentamisen ohjelma on yhdessä sidosryhmien kanssa työstänyt kansalliset tavoitteet julkiselle puurakentamiselle. Tavoitteet on annettu puun osuudelle kaikesta julkisesta uudisrakentamisesta sekä rakennusmääriltään merkittävimmille rakennustyypeille (<https://ym.fi/julkinen-puurakentaminen>). Kansallisen tavoitteen mukaan puurakentamisen osuus kaikesta julkisesta uudisrakentamisesta on 31 prosenttia vuonna 2022 ja 45 prosenttia vuonna 2025. Julkisen rakennuttajan toiminta kattoi vuonna 2019 noin 18 % kaikesta uudisrakentamisesta. Ympäristöministeriö kehittää parhaillaan rakentamisen hiilijalanjäljen arviointimallia ja tavoitteena on, että rakennuksen elinkaaren aikaista hiilijalanjälkeä ohjataan lainsäädännöllä jo vuoteen 2025 mennessä.

Tässä raportissa esitellään Vantaan kaupungin puurakentamisen linjaukset ja toimenpiteet vuosille 2021-25. Vuonna 2025 tehdään tilannekatsaus ja tarkistetaan linjaukset. Vantaan puurakentamisen linjausten toimenpiteet aikatauluineen ja vastuutahoineen tullaan liittämään osaksi Vantaan kaupungin resurssiviisauden tiekartan Kaupunkiympäristön toimialan toteutussuunnitelmaa.

2. Ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä puurakentaminen

Selvitysten mukaan puu on ylivoimaisesti ympäristöystävällisin nykyisin käytössä olevista rakennusmateriaaleista. Lisäksi puupintojen on sisätiloissa todettu vaikuttavan positiivisesti ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin. Myös taloudellisesta näkökulmasta puuteollisuudella on suuret mahdollisuudet, ja julkisen rakentamisen rooli edelläkävijänä on suuri.

2.1 Ekologisesti kestävä puurakentaminen

Maailmanlaajuisten ilmasto-, ympäristö- ja luonnonvarakysymysten merkityksen kasvaessa puurakentamista pyritään entisestään lisäämään ja kehittämään myös Suomessa. Kasvaessaan yksi kuutiometri puuta sitoo itseensä tonnin ilman hiilidioksidia ja samalla fotosynteesissä vapautuu 700 kiloa happea ilmakehään. Puun kuivapainosta puolet on hiiltä. Metsät ovat kasvaessaan hiilinieluja ja kaadettuna, puutuotteina toimivat hiilivarastoina.

Puutalot, kuten muutkin puutuotteet, ovat siis hiilivarastoja, joissa hiili pysyy varastoituneena puutuotteisiin niiden koko elinkaaren, johon kuuluu käyttö, uudelleenkäyttö ja kierrätys. Kaadetun puun vaikutus ilmastoon riippuu siitä, mihin tarkoitukseen sitä käytetään. Ilmaston näkökulmasta parasta olisi, että puuhun sitoutunut hiili säilyisi lopullisessa tuotteessa mahdollisimman pitkään ennen kuin se vapautuu takaisin ilmakehään. Pitkäikäisissä puutuotteissa, kuten puurakennuksissa, hiili pysyy pidempään kuin lyhytikäisissä puutuotteissa.

Vantaan hiilineutraaliustavoite 2030 edellyttää, että kaupunki vähentää hiilidioksidipäästöjään 80 prosenttia vuoden 1990 tasosta ja loput 20 prosenttia kompensoidaan joko hiilinielujen tai muiden kompensatioiden avulla. Kompensatioihin voidaan laskea esimerkiksi kasvillisuuden ja

maaperän hiilensidonta, ja keskustelua käydään myös puurakentamisen hiilivarastoista osana kompensatiota.

Ilmastovaikutuksia arvioitaessa rakennuksien ilmastovaikutuksissa hiilensidonta on yksi osa, mutta asiaa tulisi käsitellä laajemmin niin, että ilmastovaikutuksia arvioitaisiin koko rakennuksen elinkaaren ajalta. Ympäristöministeriö kehittääkin parhaillaan rakennusten hiilijalanjäljen arviointimallia, joka on pilotointivaiheessa. Arviointimalli tuo mukanaan myös päästötietokannan, jonka avulla eri rakennuksien hiilenvarastointikykyä on jatkossa helpompi arvioida entistä tarkemmin.

2.1.1 Rakennuksen elinkaaren vaiheet

Rakentaminen vaikuttaa ympäristöön eri vaiheissaan monin tavoin. Yksittäisen rakennuksen elinkaaren ympäristövaikutukset syntyvät rakennuksen rakentamisvaiheesta, johon kuuluvat rakennuksen materiaalien valmistus, kuljetus ja rakennustyömaa. Rakennuksen käyttövaiheessa taasen ympäristövaikutuksia aiheuttaa energian ja veden käyttö, kunnossapito ja korjausrakentaminen. Rakennuksen elinkaaren loppuvaiheessa vaikutuksia aiheutuu rakennuksen purkamisesta ja jätteiden hyödyntämisestä tai loppusijoituksesta

Säädösten ja määräysten keinoin on jo saatu etenkin uudisrakentamisen energiatehokkuutta parannettua ja lisätty ja uusiutuvaan energian käyttöön siirtymistä. Siksi nykyisin kiinnitetään yhä enemmän huomiota rakennusmateriaalien valmistuksen aiheuttamaan päästökuormaan.

Ilmastovaikutusten lisäksi rakennusmateriaaleilla on myös muita merkittäviä ympäristövaikutuksia, kuten happamoittavat ja rehevöittävät pääs-

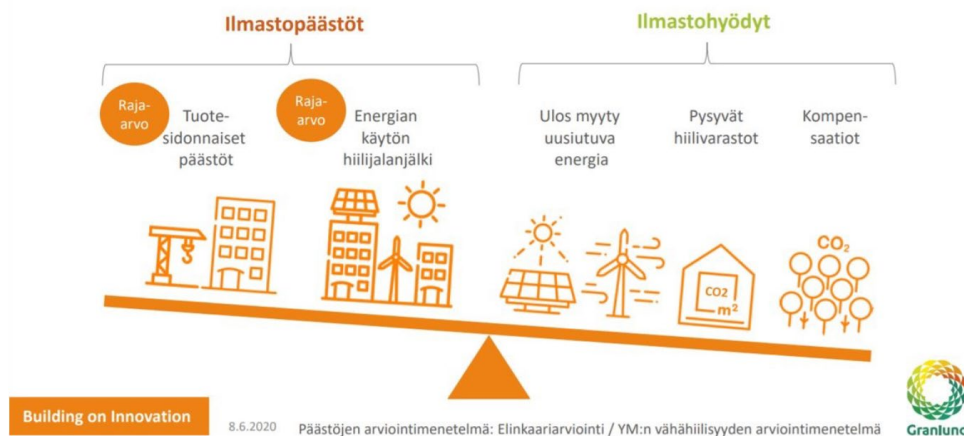
töt sekä luonnonvarojen kulutus, jotka ennemmin tai myöhemmin tulee myös huomioida.

Tarkasteltaessa rakennusvaiheen päästöjä on todettu, tyypillisissä asuin- tai palvelurakennuksissa suurin osa syntyy talo-osista eli rakennuksen runko- ja vaipparakenteista. Rakentamisvaiheen kasvihuonekaasupäästöistä rakennuksen ala-, väli- ja yläpohjat, kantavat väliseinät, pilarit ja palkit sekä ulkoseinät ja vesikatot muodostavat suurimman osan, noin kaksi kolmasosaa. Betonirakenteiset ja raskaasti raudoitettut väestönsuojat muodostavat puurakenteisissa rakennuksissa merkittävän osan rakennusvaiheen päästöistä, sillä väestönsuojan rakentaminen johtaa käytännössä siihen, että koko ensimmäinen kerros rakennetaan betonisena.

A1-3	A4-5	B		C
TUOTEVAIHE	RAKENTAMINEN	KÄYTTÖVAIHE		PURKUVAIHE
A1 Raaka-aineen hankinta	A4 Kuljetus työmaalle	B1 Tuotteen käyttö rakennuksessa	B5 Laajamittaiset korjaukset	C1 Purkaminen
A2 Kuljetus valmistukseen	A5 Työmaa-toiminnot	B2 Kunnossapito	B6 Energian käyttö	C2 Kuljetukset
A3 Tuotteen valmistus		B3 Korjaus	B7 Veden käyttö	C3 Purkujätteen käsittely
		B4 Osien vaihto		C4 Purkujätteen loppusijoitus
D - LISÄTIEDOT				
Rakennuksen elinkaaren ulkopuolelle jäävät hyödyt tai haitat				

Rakennushankkeen CEN/TC 350-standardiperheen mukainen elinkaarimalli (Lähde: YM)

Hiilineutraali rakennushanke - periaatekuva

Rakennushankkeen elinkaaren arviointimenetelmä (Lähde: YM)

2.2 Puurakentamisen sisäilma- ja muut terveysvaikutukset

Puumateriaalin sisätiloissa on todettu alentavan stressiä ja verenpainetta ja vaikuttavan myös muuten ihmisten käyttäytymiseen ja sosiaaliseen havainnointiin. Puuta sisätiloissa voidaan parhaimmillaan pitää terveyttä tukevana materiaalina. Esimerkiksi puupinnan koskettaminen on muita materiaaleja lempeämpi niin fysiologisesti kuin kokemuksellisesti.

Puu on myös antiseptinen materiaali. Monien materiaalien VOC-päästöjä (haihtuvia orgaanisia yhdisteitä) pidetään terveysriskinä, mutta puulle tyypillisen tuoksun synnyttävä alkoholi, aldehydit ja terpeenit yhdistelmä on tutkimusten perusteella haitallinen bakteereille, muttei ihmisille. Suomalais-saksalaisen tutkimushankkeen tuloksissa on todettu,

että mitä enemmän rakennuksessa on käytetty puuta, sitä paremmin sisäilman kosteus pysyy terveyden kannalta optimaalisella alueella, ja sitä terveellisempi sisäilma rakennuksissa on.

Puurakenteiden terveysvaikutuksia on tutkittu myös Tiina Vainio-Kailan (2019) julkaistussa väitöskirjassa. Vainio-Kailan tutkimus osoitti, että bakteerit kuolevat tehokkaasti käsittelemättömillä kuusi- ja mäntypinnoilla. Tieto tuo uuden näkökulman muun muassa puurakenteista julkisista rakennuksista, kuten sairaaloissa

2.3 Puurakentamisen taloudelliset vaikutukset

Kotimaisen puun jalostamisella on positiivinen vaikutus Suomen talouteen ja työllisyyteen. Maa- ja metsätalousministeriön puutuoteteollisuus työllistää Suomessa noin 30 000 henkilöä. Suomen puutuoteteollisuuden tuotannon bruttoarvo on noin 6,5 miljardia euroa, josta saha- ja levyteollisuuden osuus on noin 62 prosenttia ja puusepänteollisuuden osuus noin 38 prosenttia. Rakentaminen vaikuttaa kotimaassa sahatavaran kulutukseen voimakkaasti, sillä noin neljä viidesosaa Suomessa käytetävästä sahatavarasta käytetään rakentamiseen. Puutuoteteollisuudella on myös merkittävä vaikutus vientitulojen tuojana Suomessa.

Ympäristöministeriön puurakentamisen ohjelma on teettänyt Pellervon taloustutkimuksella tilastoanalyysin puutuoteteollisuuden merkityksestä Suomessa sekä myös eri maakunnissa. Selvityksen mukaan Uudella maalla puutuote- ja huonekaluteollisuuden tuotannon bruttoarvo oli prosentin koko teollisuuden tuotannon bruttoarvosta vuonna 2018. Koko maan puutuote- ja huonekaluteollisuuden tuotannon bruttoarvo oli lähes seitsemän prosenttia koko teollisuuden tuotannon bruttoarvosta. Uudella maalla puutuote- ja huonekaluteollisuuden osuus teollisuuden työllisistä oli kolme prosenttia vuonna 2018. Sama osuus oli korkein Etelä-Savossa, lähes 30 prosenttia.

Suomessa sahatusta sahatavarasta yli 70 prosenttia menee sellaiseen vientiin. Puuta voitaisiin jalostaa enemmänkin muun muassa ikku-

noiksi, oviksi, ristiinlaminoiduiksi massiivisiksi puulevyiksi (CLT), hirreksi, puutaloiksi ja silloiksi. Lisäksi puutuotteita valmistettaessa syntyy sivutuotteena enemmän energiaa (energiajakeita) kuin sitä kuluu tuotteita valmistettaessa.

Ympäristöministeriön mukaan puurakentamisen suurimmat kasvumahdollisuudet Suomessa ovat etenkin kerrostalorakentamisessa ja julkisessa rakentamisessa. Lisäksi puumateriaalien käyttöä voidaan edelleen lisätä muun muassa julkisivujen energiakorjauksissa, lisäkerros- ja täydennysrakentamisessa.

Julkiset rakennuttajat näyttävät suuntaa koko rakennusallalle. Panostukset julkiseen puurakentamiseen lisäävät puun käyttöä myös yksityisellä sektorilla, kun puurakentamisen osaaminen vahvistuu ja kasvavat rakennusvolyymit painavat myös kustannustasoa alaspäin. Valitsemalla puurakentamisen julkiset toimijat voivat myös kohdentaa yhteisiä varoja yhteiskunnallisten tavoitteiden toteuttamiseen: vähentää ilmastopäästöjä sitomalla hiilidioksidia rakennuskantaan sekä tukea kotimaan taloutta hyödyntämällä kotimaista materiaalia ja paikallista osaamista.

Ympäristöministeriön määrittelemät kansalliset tavoitteet julkiselle puurakentamiselle:

Kaikki rakentaminen	Rakentamisen kokonaismäärä (1000 m³)	Puurunkoiset rakennukset (1000 m³)	Puun markkinaosuus (%)
2019	6 907	1 039	15 %
2022	5 661	1 760	31 %
2025	5 221	2 296	45 %

3. Puurakentamisen edistämiskeinot

Kaupunki voi edistää puurakentamista kaavoituksessa, maankäyttöso-
pimuksissa, tontinluovutusehdoissa ja -kilpailutuksissa sekä Kaupunki
omissa rakennushankkeissa. Kaupunki asettamalla hankintakriteereillä,
kuten rakennuksen hiilijalanjälkikriteerillä on myös vahva ohjaava vai-
kut.

Puurakentamisen edistämisen ohjauskeinoja tulisi kehittää koko suunnit-
telu- ja rakennusprosessin osalta. Tilaajien ja rakennuttajien omaa tieto-
taitoa on kehitettävä siten, että osataan vaatia oikeita asioita ja puhu-
taan samaa kieltä puutuoteteollisuuden ja rakentajien kanssa. Myös
hiilijalanjälkilaskennan kriteeristö tulisi kehittää yhteismitalliseksi, jotta
eri kohteista saatava tieto olisi keskenään vertailukelpoista.

Toivottavan tuloksen saamiseksi on keskeistä, että rakennushankkeen
toteuttaja osoittaa vaatimusten saavuttamisen rakennuslupa- ja toteutus-
suunnitteluvaiheissa sekä osoittaa tavoitteiden saavuttamisen rakennuk-
sen vastaanotossa kriteerivaatimukseen perustuen. Toteutumisen kannalta
on kaikissa vaiheissa tärkeää tiedon ja osaamisen lisääminen ja jakaminen.

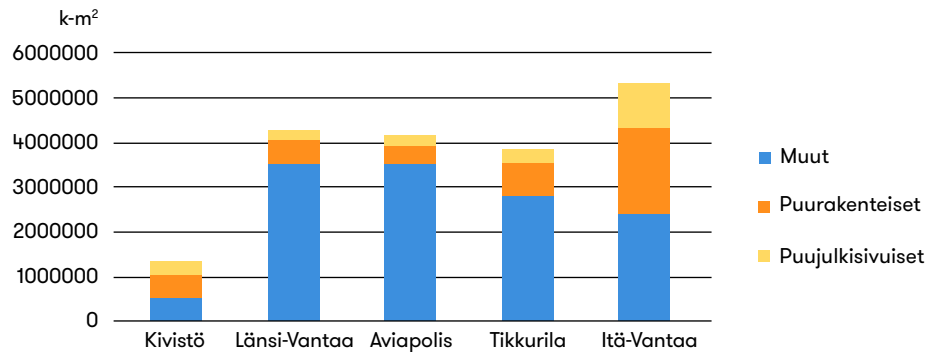
Kaupungin omassa rakentamisessa puun käyttöä tulisi lisätä järjestel-
mällisesti kaikkialla siellä missä sen lisääminen on järkevää. Keinoja ei
tulisi sitoa liian tiukkoihin vaatimuksiin, jolloin puuta mahdollisesti käytet-
täisiin sille epäedullisissa paikoissa, vaan puun käytön lisäämistä tulisi
harkita kohdekohtaisesti. Tämä edellyttää kaupungilta ketteryyttä, jous-
tavuutta sekä uskallusta lähteä kokeilemaan uudenlaisia innovaatioita.
Erilaiset hankeavustukset innovatiivisten ratkaisujen toteuttamiseen on
hyödynnettävä. Esimerkiksi Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA)
myöntää korotettua käynnistysavusta puisten vuokra-asuntojen rakenta-
miseen. Lisäksi ympäristöministeriön Puurakentamisen ohjelman Kasvua
ja kehitystä puusta -tukiohjelman avulla edistetään puun käyttöä raken-
tamisessa ja myönnetään tukea erilaisille tutkimus- ja kehityshankkeille.

Puurakentamista voidaan edistää myös konserniohjauksen kautta. Van-
taalla on kaksi rakentavaa tytäryhtiötä: VAV Oy ja VTK Kiinteistöt Oy.
VAV-konsernin strategiassa vuosille 2020-2023 yksi neljästä keskeisestä
strategisesta tavoitteesta on ympäristön kestävyyttä tukeva uudis-
tuotanto. VAV on vuonna 2020 tehnyt sopimuksen yhtiön ensimmäisen
puukerrostalon rakentamisesta moduuliratkaisuna. Puukerrostalojen
rakennuttaminen on yksi keino vastata kestävästä rakentamisen vaatimuk-
siin. Puukerrostalot toteutetaan muun uudisrakentamisen tavoin Jout-
senmerkki -kriteerit täyttävänä. Puukerrostalot tulevat jatkossa olemaan
vakituinen osa VAV:n uudisasuntotuotantoa ja vähähiilisen rakentamisen
edistäminen kuuluu uudistuotannon keskeisiin toimenpiteisiin.

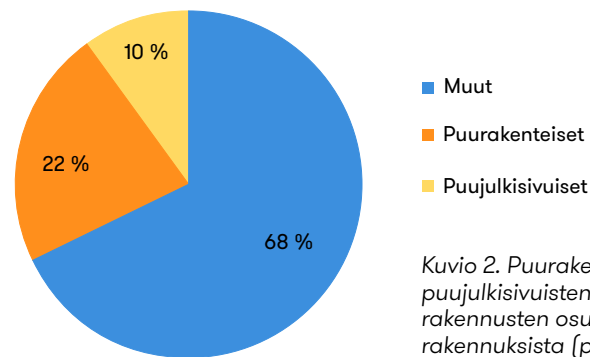
VTK Kiinteistöt Oy on päättänyt noudattaa omistajan suosituksia ja
tavoitteita puurakentamisen lisäämiseksi. Jokaisessa uudessa hank-
keessa tutkitaan mahdollisuudet käyttää puuta siihen kohteeseen sovel-
tuvalla tavalla. Suunnittelusopimukseen otetaan velvoitteeksi tehdä aina
esitys puurakenteisesta toteutuksesta ja vertailu muihin toteutusratkai-
suihin elinkaaren, kustannusten ja energiatehokkuuden osalta. Tavoit-
teena päättää ensimmäinen konkreettinen kohde 2021 kuluessa.

4. Puurakentaminen Vantaalla

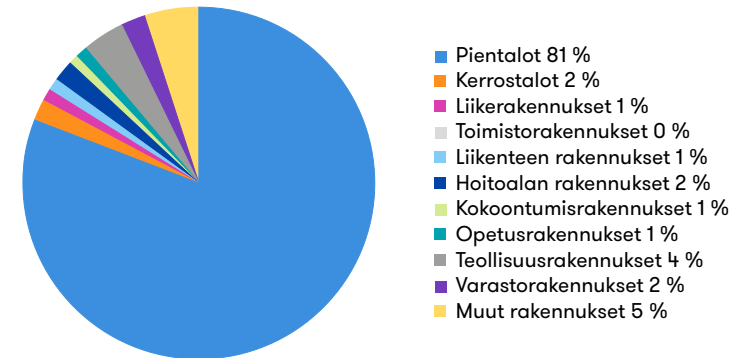
Vantaan rakennusvalvonnan tilastojen mukaan kaupungin rakennuskannan kerrosala oli tammikuussa 2021 yhteensä n. 19 000 000 k-m². Puurakenteisten rakennusten kerrosala oli n. 4 160 000 k-m² ja puujulkisivuisten n. 2 000 000 k-m². Kaikista rakennuksista puurakenteisia oli 22 % ja puujulkisivuisia 10 %. Alueittain tarkasteltuna puurakentamisen suhteellinen osuus kaavoitusalueiden kerrosneliömäärästä on suurinta Kivistössä ja Itä-Vantaalla.

Kuvio 1. Puurakenteiset, puujulkisivuiset ja muut rakennukset Vantaalla (k-m²)

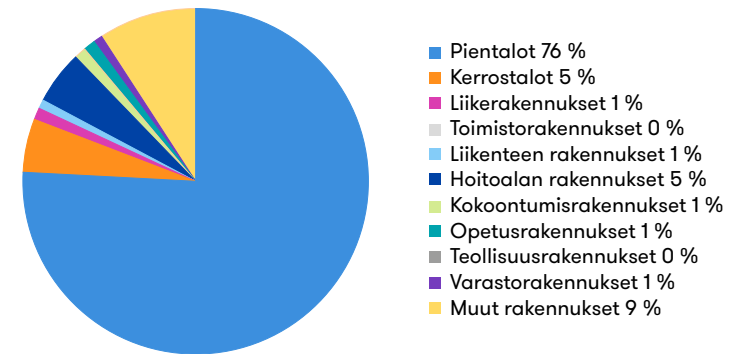

Kuvio 2. Puurakenteisten, puujulkisivuisten ja muiden rakennusten osuudet kaikista rakennuksista (prosenttia k-m²)

Kuvio 3. Puurakenteiset rakennukset rakennustyyppittäin (k-m²)

Valtaosa puujulkisivuisista ja puurakenteisista taloista Vantaalla on omakotitaloja. Puurakenteisista omakotitalojen osuus oli 81 % ja puujulkisivuisista 76 %. Julkiset rakennukset ja puukerrostalot muodostavat muiden rakennusten ohella suurimmat muut ryhmät.

Kuvio 4. Puujulkisivuiset rakennukset rakennustyyppittäin (k-m²)

5. Vantaan puurakentamisen linjaukset ja toimenpiteet

Puurakentamisen linjausten perustana on Vantaan kaupungin tavoite olla hiilineutraali vuonna 2030. Puurakentaminen on tehokas keino pienentää rakentamisen hiilijalanjälkeä ja kasvattaa rakennuksiin sitoutuneen hiilen määrää. Kaupunki on sitoutunut puurakentamisen edistämiseen resurssiviisauden tiekartassa, maa- ja asuntopoliittisissa linjauksissa ja MAL-sopimuksessa 2019-2050.

Puurakentamisen linjaukset:

- Puurakentamisen päätavoite on rakentamisen hiilijalanjäljen pienentäminen. Tavoitteena on vähähiilinen ja tulevaisuudessa hiilineutraali rakentaminen.
- Keskeinen keino rakentamisen hiilijalanjäljen pienentämiseen on hiilijalanjälkikriteerien käyttöönotto. Hiilijalanjälkikriteerit ovat tasapuolinen keino edistää vähähiilistä rakentamista, koska ne ovat rakennusmateriaalin suhteen neutraaleja. Käytännössä kriteerit kannustavat puun ja puupohjaisten materiaalien käyttöön mutta mahdollistavat myös muiden erilaisten vähähiilisten innovaatioiden hyödyntämisen.
- Puun ja puupohjaisten materiaalien käyttöä lisätään siellä, missä siitä on hyötyä ja missä se on järkevää. Rakennusmateriaalien suhteen toimitaan joustavasti niin, että materiaalit voidaan optimoida käyttökohteen ja vähähiilisuuden kannalta järkevästi.
- Puurakentamista lisäävien toimenpiteiden pääpaino on kaupungin omissa rakennushankkeissa ja tontinluovutuksessa. Kaavoituksen tehtävänä on mahdollistaa joustavasti erilaiset vähähiiliset rakenneratkaisut. Tällä painotuksella kaupunki voi hyödyntää mahdollisuudet puun käytön lisäämiseen joustavasti rakennushankkeen ja tilanteen mukaan.

Puurakentamisen linjausten toteuttamisesta vastaa kaupunkiympäristön toimiala. Toimialan yhteisenä toimenpiteenä puurakentamisen edistämiseksi on puurakentamisalueiden toteuttaminen kaikille Vantaan suuralueille Puu-Kivistön jatkoksi. Lisäksi toimiala osallistuu aktiivisesti ympäristöministeriön vähähiilisen rakentamisen kriteerien kehittämistyöhön muun muassa vantaalaisten pilottikohteiden avulla. Vähähiilisen ja puurakentamisen kannalta keskeistä on tiedon osaamisen lisääminen, joten keskiössä on myös kaupungin henkilöstön koulutusmahdollisuuksien lisääminen. Seuraavassa käsitellään puurakentamista edistäviä toimenpiteitä palvelualueittain.

Mika Huisman

Vaaralanpuiston päiväkotii, Kivistö 2017. Kantavat rakenteet betonia, puujulkisivu. AFKS Arkkitehdit

5.1. Kiinteistöt ja tilat (KIPA) palvelualue

Kiinteistöt ja tilat palvelualue edistää puurakentamista maankäytösopimuksissa, tontinluovutusehdoissa ja -kilpailutuksissa sekä kunnan omissa rakennushankkeissa. Palvelualueen yhteisenä toimenpiteenä on puurakentamisen hankintamallien kehittäminen. Lisäksi hiihijalanjälkilaskennan kriteeristöä tulisi kehittää ja yhtenäistää, jotta eri kohteista saatava tieto olisi keskenään vertailukelpoista.

5.1.1 Toimitilajohtaminen

Kaupungin omassa toimitilarakentamisessa puumateriaaleja on käytetty monipuolisesti. Valtaosa koulu- ja päiväkotipaviljongeista on toteutettu rungon osalta puurakenteisina. Puun käyttöä myös pysyvien rakennusten runkomateriaalina tullaan lisäämään.

Mika Huisman

Vaaralanpuiston päiväkoti, Kivistö 2017. Kantavat rakenteet betonia, puujulkisivu. AFKS Arkkitehdit

Haasteena puurakentamiselle on koettu puurakentamisen hieman korkeampi hinta, jota myös sprinklausvaatimus nostaa, mutta puurakentamisen kehittyminen on tuonut puuvaihtoehtot lähemmäs betonirakentamisen hintaa, ja nykyään puurakenteet ovat varsin kilpailukykyisiä betonin rinnalla.

Toimitilajohtaminen- yksikön tavoitteena on puun osuuden kasvattaminen uusissa käyttötarkoituksissa, siellä missä siitä on hyötyä tai se on järkevää, ja käyttää tämän lisäyksen todentamiseen rakennusvalvonnan laskureita.

Päiväkodeissa ja kouluissa puuta ryhdytään käyttämään pääasiallisena runko- ja julkisivurakennusmateriaalina, ellei rakennusolosuhteet tai muut esteet lisää kuluja tai työmäärää kohtuuttomasti. Seurannassa hyödynnetään rakennusvalvonnan mittareita. Mittaus suoritetaan vertailuna betonin tms. materiaalien käytön vähenemiseen suhteessa puun käytön lisääntymiseen.

Prosessia pyritään kehittämään muun muassa laatimalla puurakentamisen ohjeistusta suunnittelijoille, jolloin kaikille osapuolille on selvää, miten prosessi etenee ja millä keinoilla tavoitteisiin päästään.

Puurakentamisen ohjeistuksessa tulee huomioida myös normaalit hiihlineutraalisuustavoitteisiin ohjaavat keinot, kuten uusiutuvan omavaraisenergian käyttäminen, rakennukselle asetettava E-lukuvaatimus, rakennusosien U- ja g-arvovaatimukset sekä taloteknisille järjestelmille asetettavat vaatimukset.

Yhdessä asemakaavoituksen sekä kadut ja puistot -palvelualueen kanssa tutkitaan tonttikohteisesti alueellisen kompensaation mahdollisuuksia, jolloin rakennuksen aiheuttamaa hiihijalanjälkeä kompensoidaan esimerkiksi istuttamalla puita alueella tai muilla vastaavilla toimenpiteillä.

Etsitään aktiivisesti uusia kohteita puun käytön lisäämiseen sekä uusien puutuoteinnovaatioiden käytölle, muun muassa liikuntapaikkojen puku-suojien, päiväkotien piharakennusten ja muiden kylmien rakennusten rakentaminen massiivipuusta. Pyritään uusien puutuoteinnovaatioiden rohkeaan ja joustavaan käyttöön.

Lisäksi pyritään edistämään myös kiertotaloustavoitteiden täyttymistä, hyödyntämällä rakennuksista purettuja puuosia toisaalla kaupungin hankkeissa tai yhteistyössä muiden kaupunkien kanssa.

5.1.2 Kiinteistöhallinta ja asuminen

Kaupunki voi edistää puurakentamista suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailuiden, maankäyttösopimusten, tonttivarauksen ja tontinluovutusehtojen kautta.

Energiatehokkuusvaatimusten kiristyminen ja tulokseen tekevä rakentamisen hiilijalanjälkilaskenta luovutuskriteerinä edesauttavat myös puurakentamisen lisäämistä. Kaupungin päästötavoitteiden saavuttamiseksi vähähiilisen rakentamisen edistäminen on tärkeää ja sitä kautta myös puurakentaminen edistyy.

Vantaa on viime vuosina aktiivisesti etsinyt puurakentajia ja ensimmäiset kohteet ovat valmistuneet ja lisää rakenteilla. Kaupunki voi suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailuissaan asettaa kilpailuohjelmassa toteuttamisen ehdoksi puurakentamisen ja tarkentaa ehtoja edelleen tontinluovutusehdoissa ja tontin kauppakirjoissa tai vuokrasopimuksissa. Rakentamismateriaalin perusteella ei Vantaalla myönnetä alennuksia tontin myyntihinnasta tai vuokratasosta, koska se vääristäisi alueellisesti maan hinnan arviointia. Maankäyttösopimusten keinovalikoimaa puurakentamisen edistämiseksi selvitetään edelleen ja otetaan hallitusti käyttöön.

Tarkoituksena on järjestää ensimmäinen hiililaskentaa edellyttävä suunnittelu- ja/tai tontinluovutuskilpailu vuoden 2021 aikana.

Lisätään suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailuja, joissa edellytetään puurakentamista ja lisätään tontinluovutusta innovatiivisille ja uutta kehittäville puurakentamisen hankkeille (tonttivarauksia kehittämishankkeille). Tonttikilpailuiden kilpailuehdoissa vaaditaan resurssi- ja energiatehokkuuden edistämistä.

PuuMera, valmistuessaan Euroopan suurin asuinkäyttöön tarkoitettu puukerrostalo. Kivistö 2015. Ensimmäinen kerros betonirakenteinen, ylemmät kerrokset puurakenteisia, puurunkojärjestelmänä käytettiin rankarakenteisia suurelementtejä. Arkkitehtitoimisto Vuorelma Arkkitehdit Oy

Hankkeiden toteutumisen seuranta on tällä hetkellä puutteellista. Tontinluovutuksen ehdot kirjataan kauppakirjaan tai vuokrasopimukseen ja niiden rikkomisesta seuraa sakko. ”Sopimusseuranta” on tulossa MATTI-järjestelmään, mutta se vaatii vielä jatkokehitystä ja resursointia.

Suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailuissa edellytetään jatkossa hiilijalanjälkilaskentaa, valitaan hiililaskennan keskeiset periaatteet (työkalut) ja valitaan kohdealueet. Kaupunki valitsee puurakentamiselle luovutettavia tontteja eri alueilta, ja jokaiselta suuralueelta luovutetaan puurakentamiseen kohdennettuja tontteja.

Maankäyttösopimuksissa edistetään puurakentamista, vähähiilistä rakentamista, resurssiviisautta ja energiatehokkuutta. Näihin tavoitteisiin pyritään muun muassa kehittämällä maankäyttösopimuskirjauksia.

Uudet vähähiilisen rakentamisen innovaatiot mahdollistetaan tarjoamalla myös materiaalneutraaleja tontteja rakennuttajille. Tavoitteena on edistää hiilineutraalin rakentamisen kehittämishankkeita Vantaalla.

5.2. Kaupunkirakenne ja ympäristö palvelualue

Kaupunkirakenne ja ympäristön palvelualueella on merkittävä rooli vähähiilisen ja puurakentamisen edistämiseksi Vantaalla. Kaavoituksen ohjausvaikutus on keskiössä, kun rakentamista ja muuta maankäyttöä halutaan ohjata ekologisen kestävyys ja ilmastonmuutoksen hillinnän kautta. Rakennusvalvonta puolestaan pyrkii turvaamaan puurakentamisen mahdollisuuksia asemakaavan ja lainsäädännön mukaisesti, mutta innovatiivisella otteella huomioiden rakennuspaikan muut ominaisuudet. Ympäristökeskus koordinoi kaupungin ympäristö- ja ilmastotyötä ja edistää muun muassa ohjelma- ja hanketyön kautta myös vähähiilisen rakentamisen edistämistä kaupungissa.

5.2.1 Asemakaavoitus

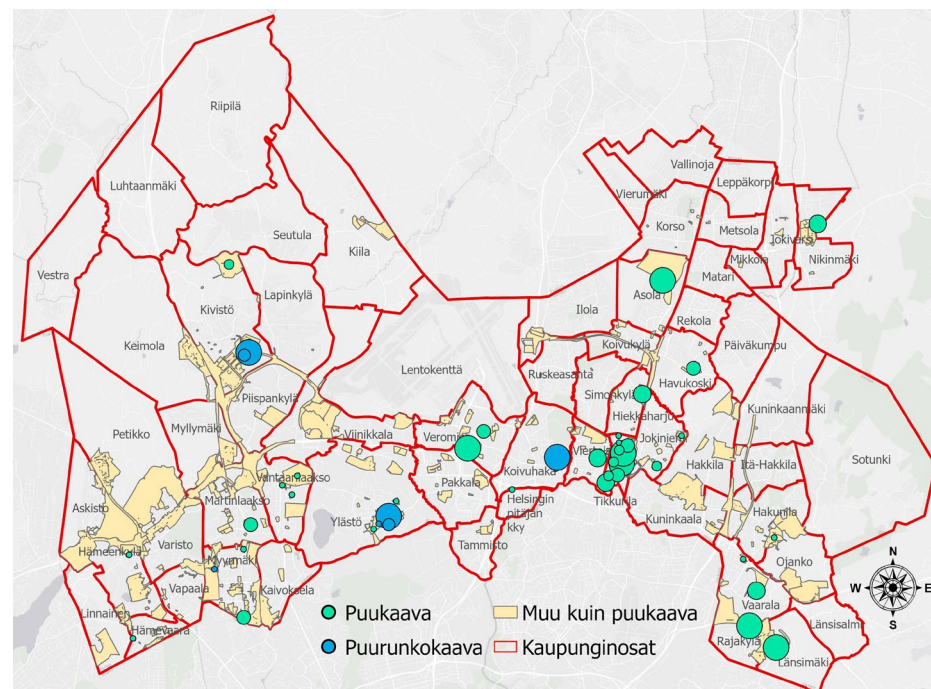
Vantaan asemakaavayksikössä on vuosina 2011-2020 laadittu yhteensä 47 kappaletta asemakaavoja, joissa on määräyksiä puurakentamisesta. Tämä on noin 16 prosenttia kaavojen lukumäärästä ja noin 11 prosenttia kaavoitetusta kerrosalasta. Puurunko on määrätty toteutettavaksi seitsemässä kaavassa. Muilta osin määräykset koskevat puujulkisivuja.

Puurakentamisen kannalta merkittävin oikeusvaikutteinen asemakaava on 14.11.2018 voimaan tullut Puu-Kivistön asemakaava sekä Puu-Kivistön aloituskortteleiden asemakaava, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 16.12.2019 [kaavasta on valitettu, joten kaava ei ole lainvoimainen].

Puu-Kivistö on Vantaan kaupungin nimeämä puurakentamisen erityiskohde, jolla toteutetaan kaupungin tavoitetta lisätä puurakentamista. Kuuden suurimman kaupungin kaupunginjohtajien ilmastoverkosto päätti 13.12.2017 lisätä kaupunkien puurakentamista. Puu-Kivistö on nimetty Vantaalla puurakentamisen erityiskohteeksi (Vantaan kaupunginhallitus 5.2.2018), jossa erityisenä tavoitteena on puurakentamisen määrällinen lisääminen ja laadullinen kehittäminen yhteistyössä puualan toimijoiden kesken.

Puurunko tai -julkisivumääräyksiä sisältävät asemakaavat 2011-2020

	lkm	kem ²
Puurunkomääräyksiä	7	143000
Puujulkisivumääräyksiä	47	587000
Yhteensä puukaavat	47	730000
Yhteensä kaikki kaavat	288	6682000
Puukaavat % kaikista kaavoista	n. 16 %	n. 11 %

Vuosina 2011-2020 hyväksytyt asemakaavat, joissa on puurakentamismääräyksiä.

Puu-Kivistön asemakaavoilla mahdollistetaan monimuotoisten, värikkäiden ja puurakenteisten asuinkortteleiden, päiväkodin sekä pysäköintilaitoksen toteuttaminen Kivistön keskustaasta. Asemakaavojen sallima kokonaisrakennusoikeus on 56 260 k-m². Asumisen osalta tämä mahdollistaa kodit noin 1200 uudelle asukkaalle.

Puurakentamisen erityiskohteena Puu-Kivistön asemakaavoitustyön yhteydessä järjestettiin puuseminaari 31.1.2018, jossa kuultiin useita asiantuntijapuheenvuoroja puurakentamisen tiimoilta ja jossa julkistettiin Puu-Kivistön aloituskortteleiden suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailu. Kilpailun tulosten julkistamiseksi järjestettiin julkistamistilaisuus 4.9.2018, jossa kuultiin asiantuntijapuheenvuoroja ja palkittiin kilpailuvoittajat, joiden kanssa asemakaavoitus kilpailun pohjalta tehtiin kumppanuuskaavana.

Puu-Kivistön toteutus ei ole käynnistynyt toistaiseksi alueelta löytyneen lahoaviosammaleesiintymän takia. Kaupunki odottaa oikeuden päätöstä kaavavalituksesta.

Asemakaavoituksen tavoitteena on vähentää maankäytön ja rakentamisen hiilijalanjälkeä kokonaisuutena. Puurakentaminen on tärkeä keino tavoitteen saavuttamiseen.

Keskeisenä toimenpiteenä on uusien vähähiiliseen rakentamiseen tai puurakentamiseen osoitettujen alueiden kaavoittaminen Puu-Kivistön jatkoksi eri puolille kaupunkia. Kohdealueiden kaavoituksessa huomioidaan puurakentamisen erityispiirteet. Toimenpiteellä lisätään puurakentamiseen varattavien tonttien tarjontaa ja tarjotaan lisää sijaintivaihtoehtoja. Puurakentamista voidaan myös hyödyntää kyseisten alueiden markkinoinnissa. Kohdealueet valitaan ja niitä kehitetään ja toteutetaan poikkihallinnollisena yhteistyönä.

Yleisenä linjauksena asemakaavoituksessa on, että kaavaratkaisuilla ja -määräyksillä ei rajoiteta aiheuttomasti puurakenteiden tai mahdollisten uusien vähähiilisten rakenteiden käyttöä. Tämä tarjoaa joustavan mahdollisuuden edistää puurakentamista tontinluovutuksen tai maankäytösopimuksen yhteydessä.

Kilpailuehdotuksen havainnekuva

"Bosco", Kivistö. Kantavat rakenteet puuta. Kilpailijaryhmä: Sisco Oyj, Sisco Vuokra-asunnot Oy, Arkkitehtipalvelu Oy, Tieno Arkkitehdit Oy, Nomaji maisema-arkkitehdit Oy ja taiteilija Osmo Rauhala

Kilpailuehdotuksen havainnekuva

"Kolmen kerroksen väkeä", Kivistö. Kantavat rakenteet puuta. Kilpailijaryhmä: Rakennusliike Reponen Oy, Taaleri Vuokrakoti Ky, OPEAA Office for peripheral architecture, Lunden Architecture Company ja VSU maisema-arkkitehdit Oy

5.2.2 Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta kerää rakennuslupahakemusten yhteydessä rakennushankeilmoitusten avulla rekisteritietoja. Tiedoissa ilmoitetaan muun muassa rakennuksen rungon ja julkisivujen päämateriaalit. Pientaloissa puu on yleisin ja enintään kaksikerroksisissa muissa rakennuksissa merkittävä rakennusmateriaali. Rakennusvalvonta pyrkii turvaamaan puurakentamisen mahdollisuuksia asemakaavan ja lainsäädännön mukaisesti, ottaen huomioon rakennuspaikan muut ominaisuudet.

Vähäiset kokemukset kahta kerrosta korkeammasta puurakentamisesta aiheuttavat haasteita rakennusvalvonnalle ja vakiintuneita toteutusratkaisuja vielä hiotaan. Nykyiset asemakaavat perustuvat yleensä kokemuksiin betonirakentamisesta eivätkä siten sellaisenaan välttämättä sovellu puurakentamiseen. Näissä tilanteissa on rakennuslupavaiheessa jouduttu harkitsemaan poikkeamia asemakaavasta.

Rakennusvalvonnassa etsitään uusia mahdollisuuksia puurakentamisen edistämiseksi ja haasteiden kohtaamiselle. Esimerkiksi betonirakenteiden väestönsuojien luonteva liittäminen puurakenteisiin on haastavaa. Käytännössä puukerrostalojen on ensimmäinen kerros väestönsuojan takia rakennettu kokonaisuudessaan betonista. Rakennusvalvonnassa on kehitetty ratkaisua, jossa väestönsuoja sijoitetaan erilliseen rakennukseen. Näin on saavutettu suurempi puurakenteen määrä sekä selkeämpi ja kustannustehokkaampi runkoratkaisu.

Väestönsuojarakentamisen lisäksi rakennusvalvonta on edistänyt puurakentamista poikkeamispäätöksillä puukerrostalohankkeissa Kivistössä, Koivuhaassa ja Asolassa. Rakennusvalvonta on ollut aktiivisesti mukana TOP 10- ja pääkaupunkiseudun rakennusvalvontayksikköjen ohjekorttien laadinnassa. Henkilöstöä on koulutettu puurakentamisen osaamisen kehittämiseksi. Lisäksi rakennusvalvonta on mukana ympäristöministeriön koordinoimassa puurakentamisen koerakentamishankkeessa, jossa kehitetään puurakenteisen pysäköintitalon konseptia.

Vantaan rakennusvalvonta pyrkii edistämään puurakentamista myös vaikuttamalla lainsäädännön kehittämiseen sekä suoraan tapaamisilla

ympäristöministeriön edustajien kanssa että Rakennustarkastusyhdistyksen kautta. Vantaan rakennusvalvonnalla on tällä hetkellä edustus Rakennustarkastusyhdistyksen hallituksessa.

Puurakentamisen sijoittumisen ja rakentamisen seuranta jatkossa parannetaan rakennusvalvonnassa kehittämällä MATTI-järjestelmään tilannekuvasivustoja, jotka perustuvat rakentamisen rekisteritietoihin. Myös kaupungin puurakentamisen hiilensidontaa ja hiilensidontapotentiaalia lähdetään seuraamaan, kun laskennat niistä on saatu. MATTI-järjestelmän paikkatieto-ominaisuudet mahdollistavat myös puurakentamisen alueellisen tarkastelun.

Puurakentamisen edistäminen edellyttää tiedon ja osaamisen lisäämistä. Osaamista ja kokemuksia kartutetaan rakennusvalvonnassa myös osallistumalla puurakentamiseen liittyviin kehittämishankkeisiin ja etsimällä aktiivisesti uusia innovatiivisia ratkaisuja. Rakennusvalvonta on mukana puurakenteisen pysäköintirakennuksen suunnitteluhankkeessa yhdessä Helsingin kaupungin, ympäristöministeriön ja muiden osallisten kanssa. Osa rakennusteknisen yksikön henkilöstöstä on syventänyt ja syventää osaamistaan opiskelemalla puurakennetekniikkaa.

Rakennusvalvonnan henkilökunta tutustuu sekä koti- että ulkomaisiin puurakentamisen suunnittelu- ja toteutusratkaisuihin. Osittain tämä voi tapahtua seminaareihin osallistumalla sekä alan julkaisuja seuraamalla. Kohdekäynnit sekä rakentamisaikana että valmistuneissa rakennuksissa asiantuntevien isäntien vieraina ovat olleet tehokkain keino ymmärtää haasteet, tutkitut vaihtoehdot sekä ratkaisujen taustat.

5.2.3 Ympäristökeskus

Ympäristökeskuksen koordinoimassa resurssiviisauden tiekartassa on tavoitteena, että kaavoituksen ja rakentamisen lähtökohdaksi otetaan energia- ja ekotehokkuus sekä ekologisuus. Kaupunkiympäristön toimialan toteutussuunnitelmassa tavoitteeksi on asetettu, että kaavoituksessa lisätään energia- ja resurssitehokkuutta ohjaavia vaatimuksia ja kaupunki edistää puurakentamista. Muina toimenpiteinä on myös osoit-

taa puurakentamiskohteet kaavoituksessa, maankäyttösopimuksissa, suunnittelukilpailuissa ja tontinluovutusehdoissa sekä kaupungin omassa rakentamisessa.

Ympäristökeskuksen tehtävänä on tukea ja seurata näiden toimenpiteiden etenemistä ja edistää resurssiviisauden ja hiilineutraaliuden tavoitteiden saavuttamista.

Ympäristöministeriössä on valmisteilla rakennusten hiilijalanjäljen laskuri, joka on parhaillaan testausvaiheessa. Rakennusten hiilijalanjäljen arviointiin tarvitaan yhtenäinen suomalainen menetelmä, jonka avulla eri rakennuksia voidaan arvioida vakioidulla tavalla. Menetelmän tulee soveltua sekä uudis- että korjausrakentamisen hankkeisiin sekä olla yhdensuuntainen rakennusten energiatehokkuuden säädösten kanssa.

Myös Vantaalla on testauksen pilottikohteita. Lisäksi joissakin tontinluovutusehdoissa on jo ollut vaatimuksia laskennan tekemisestä, mutta ennen laskurin valmistumista ei voida asettaa vaatimuksia ja raja-arvoja rakennusten vähähiilisuudelle.

Ympäristöministeriön mukaan rakennusten vähähiilisuudelle tullaan asettamaan raja-arvot ennen vuotta 2025.

Ympäristökeskus osallistuu ympäristöministeriössä kehitteillä olevan hiilijalanjälkilaskurin kehittämiseen ja tukee pilotointeja Vantalla. Tavoitteena on saada hiililaskuri kaikkeen uudisrakentamiseen pakollisena viimeistään käyttöönottovuonna eli vuonna 2025. Lisäksi ympäristökeskus selvittää ja laskee puurakentamiseen Vantaalla sitoutuneen hiilen määrän ja sen seurannan MATTI-järjestelmässä. Puurakentamisen uudet toimenpiteet viedään resurssiviisauden tiekartan kaupunkiympäristön toimialan toteutussuunnitelmaan.

5.3 Kadut ja Puistot palvelualue

Kadut ja puistot palvelualueella ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen raamittavat vahvasti toimintaa. Lisäksi toimiala käyttää merkittäviä määriä materiaaleja, joiden vähähiilisyyteen kiinnitetään entistä enemmän sekä suunnittelun ja rakentamisen että kunnossapidon toimintatapojen kehittämisessä.

Puurakenteiden käyttöä on tutkittu ja toteutettu muun muassa Jokiuanpuistossa, jonne rakennettiin kaksi puusiltapilottia. Sillat eivät ole täysin puurakenteisia, vaan siltaan rakennettiin Accoya-puukansi. Samanlainen silta on suunnitteilla myös Ulrikanpuistoon. Puu-Kivistön radanyhteyksiltä toteutetaan painekyllästetystä puusta.

Puurakenteisiin koetaan usein liittyvän kunnossapito- ja ilkevaltaongelmia, joten sijoittamiskohteiden valintaan liittyy myös haasteita. Pyrkimys resurssiviisaisiin ratkaisuihin etenee kuitenkin palveluysiköissä muun muassa kilpailutusten, suunnittelukilpailujen ja hankintojen hankintakriteerejä kehittämällä. Rakentamisen hankinnoissa käytetään ympäristömerkittyjä materiaaleja soveltuvin osin.

Lisäksi infrarakentamisessa seurataan hiilijalanjäljen laskureiden kehitystä. Infrarakentamisen laskureiden kehittäminen on hieman jäljessä talonrakentamisen laskureiden kehittämisestä. Joitakin laskureita on jo käytettävissä, mutta niihin liittyy edelleen luotettavuusongelma. Väyläviraston, Suomen ympäristökeskuksen ja Helsingin kaupungin yhteistyönä kehitetään kuitenkin parhaillaan arviointimenetelmää, jonka luotettavuus tullaan auditoimaan. Kehittämistyö kestää vielä muutamia vuosia, eikä laskentaa tulla edellyttämään pakollisena infran rakentamishankkeissa. Kadut ja puistot palvelualueen tavoitteena on valita pilottialue, jossa kokeillaan puurakenteiden infrarakenteiden käyttöä. Lisäksi selvitetään puurakenteiden siltojen, valaistustolppien, pyörätolppien ja pyöräkatosten käyttömahdollisuuksia sekä myös muiden puurakenteiden (mukaan lukien puukuidut) soveltuvuutta puistojen ja urheilupuistojen rakenteissa. Esimerkiksi puisia valaisinpylväitä pyritään suosimaan alueilla, joilla niiden käyttö on sopivaa.

6. Seuranta ja raportointi

Puurakentamisen linjausten toimenpiteet liitetään Vantaan resurssiviisauden tiekartan Kaupunkiympäristön toimialan toteutussuunnitelmaan. Toimenpiteiden etenemistä raportoidaan toteutussuunnitelmien raportoinnin mallin mukaan. Yhteenveto tiekartan toteutussuunnitelmien toteutumisesta kootaan vuosittaiseen kaupungin Ympäristövastu RAPORTTIIN.

Skanska

Skanska Boklok, Peltolantie 35, Tikkurila 2020 . Puurunko (tolppa), vaakaverhoilu puu.
Rakennuttaja Boklok / Skanska Talonrakennus Oy, Arkkitehti Mikko Rosti

7. Toimenpiteet

Puurakentamisen linjaukset, tavoitteet ja toimenpiteet							
	Tavoite 2021-2026	Toimenpiteet	Mittari	Nykytila	Aikataulu	Vastuutaho	Yhteistyökumppanit

Yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet							
	Edistetään vähähiilistä rakentamista.	Käynnistetään puurakentamisen kohde-alueiden toteuttaminen vähintään viiden suuralueen alueella.	Alueet nimetty poikki-hallinnollisten aluetiimien työohjelmiin	Kivistössä asemakaavoitettu Puu-Kivistön alue.	Kohde-alueet valittu 2021.	Asemakaavoitus-yksikkö	Tontit ja maanhankinta, rakennusvalvonta, toimitilajohtaminen, ympäristökeskus
		Osallistutaan ympäristöministeriössä kehitteillä olevan hiilijalanjälkilaskurin kehittämiseen ja pilotointiin puurakentamiskohteissa Vantaalla.	Selvitetty ja pilotoitu	Selvitystä ei ole tehty	2021	Asumisasiat / Tontit ja maanhankinta / Toimitilajohtaminen	Asemakaavayksikkö / Rakennusvalvonta / Ympäristökeskus.
		Hiilijalanjälkilaskentamenetelmien yhtenäistäminen	Hiilijalanjäljen laskentatyökalun testaaminen ja vertailukelpoisten tulosten arviointi	Toimitilajohtaminen, hiilijalanjälkilaskennan pilotointi aloitettu 2020		Toimitilajohtaminen, Asumisasiat, rakennusvalvonta	Asemakaavoitus
		Koulutuspaketin luominen puurakentamisen edistämiseksi kaupungin toimijoille	Kaupunkitasoisia koulutuskokonaisuuksia puurakentamisen periaatteista, hankinnoista, ym.	Koulutuspaketin luominen aloitettu 2020 yhteistyössä Metropolian kanssa	2021	Asemakaavayksikkö / Asumisasiat / Tontit ja maanhankinta / Kadut ja puistot / Toimitilajohtaminen / Rakennusvalvonta / Ympäristökeskus	
		Osallistutaan puurakentamista koskeviin koulutuksiin.	Koulutuksiin osallistumiskerrat / palveluyksikkö.	Koulutuksiin osallistuttu vaihtelevasti.	2021-2026	Asemakaavayksikkö / Asumisasiat / Tontit ja maanhankinta / Kadut ja puistot / Toimitilajohtaminen / Rakennusvalvonta / Ympäristökeskus.	

Puurakentamisen linjaukset, tavoitteet ja toimenpiteet							
	Tavoite 2021-2026	Toimenpiteet	Mittari	Nykytila	Aikataulu	Vastuutaho	Yhteistyökumppanit

Kiinteistöt ja tilat							
Toimitila-johtaminen	Edistetään vähähiilistä rakentamista.	Puun osuuden kasvattaminen uudisrakentamisessa uusissa käyttötarkoituksissa siellä missä siitä on hyötyä tai on järkevää	Rakennusvalvonnan seuraama puurakenteiden osuus		vuosittain	Toimitilajohtaminen	rakennusvalvonta
		Puun osuuden kasvattaminen korjaus- ja täydennysrakentamisessa siellä missä siitä on hyötyä tai on järkevää	Rakennusvalvonnan seuraama puurakenteiden osuus		vuosittain	Toimitilajohtaminen	rakennusvalvonta
		Päiväkodeissa ja kouluissa puu pääasiallisena runkorakennusmateriaalina, ellei ole muuta perustetta / estettä	Hyödynnetään rakennusvalvonnan mittareita, vertailu aiempiin vuosiin puu → betoni	Kaupunki linjannut paviljonkien pääasialliseksi runkomateriaaliksi puun	2021-2026	Toimitilajohtaminen	
		Puurakentamisen ohjeistuksen laatiminen suunnittelijoille	Ohjeet suunnittelijoille päivitetty	Ohjeistuksen laatiminen aloitettu, käytetään myös Puuinfon e-puuohjelmaa	2021	Toimitilajohtaminen	rakennusvalvonta
		Puurakentamisen hankintamallien kehittäminen	Hankintamallien yhtenäistäminen, puurakentamisen tarjoamisen helpottaminen	Hankintamallien luominen aloitettu 2020	2022	Toimitilajohtaminen	
		Tutkitaan tonttikohtaisesti alueellisen kompensations mahdollisuuksia	Hiilijalanjalan balansointi aluekohtaisesti		vuosittain	Toimitilajohtaminen	Kaupunkiympäristön toimiala
		Liikuntapaikkojen, kylmien ulkovarastojen ym rakentaminen massiivipuurunkoisiksi, edistetään massiivipuurakenteita	Pilottihanke käynnistetty 2020		vuosittain	Toimitilajohtaminen	rakennusvalvonta, kaavoitus
		Uudet innovaatiot mahdollisiksi, uudet puupohjaiset tuotteet rakentamisessa	Määrä ja kuvaus		vuosittain	Toimitilajohtaminen	rakennusvalvonta

Puurakentamisen linjaukset, tavoitteet ja toimenpiteet							
	Tavoite 2021-2026	Toimenpiteet	Mittari	Nykytila	Aikataulu	Vastuutaho	Yhteistyökumppanit

Kiinteistöt ja tilat							
Kiinteisto-hallinta ja asuminen	Edistetään vähähiilistä rakentamista.	Suunnittelu- ja tontin-luovutuskilpailuissa edellytetään hiili-laskentaa	Hiililaskentaa edellytetään merkittävässä kilpailuissa	Hiililaskentaa ei ole vielä edellytetty kilpailuiden yhteydessä	Ensimmäi-nen hiili-laskentaan perustuva kilpailu 2021	Asumisasiat, Tontit ja maanhankinta	Toimitilajohtaminen, asemakaavoitus, rakennusvalvonta, rakennuttajat, konsultit
		Valitaan hiililaskennan menetelmä (laskenta-työkalu)	Laskentatyökalu on valittu	Käytössä on erilaisia laskentatyökaluja	2022	Asumisasiat, Tontit ja maanhankinta	
		Valitaan ja luovutetaan jokaiselta suuralueelta puurakentamiseen kohdennettuja tontteja	Jokaiselta suuralueelta on luovutettu tontteja, joille on mahdollista tehdä puurakentamista	Puurakentamiselle on luovutettu tontteja erillisiin hankkeisiin harkiten	Ensimmäi-set tontin-luovutukset 2021	Asumisasiat, Tontit ja maanhankinta	Asemakaavoitus, rakennusvalvonta, rakennuttajat, konsultit
		Maankäyttösopimus-kirjauksia kehitetään edistämään puurakenta-mista, vähähiilistä rakentamista, resurssi-viisautta ja energia-tehokkuutta	Sopimuskirjaukset käytössä keskeisissä maankäyttösopimuksissa	Sopimuskirjauksia luonnosteltu ensimmäisiin maan-käyttösopimuksiin	Käytössä 2021-2022	Kiinteistöt ja tilat	Asemakaavoitus, rakennusvalvonta
		Mahdollistetaan uudet vähähiilisen rakentami-sen innovaatiot valit-semalla ja tarjoamalla muutama tontti raken-nuttajille hiilineutraalin rakentamisen kehittämis-hankkeille Vantaalla	Kaupunki on luovuttanut tontteja vähähiilisen rakentamisen kehittämis-hankkeille	Puurakentamiselle on luovutettu tontteja erillisiin hankkeisiin harkiten	Tontti-varaukset 2023-2025	Asumisasiat, Tontit ja maanhankinta	Asemakaavoitus, rakennusvalvonta, rakennuttajat, konsultit

Kaupunkirakenne ja ympäristö							
Asema-kaavoitus	Edistetään vähähiilistä rakentamista.	Laaditaan asemakaavat puurakentamisen kohdealueille.	Puurakentamisen kohdealueiden huomioiminen kaavoitusohjelmassa.	Kivistössä on asema-kaavoitettu Puu-Kivistön alue.	Kohde-alueet valittu 2021.	Asemakaavoitus-yksikkö	Tontit ja maanhan-kinta, rakennus-valvonta, toimitila-johtaminen, ympäristökeskus

Puurakentamisen linjaukset, tavoitteet ja toimenpiteet							
	Tavoite 2021-2026	Toimenpiteet	Mittari	Nykytila	Aikataulu	Vastuutaho	Yhteistyökumppanit

Kaupunkirakenne ja ympäristö							
Rakennusvalvonta	Edistetään vähähiilistä rakentamista.	Jatketaan niiden prosessien kehittämistä, joilla turvataan puurakentamisen mahdollisuuksia.	Lukumäärä ja kuvaus.	Rakennuspaikan ominaisuuksien pohjalta mahdollistetaan puurakentaminen.	2021-2026	Rakennusvalvonta	Rakennuttajat
		Viedään puutarakentamisen rekisteritietoja Matti-järjestelmään. Lisätään hiilinielutiedot (CO ₂).	Viety järjestelmään.	Rekisteritiedot olemassa.	2021	Rakennusvalvonta / Kadut ja puistot / Asemakaavoitusyksikkö	Ympäristökeskus
		Osallistutaan puurakentamista edistäviin kehittämishankkeisiin.	Osallistuminen tarjottuihin kokeilu- ja kehittämishankkeisiin.	Osallistuttu hankkeisiin (esim. puurakenteinen pysäköintitalo).	2021-2026	Rakennusvalvonta	Rakennuttajat, Ympäristöministeriö, Rakennusliikkeet
		Rakennusjärjestyksen päivitys koerakentamista paremmin tukeväksi.	Hallintosääntö päivitetty	Otetaan huomioon seuraavassa päivityksessä.	2021-2026	Rakennusvalvonta, lautakunta, hallitus, valtuusto	Asemakaavoitusyksikkö, ympäristökeskus, kadut ja puistot
		Etsitään innovatiivisesti uusia ratkaisumalleja.	Lukumäärä ja kuvaus.	Jatkuvaa toimintaa.	2021-2026	Rakennusvalvonta	Asemakaavoitusyksikkö, ympäristökeskus, kadut ja puistot

Kaupunkirakenne ja ympäristö							
Ympäristökeskus	Edistetään vähähiilistä rakentamista.	Puurakentamisen linjausten toimenpiteet viedään Resurssiviisauden tiekartan KATOn toteus-uunnitelmaan ja niiden edistymisestä raportoidaan säännöllisesti.	Toimenpiteet lisätty ja seuranta käynnissä.	Toimenpiteet lisätään linjausten valmistuttua.	2021	Ympäristökeskus / toimenpiteitä toteuttavat yksiköt	
		Selvitetään puurakentamiseen sitoutuneen hiilen määrä (myös CO ₂) ja viedään tiedot rakentamisen rekisteritietojen yhteyteen MATTIIN.	Puurakentamiseen sitoutuneen hiilen määrä määritelty ja tiedot viety MATTIIN.	Ei selvitetty, ei viety	2021	Ympäristökeskus / Rakennusvalvonta	

Puurakentamisen linjaukset, tavoitteet ja toimenpiteet							
	Tavoite 2021-2026	Toimenpiteet	Mittari	Nykytila	Aikataulu	Vastuutaho	Yhteistyökumppanit

Kaupunkirakenne ja ympäristö							
Kadut ja puistot	Edistetään vähähiilistä rakentamista.	Selvitetään puurakenteisten siltojen, valaistustolppien, pyörätolppien ja pyöräkatosten käyttömahdollisuuksia sekä puurakenteiden (ml. puukuidut) mahdollisuuksia puistoissa/urheilupuistoissa (puukuidut).	Mahdollisuuksia selvitetty.	Ei selvitetty.	2021	Kadut ja puistot	
		Puisia valaisinpylväitä pyritään suosimaan alueilla, joilla niiden käyttö on sopivaa.	Käytetty soveltuviissa kohteissa.	Käytetty joissakin kohteissa.	2021-2026	Kadut ja puistot	
		Seurataan ja edistetään puukuituinnovaatioiden kehitystä ja otetaan niitä käyttöön mahdollisuuksien mukaan.	Puukuituinnovaatiot otettu käyttöön sopivissa kohteissa?	Käyttöä pilotoitu	2021-2027	Kadut ja puistot	
		Seurataan infran hiilijalanjalan laskureiden kehitystä ja otetaan käyttöön niiden luotettavuuden selvittyä.	Laskuria pilotoitu.	Erialaisia laskureita käytössä ja kehitteillä. Kansallinen laskuri, joka auditoidaan ja on luotettavampi kehitetään parhaillaan.	2021-2021	Kadut ja puistot	
		Rakennetaan kaksi puusiltapilottia Jokiuomanpuistoon Ulrikanpuistoon. Silloissa on puurakenteena accoya-puukansi.	Sillat rakennettu.	Sillat suunniteltu.	2021	Kadut ja puistot	
		Rakennetaan Puu-Kivistön radanyhteyssilta painekyllästetystä puusta.	Silta rakennettu.	Silta suunniteltu.		Kadut ja puistot	
		Valitaan pilottialue, jossa kokeillaan puurakenteiden infrarakenteiden käyttöä.	Pilottialue valittu ja toteutettu.	Pilottialuetta ei ole valittu.		Kadut ja puistot	

Lähteet

Kappale 1

Julkisen puurakentamisen kansalliset tavoitteet, Puurakentamisen toimenpideohjelma 2016-2022. Ympäristöministeriö 9/2020.

Kappale 2

Hirsiseinä: Alasaarela Matti, 2008 Hirsiseinän ympäristövaikutusten laskenta elinkaaritarkastelun avulla ja muut seinärakenteet: Saari Arto, 2001 Rakennusten ja rakennusosien ympäristöselosteet.

Ympäristöministeriö, Maa- ja metsätalousministeriö, PUUTUOTTEET HIILEN VARASTOINA SUOMESSA, <https://mmm.fi/documents/1410837/7764238/Puutuotteet+hiilivarastoina+16092020.pdf/d834c572-03c9-efa5-79fa-4a31b1602fc7/Puutuotteet+hiilivarastoina+16092020.pdf?t=1600174813793>

Julkisen puurakentamisen kansalliset tavoitteet.

Maa- ja metsätalousministeriö, Puurakentamista edistetään

<https://mmm.fi/metsat/puun-kaytto/puurakentaminen-ja-puutuotteet>

Rakentamisen hiilivarasto, Vares, Häkkinen, Vainio, Ympäristöministeriö, Asiakasraportti VTT-CR-04958-17, 2017.

Tiekartta rakennuksen elinkaaren hiilijalanjäljen huomioimiseksi rakentamisen ohjauksessa. Bionova Oy, 2017

Rakennusmateriaalien ympäristövaikutukset, Selvitys rakennusmateriaalien vaikutuksesta rakentamisen kasvihuonekaasupäästöihin, tiivistelmäraportti. Antti Ruuska, Tarja Häkkinen, Sirje Vares, Marja-Riitta Korhonen ja Tuuli Myllymaa. Ympäristöministeriön raportteja 8/2013.

Improving Indoor Climate and Comfort with Wooden Structures, Carey J. Simonson, Mikael Salovaara, Tuomo Ojanen, VTT Technical Research Centre of Finland, Espoo 2001. <http://www.vtt.fi/inf/pdf/publications/2001/P431.pdf>.

Antibacterial properties of Scots pine and Norway spruce, Vainio-Kaila Tiina, Aalto University publication series DOCTORAL DISSERTATIONS, 179/2017.]

Kappale 3

Ilmastoviisasta rakentamista, Miksi Suomi pitää rakentaa puusta? Ympäristöministeriö?]

Sisäilmaluokitus <https://www.sisailmayhdistys.fi/Sisailmayhdistys/Sisailmastoluokitus>

Vantaan kaupunki
Kaupunkiympäristö

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite Vantaan on edistettävä puurakentamista nykyistä määrätietoisemmin	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaan kunnianhimoisena tavoitteena on saavuttaa hiilineutraalisuus vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi tarvitaan merkittäviä toimia monilla aloilla, erityisesti energiantuotannossa ja -kulutuksessa sekä liikenteessä, mutta myös rakentamisessa. Yli kolmasosa Suomen kasvihuonepäästöistä syntyy rakentamisesta ja rakennuksista. Vantaa ilmastotoimia ohjaa Resurssiviisauden tiekartta (https://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/ymparistopalvelut/resurssiviisas_vantaa), johon on koottu kaupungin toimenpiteet hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suunnitelmassa jaoteltu neljään kaistaan, joita ovat energiankulutus ja -tuotanto, yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, kulutus ja materiaalit sekä vastuullinen vantaalainen. Valitettavasti puurakentaminen ja sen edistäminen puuttuvat Vantaan ilmastosuunnitelman toimenpiteistä käytännössä kokonaan. Puurakentaminen on tehokas keino vähentää rakentamisesta syntyviä ilmastopäästöjä. Puun käyttö alentaa rakentamisen hiilijalanjälkeä, kun tarkastellaan rakennuksen koko elinkaarta materiaalin valmistuksesta rakentamiseen, käyttöön ja kierrätykseen. Puun sitoma hiili myös säilyy rakenteissa ja kalusteissa pitkään hiilivarastona. Edistämällä puun käyttöä rakennusmateriaalina voidaan tukea metsien kestävää käyttöä sekä edistää kotimaan taloutta ja arvonlisää. Puurakennukset ovat myös sisäilmaltaan terveellisiä ja turvallisia ratkaisuja.	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> <i>Keskustan valtuustoryhmä</i> <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Pirjo Luokkala 2. Eeva Tikkanen 3. Niilo Kärki 4. Vaula Norrena 5. Mika Kasonen 6. Reija Friman 7. Juha Järä 8. Sirpa Siru Kauppinen 9. Tiina Tuomela 10. Jouko Jääskeläinen 11. Marjo Vacker 12. Nina Nummela 13. Mikko Viilo 14. Jussi Särkelä 15. Kai-Ari Lundell 16. Tuukka Saimen 17. Minttu Sillanpää 18. Anu Hall 19. Funda Demiri 20. Eva Tawasoli

Puun käytön edistäminen julkisessa rakentamisessa on yksi ympäristöministeriön puurakentamisen ohjelman painopisteistä (https://ym.fi/puurakentaminen). Valtio on asettanut julkiselle puurakentamiselle kansalliset tavoitteet ja tarjoaa kuntatoimijoille erilaisia työkaluja tavoitteiden saavuttamiseen. Vantaan Keskustan valtuustoryhmä esittää seuraavaa: - Puurakentamisen edistäminen on nostettava kaupungin ilmastosuunnitelmassa huomattavasti nykyistä vahvemmin esille. - Vantaan on tartuttava määrätietoisemmin Ympäristöministeriön kuntatoimille tarjoamiin työkaluihin julkisen puurakentamisen edistämiseksi. - Kaupungin on edistettävä puurakentamista kuntastrategiassa, kaavoituksessa sekä maankäyttö- ja tontinluovutus sopimuksissa sekä hankintapäätöksissään. Me allekirjoittaneet haluamme vahvistaa puurakentamista Vantaalla.	21. Tia Seppänen 22. Antero Eerola 23. Hanna Valtanen 24. Ida Tamminen 25. Tuire Kaimio 26. Markku Weckman 27. Matilda Stirkinen

17 §

Vastaus Antero Eerolan ja 21 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan liityttävä kansainväliseen ydinaseiden vastaiseen kaupunkivetoomukseen

VD/11568/00.02.00.03/2022

RV/VK/EV/EJ

Antero Eerola sekä 21 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Ydinaseiden käytön uhka on kasvanut Euroopassa selvästi. Erityisesti Venäjän suurhyökkäys Ukrainaan on vaarallisella tavalla arkipäiväistänyt puheen ydinaseiden käytön mahdollisuudesta. Samalla keskeisten ydinasevaltojen väliset neuvottelut aserajoituksista ovat poikki, mikä on johtanut myös ydinaseita koskevan sopimusjärjestelmän rapautumiseen.

Ydinaseilla käytävässä sodassa ei voi olla voittajia. Jo ”pienellä” taktisella ydinaseella on voimaa tehdä elinkelvottomaksi kokonainen kaupunki. Ydiniskun tuottama säteily ulottaisi tuho vaikutuksen yli sukupolvien. Ydinaseet ovat siis vakava uhka, jota vastaan pitää toimia kansainvälisesti, kansallisesti ja paikallisesti.

Joukkotuhon uhka korostuu suurissa kaupungeissa, jotka ovat ydinaseiden keskeisiä maaleja. Suomessa tämä koskee erityisesti pääkaupunkiseutua.

Suomessa kunnilla on merkittävää, viimekätistä vastuuta väestönsuojelusta aseellisen konfliktin tai konfliktin uhan aikana siitä huolimatta, että pelastustoimi siirtyy vuoden 2023 alusta lukien uusille hyvinvointialueille. Näin myös Vantaan suora intressi – osana pääkaupunkiseutua ja ihmiskuntaa – on ydinaseriisunta ja viime kädessä ydinaseeton maailma.

Vantaan strategiassa kaupungin keskeiseksi arvoksi määritellään vastuullisuus, joka ”tarkoittaa hyvän elämän turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville” (<https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/talous-ja-strategia/innovaatioiden-vantaa-strategia>).

Yksi konkreettinen keino toimia ydinaseita vastaan paikallisesti on, että Vantaa allekirjoittaa kansainvälisen ydinaseet kieltävän liikkeen ICAN:in kaupunkivetoomukseen (<https://cities.icanw.org/>), jossa tuetaan liittymistä kansainväliseen ydinaseet kieltävään sopimukseen.

Vetoomuksessa on mukana satoja kaupunkeja eri puolilta maailmaa muun muassa Los Angeles, Washington DC, Oslo, Edinburgh, Berliini, Pariisi, Göteborg, Sidney sekä Hiroshima ja Nagasaki. Helsinki allekirjoitti vetoomuksen heinäkuussa 2021 ja liittyi näin allekirjoittajien joukkoon ensimmäisenä kaupunkina Suomessa. Nyt on Vantaan vuoro.

Vetoomuksen taustalla on kansainvälinen ICAN – liike (englanniksi International Campaign to Abolish Nuclear Weapons), joka sai Nobelin rauhanpalkinnon vuonna 2017. Liikkeen aloitteellisuus oli keskeinen tekijä prosessissa, jonka myötä YK:ssa hyväksyttiin ydinaseet kieltävä sopimus.

ICAN Finlandin vuonna 2019 teettämän mielipidemittauksen mukaan 87 prosenttia suomalaisista kannatti ydinaseiden täydellistä kieltämisestä ja 84 prosenttia tuki Suomen liittymistä ydinaseet kieltävään sopimukseen.

Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen:

* Vantaan kaupunki allekirjoittaa Helsingin tavoin maailmanlaajuisen kaupunkivetoisuuden ydinaseiden kieltämiseksi. Vetoisuuden teksti kuuluu suomennettuna seuraavasti:

”Kaupunkimme on syvästi huolissaan ydinaseiden aiheuttamasta vakavasta uhkasta ihmisyyteille kaikkialle maailmassa. Uskomme vakaasti, että asukkaillamme on oikeus elää maailmassa, jossa tätä uhkaa ei ole. Millä tahansa ydinaseiden käytöllä, oli se sitten tahallista tai onnettomuuden seurausta, tulisi olemaan katastrofaalisia, kauaskantoisia ja pitkäaikaisia vaikutuksia ihmisille ja ympäristölle. Tästä syystä me tuemme ydinasekieltosopimusta ja kehotamme hallitustamme allekirjoittamaan ja ratifioimaan sen.”

(<https://cities.icanw.org/appealtext>)

Kaupunginvaltuusto 10.10.2022 § 12

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistettavaksi.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala / talouden ja strategian palvelualue toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kansainvälinen ICAN-liikkeen (englanniksi International Campaign to Abolish Nuclear Weapons) kampanjassa kaupunkia pyydetään allekirjoittamaan vetoisuus, jolla kaupunki kehottaa maansa kansallista hallitusta allekirjoittamaan ja ratifioimaan ydinaseet kieltävän sopimuksen.

ICAN-liikkeen sivuston mukaan Euroopan maista ydinaseet kieltävän sopimukseen on allekirjoittanut Irlanti, Itävalta, Liechtenstein, Malta, San Marino ja Vatikaanivaltio. Yksikään NATO:n jäsenmaa ei ole allekirjoittanut sopimusta.

Yleisradion uutisen mukaan (25.10.2020) Suomi jäi vuonna 2017 sivuun sekä ydinaseet kieltävää sopimusta koskeneista neuvotteluista että äänestyksestä. Samoin tekivät kaikki Nato-maat ja suurin osa EU-maista. Yleisradion uutisen mukaan Suomi on painottanut vuoden 1968 ydinsulkusopimusta, joka tähtää ydinaseiden leviämisen rajoittamiseen. (<https://yle.fi/a/3-11612313>)

Kuten valtuustoaloitteessa mainitaan, ydinaseet ovat valtava uhka. On kuitenkin huomattava, että ICAN-liikkeen kaupunkivetoisuus ei Suomessa liity kuntien tehtäviin, sillä Suomessa kuntien tehtävänä ei ole vastata ulko- ja turvallisuuspolitiikasta.

Suomen perustuslain 8 luvun 93 pykälän mukaan

”Suomen ulkopolitiikkaa johtaa tasavallan presidentti yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa.

Eduskunta hyväksyy kuitenkin kansainväliset velvoitteet ja niiden irtisanomisen sekä päättää

kansainvälisten velvoitteiden voimaansaattamisesta siltä osin kuin tässä perustuslaissa säädetään.”

Lisäksi: ”Ulkopoliittisesti merkittävien kannanottojen ilmoittamisesta muille valtioille ja kansainvälisille järjestöille vastaa ministeri, jonka toimialaan kansainväliset suhteet kuuluvat.”

Suomen kuntalain 2 luvun 7 pykälässä Kunnan tehtävät säädetään, että:

”Kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät ja järjestää sille laissa erikseen säädetyt tehtävät. Laissa säädetään myös siitä, kun tehtäviä on järjestettävä yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa (lakisääteinen yhteistoiminta).

Kunta voi sopimuksen nojalla ottaa hoitaakseen muitakin kuin itsehallintoonsa kuuluvia julkisia tehtäviä.”

Helsingin kaupunki on ainoana Suomen kaupunkina allekirjoittanut lauselman 7.6.2021. Muista pohjoismaisista kaupungeista ICAN-verkoston sivuston mukaan Norjasta usea kaupunki on allekirjoittanut kaupunkivetoomuksen. Ruotsista kaupunkivetoomuksen on allekirjoittanut vain Göteborgin kaupunki, ja Tanskasta ja Islannista yksikään kaupunki ei ole mukana vetoomuksessa.

Helsinki perusteli allekirjoittamista näin:

”Kaupunkien kansainvälinen toiminta on viimeisten vuosikymmenien aikana laajentunut ja monipuolistunut. Nykyisessä kansainvälisessä tilanteessa, ja koska nimenomaan kaupungit tulisivat olemaan mahdollisen ydinhyökkäyksen kohteina, kaupunginhallitus katsoo, että tällaisen vetoomuksen allekirjoittaminen, johon ei liity mitään erityisiä muita velvoitteita, voidaan katsoa kuuluvan myös kunnan toimialaan. Helsingin kaupunki on jo Mayors for Peace -verkoston jäsen.”

Kaupunkien kansainvälinen toiminta on laajaa, mutta Vantaan kaupungin kansainvälisessä toiminnassa on keskitytty kunnan tehtävien mukaiseen toimintaan, johon ei kuulu ulko- ja turvallisuuspolitiikan linjausten määrittäminen. Esimerkkinä korkein hallinto-oikeus on tehnyt vuonna 1983 päätöksen (KHO 1983 II 28), jonka mukaan kunnan toimialaan ei kuulunut ydinaseetonta Pohjolaa koskevan vetoomuksen allekirjoittaminen.

Ydinhyökkäys vaikuttaisi kaupunkeihin, mutta uhka ei kuitenkaan ole rajoittunut vain kaupunkeihin, vaan ydinsodan vaikutukset olisivat maailmanlaajuiset. Siksi ydinaseet kieltävä sopimus ei liity suoranaisesti ainoastaan erityisesti kaupunkeihin ja niiden tehtäviin.

Lisäksi Helsingin kaupungin perustelussa mainitaan, että kaupunki on Mayors for Peace -verkoston jäsen. Vantaan kaupunki ei kuitenkaan ole osana tätä tai muuta vastaavanlaista verkostoa eikä siten ole laajentanut tehtäväkenttäänsä vastaaviin ulkopoliittisiin linjauksiin vaikuttamiseen.

Tämän vuoksi esitetään, että Vantaan kaupunki ei allekirjoita ICAN-liikkeen kaupunkivetoomusta ydinaseiden kieltämiseksi.

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 17

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Antero Eerolalle ja 21 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun lisätiedon saamiseksi.

Liite:

- allekirjoitettu Antero Eerolan ja 21 muun valtuutetun aloite Vantaan liityttävä kansainväliseen ydinaseiden vastaiseen kaupunkivetoomukseen

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kansainvälisten asioiden päällikkö Elina Värtö
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaan liittyttävä kansainväliseen ydinaseiden vastaiseen kaupunkivetoomukseen Ydinaseiden käytön uhka on kasvanut Euroopassa selvästi. Erityisesti Venäjän suurhyökkäys Ukrainaan on vaarallisella tavalla arkipäiväistänyt puheen ydinaseiden käytön mahdollisuudesta. Samalla keskeisten ydinasevaltojen väliset neuvottelut aserajoituksista ovat poikki, mikä on johtanut myös ydinaseita koskevan sopimusjärjestelmän rapautumiseen. Ydinaseilla käytävässä sodassa ei voi olla voittajia. Jo “pienellä” taktisella ydinaseella on voimaa tehdä elinkelvottomaksi kokonainen kaupunki. Ydiniskun tuottama säteily ulottaisi tuho vaikutuksen yli sukupolvien. Ydinaseet ovat siis vakava uhka, jota vastaan pitää toimia kansainvälisesti, kansallisesti ja paikallisesti. Joukkotuhon uhka korostuu suurissa kaupungeissa, jotka ovat ydinaseiden keskeisiä maaleja. Suomessa tämä koskee erityisesti pääkaupunkiseutua. Suomessa kunnilla on merkittävää, viimekätistä vastuuta väestönsuojelusta aseellisen konfliktin tai konfliktin uhan aikana siitä huolimatta, että pelastustoimi siirtyy vuoden 2023 alusta lukien uusille hyvinvointialueille. Näin myös Vantaan suora intressi – osana pääkaupunkiseutua ja ihmiskuntaa - on ydinaseriisunta ja viime kädessä ydinaseeton maailma. Vantaan strategiassa kaupungin keskeiseksi arvoksi määritellään vastuullisuus, joka ”tarkoittaa hyvän elämän turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville” (https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/talous-ja-strategia/innovaatioiden-vantaa-strategia). Yksi konkreettinen keino toimia ydinaseita vastaan paikallisesti on, että Vantaa allekirjoittaa kansainvälisen ydinaseet kieltävän liikkeen ICAN:in kaupunkivetoomukseen (https://cities.icanw.org/), jossa tuetaan liittymistä kansainväliseen ydinaseet kieltävään sopimukseen. Vetoamuksessa on mukana satoja kaupunkia eri puolilta maailmaa muun muassa Los Angeles, Washington DC, Oslo, Edinburgh, Berliini, Pariisi, Göteborg, Sidney sekä Hiroshima ja Nagasaki. Helsinki allekirjoitti vetoamuksen heinäkuussa 2021 ja liittyi näin allekirjoittajien joukkoon ensimmäisenä kaupunkina Suomessa. Nyt on Vantaan vuoro. Vetoamuksen taustalla on kansainvälinen ICAN – liike (englanniksi International Campaign to Abolish Nuclear Weapons), joka sai Nobelin rauhanpalkinnon vuonna 2017. Liikkeen aloitteellisuus oli keskeinen tekijä prosessissa, jonka	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> <i>Antero Eerola</i> <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Minna Heikkinen 2. Hanna Valtanen 3. Jussi Särkelä 4. Funda Demiri 5. Minttu Sillanpää 6. Anu Hall 7. Naima El Issaoui 8. Kai-Ari Lundell 9. Eve Rämö 10. Vaula Norrena 11. Sirpa Siru Kauppinen 12. Tuire Kaimio 13. Tiina Tuomela 14. Mikko Viilo 15. Reija Friman 16. Maija Rautavaara 17. Pirkko Letto 18. Ulla Kaukola 19. Tuukka Saimen 20. Jussi Saramo 21. Paula Lehmuskallio

myötä YK:ssa hyväksyttiin ydinaseet kieltävä sopimus. ICAN Finlandin vuonna 2019 teettämän mielipidemittauksen mukaan 87 prosenttia suomalaisista kannatti ydinaseiden täydellistä kieltämisestä ja 84 prosenttia tuki Suomen liittymistä ydinaseet kieltävään sopimukseen. Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen: * Vantaan kaupunki allekirjoittaa Helsingin tavoin maailmanlaajuisen kaupunkivetoimuksen ydinaseiden kieltämiseksi. Vetoimuksen teksti kuuluu suomennettuna seuraavasti: ”Kaupunkimme on syvästi huolissaan ydinaseiden aiheuttamasta vakavasta uhkasta ihmisyyhteisöille kaikkialle maailmassa. Uskomme vakaasti, että asukkaillamme on oikeus elää maailmassa, jossa tätä uhkaa ei ole. Millä tahansa ydinaseiden käytöllä, oli se sitten tahallista tai onnettomuuden seurausta, tulisi olemaan katastrofaalisia, kauaskantoisia ja pitkäaikaisia vaikutuksia ihmisille ja ympäristölle. Tästä syystä me tuemme ydinasekieltosopimusta ja kehotamme hallitustamme allekirjoittamaan ja ratifioimaan sen.” https://cities.icanw.org/appealtext Vantaalla 10.10.2022	

18 §

Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 16 / 2023

VD/8824/03.01.02.00/2022

RV/HN/EJ

Korvauksenhakija vaatii oikaisua vahinkorahaston asiamiehen korvauspäätökseen 25.1.2023 § 16 / 2023. Alkuperäisen korvausvaatimuksen mukaan hakija ajoi kertomansa mukaan 9.3.2022 Martinkyläntie 1 parkkipaikalla olleeseen isoon kuoppaan, jonka seurauksena vasen etupuskuri vaurioitui.

Korvauksenhakija on toimittanut Vantaan kaupungille 26.1.2023 oikaisuvaatimuksen, jolla hakija vaatii vahinkorahaston asiamiehen päätöksen § 16 / 2023 kumoamista.

Vahinkorahaston asiamies on hylännyt 25.1.2023 antamassaan päätöksessä hakijan korvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa ei ollut näytetty toteen Vantaan kaupungin tuottamusta eikä tämän syy-yhteyttä vahinkoon. Hakija on vaatinut Vantaan kaupungilta korvauksia aiheutuneesta vahingosta (Pohjola Vakuutus Oy:n maksama osuus 1.481,09 euroa sekä omavastuuosuus 150 euroa) yhteensä 1.631,00 euroa.

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n mukaan korvausvelvollisuus syntyy sille, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttaa toiselle vahinkoa. Korvauksen hakijan tulee osoittaa aiheutunut vahinko, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys. Vahingonkärsijällä on myös velvollisuus mahdollisuuksiensa mukaan rajoittaa kärsimänsä vahingon määrää. Vahingonkorvauslain mukaista tuottamusta arvioitaessa on harkittava, onko kyseessä tahallisuus, tuottamus vai tapaturma. Kunta on vastuussa tahallaan ja tietyissä tuottamuskysymyksissä aiheutuneesta vahingosta. Kunnan tuottamusta arvioidessa tulee huomioida tuottamuksen aste suhteessa tapahtuneeseen vahinkoon.

Oikaisuvaatimus perusteluineen

”Oikaisuvaatimus:

Päätöksessä täysin virheellistä tietoa. Paikoitusalue kuuluu Vantaan kaupungin hoidettavaksi. Paikoitusaluetta ei aurattu säännöllisesti, hyvä jos ollenkaan koko talvena. Sen sijaan paikoitusalueelle tuotiin muualta lunta, jonka seurauksena paikoitusalue muuttui entistä huonommaksi. Käyn hallilla säännöllisesti usean kerran viikossa, joten minulla on parempi käsitys todellisesta tilanteesta. Polanteita ja kuoppia oli runsaasti. Vaikka nopeus oli pieni kaikkia kuoppia on vaikea nähdä, todella heikon valaistuksen johdosta. Näiden syiden vuoksi paikoitusalue on myös erittäin vaarallinen talvisin pienille lapsille. Sama on jatkunut myös tänä talvena, aurausta ei ole koko vuonna näkynyt.

Vantaan Jalkapalloseura kyllä hoitaa pelastusteiden kunnossapidon.”

Liikunnan palvelualueen lausunto

Liikunnan palvelualue on todennut lausunnossaan, että Martinkyläntie 1 paikoitusalue kuuluu samalla tontilla olevaan jalkapallohalliin. Jalkapallohallin ylläpitäjä on Vantaan Jalkapalloseura ry. Jalkapallohallin ylläpitäjän tehtäviin kuuluu pelastustien pitäminen ajokunnossa Martinkyläntieltä kiinteistölle. Vantaan Jalkapalloseura ry. on aurannut myös tontilla olevaa paikoitusaluetta tammikuuhun 2023 asti, jonka jälkeen auraus on siirtynyt liikunnan palvelualueelle kaavan mukaisesti.

Talvi 2022 oli erittäin runsasluminen ja paikoitusalueiden aeraus oli hyvin haastavaa. Vaikka paikoitusaluetta on aurattu säännöllisesti, syntyy niihin aina ns. polanteita. Polanteiden poistaminen pieniltä paikoitusalueilta on hyvin ongelmallista. Paikoitusalueilla ajonopeudet ovat hyvin pieniä ja niissä pystyy hyvin ottamaan huomioon epätasaisuudet. Autojen matalat puskurit ovat hyvin herkkiä osumaan epätasaisuuksiin.

Paikoitusalueet eivät kuulun ns. normaalin tieliikennelain piiriin, jossa määritellään tienpitäjän vastuut teiden kunnosta. Vahingon sattuessa 9.3.2022, ei paikoitusalueesta ole esitetty kuvaa millainen paikoitusalueen kunto oli tapahtumahetkellä. Kyseisen autovahingon korvaaminen Vantaan kaupungilta tai Vantaan Jalkapalloseura ry. toimesta ei liikunnan palvelualueen mukaan ole oikeutettu. Paikoitusalueelta ei ole tullut tietoon muita autovahinkoja.

Vahinkorahaston asiamiehen esitys

Hakijan esittämässä oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään sellaisia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä. Asiassa esitetyn näytön perusteella on siis katsottava, että Vantaan kaupunki ei ole asiassa korvausvelvollinen.

Vahinkorahaston asiamies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 18

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 16 / 2023.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

19 §

Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 153/2022

VD/7477/03.01.02.00/2022

RV/HN/EJ

Korvauksenhakija (jäljempänä hakija) on toimittanut 4.10.2022 Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen koskien vahinkorahaston asiamiehen päätöstä § 153/2022. Hakija ajoi kertomansa mukaan Jyvätiellä polanteeseen, jonka seurauksena ajoneuvon puskuri vaurioitui. Vahinkorahaston asiamies hylkäsi 29.9.2022 antamassaan päätöksessä hakijan korvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa ei ollut näytetty toteen Vantaan kaupungin tuottamusta, eikä tämän syy-yhteyttä vahinkoon.

Vahingonkorvauslain mukaisesti se taho, joka tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttaa toiselle vahingon, on velvollinen korvaamaan sen. Korvauksenhakijan tulee pystyä osoittamaan itselleen aiheutunut vahinko sekä vahingon aiheuttajan tuottamus vahingon syntymisessä. Vahingonkärsijällä on myös velvollisuus mahdollisuuksiensa mukaan rajoittaa kärsimänsä vahingon määrää.

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaan kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Kadun kunnossapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Hallituksen esityksen 281/2004 mukaan kadun kunnossapidosta vastuussa olevalle voi seurata vahingonkorvausvastuu, jos tämän havaitaan laiminlyöneen velvollisuutensa pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa esimerkiksi kadulta vaadittavan kunnossapitotason saavuttamisessa viivyttelemällä.

Kunnan vastuu katualueen kunnossapitäjänä määräytyy vahingonkorvauslain lisäksi myös oikeuskäytännössä kehittyneiden erityisperiaatteiden pohjalta. Näissä lähtökohtina on tienpitäjän korostetun huolellisuusvelvollisuuden ohella myös vastuuvapaus tilanteissa, joissa vahinko on ollut ennalta-arvaamaton tai joissa se ei ole ollut kohtuullisin toimenpitein torjuttavissa (KKO 1998:147). Kunnalta ei voida myöskään aina edellyttää vaaraa aiheuttavan seikan heti tapahtuvaa poistamista (Hemmo, 2005, s. 38).

Mahdollisia ajoradalla olevia kuoppia ja päällystevaurioita tasataan, kun niistä tehdään havainto oman toiminnan yhteydessä, tai saadaan ilmoitus tienkäyttäjältä tai viranomaiselta. Kelirikkoaikana ajoradan päällystevaurioita voi syntyä nopeallakin aikavälillä, muutamista tunteista vuorokauteen. Vaurioiden syntymiseen vaikuttaa päällysteen yleinen kunto ja ikä sekä kadun liikennemäärät. Erityisesti raskas liikenne voi painollaan nopeastikin murtaa alkavia päällystevaurioita rikki isommiksi kuopiksi. Myös sateet ja lämpötilan vaihtelut nollan molemmin puolin rikkovat päällysterakenteita. Kaikkia päällystevaurioita ei voida niiden määrien sekä nopean syntymisen vuoksi käytännössä kaupungin toimesta merkitä, korostaen tienkäyttäjän huolellisuusvelvoitetta.

Tieliikennelain 3 §:n mukaan tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Saman lain 5 §:n mukaan ajoneuvon nopeus ja etäisyys toiseen tienkäyttäjään on sovittava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioiden tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa, ja se on voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kaikissa ennakoitavissa tilanteissa. Kaupunkialueen normaalit nopeusrajoitukset ovat alhaisia, ja autoilijan tulee sovittaa nopeutensa tien kuntoon nähden.

Oikaisuvaatimus perusteluineen

Päätöksessä todetaan, että asian osalta ei ole näytetty Vantaan kaupungin tuottamusta eikä sen yhteyttä syntyneeseen vahinkoon ja että Vantaan katujen kunnossapito on lausuntonsa mukaan suorittanut kadun kunnossapidon lakien ja laatuvaatimusten mukaisesti, eikä olisi näin ollen aiheuttanut toimillaan syntynyttä vahinkoa.

Päätöksessä myös todetaan, että kadun kunnossapito kuuluu kunnalle ja kunnossapito toimenpiteiden tarkoitus on pitää tiet liikenteen tarpeiden edellyttämässä kunnossa.

Päätöksessä on lueteltu Jyvätiellä tehtyjä kunnossapito toimenpiteitä 17.2.-20.2.2022 (lumenauraus ja sohjonpoisto.) Ajoneuvon vaurioituminen johtui kuitenkin syvistä polanteista. Katsomme, että polanteiden poistamisen osalta kunnossapitoa on laiminlyöty.

Päätöksessä ei ole otettu tarkasteluun vahinko päivän 21.2.2022 tapahtumia. Välittömästi vahingon tapahtuneen jälkeen, raportoimme tilanteesta Vantaan katujen kunnossapitoon asiointikanavan kautta, joka johti saman päivän aikana 21.2.2022 massiiviseen polanteiden poistamiseen Jyvätiellä. Näin ollen voidaan todeta, että Vantaan kaupungin tien kunnossapito lienee ollut asiassa yhtä mieltä siitä, että polanteiden poistaminen on välttämätöntä, jotta vältytään enemmiltä vahingoilta. Viivyttely asian hoitamisessa kerkesi kuitenkin jo aiheuttaa vahingon.

Päätöksessä todetaan, että katujen kunnossapidolla ei ole tiedossa muita korvausvaatimuksia Jyvätieltä. Edellä mainittu toteamus ei ole sattuneen vahingon kannalta millään tavalla oleellinen seikka, jonka tulisi vaikuttaa yksittäisen vahingon korvauspäätökseen.

Oikaisuvaatimuksen liitteenä 5 kuvasarjaa, joilla osoitetaan Vantaan kaupungin tuottamus ja sen yhteys sattuneeseen vahinkoon.

Kuvasarjoista yksi sisältää videomateriaalia polanteiden poistamisesta Jyvätiellä 21.2.2022. Yhdessä kuvasarjasta voidaan todeta vahingon kärsineen auton normaali maavara, joka on noin 16 cm. Polanteiden ollessa jopa 20 cm syviä voidaan todeta, että edes noudattamalla erityistä varovaisuutta ei voitu vaikuttaa vahingon syntymisen ehkäisemiseksi.

Kuvien metatiedoista voimme todeta tapahtumien oikea-aikaisuuden ja sijainnin.

Mikäli tien kunnossapitoyksikön toimenpiteiden kirjaamiset on tullut hoidetuksi asianmukaisella ja lain vaatimalla tavalla, löytynee kyseisistä toimenpiteistä merkinnät myös tien kunnossapitoyksikön arkistosta.

Kunnossapidon lausunto

Korvaushakemuksen mukaan hakija on ajanut polanne epätasaisuuksiin Jyvätiellä 21.2.2022 n. klo 8.00 ja ajoneuvo vaurioitui. Jyvätie on hoitoluokituksessa III-luokan katuverkkoa.

Runsaista lumisateista johtuen osalle alempaa katuverkkoa talvella 2021-2022 oli muodostunut lumipolanteita. Vaihtelevien keliolosuhteiden johdosta polanteet osin sulivat ja jäätyivät aiheuttaen kelirikkoa. Nämä epätasaisuudet osin haittasivat liikennöintiä, mutta yleistä varovaisuutta noudattaen ei estänyt liikennöintiä.

Seuraavat kunnossapitotoimenpiteet on suoritettu Jyvätiellä ennen vauriotapahtumaa:

- lumeauraus ja sohjonpoisto 17.2 n. klo 16.45
- lumenauraus ja sohjonpoisto 18.2 n. klo 9.30
- viikonloppuna la 19.2 ja su 20.2.22 ei toimenpiteitä

Jyvätien polanteenpoisto aikataululla ei ole ollut vahingon kanssa mitään suoraa yhteyttä.

Tapahtuma-ajan ympäristössä (muutamit lähiviikko) Vantaan kaupungin 3.luokan kaduilla on suoritettu polanteen tasausta/poistoa talvella 2021-2022.

Vahinkolausuntoon on kirjattu hoitotoimenpiteet ennen vahinkoa.

Päätelmät

Talvikaudella 2021-2022 osalle kaupungin kaduista muodostui runsaan lumentulon seurauksena polanteita. Vaihtelevien keliolosuhteiden seurauksena nämä polanteet paikoin sulivat ja jäätyivät, aiheuttaen kelirikkoja. Kelirikkojen aiheuttamat ajoradan epätasaisuudet haittasivat liikennöintiä kaduilla, mutta yleistä varovaisuutta noudattaen eivät kuitenkaan täysin estäneet sitä. Vantaan kaupungin katujen kunnossapito katsoo huolehtineensa kunnossapitovelvollisuudestaan.

Vahingonkorvauslain tuottamusperiaatteesta johtuen pelkkä tien huono kunto ei yksistään aikaansaa korvausvastuuta tienpitäjälle, vaan lisäedellytyksenä on myös selkeästi huolimaton tienhoito tai tavanomaisten tienhoitoon kuuluvien tehtävien laiminlyönti. Tienkäyttäjällä on myös vastuu noudattaa olosuhteiden edellyttämää varovaisuutta ajoneuvon kuljettamisessa.

Asiassa ei ole näytetty Vantaan kaupungin tahallista tai tuottamuksellista vahingontekoa, eikä kyseessä ei ole myöskään ankaran vastuun tilanne, jossa vahingonkorvausvastuu syntyisi tuottamuksesta riippumatta.

Vahinkorahaston asiamiehen esitys

Hakijan esittämässä oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu ilmi mitään sellaisia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä. Asiassa esitetyn näytön perusteella on siis katsottava, että Vantaan kaupunki ei ole asiassa korvausvelvollinen. Vahinkorahaston asiamies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 19

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 153 / 2022.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

20 §

Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 205/2022

VD/4271/03.01.02.00/2022

RV/HN/EJ

Korvauksenhakija (jäljempänä hakija) on toimittanut 23.11.2022 Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen koskien vahinkorahaston asiamiehen päätöstä § 205/2022. Hakija ajoi kertomansa mukaan Asolanväylällä monttuun, jonka seurauksena ajoneuvon etu- ja takavanne vaurioituivat. Vahinkorahaston asiamies hylkäsi 15.11.2022 antamassaan päätöksessä hakijan korvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa ei ollut näytetty toteen Vantaan kaupungin tuottamusta, eikä tämän syy-yhteyttä vahinkoon.

Vahingonkorvauslain mukaisesti se taho, joka tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttaa toiselle vahingon, on velvollinen korvaamaan sen. Korvauksenhakijan tulee pystyä osoittamaan itselleen aiheutunut vahinko sekä vahingon aiheuttajan tuottamus vahingon syntymisessä. Vahingonkärsijällä on myös velvollisuus mahdollisuuksiensa mukaan rajoittaa kärsimänsä vahingon määrää.

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaan kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Kadun kunnossapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Hallituksen esityksen 281/2004 mukaan kadun kunnossapidosta vastuussa olevalle voi seurata vahingonkorvausvastuu, jos tämän havaitaan laiminlyöneen velvollisuutensa pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa esimerkiksi kadulta vaadittavan kunnossapitotason saavuttamisessa viivyttämällä.

Kunnan vastuu katualueen kunnossapitäjänä määräytyy vahingonkorvauslain lisäksi myös oikeuskäytännössä kehittyneiden erityisperiaatteiden pohjalta. Näissä lähtökohtina on tienpitäjän korostetun huolellisuusvelvollisuuden ohella myös vastuuvapaus tilanteissa, joissa vahinko on ollut ennalta-arvaamaton tai joissa se ei ole ollut kohtuullisin toimenpitein torjuttavissa (KKO 1998:147). Kunnalta ei voida myöskään aina edellyttää vaaraa aiheuttavan seikan heti tapahtuvaa poistamista (Hemmo, 2005, s. 38).

Mahdollisia ajoradalla olevia kuoppia ja päällystevaurioita tasataan, kun niistä tehdään havainto oman toiminnan yhteydessä, tai saadaan ilmoitus tienkäyttäjältä tai viranomaiselta. Kelirikkoaikana ajoradan päällystevaurioita voi syntyä nopeallakin aikavälillä, muutamista tunneista vuorokauteen. Vaurioiden syntymiseen vaikuttaa päällysteen yleinen kunto ja ikä sekä kadun liikennemäärät. Erityisesti raskas liikenne voi painollaan nopeastikin murtaa alkavia päällystevaurioita rikki isommiksi kuopiksi. Myös sateet ja lämpötilan vaihtelut nollan molemmin puolin rikkovat päällysterakenteita. Kaikkia päällystevaurioita ei voida niiden määrien sekä nopean syntymisen vuoksi käytännössä kaupungin toimesta merkitä, korostaen tienkäyttäjän huolellisuusvelvoitetta.

Tieliikennelain 3 §:n mukaan tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Saman lain 5 §:n mukaan ajoneuvon nopeus ja etäisyys toiseen tienkäyttäjään on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioiden tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa, ja se on voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kaikissa ennakoitavissa tilanteissa. Kaupunkialueen normaalit nopeusrajoitukset ovat alhaisia, ja autoilijan tulee sovittaa nopeutensa tien kuntoon nähden.

Oikaisuvaatimus perusteluineen

Vastaus päätöksessä olleisiin väittämiin:

Asolanväylällä oli useita kuukausia todella huonossa kunnossa, haastattelin useita alueella asuvia ja toistuvasti risteysalueella liikkuneita henkilöitä mm. työajossa ja todettiin, että tienpätkä risteyksestä S-marketille asti oli etenkin kahden kaistan väliltä pahasti vaurioitunut pidemmän aikaan tammikuusta huhtikuuhun. Korjaustoimenpiteisiin ei kuitenkaan ryhdytty tien kunnossapidon toimesta, eikä kaistojen välialueita eristetty huomioltopilla yms. vahinkojen estämiseksi.

Päätöksessä oli myös lainattu lause tieliikennelaista ja kuskin vastuusta, mutta kaistoja pitää pystyä vaihtamaan esimerkiksi, jos vaaratilanne tiellä uhkaa tai hälytysajoneuvoa pitää väistää, ilman että kaksi alumiinivannetta/rengasta vaurioituu ja auto menee ajokelvottomaksi.

Asolanväylällä olevat vauriot eivät ole syntyneet tunneissa, vaan vauriot olivat siinä useita kuukausia, jonka takia viittaaan tiekunnossapidon laiminlyöntiin, eikä päätöksessä voida vedota ”vaaran välittömään poistamiseen.” Päätöksessä vedottiin myös raskaaseen liikenteeseen, tiellä ei liiku raskasta liikennettä tavanomaista enempää, vaan kyseessä on normaali taajama-alueentie, jossa normaalit ajotoimenpiteet kuten kaistan vaihtaminen pitää olla mahdollista, varsinkin kun tilannenopeus oli noin 35 km/h, Hallituksen esityksen 281/2004 mukaan kadun kunnossapito vastuussa olevalle voi syntyä vahingonkorvausvastuu, jos tämän havaitaan laiminlyöneen velvollisuutensa pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä kunnossa esimerkiksi kunnossapitotoimissa selkeästi viivyttellessä.

Edellä mainittu vahingonkorvausvastuu täyttyy kunnossapidosta vastuulla olevalle, Asolanväylän alussa olevat useat kuopat olivat pahimmillaan noin 15–20 cm syviä yli 100 metrin matkalta.

Kunnossapidon lausunto

Urakkasopimuksen mukaan palvelutuottajan on ryhdyttävä välittömiin tarvittaviin varoittamis- ja/tai korjaustoimenpiteisiin havaittuaan liikennettä vaarantavan vian tai puutteen.

Kaupungilla ei ole ollut tietoa Asolantiellä olevasta liikennettä vaarantavasta railosta.

Routavauriot syntyvät todella nopeasti sään muutostilanteissa. Autoilijat voivat välttää parhaiten auton vaurioita pitämällä ajatukset ajamisessa ja keskittymällä havainnointiin.

Aluehälytyskeskukseen ja pelastusviranomaisille sekä poliisille on annettu alueurakoitsijan yhteystiedot, mikäli katualueella on liikennettä vaarantava haitta.

Vantaan kaupungin kunnossapito on antanut asiaan lausunnon, jossa todetaan Asolantien olevan päällysteeltään huonokuntoinen ja siinä on paikoin päällyste vaurioita keskisaumassa. Rengasvaurioon vaikuttaa muun muassa ajonopeus, reiän suuruus ja muoto. Myös matalaprofiilliset renkaat (225/45R/18) lisäävät riskiä rengasvauriolle.

Lausunnon mukaan korjaaviin toimenpiteisiin on ryhdytty heti, kun tieto on saatu ilmoituksen perusteella.

Katujen kunnossapidon lausunnon mukaan on mahdollista, että rengasvaurio on syntynyt hakijan kertomalla tavalla, sillä kyseisessä paikassa on sattunut muitakin rengasvaurioita.

Vahingonkorvauslain tuottamusperiaatteesta johtuen pelkkä tien huono kunto ei yksistään aikaansaa korvausvastuuta tienpitäjälle, vaan lisäedellytyksenä on myös selkeästi huolimaton tienhoito tai tavanomaisten tienhoitoon kuuluvien tehtävien laiminlyönti. Kunnossapidon mukaan korjaaviin toimenpiteisiin on ryhdytty heti, kun tieto on saatu ilmoituksen perusteella.

Tienkäyttäjällä on myös vastuu noudattaa olosuhteiden edellyttämää varovaisuutta ajoneuvon kuljettamisessa.

Vahinkorahaston asiamiehen esitys

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty mitään sellaista asiaa, joka ei olisi ollut tiedossa vahinkorahaston asiamiehen päätöstä tehtäessä.

Vahinkorahaston asiamies esittää, oikaisuvaatimus tuli hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 20

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 205 / 2022.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

21 §

Oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätökseen § 220/2022

VD/7780/03.01.02.00/2022

RV/HN/EJ

Korvauksenhakija vaatii oikaisua vahinkorahaston asiamiehen korvauspäätökseen 30.11.2022 § 220. Alkuperäisen korvausvaatimuksen mukaan hakijan kiinteistön orapihlaja-aita vaurioitui talvikaudella 2022 talvikunnossapidon seurauksena. Vahinkorahaston asiamies on hylännyt hakijan vahingonkorvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa on jäänyt epäselväksi Vantaan kaupungin mahdollinen tuottamus ja sen yhteys aiheutuneeseen vahinkoon.

Vahingonkorvauslain 412/1974 2 luvun 1 §:n mukaan tahallisesti tai tuottamuksesta toiselle vahinkoa aiheuttanut on velvollinen korvaamaan vahingon. Korvauksia hakevan on kyettävä osoittamaan aiheutunut vahinko sekä vahingon aiheuttajan tuottamus sen syntymisessä.

Korvauksenhakija on toimittanut Vantaan kaupungille 7.12.2022 oikaisuvaatimuksen, jolla hakija vaatii vahinkorahaston asiamiehen päätöksen kumoamista seuraavin perustein:

”Perusteena kaupungilla on, että tonttini orapihlaja-aita, joka sijaitsee naapuruston aitoihin nähden noin 0,5 metriä lähempänä tietä, on näin ollen alttiimpi vaurioille. Tämän perusteen tekijä ei ole ymmärtänyt ollenkaan lumenaurauksen logiikkaan. Minun tonttini orapihlaja-aita on istutettu samaan linjaan kuin naapurini, mutta aitani yläosa on kyllä 1,5 metrin korkeudelta lähtien ehkä 0,5 metriä lähempänä tietä kuin naapurini. Eihän lumi aurattuna tule oikeastaan koskaan 1,5 metrin korkeuteen.

Lumi pakkautuu nimenomaan aitani alaosaan, jossa se on aiheuttanut vaurioita - työntänyt aita vinoon jo monet vuoden peräkkäin. Aktivoiduin tekemään valituksen vuoden 2022 talven jälkeen. Lisään tähän vielä asian, jota en kirjoittanut korvauspyyntöni – ylimääräinen lumi aiheuttaa minulle myös haittaa lisääntyneen sulavan vesimäärän takia. Minulle tulee kellariin vettä suurten lumitalvien jälkeen. En halua yhtään ylimääräistä sulavaa lunta tontilleni.

Vielä huomiona ja pyyntönä se, että kaupungin pitää ohjeistaa auraajia tästä asiasta ja varsinkin alihankkijoita, joiden on huomattu työntävän lunta Akatemiantaipaleelta aitaani vasten - varmaan risteyskohta houkuttaa siihen - auraajat voisivat viedä lumen esimerkiksi yhteismetsän kohdille.”

Kaupunkiympäristön toimialan vastine

Katualuetta vasten sijoittuvat kiinteistöjen raja-aidat tulee mitoittaa kestävästi niihin tavanomaisten aurauksien yhteydessä syntyvät lumikuormat. Mitä lähempänä kadun reunaa aita on, sitä alttiimpi se on mahdollisille vaurioille. Raja-aidan kunnossapitovastuu kuuluu kiinteistölle itselleen.

Kunnossapitoyksikön kohteessa tekemän tarkastuksen mukaan korvauksenhakijan orapihlaja-aita näyttää kohtuukuntoiselle, mutta iäkkäälle. Todennäköisesti viheraita on jo muutaman kymmenen vuotta vanha. Aita sijaitsee käytännössä aivan kiinteistön sekä katualueen tonttirajan päällä. Nykyisen voimassa olevan rakennusjärjestyksen mukaisesti rakennettavat raja-aidat on sijoitettava kokonaisuudessaan kiinteistön puolelle, viheraidoissa myös mahdollinen kasvuvuara ja juuristot huomioiden.

Joitakin aidan oksia on aiempina talvina voinut aitaan kohdistuneiden lumikuormien seurauksena katketa, mutta uusi kasvukausi yleensä korjaa pienemmät vauriot. Tarkastuskäynnin yhteydessä aidassa ei kuitenkaan kaupungin kunnossapitoyksikön toimesta todettu sellaisia vaurioita, joista voisi aiheutua korjaus- tai korvausvastuuta kadunpitäjälle.

Viheraidat pyritään talvikunnossapidon yhteydessä huomioimaan tarpeettomien vahinkojen välttämiseksi. Kaikkia yksittäisten kiinteistönomistajien toiveita ei ole kuitenkaan talvikunnossapidossa mahdollista huomioida. Koska orapihlaja-aita sijaitsee aivan katualueen rajalla, ei aurauksessa syntyviä lumikuormia ole mahdollista työntää korvauksenhakijan tontin puolelle.

Korvauksenhakijan mainitsemat sulamisvesien aiheuttamat ongelmat johtuvat mahdollisesti osittain puutteellisesta hulevesien hallinnasta tontilla, joskaan tarkkaa syytä ei pelkästään oikaisuvaatimuksen kertomuksen perusteella voi määritellä. Tontilla sijaitseva rakennus on valmistunut 50-luvun lopulla, ja se sijaitsee loivassa alamäessä.

Aurauksesta syntyneitä lumikuormia poistetaan kadunvarsilta ja kuljetetaan läjitysalueille kaupungin käytössä olevan kuljetuskaluston mahdollistamissa rajoissa, vilkasliikenteisempien katuosuuksien ollessa kuitenkin poistamisjärjestyksessä ensisijalla.

Vahinkorahaston asiamiehen esitys

Koska hakijan kertomuksellaan esittämän vahingon osalta ei ole riittävällä tavalla näytetty aiheutunutta vahinkoa, osoitettu Vantaan kaupungin tuottamusta eikä näiden välistä syy-yhteyttä, kaupungilla ei voida todeta olevan asiassa vahingonkorvausvelvollisuutta. Oikaisuvaatimuksessa ei ole myöskään tuotu ilmi mitään sellaisia uusia seikkoja, jotka eivät olisi olleet tiedossa vahinkorahaston asiamiehen ratkaisua tehtäessä.

Vahinkorahaston asiamies esittää, että hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Oikaisuvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös sekä vahinkorahaston päätöksen valmisteluvaiheessa käytössä ollut lausunto ja muu asiaan vaikuttanut materiaali ovat kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 21

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä § 220 / 2022.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

22 §

Oikaisuvaatimus vahingonkorvausta koskevaan vahinkorahaston asiamiehen päätökseen 20.10.2022 § 166/2022

VD/10099/03.01.02.00/2022

RV/HN/EJ

Yksityishenkilö (hakija) on toimittanut 3.11.2022 Vantaan kaupungille oikaisuvaatimuksen vahinkorahaston asiamiehen päätökseen 20.10.2022 § 166/2022. Vahinkorahaston asiamies on päätöksessään hylännyt hakijan korvausvaatimuksen sillä perusteella, että asiassa ei ollut näytetty syntyneen vahinkoa.

Hakija teki kesäkuussa 2022 oikaisuvaatimuksen viranhaltijapäätöksestä. Hakijan oikaisuvaatimuksessaan ilmoittamat yhteystiedot julkaistiin erehdyksissä kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan 15.8.2022 pidettävän kokouksen esityslistan liitteenä sekä kokouspöytäkirjan liitteenä. Henkilötiedot olivat Vantaan verkkosivuilla 12.–31.8.2022 välisenä aikana. Hakija teki 5.9.2022 vahingonkorvausvaatimuksen, jossa hän vaati vahingonkorvausta yhteensä 4.000 euroa. Vahinkorahaston asiamies hylkäsi vahingonkorvausvaatimuksen 20.10.2022 antamallaan päätöksellä 20.10.2022 § 166/2022.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyt vaatimukset

Hakija on vaatinut, että vahingonkorvauspäätös oikaistaan siten, että vahingonkorvausvaatimus hyväksytään; päätöksen perusteluissa käsitellään tietosuojarikoksen ja siihen liittyvien, Vantaan kaupungin sisäisesti tekemien selvitysten, päätösten ja tietosuojavaltuutetulle tehtyjen ilmoitusten, tosiasiallinen kulku ja järjestys; päätöksen perusteluissa huomioidaan, että Vantaan kaupungin hallintosäännön 2 luvun 7 §:n mukaan kasvatuksen ja oppimisen tietosuojan ja tietoturvan lainmukaisuudesta, sekä niissä tapahtuneista rikkomuksista vastaa apulaiskaupunginjohtaja eikä vahinkorahaston asiamies; päätöksen perusteluissa huomioidaan tietosuojan ja tietoturvan lainmukaisuudesta vastaavan viranhaltijan asiassa tekemät päätökset, kuten päätös siitä, että kyseessä on tietoturvaloukkaus; päätöksessä sovelletaan kaikkia tietosuojarikosta koskevia oikeusohjeita; päätöksessä sovelletaan kaikkia oikeusohjeita, jotka koskevat tietosuojarikoksen uhrin oikeuksia saada vahingonkorvauksia suoraan sillä perusteella, että viranomaisen on rikkonut lainsäädäntöä; päätöksen perusteluiden virheellisyydet korjataan ja päätöksessä olevat epärehellisyydet poistetaan.

Hakija on esittänyt 4.000 euron korvausvaatimuksen ja perustaa vahingonkorvauksen määrän henkilövahinkoasiain neuvottelukunnan suosituksiin:

”Vaadin vahingonkorvausta salassa pidettävien tietojeni julkaisemisesta Vantaan kaupungin www-sivuilla esityslistan julkaisemisen yhteydessä 11./12.8.2022 1500 (tuhatviisisataa) sekä lisäksi 500 (viisisataa) euroa sen tiedon julkaisemisesta samassa yhteydessä, että tiedot ovat salassa pidettäviä. Yhteensä 2000 (kaksituhatta) euroa. Vaadin vahingonkorvausta salassa pidettävien tietojeni julkaisemisesta Vantaan kaupungin www-sivuilla pöytäkirjan julkaisemisen yhteydessä 24.8.2022 1500 (tuhatviisisataa) sekä lisäksi 500 (viisisataa) euroa sen tiedon julkaisemisesta samassa yhteydessä, että tiedot ovat salassa pidettäviä. Yhteensä 2000 (kaksituhatta) euroa. Koska tietojen julkaisemiskertoja on kaksi, vaatimani vahingonkorvauksen kokonaismäärä on yhteensä 4000 (neljätuhatta) euroa.”

Oikaisuvaatimuksen kohteena olevan päätöksen arviointi

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan selvitys

Hakija on 3.6.2022 tekemässään oikaisuvaatimuksessa kirjoittanut yhteystietojensa kohdalle ”Henkilötiedot salassa pidettäviä”. Yhteystiedot on inhimillisen erehdyksen takia jätetty peittämättä oikaisuvaatimuksesta, joka on julkaistu kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan 15.8.2022 pidettävän kokouksen esityslistan liitteenä sekä kokouspöytäkirjan liitteenä. Henkilötiedot sisältänyt liite poistettiin verkkosivuilta 31.8.2022 ja julkaistiin myöhemmin uudelleen henkilötiedot peitettynä. Vantaan kaupungin tietosuojavastaava teki 9.9.2022 tapahtuneesta tietoturvaloukkausilmoituksen valvontaviranomaiselle tietosuojavaltuutetun toimistoon.

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 31 kohdan mukaan salassa pidettäviä ovat asiakirjat, jotka sisältävät tiedon henkilön ilmoittamasta salaisesta puhelinnumerosta tai tiedon matkaviestimen sijaintipaikasta, samoin kuin asiakirjat, jotka sisältävät tiedon henkilön kotikunnasta ja hänen siellä olevasta asuinpaikastaan tai tilapäisestä asuinpaikastaan samoin kuin puhelinnumerosta ja muista yhteystiedoista, jos henkilö on pyytänyt tiedon salassapitoa ja hänellä on perusteltu syy epäillä itsensä tai perheensä terveyden tai turvallisuuden tulevan uhatuksi.

Oikaisuvaatimuksessa ei ollut selvennetty, että hakijan puhelinnumero on salainen eikä ilmoitettu, että hänellä olisi syy epäillä itsensä tai perheensä terveyden tai turvallisuuden tulevan uhatuksi, minkä perusteella henkilötiedot olisivat julkisuuslain nojalla salassa pidettäviä. Hakijan yhteystietoja on täten pidettävä julkisina tietoina.

Kuntalaki rajaa henkilötietojen julkaisemista yleisessä tietoverkossa. Kuntalain 29 §:n 2 momentin mukaan kunnan on huolehdittava, että toimielinten käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta annetaan esityslistan valmistuttua yleisen tiedonsaannin kannalta tarpeellisia tietoja yleisessä tietoverkossa. Kuntalain 140 §:n mukaan valtuuston, kaupunginhallituksen ja lautakuntien päätökset pitää kuntalain mukaan julkaista yleisessä tietoverkossa. Vaikka yhteystietoja ei katsottaisi salassa pidettäviksi julkisuuslain 24.1 §:n 31 kohdan perusteella, ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömiä henkilötietoja saa julkaista yleisessä tietoverkossa. Hakijan julkisten yhteystietojen julkaiseminen ei ole ollut välttämätöntä.

Vahinkorahaston asiamiehen esitys:

Euroopan unionin yleisen tietosuojasetuksen (jäljempänä tietosuojasetus) 82 artiklan mukaisesti, jos henkilölle aiheutuu tämän asetuksen rikkomisesta aineellista tai aineetonta vahinkoa, hänellä on oikeus saada rekisterinpitäjältä tai henkilötietojen käsittelijältä korvaus aiheutuneesta vahingosta. Rekisterinpitäjä on vastuussa vahingosta, joka on aiheutunut henkilötietojen käsittelystä, jolla on rikottu tietosuojasetusta.

Vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan, joka tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttaa toiselle vahingon, on velvollinen korvaamaan sen. Lain 3 luvun 1 §:n mukaan työnantaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka työntekijä virheellään tai laiminlyönnillään työssä aiheuttaa. Virheellisellä teolla tai laiminlyönnillä ja vahingolla on oltava syy-yhteys.

Vahingonkorvauslain 5 luvun 1 §:n mukaan vahingonkorvaus käsittää hyvityksen henkilö- ja esinevahingosta sekä 4 a ja 6 §:ssä säädettyin edellytyksin kärsimyksestä. Milloin vahinko on aiheutettu rangaistavaksi säädetyllä teolla tai julkista valtaa käytettäessä taikka milloin muissa tapauksissa on erittäin painavia syitä, käsittää vahingonkorvaus hyvityksen myös sellaisesta taloudellisesta vahingosta, joka ei ole yhteydessä henkilö- tai esinevahinkoon.

Vahingonkorvauslain 5 luvun 6 §:n mukaan oikeus korvaukseen loukkauksen aiheuttamasta kärsimyksestä on sillä: 1) jonka vapautta, rauhaa, kunniaa tai yksityiselämää on rangaistavaksi säädetyllä teolla loukattu; 2) jota on rangaistavaksi säädetyllä teolla syrjitty; 3) jonka henkilökohtaista koskemattomuutta on tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta vakavasti loukattu; 4) jonka ihmisarvoa on tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta vakavasti loukattu muulla, 1–3 kohdassa tarkoitettuihin loukkauksiin verrattavalla tavalla. Korvaus määrätään sen kärsimyksen perusteella, jonka loukkaus on omiaan aiheuttamaan ottaen erityisesti huomioon loukkauksen laatu, loukatun asema, loukkaajan ja loukatun välinen suhde sekä loukkauksen julkisuus.

Vahingonkorvausoikeudellisten sääntöjen mukaan vahingon kärsijällä on todistustaakka eli vahingon kärsijän tulee näyttää, että vahinkoa on syntynyt. Aineellisilla vahingoilla tarkoitetaan taloudellisia menetyksiä, kuten henkilövahingon hoitamisesta aiheutuneita kuluja ja ansionmenetyksiä. Aineelliset vahingot voivat olla esimerkiksi psyykkisestä sairaudesta tai sen pahenemisesta aiheutuneita kuluja. Aineettomilla vahingoilla tarkoitetaan henkilövahingoista aiheutuvaa kipua, särkyä ja haittaa tai oikeuden loukkauksesta aiheutuvaa kärsimystä.

Hakijan yhteystiedot ovat olleet julkisesti nähtävillä Vantaan verkkosivuilla, mutta yhteystiedot on poistettu heti, kun virhe on huomattu. Hakija on esittänyt 4.000 euron korvausvaatimuksen. Hakija ei ole selvittänyt, mihin 4.000 euron korvausvaatimus perustuu eli mitään näyttöä korvauksen perusteeksi ei ole esitetty. Tässä tapauksessa ei ole näytetty syntyneen mitään aineellista tai aineetonta vahinkoa taikka taloudellista vahinkoa, jonka kaupunki olisi velvollinen korvaamaan.

Vantaan kaupungin vahinkorahastosta korvataan mm. sellaiset vahingot, jotka Vantaan kaupunki on lainsäädännön perusteella vastuussa. Tämän vuoksi korvausvaatimuksen on käsitellyt vahinkorahaston asiamies, eikä apulaiskaupunginjohtaja. Vantaan kaupungin hallintosäännön 3. luvun 8 §:n 1 momentin 7. kohdan nojalla rahoitusjohtaja tai hänen määräämänsä päättää korvausten maksamisesta vahinkorahaston varoista silloin, kun korvaus perustuu selvään ja riidattomaan korvausperusteeseen eikä vaadittu korvaus ylitä 30 000 euroa. Rahoitusjohtaja on antanut delegointipäätöksen, jonka perusteella vahinkorahaston asiamies on ollut toimivaltainen tekemään päätöksen korvausvaatimuksen osalta.

Hakijan mukaan päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, ja vahinkorahaston asiamies on käyttänyt valtaansa laittomasti, kun hakijan näkemyksen mukaan vahinkorahaston asiamies on asiasisällöllisesti ratkaissut tietosuojarikoksen. Vantaan kaupunki eikä vahinkorahaston asiamies käsittele väitettyjä rikoksia. Rikosten tutkinta kuuluu poliisin toimivaltaan. Vantaan kaupungin vahinkorahaston asiamies tekee päätöksen kaupungille osoitetun vahingonkorvausvaatimuksen osalta.

Lähtökohtana vahingonkorvausasioissa on, että korvausta vaativan tulee näyttää toteen korvauksen edellytykset. Näihin kuuluu muun ohella se, että vahinkoa on aiheutunut, vahingonaiheuttajan tuottamus sekä näiden välinen syy-yhteys. Hakija ei ole esittänyt näyttöä vaatimuksensa mukaan hänelle aiheutuneesta vahingosta, jonka perusteella hän vaatii vahingonkorvausta. Oikaisuvaatimuksessa esitetyt perustelut eivät anna aihetta arvioida asiaa vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä 20.10.2022 § 166/2022 poikkeavasti. Edellä mainituin perustein hakijan oikaisuvaatimus tulisi hylätä.

Vahingonkorvausvaatimus, vahinkorahaston asiamiehen päätös 20.10.2022 § 166/2022 ja oikaisuvaatimus täydennyksineen ovat olleet kaupunginhallituksen jäsenten nähtävillä extranetissä.

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään edellä mainituin perustein hylätä hakijan oikaisuvaatimus vahinkorahaston asiamiehen päätöksestä 20.10.2022 § 166/2022.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot: vahinkorahaston asiamies Hannele Nordman, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

23 §

Oikaisuvaatimus terveydenhuollon laskuun nro 4011520527

VD/10639/03.02.01/2022

RV/S-AP/EJ

Oikaisuvaatimuksen tekijä vaatii terveyskeskusmaksun (nro 4011520547) määräämisen kumoamista, koska hän oli joutunut samassa asiassa kertaalleen 27.6.2022 turhaan käymään Korson terveysasemalla. Oikaisuvaatimuksen tekijällä oli aika Korson terveysasemalle 27.6.2022 klo 9.00. Kyseisenä päivänä asiakaspalvelija oli ohjannut hänet odottamaan odotustilaan 3, josta lääkäri kutsuisi hänet. Noin tunnin odottelun jälkeen hän meni tiedustelemaan asiaa ja tällöin kävi ilmi, että aika jouduttaisiin siirtämään, koska lääkäri ei ollut tullut paikalle.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut uuden ajan 28.7.2022. Kyseinen käynti on toteutunut ja tätä käyntiä koskee asiakkaalta perittävä lasku nro 4011520527.

Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että häneltä ei tulisi periä kyseistä laskua, koska hän oli käyttänyt omaa aikaansa turhaan tullessaan paikalle 27.6.2022. Hän toteaa, että häntä ei ilmaiseksi juoksuteta ja odotuteta.

Perittävä lasku nro 4011520527 on aiheellinen ja kohdistuu 28.7.2022 toteutuneeseen lääkärikäyntiin. Asiakas ei sinänsä kiistä tämän laskun perustetta, mutta katsoo, että hänellä on 27.6.2022 tapahtuneen turhan käynnin perusteella oikeus vahingonkorvaukseen.

Vahingonkorvauslain 3 luvun 2 §:n nojalla julkisyhteisö on velvollinen korvaamaan julkista valtaa käytettäessä virheen tai laiminlyönnin johdosta aiheutuneen vahingon. Edellä 1 momentissa säädetty vastuu yhteisöllä on kuitenkin vain, milloin toimen tai tehtävän suorittamiselle sen laatu ja tarkoitus huomioon ottaen kohtuudella asetettavia vaatimuksia ei ole noudatettu.

Lääkäriajan peruuntuminen sen vuoksi, että lääkäri on kyseisenä päivänä poissa töistä, on tavanomaista. Työnantajan edustaja ei ole välttämättä saanut tietoa lääkärin poissaolosta kuin vasta samana aamuna, koska kyse oli juhannuspyhien jälkeisestä maanantaista. Terveysasemalla ei siten ole todennäköisesti ollut mahdollisuuksia ilmoittaa ajan peruuntumisesta asiakkaalle ennen kuin hän on jo tullut paikalle terveysasemalle. Ei ole mitään näyttöä siitä, että tehtävän suorittamiselle sen laatu ja tarkoitus huomioon ottaen kohtuudella asetettavia vaatimuksia ei olisi noudatettu.

Vantaan kaupungin hallintosäännön siirtymäsäännöksen mukaan kaupunginhallitus tekee päätöksen sellaisten oikaisuvaatimusten osalta, jotka käsiteltäisiin 31.12.2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan sosiaali- ja terveyslautakunnassa tai sen yksilöasioiden jaostossa.

Kaupunginhallitus 13.2.2023 § 23

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hylätä terveydenhuollon laskua nro 4011520527 koskeva oikaisuvaatimus.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: Hallintovalitus

Lisätiedot:

Sari-Anna Pennanen, kaupunginlakimies
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit vaatia siihen oikaisua **Vantaan kaupunginhallitukselta** eli tehdä siitä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen voit tehdä:

lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen

ja/tai

tarkoituksenmukaisuusperusteella, eli päätöksen sisältöön liittyvillä perusteilla.

Voit tehdä oikaisuvaatimuksen, jos olet kunnan jäsen. Asianosaisena voit tehdä oikaisuvaatimuksen kunnan jäsenyydestä riippumatta, jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Toimita oikaisuvaatimus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä. Myöhässä tullutta oikaisuvaatimusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.

Voit toimittaa oikaisuvaatimuksen sähköpostilla tai sähköisen Oma Vantaa -asiointipalvelun kautta, postittamalla tai henkilökohtaisesti Tikkurilan Vantaa-Infoon sen aukioloaikana. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa oikaisuvaatimuksen vielä seuraavana arkipäivänä.

Tee oikaisuvaatimus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Jos sinulla on vaatimustasi tukevia asiakirjoja, liitä ne oikaisuvaatimukseen mukaan. Lopuksi ilmoita yhteystietosi ja kotikuntasi ja allekirjoita oikaisuvaatimus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Jos käytät laillista edustajaa, oikaisuvaatimuksessa tulee olla myös edustajan vastaavat tiedot.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vantaan kaupunginhallituksen yhteystiedot:

Postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki

Käyntiosoite: Kirjaamon asiakaspalvelu/Tikkurilan Vantaa-Info, Dixi (2. krs.), Ratatie 11, 01300 Vantaa

(Aukioloajat: ma–ke 8.45–16.30, to 12.00–17.00 ja pe 7.45–15.30. Tarkista kesäajan ja arkipyhän aukiolo soittamalla tai osoitteesta <https://www.vantaa.fi/vantaa-info>)

Puhelin: (09) 83911 (vaihde)

Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi.vantaa.fi/web/oikaisuvaatimus>

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet tehnyt päätöksestä aiemmin oikaisuvaatimuksen. Kunnan jäsenenä voit tehdä valituksen, jos päätös on muuttunut oikaisuvaatimuksen takia.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat (ellet ole niitä aiemmin toimittanut oikaisuvaatimuksen yhteydessä). Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Vahingonkorvausasiassa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

3.1. Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

3.2. Tähän päätökseen, joka koskee hankinto-oikaisua, ei saa hakea muutosta.
(Hankintalaki 135 §)

3.3. Tähän päätökseen, joilla on päätetty olla käyttämättä etuusto-oikeutta, ei saa hakea muutosta.
(Etuostolaki 22 § 3 mom.)

3.4. Tähän oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen, joka koskee verotusta, ei saa hakea muutosta.
(Veronkantolain 51 § 1 mom. ja 50 § 7 mom.)

Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisuohje ja valitusosoitus

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I Hankintaoikaisuohje

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:n mukaisesti postitse kirjeellä, katsotaan asianosaisen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi hallintolain (434/2003) 60 §:n mukaisesti, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
PL 1100, 01030 Vantaan kaupunki
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on

myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Tiedoksianto saantitodistuksella

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhaku aika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan.

Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhaku aika suora hankinnassa

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suora hankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suora hankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suora hankintaa koskevaa ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suora hankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suora hankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suora hankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus

Sörnäistenkatu 1

00580 Helsinki

puh. 029 56 43300

fax 029 56 43314

markkinaoikeus(at)oikeus.fi

asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Muutoksenhakuohje 5. Valitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Voit tehdä valituksen myös, jos olet kunnan jäsen. Poikkeuksen tähän muodostavat vaikutukseltaan vähäiset muutokset muuhun asemakaavaan kuin ranta-asemakaavaan. Näihin vaikutukseltaan vähäisiin muutoksiin kunnan jäsenellä ei ole valitusoikeutta. Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa

- muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta
- supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita
- nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla
- heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä tai
- muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen voi tehdä myös

- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajkaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Kunnan jäsenen ja asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot. Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079, Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 6. Valitus rakennuskieltoa koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen eli päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen voi tehdä myös asiassa julkista etua valvova viranomainen.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisten katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä Vantaan kaupungin internet-sivulla.

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 7. Valitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet

- ostaja tai
- myyjä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä:

- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **270** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Sörnäistenkatu 1, 00580 Helsinki

Puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje Hallintovalitus hallinto-oikeudelle yksilöasioissa

Jos olet tyytymätön tähän päätökseen, voit hakea siihen muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta**.

Valituksen voit tehdä lainmukaisuusperusteella, eli jos

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Voit tehdä valituksen, jos olet asianosainen, eli jos päätös kohdistuu sinuun tai se vaikuttaa välittömästi oikeuksiisi, velvollisuuksiisi tai etuihisi.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/ erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotilunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **260** euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15